JULES VERNE

ARHIPELAGUL ÎN FLÃCÃRI

JULES VERNE

Jules Verne

Arhipelagul în flãcãri

Ilustraţii originale de Léon BENETT

Titlul original
JULES VERNE
L'ARCHPEL EN FEU
1884

I
CORABIE LA ORIZONT

La 18 octombrie 1827, pe la orele cinci după-amiaza, o micuţă ambarcaţiune levantină naviga cu toate pânzele sus, cu vântul din pupa, încercând să ajungă înainte de căderea nopţii în portul Vitylo, la intrarea în golful Coron.

Acest port, numit Oetylos de către Homer, este situat într-una dintre cele trei scobituri adânci, decupate, dinspre Marea Ioniană şi dinspre Marea Egee, în această frunză de platan cu care a fost asemuită, pe drept cuvânt, Grecia meridională. Pe această limbă de pământ în formă de frunză se întinde antica peninsulă Pelopones, Moreea din geografia modernă. Cea dintâi dantelură, în partea de vest,

o reprezintă golful Coron, deschis între Messenia şi Magna; cea de-a doua, este golful Maraton, o răscroiala amplă în litoralul austerei Laconia; cea de-a treia este golful Nafplion, ale cărui faleze calcaroase despart Laconia de Argolida.

În primul dintre aceste trei golfuri se află portul Vitylo. Săpat la liziera malului său oriental, în fundul unei anse neregulate, el ocupă primele contraforturi maritime ale masivului Taygetos, a cărui prelungire orogarfică formează osatura acestui ţinut al Magnei. Siguranţa bazinului său, orientarea căilor sale de acces, înălţimile care îl domină fac din acest port unul dintre cele mai bune refugii, pe o coastă bătută neîncetat de toate vânturile acestor mări mediteraneene.

Corabia, care se lupta cu o briză destul de puternică venind dinspre nord-nord-vest, încă nu putea fi văzută de pe cheiurile portului Vitylo. Le mai separa o distanţă de vreo şase sau şapte mile. Deşi cerul era foarte limpede, numai vârful celor mai înalte pânze ale sale se desena pe fundalul luminos al zării îndepărtate.

Dar ceea ce nu se putea vedea de jos, se putea vedea de sus, adică de pe culmea crestelor care domină satul. Vitylo este construit ca un amfiteatru, pe abruptele stânci care protejează antica acropolă a Kelaphei. Deasupra acesteia se înalţă vreo câteva turnuri vechi, în ruină, cu o origine posterioară curioaselor rămăşiţe ale unui templu închinat lui Serapis, ale cărui coloane şi capiteluri în stil ionic împodobesc încă biserica din Vitylo. În apropiere de aceste turnuri se ridică, de asemenea, două sau trei capele mici, puţin frecventate, în care slujesc nişte călugări.

Aici, se cuvine să cădem la învoială asupra cuvântului „slujesc" şi chiar asupra calificativului de „călugăr", aplicate caloierilor de pe coasta messeniană. Unul dintre aceştia, de altfel, care tocmai îşi părăsise capela, va putea fi apreciat, mai jos, după firea sa.

La vremea respectivă, religia, în Grecia, era încă un curios amestec de legende păgâne şi de credinţe de

sorginte creştină. Mulţi credincioşi socoteau încă zeiţele Antichităţii ca fiind nişte sfinte din noua religie. Chiar şi în zilele noastre, după cum atrăgea atenţia domnul Henry Belle, „ei confundă semizeii cu sfinţii, spiriduşii din văile fermecate cu îngerii Paradisului, invocând în rugăciuni atât sirenele şi furiile, cât şi pe Panaghia. Din această pricină apar unele practici bizare, nişte anomalii care stârnesc râsul şi, uneori, un cler teribil de încurcat când vine vorba să descâlcească acest haos, prea puţin ortodox.

Mai ales în primele decenii ale acestui secol – adică acum cincizeci de ani, epoca la care s-a petrecut povestea noastră –, clerul din peninsula elenică era încă şi mai neştiutor decât acum, iar călugării, lipsiţi de griji, naivi, prietenoşi, „copii de treabă", păreau destul de puţin apţi să păstorească populaţia, superstiţioasă din fire.

Măcar dacă aceşti caloieri ar fi fost doar neştiutori! Insă, în anumite regiuni ale Greciei, mai ales în ţinuturile sălbatice ale Magnei, cerşetori prin natura lor şi împinşi de nevoie, milogi împătimiţi după drahmele pe care le mai aruncau câteodată caritabilii călători, neavând altă ocupaţie decât a întinde credincioşilor la sărutat vreo icoană apocrifă de sfânt sau de a aprinde candela în troiţa vreunei sfinte, disperaţi de sărăcăcioasele lor venituri, obţinute din dijme, spovedanii, înmormântări şi botezuri, aceşti monahi sărmani, recrutaţi, de altfel, din clasele cele mai de jos, nu se dădeau în lături să îndeplinească meseria de pândari – şi ce mai pândari! — pentru localnicii de pe ţărm.

Astfel, marinarii din Vitylo, înşiraţi în port în felul acelor lazzaroni4 cărora le trebuie ceasuri întregi ca să se odihnească după o muncă de cinci minute, se treziră subit, când îl văzură pe unul dintre caloierii lor coborând iute spre sat, agitându-şi braţele.

Acesta era un bărbat de vreo cincizeci sau cincizeci şi cinci de ani, puţin spus gras, mai curând împănat cu acea grăsime specifică pe care o produce trândăvia, şi al cărui chip perfid nu putea inspira decât o minimă încredere.

— Hei! ce s-a întâmplat, părinte, ce s-a întâmplat? strigă unul dintre marinari, alergându-i în întâmpinare.

Vitylianul vorbea pe nas, cu acel accent care te făcea să crezi că Naso fusese unul dintre strămoşii elenilor, şi în acel dialect maniot, în care se amestecă greaca, turca, italiana şi albaneza, de parcă ar fi apărut pe vremea turnului Babei.

— Au năvălit ienicerii lui Ibrahim pe culmile Taygetosului? întrebă un alt marinar, schiţând un gest de nepăsare, care trăda un patriotism destul de firav.

— Barem să nu fie francezii! îi răspunse primul vorbitor.

— Tot un drac! replică un al treilea.

Iar acest răspuns arăta că lupta, pe atunci în cea mai încrâncenată perioadă a sa, nu îi interesa decât în trecere pe aceşti indigeni din capătul Peloponesului, foarte diferiţi de manioţii din Nord, care se remarcaseră atât de strălucit în războiul de Independenţă.

Însă rotofeiul caloier nu putu da un răspuns nici unuia, nici celuilalt. I se tăiase răsuflarea coborând pe faleza povârnită. Pieptul său de astmatic gâfâia. Voia să vorbească, dar nu reuşea. Barem, unul dintre strămoşii lui din Elada, soldatul de la Maraton, înainte de a cădea mort, putuse anunţa victoria lui Miltiade. Acum însă nu era vorba nici despre Miltiade, nici despre războiul atenienilor cu perşii. Abia dacă se putea spune că era vorba tot despre greci, referitor la aceşti sălbatici locuitori din cotlonul cel mai îndepărtat al Magnei.

— Ei! zi o dată, părinte, zi o dată! strigă un bătrân marinar, pe nume Gozzo, mai nerăbdător decât ceilalţi, ca şi când ar fi ghicit ce urma să anunţe călugărul.

Acesta reuşi, în sfârşit, să-şi recapete suflul. Apoi, întinzând o mână spre zare:

— Corabie la orizont! spuse el.

La aceste cuvinte, toţi trântorii săriră în picioare, bătură din palme şi o zbughiră către un stei de piatră, care străjuia portul. De acolo, privirea putea îmbrăţişa întinderea mării pe un sector mai vast.

Un străin ar fi putut crede că această forfotă fusese

iscată de interesul pe care orice pânză, sosind din larg, este normal să-l stârnească unor marinari împătimiţi după treburile mării. Nimic de felul acesta – sau, mai degrabă, dacă vreun lucru îi pasiona acum pe aceşti indigeni, era dintr-un motiv cu totul deosebit.

Într-adevăr, în momentul în care scriem – nu în momentul în care s-a petrecut povestea noastră –, Magna este încă un ţinut aparte în cuprinsul Greciei, redevenită regat independent prin voinţa puterilor europene, semnatare ale Tratatului de la Adrianopol, din 1829. Manioţii, cel puţin purtătorii de azi ai acestui nume, care trăiesc pe limburile alungite între golfuri, au rămas pe jumătate barbari, mai preocupaţi de libertatea proprie decât de aceea a ţării lor. In plus, acest neam de la capătul Moreei de Jos a fost, din toate timpurile, aproape cu neputinţă de supus. Nici ienicerii turci, nici jandarmii greci n-au izbutit să-l stăpânească. Certăreţi, răzbunători, transmiţându-şi, precum corsicanii, ura de familie, care nu se poate stinge decât în sânge, tâlhari încă din scutece şi totuşi ospitalieri, asasini, dacă furtul nu se putea fără ucidere, aceşti sălbatici munteni se consideră, nici mai mult, nici mai puţin, decât descendenţi direcţi ai spartanilor; dar, izolaţi pe aceste ramificaţii ale masivului Taygetos, unde se pot număra mii de micuţe citadele sau „pyrgos", aproape inaccesibile, ei joacă bucuroşi rolul echivoc al cetelor medievale de tâlhari, ale căror drepturi feudale se exercitau prin lovituri de pumnal, şi focuri de flinte.

Dacă, în prezent, manioţii sunt încă semisălbatici, atunci este lesne de închipuit cum trebuie să fi fost acum cincizeci de ani. Înainte ca raidurile vapoarelor cu aburi să fi pus capăt, în mod radical, jafurilor pe mare, în timpul primelor trei decenii ale acestui secol, ei au fost cu siguranţă cei mai îndârjiţi piraţi de care se puteau teme vasele de comerţ pe toate rutele spre factoriile levantine.

Şi mai cu seamă portul Vitylo, prin aşezarea sa geografică, la capătul peninsulei Pelopones, la îngemănarea a două mări, prin apropierea sa faţă de insula Cerigotto,

îndrăgită de bandiţi, era bine amplasat pentru toţi aceşti răufăcători care bântuiau prin Arhipelag şi prin vecinătăţile sale din Mediterana, Zona cea mai populată din această regiune a Magnei purta numele deosebit de revelator de Kakovonni, iar kakovonnioţii, călare pe acest vârf cu care se încheie capul Matapan, puteau opera nestingheriţi. Pe mare, atacau corăbiile. Pe uscat, le atrăgeau prin semnale luminoase înşelătoare. Pretutindeni, le jefuiau şi le dădeau foc. Că echipajele acestora erau alcătuite din turci, egipteni sau chiar greci, nu conta – îi masacrau fără milă sau îi vindeau ca sclavi pe coastele berberilor. Când sărăcia a început să se înstăpânească peste ei, iar cabotierele au devenit rare prin împrejurimile golfului Coron sau ale golfului Maraton, în larg de Cerigo sau de capul Gallo, au înălţat rugăciuni publice spre zeul furtunilor, ca să binevoiască să le dea plocon vreun vas de mare tonaj şi cu o încărcătură bogată. Nici caloierii nu s-au lăsat mai prejos, rugându-se pentru maximul de profit al credincioşilor lor.

Or, de vreo câteva săptămâni, jaful nu le fusese oferit. Nicio corabie nu nimerise pe ţărmurile Magnei. De aceea fu o explozie de bucurie atunci când călugărul lăsă să-i scape aceste cuvinte, întretăiate de horcăieli astmatice: „Corabie la orizont!"

Aproape imediat s-au făcut auzite bătăile surde ale simandrului, un soi de clopot de lemn cu limbă de fier, des întâlnit prin aceste provincii, unde turcii nu îngăduie folosirea clopotelor de metal. Dar lugubrele ciocănituri au fost suficiente ca să adune în port o gloată avidă, bărbaţi, femei, copii, câini fioroşi şi de temut, cu toţii deopotrivă numai buni pentru jaf şi masacru.

Între timp, vitylienii, strânşi pe stânca înaltă, se certau în gura mare. Ce era această corabie semnalată de caloier?

Cu briza de nord-nord-vest care sufla la căderea nopţii, această ambarcaţiune, cu mura la babord, luneca rapid. Ai fi putut zice că avea să treacă aţă pe lângă capul Matapan. După direcţia sa de acum, părea să vină din împrejurimile Cretei. Coca începuse să i se contureze deasupra siajului

alb pe care îl lăsa în urmă; dar pânzele nu i se desluşeau, apărând doar ca o masă neclară. Aşadar, nu se putea recunoaşte ce fel de corabie era. Din pricina aceasta, presupunerile privitorilor se încrucişau din minut în minut.

— Este un chebek! spunea unul dintre marinari. Tocmai i-am văzut pânzele pătrate pe catargul focului!

— Ba nu! răspundea un altul, este o pincă ! Uitaţi-vă la spatele înălţat şi la etrava umflată!

— Chebek sau pincă! Deh! cine ar putea să deosebească de-i una sau alta la o asemenea distanţă?

— N-ar fi mai degrabă o polacră cu vele pătrate? observă un alt marinar, care îşi făcuse un ochean din amândouă mâinile strânse la ochi.

— Doamne-ajută! răspunse bătrânul Gozzo. Polacră, chebek sau pincă, toate au trei catarge, şi mai mult fac trei catarge decât două, când e vorba să pice prin locurile noastre o încărcătură zdravănă de vinuri de Candia sau de stofe de Smirna!

La această observaţie de bun-simţ, toţi priviră cu şi mai mare atenţie. Corabia se apropia şi creştea încetul cu încetul; dar, tocmai fiindcă ţinea vântul strâns, nu se vedea decât din faţă. Ar fi fost, aşadar, peste poate să afirmi că avea două sau trei catarge, adică dacă să presupui că încărcătura sa era sau nu considerabilă.

— Pfui! nenorocire pentru noi, şi-a băgat

dracul coada! zise Gozzo, aruncând una dintre înjurăturile sale poliglote, cu care îşi întărea toate frazele. Nu avem de-a face decât cu o felucă…

— Sau chiar cu o tartană! strigă caloierul, nu mai puţin dezamăgit ca restul auditoriului.

Că exclamaţiile de dezamăgire au însoţit aceste două observaţii, este de prisos să mai spunem. Însă, orice fel de ambarcaţiune ar fi fost aceea, se putea deja aprecia că nu cântărea mai mult de o sută sau o sută douăzeci de tone. La urma urmei, puţin conta că încărcătura sa nu era enormă, dacă era preţioasă. Există şi feluci simple, ba chiar şi tartane care sunt încărcate cu vinuri de soi ori cu stofe scumpe. In acest caz, merita să fie atacate şi să le aducă un câştig gras cu atât de puţină osteneală! Nu avea rost să deznădăjduiască de pe-acum. De altfel, bandiţii vechi, foarte pricepuţi în astfel de probleme, găseau că această barcă nu era lipsită de eleganţă, ceea ce pleda în favoarea sa.

În acest timp, soarele începea să scapete dincolo de orizont, în vestul Mării Ioniene; numai că apusul de octombrie avea să mai lase destulă lumină, pentru încă vreun ceas, astfel încât corabia să fie recunoscută înainte de a se face întuneric beznă. De altfel, după ce trecuse pe lângă capul Matapan, schimbase direcţia cu vreo două carturi ca să intre mai bine în deschiderea golfului şi acum se prezenta în condiţii mai bune ochilor privitorilor.

Astfel, cuvântul: şaică! scăpă, o clipă mai târziu, din gura bătrânului Gozzo.

— O şaică! răcniră însoţitorii săi, a căror deziluzie se traduse printr-o revărsare de blesteme.

Numai că, la acest punct, nu se iscă nicio discuţie, întrucât nu mai încăpea loc de confuzie. Corabia care manevra la intrarea în golful Coron era, fără îndoială, o şaică. La urma urmei, aceşti oameni din Vitylo greşeau strigându-şi nenorocul. Se întâmpla, nu rareori, să se găsească vreo încărcătură preţioasă şi la bordul unor astfel de şeici.

Denumirea aceasta desemnează o barcă levantină de tonaj mijlociu, a cărei selatură, adică arcuirea punţii, se accentuează uşor şi se ridică în partea din spate. Şaica aceasta era greeată pe trei catarge şi mandarele pentru aurică. Catargul principal, foarte înclinat înainte şi plasat în centru, purta o velă latină, un contragabier, un gabier şi un strai zburător. Două vele foc, în faţă, şi două straiuri zburător, pe cele două catarge inegale din spate, îi completau velatura şi îi confereau o înfăţişare neobişnuită. Culorile vii în care fusese vopsită coca, curbura îndrăzneaţă a etravei, varietatea catargelor, forma fantezistă a pânzelor sale o făceau unul dintre cele mai ciudate specimene de şeici – aceste graţioase ambarcaţiuni care navighează cu sutele prin apele Arhipelagului. Nimic mai elegant decât această barcă uşoară, culcându-se şi înălţându-se pe val, înconjurându-se de spumă, ţâşnind înainte fără efort, asemenea unei păsări uriaşe, ale cărei aripi ar fi tăiat apa mării, care scânteia acum în ultimele raze ale soarelui.

Cu toate că briza dădea să se înăsprească şi cerul se acoperise de „zdrenţe" – numele pe care levantinii îl dau anumitor nori de pe cerul lor –, şaica nu-şi strânsese niciuna dintre pânze. Îşi păstrase până şi straiurile, pe care un marinar mai puţin îndrăzneţ le-ar fi coborât, fără îndoială. Evident, din pricină că voia să tragă la ţărm, căci, altminteri, căpitanului n-avea de ce să-i pese că îşi va petrece noaptea pe o mare deja zbuciumată, care ameninţa să se zburlească şi mai tare încă.

Însă, acum, deşi pentru marinarii din Vitylo nu mai încăpea îndoială asupra faptului că şaica se îndrepta spre golf, plutea încă întrebarea dacă destinaţia sa avea să fie tocmai portul lor.

— Hei! strigă unul dintre ei, ai zice că mai caută încă să-şi umfle pânzele în loc să tragă la ţărm!

— Dracu' s-o ia în spinare! replică un altul. Care va să zică o să vireze şi-o să iasă din nou în larg?

— Oare se va duce la Coron?

— Sau la Kalamata?

Aceste două ipoteze erau valabile în egală măsură. Coron este un port pe coasta maniotă destul de frecventat de corăbiile de comerţ din Levant, căci de aici pleacă importante cantităţi de ulei din Grecia de Sud. La fel şi Kalamata, port situat în inima golfului, ale cărui bazaruri erau ticsite de mulţimea de produse ale manufacturierilor, stofe sau vase, pe care i le trimiteau diverse ţări din Europa Occidentală. Aşadar, era posibil ca şaica să fi fost încărcată cu scopul de a ajunge într-unui dintre aceste două porturi – fapt ce i-ar fi descumpănit din cale-afară pe vitylienii noştri, în căutare de prăzi şi de jafuri.

În timp ce era observată cu o atenţie nici pe departe dezinteresată, şaica înainta cu repeziciune. Curând, ajunse în dreptul stâncii de la Vitylo. Acesta era momentul în care li se decidea soarta. Dacă şaica avea să se îndrepte în continuare spre centrul golfului, Gozzo şi tovarăşii lui aveau să-şi piardă orice speranţă de a pune stăpânire pe ea. Într-adevăr, chiar şi repezindu-se cu cele mai rapide bărci ale lor, n-ar fi avut nicio şansă s-o prindă din urmă, într-atât viteza acesteia era superioară, cu enorma sa velatură care o mâna neobosită.

— Vine încoace!

Aceste două cuvinte fură rostite curând de bătrânul marinar, al cărui braţ, terminat cu o mână încârligată, se îndreptă spre mica ambarcaţiune ca o gheară de abordaj.

Gozzo nu se înşela. Cârma fusese potrivită pe vânt, iar şaica se lăsa acum purtată spre Vitylo. În acelaşi timp, straiul zburătorului şi focul mic au fost coborâte; apoi, gabierul fu strâns pe vergă. Astfel, uşurată de o parte din pânzele sale, era mai bine stăpânită de mâna cârmaciului.

Atunci începu să se lase întunericul. Şaica nu mai avea timp decât doar cât să străbată şenalul până la Vitylo. Existau, ici şi colo, colţi de stâncă pe care trebuia să-i ocolească, altminteri riscând să se facă fărâme. Totuşi, pavilionul de pilot încă nu fusese înălţat pe arborele principal al micuţei corăbii. Însemna că avea un căpitan care cunoştea perfect acest şenal destul de periculos, de

vreme ce se aventura prin el fără să ceară ajutor. La fel de bine se putea să nu fi avut încredere – şi pe bună dreptate – în practicile vitylienilor, care n-ar fi simţit mustrări de conştiinţă dacă ar fi făcut şaica să urce pe vreuna din stâncile de sub apă, unde numeroase corăbii îşi găsiseră deja sfârşitul.

În plus, pe atunci, niciun far nu lumina coasta pe această porţiune a Magnei. Un simplu foc de port servea la călăuzirea prin îngustul şenal.

Şaica se apropia, totuşi. Curând, nu mai era decât la o jumătate de milă distanţă de Vitylo. Trăgea la ţărm fără nicio şovăială. Se simţea că o manevra o mână pricepută.

Lucrul acesta nu era pe placul tuturor acestor păcătoşi. Ei aveau interesul ca vasul pe care îl râvneau să se izbească de colţii de stâncă. În asemenea împrejurări, reciful devenea complicele lor devotat. El începea lucrarea, iar ei nu aveau decât s-o ducă până la capăt. Mai întâi naufragiul, apoi jaful – acesta era modul lor de a acţiona. Astfel erau scutiţi de lupta cu armele, de agresiunea directă, în care unii dintre ei puteau cădea victimă. Existaseră, într-adevăr, şi unele ambarcaţiuni de genul acesta, apărate de un inimos echipaj, care nu se lăsase atacat fără a-şi vinde scump pielea.

Însoţitorii lui Gozzo îşi părăsiră, aşadar, postul de observaţie şi recoborâră în port, fără a pierde nicio clipă. Într-adevăr, trebuia să pună în practică acele maşinaţiuni obişnuite tuturor jefuitorilor de epave, fie că sunt din Pont, fie din Levant.

Să oblige şaica să eşueze în strâmtele păsuri ale şenalului, indicându-i o direcţie falsă, nimic nu părea mai simplu în acest întuneric care, fără să fie încă deplin, era îndeajuns cât să-i îngreuneze manevrele.

— La focul din port! zise scurt Gozzo, căruia însoţitorii săi aveau obiceiul să-i dea ascultare fără şovăire.

Bătrânul marinar fu înţeles. Două minute mai târziu, acest foc – un simplu felinar, aprins în vârful unui stâlp înfipt în digul scund – se stinse brusc.

În aceeaşi clipă, acest foc fu înlocuit printr-un altul, care la început fu plasat pe aceeaşi direcţie; dar, dacă primul, nemişcat pe stâlp, indica un punct mereu fix pentru navigator, cel de-al doilea, din pricina mobilităţii sale, trebuia să-l atragă în afara şenalului şi să-l expună riscului de-a se izbi de o stâncă de sub apă.

Acest foc, într-adevăr, era un felinar a cărui lumină nu se deosebea prin nimic de aceea a focului de port; numai că felinarul era aninat de coarnele unei capre, care era mânată încet pe primele trepte ale falezei. Lumina se deplasa, aşadar, o dată cu animalul şi trebuia să oblige şaica la manevre greşite.

Nu era prima oară când oamenii din Vitylo acţionau în acest fel. Desigur că nu! Mai mult, numai rareori dăduseră greş în acţiunile lor criminale.

Între timp, şaica pătrunsese pe culoarul de trecere. După ce îşi strânsese vela mare, nu mai avea decât pânzele latine clin spate şi vela foc. Această velaturâ redusă îi era suficientă pentru a ajunge la locul de ancorare.

Spre absoluta uluire a marinarilor care o urmăreau, micuţa corabie înainta cu o siguranţă de necrezut prin sinuozităţile şenalului. Iar de lumina mobilă pe care o purta capra, părea să nu-i pese nicidecum. Nici în plină zi manevra sa n-ar fi fost mai precisă. După toate aparenţele, căpitanul practicase adesea intrarea în portul Vitylo şi o cunoştea într-atât de bine încât să se poată aventura prin ea chiar şi în toiul celei mai profunde bezne.

Deja putea fi văzut cu ochiul liber acest temerar lup de mare. Silueta lui se distingea clar în întuneric, în partea din faţă a şeicii. Era înfăşurat în abaua sa cu falduri largi, un soi de manta de lână, a cărei glugă îi acoperea cu totul capul. Pe drept cuvânt, acest căpitan, în atitudinea sa, nu amintea cu nimic de modeştii proprietari de cabotiere, care, în timpul manevrei, îşi treceau fără încetare printre degete mătăniile lor făcute din boabe mari, ca acelea care se întâlnesc la tot pasul în Arhipelag. Nici pomeneală! Acesta, cu o voce joasă şi calmă, nu se preocupa decât să-i

transmită ordinele timonierului, aşezat în partea din spate a micuţei corăbii.

În acel moment, felinarul, plimbat pe rampele falezei, se stinse fără veste. Dar nici acest lucru nu împiedică şaica să-şi continue netulburată drumul. Pentru o clipă crezură că o deviere bruscă avea să o trimită într-o stâncă primejdioasă, plasată la oglinda apei, la numai o ancablură de port, şi care nu se putea zări prin întuneric. O uşoară atingere a cârmei a fost de ajuns să-i modifice direcţia şi reciful, şters de corabie, a fost evitat.

Aceeaşi îndemânare a timonierului se vădi şi când fu nevoie să ocolească o a doua stâncă subacvatică, care nu lăsa liber decât un pas îngust prin şenal – stâncă pe care mai mult de o corabie o izbise venind spre locul de ancorare, fie că pilotul fusese ori nu complicele vitylienilor.

II
FAŢĂ ÎN FAŢĂ

Zece minute mai târziu, o barcă uşoară, un gig, se desprindea de şaică şi îl lăsa la picioarele digului, fără niciun însoţitor, fără nicio armă, pe acest om în faţa căruia vitylienii tocmai bătuseră în retragere cu atâta grăbire.

El era căpitanul Karystei – astfel se numea micuţa corabie care ancorase în port.

Acest bărbat, de înălţime medie, lăsa să se vadă o frunte înaltă şi trufaşă sub fesul său gros de marinar. În ochii aspri avea o privire fixă. Deasupra buzei de sus, nişte mustăţi de cleft, întinse la orizontală, se terminau în furculiţă, şi nu ascuţit. Pieptul său era lat, membrele vânjoase. Pletele sale

negre i se revărsau în bucle, pe umeri. Abia dacă trecuse de treizeci şi cinci de ani, de numai câteva luni. Dar obrazul său argăsit de brize, trăsăturile colţuroase, cuta de pe frunte, adâncită ca o brazdă, în care niciun gând cinstit nu putea încolţi, îl făceau să pară mai înaintat în ani decât era de fapt.

Cât despre cum era îmbrăcat în acel moment, nu vedeai nici vesta, nici jiletca, nici fustanela palicarului. Caftanul său, cu glugă de culoare brună, brodat cu fireturi discrete, pantaloni săi verzui, cu pliuri largi, pierduţi în cizmele cu carâmbi înalţi, aminteau mai curând de veşmintele marinarilor de pe coastele berbere.

Şi, cu toate acestea, Nicolas Starkos era un veritabil grec prin naştere şi originar chiar din portul Vitylo. Aici îşi petrecuse primii ani de tinereţe. Copil şi adolescent, între aceste stânci îşi făcuse ucenicia în viaţa pe mare. Prin aceste locuri navigase el; la voia curenţilor şi-a vânturilor. Nicio scobitură a ţărmului nu rămăsese necercetată de dânsul, în lărgime şi în adâncime. Nu exista niciun recif, niciun stăvilar, nicio stâncă submarină căreia să nu-i fi cunoscut poziţia. Nu exista niciun cot al vadului prin şenal, pe care el să nu fi fost în stare să-l străbată, neajutat nici de compas, nici de pilot, prin numeroasele sale meandre. Aşadar, este lesne de înţeles cum, în ciuda falselor semnale ale compatrioţilor săi, el putuse dirija corabia cu aşa o mână sigură. De altfel, ştia cât sunt de periculoşi vitylienii. Îi văzuse deja la acţiune. Şi, probabil, pe ansamblu, nu le dezaproba instinctele de prădători, câtă vreme el personal nu avea de suferit de pe urma lor.

Dar, dacă el îi cunoştea pe ei, şi Nicolas Starkos era la fel de bine cunoscut pentru vitylieni. După moartea tatălui său, care fusese una dintre acele mii de victime ale cruzimii turcilor, mama sa, însetată de răzbunare, n-a mai aşteptat decât ocazia de a se arunca în prima răscoală împotriva tiraniei otomane. El, la douăzeci şi opt de ani, părăsise Magna ca să cutreiere mările şi, în mod special, Arhipelagul, destoinicindu-se nu doar în meseria de

marinar, dar şi în aceea de pirat. La bordul căror vase servise el în toată această perioadă din existenţa sa, care căpetenii de corsari sau de bandiţi îl avuseseră în subordine, sub ce pavilion îşi făcuse ucenicia într-ale armelor, ce sânge vărsase mâna lui, sângele duşmanilor Greciei sau al apărătorilor săi – sau chiar şi acela care curgea prin venele lui –, nimeni n-ar fi putut spune. De mai multe ori, totuşi, fusese văzut prin diversele porturi din golful Coron. Unii dintre compatrioţii săi putuseră povesti marile sale isprăvi de piraterie, la care participaseră şi ei, despre vase de comerţ atacate şi distruse, despre bogate încărcături transformate în porţii de pradă! Insă o oarecare aură de mister înconjura numele lui Nicolas Starkos. Cu toate că era atât de bine cunoscut în provinciile Magnei încât, la auzul acestui nume, toţi îşi plecau capetele.

Astfel se explică primirea pe care i-o făcuseră acestui om locuitorii din Vitylo, de ce le impunea prin simpla-i prezenţă, cum de toţi renunţaseră la planul de a ataca şaica, de îndată ce îl recunoscuseră pe cel care o comanda.

De cum pusese piciorul în port căpitanul Karystei, puţin mai departe de dig, bărbaţi şi femei, care dăduseră fuga pentru a-l întâmpina, se rânduiră respectuoşi de-o parte şi de alta la trecerea sa. În timp ce debarcase, niciun strigăt nu se făcuse auzit. Se părea că Nicolas Starkos avea destul prestigiu pentru a impune tăcerea în jurul său doar prin înfăţişarea lui. Lumea aştepta să vorbească el şi, clacă nu avea să vorbească – ceea ce se putea întâmpla –, nimeni nu îşi permitea să-i adreseze cuvântul.

Nicolas Starkos, după ce le porunci matelоţilor bărcii sale să se întoarcă la bord, înainta spre unghiul pe care îl forma cheiul în fundul portului. Dar de-abia făcuse vreo douăzeci de paşi în această direcţie când se opri. Atunci, observându-l pe bătrânul marinar care îl urma ca şi când ar fi aşteptat vreun ordin de executat:

— Gozzo, spuse el, aş avea nevoie de zece bărbaţi zdraveni ca să-mi completez echipajul.

— Îi vei avea, Nicolas Starkos, răspunse Gozzo.

Căpitanul Karystei ar fi putut dori şi o sută şi tot i-ar fi găsit, pe alese, în rândurile acestei populaţii de marinari din tată-n fiu. Iar aceşti o sută de bărbaţi, fără să întrebe încotro îi va conduce, cărei meserii îi destinase, în favoarea cui aveau să pornească să navigheze sau să se lupte, l-ar fi urmat pe compatriotul lor, gata să-i împărtăşească soarta, ştiind bine că, într-un fel sau altul, vor avea de câştigat.

— Aceşti zece bărbaţi, într-o oră, să fie la bordul Karystei, adăugă căpitanul.

— Vor fi, răspunse Gozzo.

Nicolas Starkos, dând de înţeles printr-un gest că nu voia să fie însoţit, urcă mai departe pe cheiul care se rotunjea la capătul digului şi se pierdu pe una din îngustele străduţe din port.

Bătrânul Gozzo, respectându-i voinţa, se întoarse la tovarăşii lui şi nu se mai preocupă decât să-i găsească cei zece oameni destinaţi să-i completeze echipajul şeicii.

În acest timp, Nicolas Starkos urca, pas cu pas, cornişa acestei faleze povârnite, care susţinea târgul Vitylo. De la această înălţime, nu se mai auzea alt zgomot decât lătratul câinilor feroce, aproape la fel de temuţi pentru călători precum şacalii şi lupii, nişte dulăi cu formidabile fălci, cu capul mare, de buldogi, pe care nu-i speria nicio bâtă. Câţiva pescăruşi se roteau în văzduh, cu bătăi scurte din largile lor aripi, reîntorcându-se la cuiburile lor de pe litoral.

Curând, Nicolas Strakos trecu şi de ultimele case din Vitylo. Apucă, apoi, pe abrupta potecă dimprejurul acropolei Kerapha. După ce merse de-a lungul ruinelor unei citadele, care fusese odinioară clădită în aceste locuri de către Ville-Hardouin, pe vremea când cruciaţii ocupau diverse puncte din Pelopones, trebui să dea ocol bazei câtorva vechi turnuri, cu care încă mai era încununată faleza. Acolo, se opri o clipă şi se întoarse.

La orizont, dincolo de capul Gallo, secera lunii dădea să se stingă în apele Mării Ioniene. Câteva stele, rare, scânteiau printre strâmtele sfâşieri de nori, mânaţi de vântul iute al serii. În vremurile de pace, o linişte absolută

domnea în jurul acropolei. Două sau trei pânze, abia vizibile, brăzdau oglinda golfului, străbătându-l către Coron sau urcând spre Kalamata. Dacă n-ar fi fost lanternele care se legănau în vârful catargelor acestora, probabil ar fi fost cu neputinţă să le observi. În schimb, şapte sau opt focuri luminau în diverse puncte ale ţărmului, dublate de reflexul tremurător al apei. Să fi fost focurile bărcilor de pescari sau ale caselor, aprinse pentru noapte? Nu s-ar fi putut spune precis.

Nicolas Starkos cercetă, cu privirea sa obişnuită cu întunericul, toată această imensitate. Exista în ochii marinarului acestuia o agerime pătrunzătoare, care îi îngăduia să vadă şi acolo unde alţii nu vedeau nimic. Dar, în acel moment, părea că nu lucrurile din afară îl interesează pe căpitanul Karystei, deprins fără îndoială cu scene absolut diferite. Nu, el privea acum în sine însuşi. Respira aerul acesta natal, ca o răsuflare a ţării, aproape fără să-şi dea seama. Şi rămase nemişcat, dus pe gânduri, cu braţele încrucişate, cu capul descoperit, neclintit, de parcă ar fi fost dăltuit în piatră.

Aproape un sfert de ceas se scurse astfel. Nicolas Starkos nu încetase să privească spre acest Occident, pe care-l îngrădea un îndepărtat orizont de mare. Apoi făcu vreo câţiva paşi, urcând faleza pieziş. Nu întâmplător mergea astfel. Un gând tainic îl conducea; dar trebuie să spunem că ochii săi evitau încă să vadă ceea ce voiau să descopere pe înălţimile de la Vitylo.

De altfel, nimic nu era mai dezolant ca această coastă, de la capul Matapan până în fundul scobiturii golfului. Pe aici nu creşteau portocali, lămâi, măceşi, oleandri, tufe de iasomie de Argolida, smochini, arbatuşi, duzi, nimic din ceea ce face din anumite regiuni ale Greciei o ţară bogată şi înverzită. Niciun stejar, niciun platan, niciun rodiu care să despice vreo întunecată perdea de chiparoşi şi de cedri. Pretutindeni numai stânci, pe care o viitoare surpare a acestor terenuri vulcanice le va prăvăli lesne în apele golfului. Pretutindeni un soi de ariditate sălbatică domnea

peste aceste plaiuri ale Magnei, prea puţin hrănitoare pentru populaţia sa. Doar câţiva pini descărnaţi, strâmbi, fantasmatici, cu răşina uscată, secătuiţi de sevă, îşi arătau rănile adânci din trunchiurile lor. Ici-colo, se iţeau nişte cactuşi debili, veritabili scaieţi, ale căror frunze semănau cu nişte mici arici, pe jumătate jupuiţi. Nicăieri, în sfârşit, nici din arbuştii sfrijiţi, nici din pământ, mai mult piatră seacă decât humus, nu se găsea ceva de hrănit caprele de pe aici, aceste animale pe care, totuşi, lipsa lor de nazuri le face uşor de crescut.

După ce mersese vreo sută de paşi, Nicolas Starkos se opri din nou. Apoi se întoarse către nord-est, acolo unde creasta îndepărtată a Taygetosului îşi desena profilul pe fundalul mai puţin întunecat al cerului. Una sau două stele, care răsăreau la acea oră, încă mai picoteau pe linia orizontului, ca nişte licurici mai mari.

Nicolas Starkos rămăsese nemişcat. Privea o căsuţă scundă, construită din lemn, aşezată pe o cocoaşă a falezei, la vreo cincizeci de paşi depărtare. Sălaş modest, izolat deasupra satului, la care se ajungea pe nişte poteci râpoase, clădit în mijlocul unei curţi cu un pâlc de arbori pe jumătate despuiaţi, înconjurată de un gard de mărăcini. Se simţea că locuinţa fusese părăsită de multă vreme. Gardul, în stare proastă, când stufoşit, când găurit, nu mai reprezenta o barieră suficientă ca s-o protejeze. Câinii vagabonzi sau şacalii, care vizitau uneori regiunea, devastaseră nu o dată acest cotlon de pământ maniot. Buruieni şi mărăcinişuri, la atât se redusese aportul naturii în acest loc pustiu, de când mâna omului nu se mai ocupase de el.

Şi din ce cauză suferise acest abandon? Pentru că stăpânul acestei bucăţi de pământ murise de mulţi ani. Pentru că văduva lui, Andronika Starkos, părăsise ţara, ca să meargă să intre în rândurile acelor curajoase femei care s-au remarcat în războiul de Independenţă. Pentru că fiul, după plecarea ei, nu mai pusese niciodată piciorul în casa părintească.

Acolo, totuşi, se născuse Nicolas Starkos. Acolo se scurseseră primii ani din copilăria lui. Tatăl său, după o îndelungată şi cinstită viaţă de marinar, se retrăsese în acest adăpost şi se ţinuse departe de populaţia din Vitylo, ale cărei excese îl îngrozeau. Mai instruit, de altfel, şi cu mai multă dare de mână decât oamenii din port, el îşi putuse încropi o existenţă aparte, doar cu nevasta şi copilul său. Trăia astfel, în fundul acestei vizuini, nebăgat în seamă şi liniştit, când, într-o zi, într-un acces de mânie, a încercat să opună rezistenţă asupririi şi a plătit cu viaţa rezistenţa sa. Nu le puteai scăpa agenţilor turci, nici măcar în cele mai ascunse unghere ale peninsulei!

Tatăl nu mai era, pentru a-şi îndruma fiul, iar mama n-a avut atâta putere pentru a-l ţine în frâu. Nicolas Starkos şi-a părăsit căminul pentru a merge să cutreiere mările, punând în slujba pirateriei şi a piraţilor acele minunate simţuri de marinar pe care le moştenise.

De zece ani casa fusese, aşadar, abandonată de către fiu, iar de alţi şase, de către mamă. Prin ţinut lumea vorbea că, totuşi, Andronika ar mai fi călcat pe aici, de vreo câteva ori. Cel puţin crezuseră că o zăresc, dar la intervale rare şi numai pentru câteva momente, fără ca ea să fi comunicat cu vreunul dintre locuitorii din Vitylo.

În ceea ce îl priveşte pe Nicolas Starkos, niciodată până în ziua aceea, cu toate că fusese adus, o dată sau de două ori, înapoi în Magna, de către hazardul periplurilor sale, el nu manifestase intenţia de a revedea această modestă gospodărie de pe faleză. Niciodată nu se ridicase vreo întrebare din partea sa despre starea de dărăpănare în care căzuse aceasta. Niciodată nu făcuse vreo aluzie la mama lui, pentru a afla dacă ea mai venea, din când în când, la casa părăsită. Dar, de-a lungul teribilelor evenimente care însângerau pe atunci Grecia, poate că numele Andronikăi ajunsese până la urechile sale – nume pare ar fi trebuit să pătrundă ca o remuşcare în conştiinţa sa, dacă această conştiinţă n-ar fi fost de nepătruns.

Cu toate acestea, în ziua aceea, dacă Nicolas Starkos

făcuse o escală în portul Vitylo, nu fusese numai pentru a-şi reîntări echipajul şeicii sale cu încă zece oameni. O dorinţă – chiar mai mult decât o dorinţă –, un imperios instinct îl mânase încoace. Se simţise cuprins de nevoia de a revedea, pentru ultima oară, fără îndoială, casa părintească, să mai atingă cu piciorul său acest pământ pe care învăţase să meargă, să respire aerul închis între aceşti pereţi unde dăduse el drumul primei sale răsuflări, unde îşi gângăvise primele sale cuvinte de copil. Da! iată de ce urcase povârnitele poteci ale acestei faleze, de ce se afla, la această oră, în faţa porţii micii îngrădituri.

Acolo, parcă şovăi un moment. Inima nu îi împietrise până într-atât încât să nu mai simtă o oarecare strângere în faţa unor imagini reînviate din trecut. Nimeni nu s-a născut undeva pentru a nu simţi nimic în faţa locului unde a fost legănat de braţele mamei. Corzile sufletului nu se pot toci într-atât încât să nu vibreze, măcar una, atunci când astfel de amintiri le ating.

Asa se întâmplă şi cu Nicolas Starkos, zăbovind în pragul casei părăsite, la fel de întunecate, la fel de moarte înăuntru ca şi pe afară.

— Să intrăm!... Da!... să intrăm!...

Acestea fură primele cuvinte rostite de Nicolas Starkos. Dar şi pe acestea le murmură numai, de parcă i-ar fi fost teamă să nu fie auzit şi să trezească vreo nălucă de-a trecutului.

Să intri în această curte, nimic mai simplu! Poarta era smulsă, stâlpii ei zăceau la pământ. Nu mai exista poartă de deschis, nici zăvor de tras.

Nicolas Starkos intră. Se opri în faţa casei, a cărei streaşină, pe jumătate putredă de la ploi, abia de se mai ţinea în capătul ferecaturilor mâncate de rugină.

În clipa aceea, o cucuvea îşi slobozi strigătul şi îşi luă zborul dintr-o tufă de fistic, crescută în pragul uşii.

Atunci, Nicolas Starkos şovăi încă o dată. Era, totuşi, foarte hotărât să revadă toată casa, până la ultima încăpere. Dar se simţi cumva înciudat din pricina celor ce

se petreceau într-însul, încercând un soi de remuşcare. Dacă se simţea emoţionat, se simţea deopotrivă şi contrariat. Părea că acoperişul părintesc avea să se prăbuşească în chip de protest asupra lui, ca un ultim blestem!

De aceea, mai înainte de a pătrunde în această casă, el vru să-i dea ocol. Noaptea era adâncă. Nimeni nu îl vedea şi „nici el nu se vedea pe sine"! In plină zi poate n-ar fi venit! în toiul nopţii, simţea mai mult curaj să-şi înfrunte amintirile.

Iată-l, aşadar, mergând cu pas furişat, ca un răufăcător care încearcă mai întâi să cerceteze intrările casei pe care urma s-o jefuiască, alunecând de-a lungul zidurilor crăpate pe la îmbinări, cotind pe lângă colţurile al căror unghi măcinat dispărea sub stratul de muşchi, pipăind cu mâna aceste pietre dărâmate, ca pentru a vedea dacă mai rămăsese încă vreun strop de viaţă în acest stârv de casă, ascultând, în sfârşit, dacă îi mai bătea inima! In spate, curtea era încă şi mai întunecată. Lucirile piezişe ale secerii lunii, care apunea în acel moment, nu puteau răzbate până acolo.

Nicolas Starkos îi făcuse înconjurul, fără grabă. Mohorâta casă păstrase un fel de tăcere ameninţătoare. Ai fi crezut-o bântuită sau nepământeană. El reveni la faţada orientată către apus. Apoi se apropie de uşă, ca s-o împingă, dacă se mai ţinea doar în zăvor, sau ca s-o forţeze, dacă limba clanţei se mai afla înţepenită în lăcaşul său din broască.

Dar, atunci, un val de sânge i se lăsă peste ochi. Văzu „roşu", cum se spune, dar un roşu de văpaie. În această casă, pe care voia s-o viziteze încă o dată, nu mai îndrăznea să intre. I se părea că tatăl său, mama sa, aveau să iasă în prag, cu braţele întinse, blestemându-l, pe el, fiul cel rău, cetăţeanul cel rău, trădător al familiei, trădător al patriei!

În clipa aceea, uşa se deschise încet. O femeie apăru în prag. Era îmbrăcată după portul maniot – o fustă de stambă neagră, cu o bordură îngustă, roşie, o cămaşă de culoare

închisă, strânsă în talie, pe cap cu o pălărie largă, brună, înfăşurată cu un fular în culorile drapelului grecesc.

Această femeie avea o faţă energică, ochi mari şi negri, de o vioiciune puţin sălbatică şi un obraz smead, ca acela al pescarilor de pe ţărm. Era înaltă de statură, dreaptă, cu toate că avea peste şaizeci de ani.

Era Andronika Starkos. Mama şi fiul, despărţiţi de atât de multă vreme trupeşte şi sufleteşte, se aflară, astfel, faţă în faţă.

Nicolas Starkos nu se aştepta să se trezească în prezenţa mamei sale… Fu îngrozit de această apariţie.

Andronika, cu mâna întinsă către fiul ei, interzicându-i să intre în casă, nu rosti decât aceste cuvinte, cu o voce care le făcea teribile, venind de la ea:

— Niciodată Nicolas Starkos nu va mai pune piciorul în casa tatălui său!… Niciodată!

Iar fiul, covârşit de această poruncă, se retrase încet, pas cu pas. Cea care îl purtase în pântecele său acum îl gonea, cum se goneşte un trădător. Atunci, vru să facă un pas înainte… Un gest încă şi mai energic, un gest de blestem, îl ţintui pe loc.

Nicolas Starkos se dădu înapoi. Apoi izbuti să iasă din curte şi o porni din nou pe poteca falezei, coborând-o apăsat, fără a întoarce capul, ca şi cum o mână nevăzută îl împingea de umeri.

Andronika, nemişcată în pragul casei sale, îl văzu dispărând, înghiţit de noapte.

Zece minute mai târziu, Nicolas Starkos, nelăsând să i se ghicească emoţia, redevenit stăpân pe sine însuşi, ajunse în port, unde strigă după şalupa sa şi urcă în ea. Cei zece oameni aleşi de Gozzo se aflau deja la bordul şeicii.

Fără a rosti un singur cuvânt, Nicolas Starkos urcă pe puntea Karystei şi, cu un semn, dădu poruncă să se ridice ancora.

Manevra fu executată rapid. N-a fost nevoie decât să înalţe pânzele, aranjate pentru o plecare rapidă. Vântul dinspre uscat, care tocmai începuse să sufle, înlesnea ieşirea din port.

Cinci minute mai târziu, Karysta pătrundea prin culoarul dintre stânci, sigură, mută, fără ca măcar un singur strigăt să se audă, nici dinspre oamenii de la bord, nici dinspre cei din Vitylo.

Şaica nu ajunsese la o milă în larg, că o flacără lumină creasta falezei.

Era locuinţa Andronikăi Starkos, care ardea din temelii. Incendiul fusese pus de mâna mamei. Ea nu voia să mai rămână nicio urmă din casa unde se născuse fiul ei.

Timp de încă trei mile, căpitanul nu-şi putu desprinde privirea de la acest foc ce ardea pe pământul Magnei şi îl urmări prin întuneric până la ultima sa pâlpâire.

După cum spusese Andronika: „Niciodată Nicolas Starkos nu avea să mai pună piciorul în casa tatălui său!... Niciodată!"

III
GRECI CONTRA TURCI

În vremurile preistorice, pe când scoarţa solidă a globului terestru se plămădea, încetul cu încetul, sub acţiunea forţelor interioare, neptuniene sau plutoniene, Grecia şi-a datorat naşterea unui cataclism care a împins această bucată de pământ deasupra nivelului apelor, în acelaşi timp ce scufunda în Arhipelag o mare porţiune de continent, din care n-au mai rămas la vedere decât vârfurile, sub formă de insule. Grecia se află, într-adevăr, pe linia vulcanică pornind de la Cipru şi mergând până la Toscana16.

Se pare că elenii moştenesc de la solul instabil al ţării lor instinctul acestei agitaţii, psihice şi morale, care îi poate

conduce de la fapte eroice până la cele mai deplorabile excese. Nu este mai puţin adevărat că, mulţumită calităţilor firii lor, un curaj neînfrânt, sentimentul patriotic şi dragostea de libertate, ei au reuşit să facă un stat independent din aceste provincii supuse, de atâtea secole, stăpânirii otomane.

Pelagică în timpurile cele mai îndepărtate, adică populată de triburi din Asia; elenică, din secolul al XVI-lea până în secolul al XPV-lea înainte de era creştină, o dată cu apariţia elenilor, dintre care un trib, graies, îi va da numele, pe timpurile aproape mitologice ale argonauţilor, heracliţilor şi ale războiului Troiei; în sfârşit, greacă în toată puterea cuvântului, după vremea lui Licurg, cu Miltiade, Temistocle, Aristide, Leonidas, Eschil, Sofocle, Aristofan, Herodot, Tucidide, Pitagora, Socrate, Platon, Aristotel, Hipocrat, Fidias, Pericle, Alcibiade, Pelopidas, Epaminondas şi Demostene; apoi, macedoneană, cu Filip şi Alexandru, Grecia a sfârşit prin a deveni provincie romană sub numele de Ahaia, cu o sută patruzeci şi şase de ani înainte de Hristos şi pentru o perioadă de patru secole.

După această epocă, fiind succesiv invadată de către vizigoţi, vandali, ostrogoţi, bulgari, slavi, arabi, normanzi, sicilieni, cucerită de cruciaţi la începutul secolului al treisprezecelea şi împărţită într-un mare număr de fiefuri în cel de-al cincisprezecelea, această ţară, atât de greu încercată în Antichitate şi în noua eră, a recăzut pe ultima treaptă a existenţei, intrând pe mâinile turcilor şi sub jugul musulman.

Timp de aproape două sute de ani, se poate spune că viaţa politică din Grecia a fost absolut moartă. Despotismul funcţionarilor otomani, care reprezentau aici autoritatea, întrecea orice limită. Grecii nu erau nici anexaţi, nici cuceriţi, nici măcar învinşi – erau sclavi, ţinuţi sub sceptrul paşei, cu imamul sau preotul la dreapta sa şi cu djellahul sau călăul la stânga sa.

Venise vremea să se intervină, dacă puterile europene nu voiau să asiste la totala nimicire a Greciei. Într-adevăr,

bizuindu-se numai pe forţele proprii, aceasta nu putea decât să moară încercând avan să îşi redobândească independenţa.

În 1821, Aii deTepelene, revoltându-se, la rândul său, împotriva sultanului Mahmud, a cerut sprijinul grecilor, făgăduindu-le libertatea. Aceştia s-au ridicat în masă. Filoelenii din întreaga Europă au dat fuga în ajutorul lor. Au venit şi italieni, şi polonezi, şi germani, dar mai ales francezi, ca să se alinieze împotriva asupritorilor. Numele lui Guys de Sainte-Helene, lui Gaillard, lui Chauvassaigne, ale căpitanilor Baleste şi Jourdain, al colonelului Fabvier, al şefului de escadron Regnaud de Saint-Jean dAngely, al generalului Maison, la care se cuvine să le adăugăm pe ale celor trei englezi, lord Cochrane, lord Byron şi colonel Hastings, au lăsat o amintire nepieritoare în această ţară pentru care au venit să lupte şi să moară.

Acestor nume, devenite celebre prin tot ceea ce devotamentul pentru cauza oprimaţilor poate crea mai eroic, Grecia le-a răspuns prin nume luate din cele mai înalte familii ale sale, trei hydrioţi, Tombassis, Tsamados şi Miaoulis, apoi Colocotroni, Marco Botsaris, Mavrocordat, Mauromichalis, Constantin, Canaris, Negri, Constantin şi Demetrios Ipsilanti, Ulysse şi atâţia alţii. Încă de la început revolta s-a schimbat într-un război pe viaţă şi pe moarte, dinte pentru dinte, ochi pentru ochi, ceea ce a provocat nişte cumplite măceluri, şi de o parte şi de cealaltă.

În anul 1821, soulioţii şi Magna s-au revoltat. La Patras, episcopul Germanos, ţinând crucea în mână, a dat semnalul de luptă. Moreea, Moldova şi Arhipelagul s-au aliniat sub stindardul independenţei. Elenii, victorioşi pe mare, au reuşit să cucerească Tripolis. La aceste prime succese ale grecilor, turcii au răspuns prin masacrarea compatrioţilor acestora care se aflau în Constantinopol.

În 1822, Aii de Tepelene, asediat în fortăreaţa sa de la Ianina, a fost ucis mişeleşte, în mijlocul unei întrevederi pe care i-o propusese generalul turc Kurschid. La puţin timp după aceea, Mavrocordat şi filoelenii au fost zdrobiţi în

bătălia de la Arta; însă şi-au luat revanşa la primul asediu al oraşului Mesolongion, pe care armata lui Omar-Vrion a fost obligată să-l abandoneze, după ce suferise pierderi considerabile.

În 1823, puterile străine au început să intervină mai eficace. Ele i-au propus sultanului o înţelegere. Sultanul a refuzat şi, pentru a-şi întări refuzul, a debarcat zece mii de soldaţi asiatici în Eubeea. Apoi 1-a numit comandant-şef al armatei turceşti pe vasalul său, Mehmet-Ali, paşă al Egiptului. În luptele din acel an şi-a găsit sfârşitul Marco Botsaris, acest patriot despre care se poate spune: A trăit ca Aristide17 şi a murit ca Leonidas.

În 1824, epoca marilor înfrângeri pentru cauza Independenţei, lordul Byron a debarcat, la 24 ianuarie, la Mesolongion şi, în ziua de Paşti, a murit în faţa cetăţii Lepanto, fără a vedea împlinindu-se ceva din visul său. Ipsarioţii fuseseră masacraţi de către turci, iar oraşul Candia, în Creta, se preda soldaţilor lui Mehmet-Ali. Numai victoriile maritime îi vor mai consola pe greci după atâtea dezastre.

În 1825, Ibrahim-Paşa, fiul lui Mehmet-Ali, a debarcat la Modon, în Moreea, cu unsprezece mii de oşteni. El a cucerit oraşul Navarin şi 1-a înfrânt pe Colocotroni la Tripolis. Atunci, guvernul elen a încredinţat conducerea unui corp de armată regulată la doi francezi, Fabvier şi Regnaud de Saint-Jean-d'Angely; dar, mai înainte ca aceste trupe să fie dispuse astfel încât să-i reziste, Ibrahim devasta Messenia şi Magna. Iar dacă a abandonat operaţiunile, a făcut-o pentru că a ţinut să meargă să ia parte la cel de-al doilea asediu al oraşului Mesolongion, pe care generalul Kiuthagi nu reuşise să-l cucerească, deşi sultanul îi spusese: „Ori Mesolongion, ori capul tău!"

În 1826, la 5 ianuarie, după ce incendiase Pyrgosul, Ibrahim ajungea înaintea oraşului Mesolongion. Timp de trei zile, de pe 25 până pe 28, a zvârlit asupra cetăţii opt mii de bombe şi ghiulele, fără a putea să pătrundă înăuntru, chiar după un triplu asalt şi cu toate că nu avea de luptat decât

contra a două mii cinci sute de apărători, deja slăbiţi de foamete şi lipsuri. Totuşi avea să izbutească, mai ales când Miaoulis şi escadra sa, care aduceau ajutoare asediaţilor, au fost respinşi. La 23 aprilie, după un asediu care-i costase viaţa pe o mie nouă sute de apărători ai săi, Mesolongion cădea în puterea lui Ibrahim, iar soldaţii acestuia măcelăreau bărbaţi, femei şi copii, aproape tot ce mai rămăsese viu din cei nouă mii de locuitori ai oraşului. În acelaşi an, turcii, conduşi de Kiuthagi, după ce prădaseră Focida şi Beoţia, ajungeau la Teba, la 10 iulie, intrau în Atica, invadau Atena şi îşi stabileau tabăra aici, pentru a asedia Acropole, apărată de o mie cinci sute de greci. În ajutorul acestei citadele, cheia întregii Grecii, noul guvern i-a trimis pe Caraiscakis, unul dintre combatanţii de la Mesolongion, şi pe colonelul Fabvier, cu trupele sale regulate. Bătălia pe care au dat-o la Chaidari a fost pierdută, iar Kiuthagi şi-a putut continua asediul Acropolei. În acest timp, Caraiscakis pornea să traverseze defileele Parnasului, îi învingea pe turci la Arachova, la 5 decembrie, şi, pe câmpul ele luptă, ridica un monument din trei sute de capete tăiate. Grecia de Nord redevenise liberă, aproape în întregime.

Din păcate, profitând de aceste lupte, Arhipelagul era pradă incursiunilor celor mai crânceni piraţi care au devastat vreodată aceste mări. Iar, dintre aceştia, era citat, ca unul dintre cei mai însetaţi de sânge, cel mai cutezător probabil, piratul Sacratif, al cărui nume devenise spaima tuturor factoriilor comerciale clin Levant.

Totuşi, cu şapte luni înainte de epoca la care începe povestea noastră, turcii fuseseră obligaţi să se refugieze în câteva dintre cetăţile întărite din Grecia septentrională. În luna februarie 1827, grecii îşi recuceriseră independenţa pe teritoriul dintre Ambracia şi până la marginea Aticei. Steagul turcesc nu mai flutura decât la Mesolongion, la Voniţa şi la Nafpaktos. La 31 martie, sub influenţa lordului Cochrane, grecii din Nord şi grecii din Pelopones, renunţând la luptele dintre ei pentru putere, mergeau să-i întâlnească

pe reprezentanţii naţiunii într-o adunare unică, la Trezena, şi îşi uneau forţele sub o singură mână, a unui străin, un diplomat rus, grec prin naştere, Capo d'Istria, originar din Corfu.

Dar Atena era în stăpânirea turcilor. Citadela sa capitulase, la 5 iunie. Grecia de Nord a fost, ca atare, constrânsă să se recunoască, în totalitate, supusă. La 6 iulie, ce-i drept, Franţa, Anglia, Rusia şi Austria semnau o convenţie care, deşi admitea suzeranitatea Porţii, recunoştea existenţa unei naţiuni greceşti. În plus, printr-un articol secret, puterile semnatare se angajau să se alieze împotriva sultanului, clacă acesta refuza să accepte o înţelegere pe cale paşnică.

Acestea au fost faptele generale din acest sângeros război, pe care cititorul trebuie să le ţină minte, fiindcă se leagă strâns de cele ce vor urma.

Iată, acum, care au fost faptele particulare, şi mai direct legate de personajele deja cunoscute şi de cele pe care le va cunoaşte, din această dramatică povestire.

Dintre cele dintâi, trebuie amintită în primul Andronika, văduva patriotului Starkos.

Această luptă a grecilor pentru cucerirea independenţei ţării lor nu a născut numai eroi, dar şi eroine, al căror nume este împletit glorios cu evenimentele din această epocă.

Astfel, s-a văzut apărând numele Bubulinei, originară clintr-o micuţă insulă de la intrarea în golful Nafplion. În 1812, soţul său a fost luat prizonier, dus la Constantinopol şi tras în ţeapă din porunca sultanului. Primul strigăt al Războiului de Independenţă fusese lansat. Bubulina, în 1821, din propriile sale resurse, a echipat trei corăbii şi, aşa cum povesteşte domnul H. Belle, după relatarea unui bătrân cleft, arborându-şi propriul pavilion, care avea brodate aceste cuvinte ale soţiilor spartane „Cu scut sau pe scut", ea a străbătut marea până la ţărmul Asiei Mici, capturând şi hcendiind vasele turceşti cu vitejia unui Tsamados sau a unui Canaris; apoi, după ce şi-a donat, cu generozitate, corăbiile noului guvern, a asistat la asediul de

la Tripolis, organizând în jurul Nafplionului o blocadă ce a rezistat paisprezece luni şi obligând, în cele din urmă, citadela să capituleze. Această femeie, a cărei întreagă viaţă este o legendă, avea să sfârşească înjunghiată de propriul frate, din pricina unei banale probleme de familie.

O altă mare figură trebuie plasată în acelaşi rang cu această curajoasă hydriotă. Aceleaşi fapte conduc la aceleaşi consecinţe. Dintr-un ordin de-al sultanului a fost

strangulat la Constantinopol tatăl Modenei Mavroeinis, femeie a cărei frumuseţe egala nobleţea naşterii. Modena s-a dedicat, de îndată, insurecţiei, i-a chemat la luptă pe locuitorii din Myconia, a armat nişte corăbii pe care a urcat ea însăşi, a organizat companii de gherilă pe care ea însăşi le-a comandat, a oprit armata lui Selim-Paşa în îngusta trecătoare a Pelionului şi s-a remarcat, în mod strălucit, până la sfârşitul războiului, hărţuindu-i pe turci prin defileele din munţii Ftiotidei.

Trebuie să mai amintim şi de Kaidos, care a spulberat, punând mine, zidurile Viliei şi s-a luptat cu un curaj neobosit la mănăstirea Sfânta Veneranda; sau Moskos, mama ei, luptând alături de soţul său şi zdrobindu-i pe turci sub o ploaie de pietre; sau Despo, care, pentru a nu cădea în mâinile musulmanilor, s-a aruncat în aer, împreună cu fiicele sale, cu nurorile şi nepoţeii săi. Să amintim şi de

femeile souliote, precum şi de cele care apărau noul guvern, instalat la Salamina, care au cerut flotila şi au comandat-o; şi de Constanţa Zacharias, care, după ce a dat semnalul revoltei în câmpiile Laconiei, s-a aruncat asupra oraşului Leondari, în fruntea a cinci sute de ţărani – şi de atâtea şi atâtea altele, în fine, al căror sânge generos n-a fost precupeţit în acest război, în decursul căruia s-a putut vedea de ce erau în stare descendentele elenelor!

La fel procedase şi văduva lui Starkos. Astfel, sub numele de Andronika, simplu – nedorindu-l pe cel pe care îl dezonora fiul ei –, s-a lăsat purtată în mişcare atât dintr-o irezistibilă sete de răzbunare, cât şi din dragoste de independenţă. Ca şi Bubulina, văduvă a unui soţ martirizat pentru că încercase să-şi apere ţara, ca şi Modena, ca şi Zacharias, dacă n-a putut să echipeze nişte corăbii pe socoteala ei sau să adune nişte companii de voluntari, cel puţin a participat, trup şi suflet, la marile drame ale acestei insurecţii!

Din 1821, Andronika s-a alăturat manioţilor pe care Colocotroni, condamnat la moarte şi refugiat pe insulele ioniene, i-a chemat în jurul lui, când, la 18 ianuarie în acelaşi an, a debarcat la Scardamoula. Ea a fost în primele rânduri în această bătălie, apoi a mers înTesalia, atunci când Colocotroni i-a atacat pe locuitorii din Fanar şi pe cei din Caritena, care se aliaserâ cu turcii pe malurile Rufiei. Ea a fost, de asemenea, prezentă şi la acea bătălie de la Valtetsio, de la 17 mai, unde a fost pusă pe fugă, în derută, armata lui Mustafa-bei. In mod încă şi mai deosebit, ea s-a distins în acel asediu al Tripolisului, unde spartanii îi numeau pe turci „perşi laşi", iar turcii ÎL numeau pe greci „iepuri nevolnici din Laconia"! Dar, de data aceasta, iepurii au învins. La 5 octombrie, capitala Peloponesului, neputând fi deblocată de către flota turcă, a trebuit să capituleze şi, în pofida înţelegerii, a fost trecută prin foc şi sabie, timp de trei zile ceea ce a costat viaţa, atât înăuntrul cetăţii, cât şi dincolo de zidurile sale, a zece mii de otomani, de toate vârstele şi sexele.

Anul următor, la 4 martie, în timpul unei lupte pe mare, Andronika, îmbarcată sub ordinele amiralului Miaoulis, a văzut vasele turceşti dând bir cu fugiţii, după o încleştare de cinci ore, şi căutând un refugiu în portul de la Zanta. Dar, pe unul dintre aceste vase, ea îşi recunoscuse fiul, care conducea escadra otomană prin golful PatrasuluiL. In ziua aceea, sub influenţa acestei lovituri ruşinoase, ea se avântase cu şi mai multă îndârjire în luptă, căutându-şi moartea... Moartea, însă, n-a vrut s-o ia.

În pofida tuturor acestor fapte, Nicolas Starkos avea să meargă mai departe pe calea crimei, aleasă de el! Câteva săptămâni mai târziu, nu se alăturase el lui Kara-Ali, care bombarda oraşul Scio, pe insula cu acelaşi nume? Nu avusese partea lui de vină la acele înspăimântătoare masacre, în care pieriseră douăzeci şi trei de mii de creştini, fără a-i mai pune la socoteală pe cei patruzeci şi şapte de mii care au fost vânduţi ca sclavi în pieţele Smirnei? Iar una dintre corăbiile care transportaseră o parte dintre aceşti nefericiţi pe coastele berbere nu fusese comandată de acelaşi fiu al Andonikăi – un grec care îşi vindea fraţii?!

În timpul perioadei care a urmat, când elenii au avut de rezistat armatelor reunite ale turcilor şi egiptenilor, Andronika n-a încetat o clipă să le imite pe eroicele femei ale căror nume le-am citat mai sus.

Era o epocă de jale adâncă, mai ales pentru Moreea. Ibrahim tocmai îşi lansa în atac nemiloşii săi arabi, mai cruzi decât otomanii. Andronika era între cei numai patru mii de combatanţi pe care Colocotroni, numit coman-dant-şef al trupelor din Pelopones, îi putuse strânge în jurul său. Insă Ibrahim, după ce debarcase cu unsprezece mii de soldaţi pe coasta messe-niană, se ocupase mai întâi de deblocarea Coronului şi a Patrasului; apoi cucerise Navarinul, a cărui citadelă şi port îi puteau oferi un adăpost pentru flota sa. După aceea, a venit rândul oraşelor Argos, pe care 1-a incendiat, şi Tripolis, pe care 1-a luat în stăpânire – ceea ce i-a permis ca, până în pragul iernii, să

facă ravagii prin provinciile învecinate. Cel mai tare a suferit Messenia de pe urma acestor oribile pustiiri. In aceste condiţii, Andronika s-a văzut nevoită să fugă până în inima Magnei, pentru a nu cădea în mâinile arabilor. Totuşi, nici prin gând nu-i trecea să se odihnească. Parcă poţi să te odihneşti într-o ţară subjugată!? Avea să fie din nou prezentă în campaniile din 1825 şi 1826, în luptele din defileele de la Verga, în urma cărora Ibrahim s-a retras pe masivul Polyaravos, de unde a fost alungat, şi mai departe, de manioţii din Nord. Apoi, ea s-a alăturat trupelor regulate ale colonelului Fabvier, la bătălia de la Chaidari, în luna iulie 1826. Acolo, grav rănită, doar prin curajul unui tânăr francez care lupta sub drapelul filoelenilor a reuşit să scape de sabia nemiloşilor soldaţi ai lui Kiuthagi.

Timp de mai multe luni, viaţa Andronikăi a fost pe muchie de cuţit. Doar constituţia ei robustă a salvat-o; dar anul 1826 s-a încheiat fără ca ea să-şi fi regăsit destulă putere cât să-şi reia locul în luptă.

La această epocă, înaltul comisar era Sir Frederik Adam, guvernator al insulelor ioniene. In vederea eventualelor consecinţe pe care le-ar fi putut avea lupta grecilor împotriva turcilor, el îşi ţinea întotdeauna la îndemână câteva fregate, destinate să facă poliţie pe aceste mări. Şi era nevoie nu mai puţin de nişte bastimente bine înarmate pentru a menţine ordinea în acest Arhipelag, aflat la cheremul grecilor, al turcilor, al purtătorilor de scrisori de mandatare, fără a mai vorbi despre piraţi, neavând altă îndeletnicire decât aceea de a-şi aroga dreptul de a jefui după plac corăbiile de toate naţionalităţile.

Se întâlneau, pe atunci, la Corfu, un mare număr de străini şi, în special, dintr-aceia care fuseseră atraşi, în ultimii trei sau patru ani, de diversele faze ale războiului de Independenţă. În Corfu unii se îmbarcau pentru a merge să lupte. In Corfu veneau alţii să se instaleze, cei cărora ostenelile războiului le impuneau un oarecare timp de repaus.

Printre aceştia din urmă, se cuvine să amintim un tânăr

francez. Pasionat pentru această nobilă cauză, de cinci ani lua parte foarte activ şi în mod glorios la principalele evenimente al căror teatru era peninsula elenică.

Henri d'Albaret, locotenent de vas în marina regală, unul dintre cei mai tineri ofiţeri cu acest grad, în prezent în concediu nelimitat, venise să-şi ofere serviciile sub drapelul filoelenilor francezi. În vârstă de douăzeci şi nouă de ani, de statură medie, dar cu o constituţie robustă, care îi permitea să reziste la toate rigorile meseriei de marinar, acest tânăr ofiţer, prin graţia' manierelor, distincţia întregii făpturi, sinceritatea privirii, farmecul chipului şi trăinicia relaţiilor inspira de la prima vedere o simpatie pe care o apropiere de mai lungă durată nu putea decât s-o întărească.

Parizian de origine, Henri d'Albaret aparţinea unei familii bogate. Îşi pierduse mama la o vârstă foarte fragedă. Tatăl său murise când el ajunsese aproape la vârsta majoratului, adică la doi sau trei ani după ce îşi terminase studiile la Şcoala Navală. Stăpân pe o avere destul de mare, nu i-a trecut pn minte că aceasta ar constitui un motiv pentru a-şi abandona meseria de marinar. Dimpotrivă! A continuat, aşadar, cariera începută—una dintre cete mai frumoase din lume – şi tocmai devenise locotenent de vas când steagul grecesc a fost arborat în faţa Semilunii turceşti, în Grecia de Nord şi Pelopones.

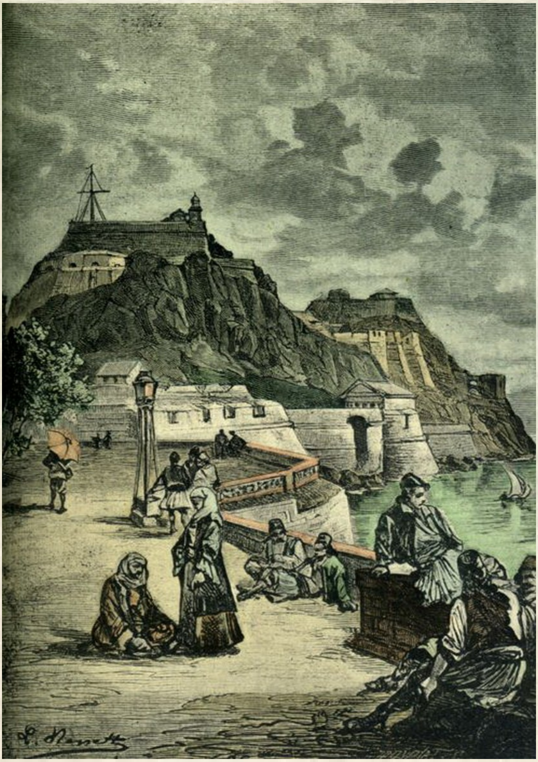
Henry d'Albaret n-a stat pe gânduri. Ca aţâţi alţi bravi tineri, irezistibil atraşi de această mişcare, el i-a însoţit pe voluntarii pe care guvernul france?

în aceste împrejurări, în toamna anului 1827, ea a revenit în provincia Magna. Voia să-şi revadă căsuţa din Vitylo. Capriciul sorţii 1-a adus, în aceeaşi zi, şi pe fiul ei... se ştie rezultatul întâlnifiUdlntre Andronika şi Nikolas Starkos, şi cum i-a aruncat ea un blestem suprem în pragul uşii părinteşti.

Apoi, nemaiavând pentru ce să rămână pe meleagul natal, Andronika plecase să-şi continue lupta, până când Grecia avea să-şi redobândească independenţa

Aşa stăteau lucrurile la 18 octombrie 1827, când văduva

Starkos repornea pe drumurile Magnei pentru a li se alătura grecilor din Pelopones, care, pas cu pas, îşi disputau teritoriul cu soldaţii lui Ibrahim.

IV
TRISTA CASA A UNUI OM BOGAT

În timp ce Karysta se îndrepta spre nord, cu o destinaţie cunoscută doar de căpitanul său, în Corfu se petrecea un fapt care, numai pentru că este de ordin privat, nu trebuie să atragă mai puţin atenţia cititorului asupra principalelor personaje ale acestei povestiri.

Se ştie că, din 1815, în urma tratatelor care poartă însemnată această dată, grupul insulelor ioniene fusese plasat sub protectoratul Angliei, după ce îl acceptase pe cel al Franţei până în 181419.

Din tot acest grup, care cuprinde Cerigo, Zanta, Itaca, Cefalonia, Leucade, Paxos şi Corfu, această insulă din urmă, cea mai apropiată de continent, este, de asemenea, şi cea mai importantă. Ea este antica Corcyra. O insulă care 1-a

avut ca rege pe Alcinous, gazda generoasă a lui Iason şi a Medeei, şi care, mai târziu, 1-a primit pe Ulise, după războiul Troiei, are tot dreptul să deţină un loc considerabil în istoria antică. După ce fusese în război cu francii cu bulgarii, cu sarazinii, cu napolitanii, distrusă în veacul al şaisprezecelea de Barbarossa, protejată în cel de-al optsprezecelea de contele de Schulemburg şi, la sfârşitul primului Imperiu, apărată de generalul Donzelot, era pe atunci reşedinţa unui înalt comisar englez.

La această epocă, înaltul comisar era Sir Frederik Adam, guvernator al insulelor ioniene. In vederea eventualelor consecinţe pe care le-ar fi putut avea lupta grecilor împotriva turcilor, el îşi ţinea întotdeauna la îndemână câteva fregate, destinate să facă poliţie pe aceste mări. Şi era nevoie nu mai puţin de nişte bastimente bine înarmate pentru a menţine ordinea în acest Arhipelag, aflat la cheremul grecilor, al turcilor, al purtătorilor de scrisori de mandatare, fără a mai vorbi despre piraţi, neavând altă îndeletnicire decât aceea de a-şi aroga dreptul de a jefui după plac corăbiile de toate naţionalităţile.

Se întâlneau, pe atunci, la Corfu, un mare număr de străini şi, în special, dintr-aceia care fuseseră atraşi, în ultimii trei sau patru ani, de diversele faze ale războiului de Independenţă. În Corfu unii se îmbarcau pentru a merge să lupte. In Corfu veneau alţii să se instaleze, cei cărora ostenelile războiului le impuneau un oarecare timp de repaus.

Printre aceştia din urmă, se cuvine să amintim un tânăr francez. Pasionat pentru această nobilă cauză, de cinci ani lua parte foarte activ şi în mod glorios la principalele evenimente al căror teatru era peninsula elenică.

Henri d'Albaret, locotenent de vas în marina regală, unul dintre cei mai tineri ofiţeri cu acest grad, în prezent în concediu nelimitat, venise să-şi ofere serviciile sub drapelul filoelenilor francezi. În vârstă de douăzeci şi nouă de ani, de statură medie, dar cu o constituţie robustă, care îi permitea să reziste la toate rigorile meseriei de marinar, acest tânăr

ofiţer, prin graţia manierelor, distincţia întregii făpturi, sinceritatea privirii, farmecul chipului şi trăinicia relaţiilor inspira de la prima vedere o simpatie pe care o apropiere de mai lungă durată nu putea decât s-o întărească.

Parizian de origine, Henri d'Albaret aparţinea unei familii bogate. Îşi pierduse mama la o vârstă foarte fragedă. Tatăl său murise când el ajunsese aproape la vârsta majoratului, adică la doi sau trei ani după ce îşi terminase studiile la Şcoala Navală. Stăpân pe o avere destul de mare, nu i-a trecut pn minte că aceasta ar constitui un motiv pentru a-şi abandona meseria de marinar. Dimpotrivă! A continuat, aşadar, cariera începută—una dintre cete mai frumoase din lume – şi tocmai devenise locotenent de vas când stea-gul grecesc a fost arborat în faţa Semilunii turceşti, în Grecia de Nord şi Pelopones.

Henry d'Albaret n-a stat pe gânduri. Ca aţâţi alţi bravi tineri, irezistibil atraşi de această mişcare, el i-a însoţit pe voluntarii pe care guvernul francez avea să îi îndrepte până la hotarele Europei Orientale. El a fost unul dintre acei primi fâloeleni gata să-şi verse sângele pentru cauza independenţei; încă din anul 1822, s-a aflat printre glorioşii învinşi ai lui Mavrocordat, în faimoasa bătălie de la Arta, şi printre învingători, la primul asediu al lui Mesolongion. Era de faţă, anul următor, când a pierit Marco Botsaris. În decursul anului 1824, a luat parte, nu fară strălucire, la acele bătălii navale care i-au răzbunat pe greci pentru victoriile lui Mehmet-Ali. După înfrângerea de la Tripolis, în 1826, a luptat la Chaidari, unde a salvat viaţa Andronikăi Starkos, strivită în picioarele cailor lui Kiuthagi – bătălie cumplită, în care filoelenii au suferit ireparabile pierderi.

Cu toate acestea, Henry d'Albaret n-a vrut să-şi părăsească şeful şi, la scurt timp după aceea, 1-a reîntâlnit la Methenes.

În acel moment, Acropole din Atena era apăratărde căpitanul Gouras, având o mie cinci sute de oameni în subordânea sa. Aici, în această citadelă, se refugiaseră cinci sute de femei şi de copiii, care nu mai putuseră fugi

când turcii puseseră mâna pe oraş. Gouras avea provizii pentru un an de zile, un material de luptă alcătuit din paisprezece tunuri şi trei obuziere, dar ducea lipsă de muniţie.

Fabvier s-a hotărât, atunci, să aprovizioneze Acropola. A cerut nişte oameni care să-l urmeze de bunăvoie în această îndrăzneaţă întreprindere. Cinci sute treizeci de voluntari au răspuns apelului său; printre ei se aflau şi patruzeci de fâloeleni; iar printre cei patruzeci, şi în fruntea lor, Henry d'Albaret. Fiecare dintre aceşti viteji partizani s-a echipat cu câte un sac cu praf de puşcă şi, sub comanda lui Fabvier, ş-au îmbarcat cu toţii la Methenes.

La 13 decembrie, micul detaşament debarca aproape de picioarele zidurilor Acropolei. O rază de lună i-a dat de gol. Turcii i-au întâmpinat cu focuri de armă. Fabvier a strigat: „înainte!" Fiecare om, fără a renunţa la sacul său cu pulbere, care putea să explodeze dintr-o clipă într-alta, a traversat şanţul de apărare şi a intrat în citadelă, ale cărei porţi fuseseră deschise. Asediaţii i-au respins, victorioşi, pe turci. Însă Fabvier era rănit, secundai său fusese ucis, Henry d'Albaret căzuse lovit de un glonţ. Soldaţii şi comandantul lor se aflau, aşadar, închişi în citadelă, alături de cei cărora le veniseră în ajutor cu atâta cutezanţă şi care nu voiau sări mai lase să plece.

Acolo, tânârul ofiţer suferind de-o rană care, din fericire, nu era foarte gravă, a trebuit să împărtăşească nevoile asediaţilor, siliţi să se hrănească doar cu o porţie de orz, drept singurul lor aliment. Şase luni au trecut până când, o dată cu capitularea Acropolei, acceptată de Kiuthagi, tânărul şi-a regăsit libertatea. Abia la 5 iunie 1827, Fabvier, voluntarii săi şi asediaţii au putut să părăsească această citadelă a Atenei şi să se îmbarce pe corăbiile care i-au adus în Salamina.

Henry d'Albaret, foarte slăbit încă, n-a vrut să se oprească în acest oraş, ci s-a îndreptat spre Corfu. Aici, de două luni, îşi refăcea forţele, aşteptând să vină ceasul să-şi reia postul în primele rânduri, când soarta a vrut să-i dea

un nou sens vieţii sale, care nu fusese, până atunci, decât o viaţă de soldat

Exista la Corfu, în capătul străzii Reale, o casă veche, puţin aspectuoasă, cu o înfăţişare pe jumătate grecească, pe jumătate italiană. În această casă locuia un personaj care se arăta puţin, dar despre care se vorbea mult. El se numea bancherul Elizundo. Dacă avea şaizeci sau şaptezeci de ani, nimeni n-ar fi putut spune. De vreo douăzeci de ani trăia în această sumbră locuinţă, din care nu ieşea mai deloc. Dar, dacă nu ieşea, o mulţime de oameni din toate ţările şi de toate condiţiile – clienţi asidui ai factoriei sale – veneau să-l viziteze aici. Fără nicio îndoială, se încheiau afaceri considerabile în această casă de bancă, a cărei onorabilitate era fără reproş. Elizundo trecea, de altfel, drept un om extrem de bogat. Niciun credit, de la insulele ioniene şi până la confraţii săi dalmaţi din Zara sau din Ragusa, nu putea rivaliza cu al său. O poliţă, acceptată de el, valora aur. Fără îndoială, nu se lansa în afacere fără a-şi lua măsuri de precauţie. Părea chiar foarte zgârcit. Referinţele pentru el trebuiau să fie excelente, iar garanţiile ţinea să fie complete; în schimb, vistieria sa părea inepuizabilă. Ca o circumstanţă demnă de reţinut, Elizundo rezolva aproape totul de unul singur, neavând decât un singur angajat, un om de-al casei, de care va fi vorba mai încolo, dar şi acela fiind însărcinat să ţină doar registrele fără importanţă. Bancherul era, deopotrivă, propriul casier şi propriul păstrător al documentelor. Nu exista nicio cambie care să nu fi fost redactată, nicio scrisoare de credit care să nu fi fost scrisă de mâna lui. Astfel, niciodată un comis străin nu se aşezase la biroul stabilimentului său financiar. Ceea ce contribuia, nu puţin, la asigurarea secretului afacerilor sale.

Care era originea acestui bancher? Se zicea că ar fi fost ilir din Dalmaţia; dar, despre acest subiect, nu se ştia nimic precis. Mut în ceea ce privea trecutul său, mut asupra prezentului, el nu întreţinea niciun fel de relatival societatea corfiotă. Când grupul de insule fusese plasat sub

protectoratul Franţei, existenţa sa rămăsese aceeaşi ca pe vremea când un guvernator englez îşi exercita autoritatea asupra insulelor ioniene. Desigur, nu avea rost să crezi tot ceea ce spunea despre averea sa, pe care gura lumii o aprecia la sute de milioane; dar trebuia să fie şi era, într-adevăr, foarte bogat, cu toate că modul său de trai era al unui om modest în nevoile şi în gusturile sale.

Elizundo era văduv – şi asa fusese încă dinainte de a veni să se stabilească în Corfu însoţit de o fetiţă, pe atunci în vârstă de doi ani. Acum, această fetiţă, pe nume Hadjine, împlinise douăzeci şi doi de ani şi trăia în această casă, ocupându-se de toate treburile menajului.

Pretutindeni, chiar şi în această ţară din Orient, unde frumuseţea femeilor este foarte preţuită, Hadjine Elizundo ar fi trecut drept remarcabil de frumoasă şi aceasta chiar în pofida seriozităţii chipului său, puţin cam trist. Dar cum ar fi putut fi altfel în acest mediu în care îşi petrecuse copilăria, fără o mamă care s-o îndrume, fără o prietenă cu care să-şi împărtăşească primele visuri de tânără copilă? Hadjine Elizundo era potrivită de statură, dar foarte delicată. Prin originea sa grecească, pe care o moştenise de la mama sa, ea amintea de tipul acelor frumoase tinere femei din Laconia, care le întreceau pe toate cele din Pelopones.

Între tată şi fiică, intimitatea nu era şi nici nu putea fi profundă. Bancherul trăia singur, tăcut şi rezervat – unul dintre acei oameni care îşi întorc, cel mai adesea, capul şi îşi acoperă ochii, de parcă lumina i-ar răni. Puţin vorbăreţ, atât în viaţa privată cât şi în viaţa publică, nu devenea niciodată comunicativ, nici în raporturile cu clienţii casei. Cum ar fi putut Hadjine Elizundo sâ găsească un oarecare farmec în această existenţă închisă între ziduri, câtă vreme între aceşti pereţi abia de găsea inima unui tată!

Din fericire, avea pe lângă ea o fiinţă bună, devotată, iubitoare, care nu trăia decât pentru tânăra sa stăpână, care se întrista din pricina tristeţilor ei, al cărei chip se lumina dacă o vedea pe ea zâmbind. Toată viaţa sa ţinea de aceea a Hadjinei. După acest portret s-ar putea crede că

este vorba despre un brav şi credincios câine, unul dintre acei „aspiranţi la umanitate" cum spunea Michelet sau „un umil prieten" cum spuneaiLamartine. Nu! era doar un om, dar care ar fi putut la fel de bine să fie un câine. El o văzuse pe Hadjine născându-se şi n-o părăsise niciodată – o ţinuse pe braţe pe copilă şi o slujea acum pe tânără.

Acesta era un grec pe nume Xaris, un frate de lapte al mamei Hadjinei, care o urmase şi după căsătoria ei cu bancherul din Corfu. El se afla, aşadar, de peste douăzeci de ani în această casă, bucurându-se de o poziţie superioară faţă de un simplu servitor, ajutându-l chiar şi pe Elizundo, deşi nu i se încredinţau decât nişte neînsemnate înscrisuri de trecut în registre.

Xaris, ca unii bărbaţi din Laconia, era înalt de statură, cu umeri largi, cu o neobişnuită forţă a muşchilor. Avea un chip armonios, nişte frumoşi ochi sinceri, un nas lung şi arcuit, pe care-l puneau în evidenţă nişte superbe mustăţi pana corbului. Pe cap purta o căciulă de lână închisă la culoare, iar eleganta fustanelă a ţării sale era încinsă în talie cu un brâu.

Ori de câte ori Hadjine Elizundo ieşea, fie pentru trebuinţele casei, fie pentru a merge la biserica catolică Sfântul Spiridon, fie pentru a respira puţin acest aer de mare, care nu ajungea până la casa de pe strada Reale, Xaris o însoţea. Astfel, mulţi tineri corfioţi o putuseră zări, fie pe esplanadă, fie pe străduţele mahalalei Kastrades, care se întindea de-a lungul micului golf cu acelaşi nume. Nu numai unul încercase să ajungă până la tatăl ei. Cine n-ar fi fost ispitit de frumuseţea tinerei fete şi, probabil deopotrivă, de milioanele din casa Elizundo? Dar la toate propunerile de acest gen Hadjine răspunsese negativ. In ceea ce-l priveşte, bancherul nu se amestecase niciodată pentru a-i schimba hotărârea. Totuşi, credinciosul Xaris, pentru ca tânăra sa stăpână să fie fericită pe lumea aceasta, ar fi cedat toată partea sa de fericire la care un devotament nemărginit îi dădea dreptul pe lumea cealaltă!

Astfel se înfăţişa, aşadar, această casă austeră, tristă,

aproape izolată într-un colţ al capitalei anticei Corcyra; şi astfel stăteau lucrurile în interiorul său, în mijlocul căruia capriciile sorţii aveau să-l introducă pe Henry dAlbaret.

Mai întâi, au fost relaţiile de afaceri, care s-au stabilit între bancher şi ofiţerul francez. Părăsind Parisul, acesta din urmă îşi luase titluri importante la banca Elizundo. La Corfu se întâmplă să aibă nevoie să le schimbe. De la Corfu îsi facu rost, aşadar, de toţi banii de care ar fi avut nevoie în timpul campaniilor sale de filoelen. In mai multe rânduri el revenise pe insulă şi astfel făcuse cunoştinţă cu Hadjine Elizundo. Frumuseţea tinerei îl uimise. Amintirea sa îl urmărise pretutindeni, pe câmpurile de bătălie din Moreea şi din Atica.

După ce Acropola s-a predat, Henry d'Albaret n-a găsit nimic mai bun de făcut decât să se întoarcă în Corfu. Nu se refăcuse complet în urma rănii. Ostenelile excesive din timpul asediului îi şubreziseră sănătatea. Aici, deşi locuia în afara casei bancherului, găsi în fiecare zi ospitalitate pentru câteva ore, favoare pe care niciun alt străin n-o mai obţinuse până atunci.

Trecuseră aproape trei luni de când Henry d'Albaret îşi ducea astfel traiul. Încetul cu încetul, vizitele sale la Elizundo, care, la început, n-au fost decât întrevederi de afaceri, au devenit mai captivante, o dată ce se transformaseră în vizite zilnice. Hadjine îi plăcea foarte

mult tânărului ofiţer. Cum să nu-şi fi dat seama şi fata, gâsindu-l mereu cu atâta înflăcărare lângă dânsa, în întregime fermecat de plăcerea de-a o auzi şi de a o vedea! La rândul ei, n-a şovăit să-i acorde toate îngrijirile pe care le cerea starea lui de sănătate, puternic afectată. Cum ar fi putut Henry d'Albaret s-o ducă altminteri decât foarte bine, supus unui asemenea regim.

Pe de altă parte, Xaris nu-şi ascundea simpatia pe care i-o inspira caracterul atât de deschis, atât de plăcut al lui Henry d'Albaret, de care se ataşa, la rândul său, din ce în ce mai mult

— Ai dreptate, Hadjine, îi repeta el adesea fetei. Grecia este patria ta cum este şi a mea, şi nu trebuie să uităm că, dacă acest tânăr ofiţer a suferit, aceasta s-a întâmplat tot pentru Grecia!

— Mă iubeşte! îi spuse ea, într-o zi, lui Xaris.

Iar vestea fu anunţată de fată cu simplitatea pe care o punea dânsa în toate.

— Ei bine, atunci trebuie să te lăsăm să iubeşti! răspunse Xaris. Tatăl tău îmbătrâneşte, Hadjine! Nici eu n-o să trăiesc o veşnicie!… Unde ai putea găsi tu pe lume un protector mai sigur ca Henry d'Albaret?

Hadjine nu răspunsese nimic. Ar trebui să mai spunem că, pe lângă faptul că se ştia iubită, şi ea iubea, de asemenea. O reţinere absolut firească o oprea să-şi mărturisească acest sentiment, chiar şi în faţa lui Xaris.

Totuşi, aşa stăteau lucrurile. Nu mai era un secret pentru nimeni din întreaga societate corfiotă. Mai înainte chiar de a fi fost pusă problema în mod oficial, se vorbea despre căsătoria lui Henry d'Albaret cu Hadjine Elizundo, de parcă fusese deja stabilită.

Se cuvine să subliniem faptul că bancherul nu dăduse vreun semn că ar fi dezaprobat atenţiile cu care tânărul o înconjura pe tânără. După cum spunea şi Xaris, se simţea îmbătrânind, ba chiar rapid. Oricât de secătuită i-ar fi fost inima, se temea, cu siguranţă, că Hadjine ar putea rămâne singură pe lume, deşi ştia că avea din ce să-şi ducă zilele,

cu averea pe care ar fi moştenit-o. Această problemă bănească, de altfel, nu intrase niciodată în atenţia lui Henry d'Albaret. Că fiica bancherului era bogată sau nu, acest aspect nu era de natură să-l preocupe, nicio clipă măcar. Dragostea pe care o simţea pentru fată se născuse din sentimente cu mult mai înalte decât din simple calcule vulgare. Pentru blândeţea şi pentru frumuseţea ei o iubea el. Pentru această vie simpatie pe care i-o inspira situaţia Hadjinei, închisă în acest mediu mohorât Apoi şi pentru nobleţea ideilor sale, pentru lărgimea vederilor sale, pentru energia sufletească de care o simţea capabilă, dacă vreodată ar fi fost pusă în situaţia de a o dovedi ;

Iar acest lucru era lesne de înţeles, când Hadjine vorbea despre Grecia asuprită şi despre strădaniile supraomeneşti pe care le făceau copiii săi pentru a-i reda libertatea. În acest domeniu, cei doi tineri se descopereau fiind întru totul de acord.

Astfel, câte ceasuri emoţionante n-au petrecut ei discutând despre toate aceste lucruri, în acea limbă greacă pe care Henry d'Albaret o vorbea, acum, ca pe limba maternă! Ce bucurie, deplin împărtăşită, când vreo victorie marină mai compensa din înfrângerile al căror teatru fusese Moreea sau Atica! A trebuit ca Henry d'Albaret să povestească în amănunt toate luptele la care luase parte, să îi numească pe grecii şi pe străinii care se remarcaseră în aceste încleştări sângeroase, şi pe cele ale femeilor pe care Hadjine, în adâncul sufletului său, voia să le imite – Bubulina, Modena, Zacharias, Kaidos, fără a uita de curajoasa Andronika, pe care tânărul ofiţer o salvase de la masacrul din Chaidari.

Ca atare, într-o bună zi, când Henry d'Albaret rosti numele acestei femei, Elizundo, care asculta şi el conversaţia, făcu o mişcare de natură a-i atrage atenţia fiicei sale.

— Ce s-a întâmplat, tată? se miră ea.

— Nimic, răspunse bancherul.

Apoi, întorcându-se către tânărul ofiţer, cu vocea cuiva

care ar fi vrut să para indiferent, întrebă:

— Aţi cunoscut-o pe această Andronika?

— Da, domnule Elizundo.

— Şi mai ştiţi, cumva, ce s-a întâmplat cu ea?

— N-am idee, răspunse Henry d'Albaret După lupta de la Chaidari, cred că a fost nevoită să se întoarcă în provincie, în Magna sa natală. Dar, într-o zi sau alta, mă aştept s-o văd reapărând pe câmpul de bătălie al Greciei...

— Da! adăugă Hadjine, acolo unde trebuie să se afle!

De ce Elizundo se interesase de soarta Andronikăi? Nimeni nu îl întrebă. Oricum, cu siguranţă că n-ar fi răspuns decât în mod evaziv. Dar problema n-o preocupă pe fiica sa, prea puţin la curent cu relaţiile bancherului. Să fi fost, aşadar, cu putinţă să existe vreo legătură între tatăl său şi această Andronika, pe care o admira ea?

De altfel, în ceea ce privea Războiul de Independenţă, Elizundo arăta o rezervă absolută. Cărei tabere îi acorda susţinerea sa, celei a opresorilor sau celei a oprimaţilor? ar fi fost dificil de precizat – nu era el omul care să exprime vreo urare pentru una dintre ele sau, în general, pentru vreun lucru. Sigur era doar faptul că primea de la curierul său tot atâtea scrisei expediate din Turcia cât şi din Grecia.

Insă este important să repetăm: cu toate că tânărul ofiţer se arătase devotat cauzei elenilor, Elizundo nu-i făcuse, din această pricină, o primire mai puţin favorabilă în casa lui.

Totuşi, Henry d'Albaret nu-şi mai putea prelungi şederea în Corfu. Refăcut pe de-a întregul acum, se hotărâse să împlinească până la capăt ceea ce socotea dânsul a fi o datorie. Îi vorbea adesea fetei despre aceasta.

— Este de datoria ta, într-adevăr!râl răspundea Hadjine. Oricâtă durere mi-ar stârni plecarea ta, Henry, înţeleg că trebuie să te alături tovarăşilor tăi de arme! Da! până când Grecia nu îşi va fi regăsit independenţa, trebuie să continue lupta pentru ea!

— Voi pleca, Hadjine, o să plecî spuse, într-o zi, Henry d'Albaret Dar, dacă aş putea lua cu mine certitudinea că»şi tu mă iubeşti cum te iubesc eu...

— Henry, nu am niciun motiv să-ţi ascund sentimentele pe care mi le inspiri, răspunse Hadjine. Nu mai sunt un copil şi se cuvine să privesc cu seriozitate spre viitor. Am încredere în tine, adăugă ea, întinzându-i mâna, să ai şi tu încredere în mine! Cea pe care o laşi la plecare va fi aceeaşi când te vei întoarce!

Henry d'Albaret strânse mâna pe care Hadjine i-o dădea drept gaj pentru sentimentele ei.

— Iţi mulţumesc din toată inima! răspunse el. Da! aparţiem într-adevăr unul celuilalt., deja! Şi, dacă din această cauză despărţirea noastră nu poate fi decât mai dureroasă, cel puţin voi lua cu mine această asigurare, că sunt iubit de tine!... Dar, înainte să plec, Hadjine, vreau să-i vorbesc tatălui tău!... Vreau să fiu încredinţat că ne binecuvântează dragostea şi că, din partea lui, nu vom avea de întâmpinat nicio piedică...

— Procedezi cu înţelepciune, Henry, răspunse tânăra. Du-te şi obţine fagăduiala sa, precum o ai şi pe a mea!

Iar Henry d'Albaret nu întârzie s-o facă, întrucât era hotărât să îşi reia serviciul sub comanda colonelului Fabvier.

Într-adevăr, evenimentele mergeau din rău în mai rău pentru cauza independenţei. Convenţia de la Londra nu produsese încă niciun efect util, ba chiar te puteai întreba dacă puterile europene nu se mărginiseră, în faţa sultanului, doar la nişte observaţii oficioase, ca atare absolut platonice.

De altfel, turcii, îngâmfaţi de victoriile lor, păreau destul de puţin dispuşii să cedeze ceva din pretenţii. Cu toate că două escadre, una engleză, comandată de amiralul Codrington, şi cealaltă franceză, la ordinele amiralului de Rigny, străbătuseră, atunci, Marea Egee şi, cu toate că guvernul grec venise să se instaleze la Egina, pentru a delibera în mai bune condiţii de securitate, turcii dădeau dovadă de o încăpăţânare care îi făcea încă şi mai de temut

Aşa se înţelegea, cel puţin, văzând o întreagă flotă de nouăzeci şi două de corăbii otomane, egiptene şi tunisiene,

pe care vasta radă a portului Navarin , tocmai o primise, pe data de 7 septembrie. Această flotă aducea imense cantităţi de provizii, pe care Ibrahim urma să le preia ca să se îngrijească de nevoile unei expediţii pe care o pregătea împotriva hydrioţilor.

Or, tocmai la Hydra se hotărâse să meargă d'Albaret, ca să se alăture tnfel pelor de voluntari. Această insulă, situată în extremitatea Argolidei, este una dintre cele mai bogate din Arhipelag. Cu sângele şi cu banii săi, după ce făcuse atâtea pentru cauza elenilor pe care îi apărau curajoşii săi marinari, Tombasis, Miaoulis, Tsamados, atât de temuţi de căpitanii turci, Hydra se vedea acum ameninţată de cele mai teribile represalii.

Henry d'Albaret nu-şi putea, aşadar, întârzia plecarea din Corfu, dacă voia să ajungă la Hydra înaintea soldaţilor lui Ibrahim. De aceea, data] plecării fu definitiv stabilită pentru 21 octombrie.

Cu câteva zile mai înainte, aşa cum fusese convenit, tânărul ofiţer veni să-l vadă pe Elizundo şi îi ceru mâna fiicei sale. Nu îi ascunse faptul că Hadjine vâ fi bucuroasă, dacă bancherul va binevoi să-i încuviinţeze cererea, i De altfel, problema se rezuma, deocamdată, la obţinerea consimţământului din partea sa. Căsătoria avea să fie celebrată la întoarcerea lui Henry d'Albaret. Absenţa sa, cel puţin aşa spera, nu avea să fie de lungă durată.

Bancherul cunoştea situaţia tânărului ofiţer, starea averii sale, consideraţia de care se bucura familia acestuia în Franţa. Nu avea, aşadar, niciun motiv de a cere explicaţii în această privinţă. La rândul său, onorabilitatea lui era fără pată, şi niciodată nu se auzise cel mai mic zvon defavorabil la adresa casei sale de bancă. Despre cât anume însemna propria avere, cum tânărul Henry d'Albaret nici măcar nu deschise acest subiect, şi bancherul păstră tăcerea. Cât despre propunerea în sine, Elizundo răspunse că îi era pe plac. Această căsătorie nu putea decât să-l facă fericit, întrucât el trebuia să îi înlesnească fericirea fiicei sale.

Toate acestea au fost spuse destul de rece, dar

important era că fuseseră spuse. Henry d'Albaret avea acum cuvântul lui Elizundo şi, în schimb, bancherul obţinu de la fiica lui călduroase mulţumiri, pe care el le ascultă cu rezerva sa obişnuită.

Totul părea, aşadar, să decurgă spre cea mai mare satisfacţie a celor doi tineri şi, trebuie să adăugăm, spre desăvârşita mulţumire a lui Xaris. Acest om de toată isprava plânse ca un copil şi, bucuros, îl strânse la piept pe tânărul ofiţer.

Cu acestea, lui Henry d'Albaret nu îi mai rămăsese decât foarte puţin timp de petrecut alături de Hadjine Elizundo. Luase hotărârea să se îmbarce pe un bric levantin, care bric trebuia să părăsească insula Corfu pe 21 ale lunii, cu destinaţia Hydra.

Cum au trecut aceste ultime zile în casa de pe Strada Reale, se poate lesne ghici, fară a fi necesar să mai insistăm asupra lor. Henry d'Albaret şi Hadjine nu s-au mai dezlipit nici pentru un ceas unul de altul. Vorbeau îndelung, în salonul scund, de la parterul posomorâtei locuinţe. Nobleţea sentimentelor amândurora le conferea acestor întrevederi un farmec pătrunzător, care le mai îndulcea nota extrem de serioasă. Viitorul îl credeau al lor, dacă prezentul, ca să spunem aşa, încă le scăpa din mână. Aşadar, acest prezent voiră să-l analizeze cu sânge rece. Amândoi îi cântăriră şansele, bune şi rele, dar fără descurajare, fără slăbiciune. Iar, vorbind astfel, nu conteneau să se înfierbânte pentru această cauză, căreia Henry d'Albaret urma să i se dedice încă o dată.

Într-o seară, mai precis pe 20 octombrie, pentru ultima oară, îşi repetau aceste lucruri, numai că, probabil, cu mai multă emoţie, fiindcă a doua zi tânărul ofiţer trebuia să plece.

Deodată, Xaris intră în salon. Nu putea scoate un cuvânt. Gâfâia. Alergase şi încă cum! În câteva minute, vânjoasele sale picioare îl aduseseră, străbătând tot oraşul, de la citadelă până la capătul străzii Reale.

— Ei bine, ce doreşti?... Ce-ai păţit, Xaris?... De ce eşti

atât de emoţionat?... întrebă Hadjine.

— Fiindcă am... fiindcă am!... O veste!... O importantă... o veste gravă!

— Vorbeşte!... vorbeşte!... Xaris!1 îi ceru, la rândul său, Henry d'Albaret, neştiind dacă trebuie să se bucure ori să se îngrijoreze.

— Nu pot!... Nu pot! răspundea Xaris, pe care marea emoţie îl strângea de gât.

— Este vorba, deci, de o veste despre război? îl descusu fata, luându-l de mână.

— Dar vorbeşte o dată!... repetă ea. Vorbeşte, bunul meu Xaris!... Ce s-a întâmplat?

— Turcii... astăzi... bătuţi... la Navarin!

Astfel Henry d'Albaret şi Hadjine aflară vestea bătăliei navale de la 20 octombrie.

Bancherul Elizundo tocmai atunci intra în salon, atras de zgomotul făcut de întoarcerea năvalnică a lui Xaris. Când află despre ce era vorba, buzele i se strânseră fără voie, fruntea i se încruntă, dar nu manifestă nici satisfacţie, nici neplăcere, în vreme ce tinerii îşi lăsară bucuria inimii să se reverse nestăvilită.

într-adevăr, vestea bătăliei de la Navarin tocmai sosise la Corfu. De îndată ce se răspândi în tot oraşul, i se aflară şi toate amănuntele, aproape cu aceeaşi iuţeală, aduse telegrafic de aparatele de pe coasta albaneză.

Escadrele engleză şi franceză, cărora li se alăturase escadra rusă, numărând douăzeci şi şapte de vase şi o mie două sute şaptezeci şi şase de tunuri, atacaseră flota otomană, forţând trecerea în rada portului Navarin*. Cu toate că turcii erau superiori ca număr, întrucât se bizuiau pe şaizeci de vase, toate foarte mari, armate cu o mie nouă sute nouăzeci şi patru de tunuri, fuseseră înfrânţi. Mai multe nave de-ale lor se scufundaseră ori săriseră în aer, laolaltă cu un mare număr de ofiţeri şi de mateloţi. Ibrahim nu mai putea aştepta de la marina sultanului să-l ajute în expediţia sa contra Hydrei.

Acesta era un eveniment de o importanţă considerabilă.

Într-adevăr, avea să fie punctul de pornire într-o nouă perioadă pentru soarta Greciei. Deşi cele trei puteri se hotărâseră dinainte să nu tragă niciun folos de pe urma acestei victorii, zdrobind Poarta, părea sigur că acordul lor va sfârşi prin a smulge teritoriul elenilor de sub dominaţia otomană şi că, la fel de sigur, mai devreme sau mai târziu, autonomia noului regat va deveni un fapt împlinit

Astfel se credea în casa bancherului Elizundo. Hadjine, Henry d'Albaret şi Xaris aplaudaseră. Bucuria lor îşi găsi un ecou în întregul oraş. Tunurile din Navarin tocmai le asiguraseră independenţa fiilor Greciei.

Şi, mai întâi de toate, proiectele tânărului ofiţer fură complet modificate după această victorie a puterilor aliate sau, măi degrabă – fiindcă expresia este mai potrivită –, după înfângerea marinei turceşti. În consecinţă, Ibrahim trebuia să renunţe la a mai întreprinde campania pe care o plănuise împotriva Hydrei. Într-adevăr, nici nu mai încăpea discuţie.

Ca atare, survenea o schimbare şi în planurile concepute de Henry d'Albaret înainte de această dată de 20 octombrie. Nu mai era necesar să meargă să li se alăture voluntarilor care alergaseră în ajutorul hydrioţilor. Se hotărî, aşadar, să aştepte la Corfu evenimentele care trebuiau să urmeze, ca o consecinţă naturală a acestei bătălii de la Navarin.

Oricum, soarta Greciei nu mai putea fi pusă sub semnul întrebării. Europa nu avea s-o lase să piară. Cu puţin timp înainte, în întreaga peninsulă elenică, Semiluna cedase locul drapelului independenţei. Ibrahim, deja obligat să îşi restrângă ocupaţia numai la centrul şi la oraşele de pe litoralul Peloponesului, avea să fie, în sfârşit, silit să le evacueze

În aceste condiţii, spre care punct al peninsulei avea să se îndrepte Henry d'Albaret? Fără îndoială, colonelul Fabvier se pregătea să părăsească Mitylene pentru a porni în campanie împotriva turcilor pe insula Scio; dar preparativele nu se încheiaseră încă şi nici nu aveau să se

încheie decât într-un oarecare interval de timp. Nu avea rost, aşadar, să se gândească la o plecare imediată.

Astfel judecă situaţia tânărul ofiţer. Astfel o aprecie şi Hadjine, pe lângă el. Aşadar, nu mai exista niciun motiv pentru a amâna căsătoria. Elizundo, de altfel, nu ridică nicio obiecţie ca aceasta să se îndeplinească fără întârziere. Ca atare, data fu stabilită peste zece zile din acel moment, adică la sfârşitul lunii octombrie.

Este de prisos să insistăm asupra sentimentelor pe care apropierea nuntii ie-a născut în inimile celor doi logodnici. Nu mai era vorba despre nicio plecare în acest război, în care Henry d'Albaret ar fi putut să-şi piardă viaţa! Nu mai era vorba despre niciun fel de aşteptare dureroasă, de-a lungul căreia Hadjine să numere zilele şi orele! Xaris, dacă era cu putinţă, era chiar mai fericit decât toţi ceilalţi! Nici dacă ar fi fost căsătoria lui, bucuria nu i-ar fi fost mai explozivă. Până şi la bancher, în pofida răcelii sale obişnuite, satisfacţia era vizibilă. Viitorul fiicei sale era asigurat

S-a convenit că toate lucrurile vor fi făcute cu simplitate şi li se păru inutil să invite întregul oraş la această ceremonie. Nici Hadjine, nici Henry d'Albaret nu erau dintre cei care să vrea atâţia martori la fericirea lor. Cu toate acestea, se cereau şi unele pregătiri, de care ei se ocupară fără ostentaţie.

Se aflau în ziua de 23 octombrie. Nu mai rămăseseră decât şapte zile de aşteptat până la celebrarea căsătoriei. Părea, aşadar, că nu mai existau piedici de trecut, întârzieri de temut Cu toate acestea, se produse un fapt care i-ar fi neliniştit din cale-afară pe Hadjine şi pe Henry d'Albaret, dacă ar fi avut ştiinţă de el.

În ziua aceea, în curierul său de dimineaţă, Elizundo găsi o scrisoare, a cărei lectură ii dădu o lovitură neaşteptată. O mototoli, o rupse în bucăţele şi în final o arse – ceea ce dovedea o tulburare profundă la un om cu o asemenea stăpânire de sine ca bancherul.

Şi ar fi putut fi auzit murmurând aceste cuvinte:

— De ce n-a ajuns scrisoarea aceasta opt zile mai târziu? Blestemat fie cel care a scris-o!

V
COASTA MESSENIANA

Întreaga noapte, după ce ieşise din Vitylo, Karysta ţinuse direcţia sud-vest, astfel încât să traverseze oblic golful Coron. Nicolas Starkos coborâse în cabina sa şi urma să nu-şi mai facă apariţia până la răsăritul soarelui.

Vântul era favorabil – una dintre acele brize puternice din sud-est care domnesc, în general, peste aceste mări, la sfârşitul verii şi la începutul primăverii, pe la vremea solstiţiilor, când se transformă în ploi vaporii Mediteranei.

Dimineaţa, capul Gallo, în extremitatea Messeniei, a fost ocolit şi ultimele creste ale munţilor Taygetos, care încununează pantele sale abrupte, se cufundară curând în

aburii răsăritului.

Când capul Gallo fu depăşit, Nicolas Starkos urcă din nou pe puntea seicii sale. Prima privire o aruncă spre est.

Pământul Magnei nu se mai vedea. În partea aceea, acum, se ridicau puternicele contraforturi ale muntelui Agios-Dimitrios, la mică distanţă în spatele promontoriului.

O clipă, braţul căpitanului se întinse în direcţia Magnei. Un gest de ameninţare? Un ultim adio aruncat meleagului său natal? Cine ar fi putut şti? Oricum, nu prevestea nimic bun uitătura pe care o lansau în clipa aceea ochii lui Nicolas Starkos!

Şaica, bine ţinută în frâu sub pânzele sale pătrate şi sub cele latine, luă amur ele la trib ord şi începu să înainteze spre nord-vest. Iar, cum vântul sufla dinspre uscat, marea prezenta toate condiţiile pentru o navigare rapidă.

Karysta lăsă, în stânga, insulele Oenusse, Cabrera, Sapienza şi Venetico; apoi, intră în linie dreaptă prin trecătoarea dintre Sapienza şi uscat, astfel încât să vină în dreptul oraşului Modon.

Înaintea ei se desfăşura, în acel moment, coasta messeniană, cu minunata privelişte a munţilor săi, cu un caracter vulcanic foarte pronunţat Messenia era destinată să devină, după constituirea definitivă a regatului, una dintre cele treisprezece nome sau prefecturi, din care se

compune Grecia modernă, incluzând insulele ioniene. Dar, la epoca respectivă, provincia aceasta nu era decât unul dintre numeroasele teatre de luptă, când in mâinile lui Ibrahim, când în mâinile grecilor, după cum decideau sorţii armelor, la fel cum fusese, altădată, teatrul celor trei războaie ale Messeniei purtate împotriva spartanilor, care făcuseră celebre numele lui Aristomene şi Epaminondas.

În acest timp, Nicolas Starkos, fără a rosti nici măcar un cuvânt, după ce verificase cu ajutorul compasului direcţia şeicii şi cercetase cum se prezenta vremea, se dusese să se aşeze la pupa.

De partea cealaltă, avea loc un schimb de ipoteze între echipajul Karystei şi cei zece oameni îmbarcaţi la Vitylo – în total, douăzeci de marinari, cu un simplu şef de echipaj, pentru a-i comanda, la ordinele căpitanului. Este adevărat, secundul şeicii nu se afla la bord în momentul acela.

Şi iată ce îşi spuneau mateloţii despre destinaţia actuală a micului lor bastiment, apoi despre direcţia pe care o urma, urcând înapoi de-a lungul coastelor Greciei. Se înţelege de la sine că întrebările veneau de la cei noi, iar răspunsurile, de la cei vechi din echipaj.

— Nu vorbeşte mult căpitanul Starkos!

— Cât mai puţin cu putinţă; dar şi când le zice, le zice bine şi e bine să-l asculţi!

— Şi încotro merge Karysta?

— Nu se ştie niciodată încotro merge Karysta.

— La dracu'! ne-am angajat pe încredere şi puţin contează, la urma urmei!

— Da! şi fiţi siguri că acolo unde ne duce căpitanul, acolo trebuie să mergem!

— Dar, aşa, numai cu tunurile acelea micuţe de la prova, Karysta nu poate risca să atace vasele de comerţ din Arhipelag!

— Tot aşa, nu este deloc făcută să cutreiere mările! Căpitanul Starkos are alte două corăbii, dar acelea bine armate, bine echipate pentru cursă! Karysta este, cum s-ar zice, iahtul său de plăcere! De altfel, vedeţi ce slabă

impresie v-a făcut? La fel se lasă păcălite şi crucişătoarele franceze, engleze, greceşti şi turceşti!

— Dar partea din pradă?...

— Partea din pradă este a cui o înhaţă, şi voi veţi fi dintre aceştia, când şaica îşi va termina campania! Hai că n-o să staţi degeaba şi, unde e primejdie, e şi câştig!

— Va să zică, nu este nimic de făcut acum prin împrejurimile Greciei şi ale insulelor?

— Nimic... nu mai mult ca în apele Adriaticii, dacă voia căpitanului ne va purta prin partea aceea! Deci, până la noi ordine, iată-ne marinari cinstiţi, la bordul unei şeici cinstite, navigând cinstit pe Marea Ioniană! Dar nu va dura mult!

— Şi cu cât mai repede, cu atât mai bine!

După cum se vede, noii îmbarcaţi, la fel ca şi ceilalţi marinari de pe Karysta, nu erau oameni care să dea înapoi de la treabă, oricare ar fi fost ea. Scrupule, mustrări de conştiinţă, chiar simple prejudecăţi, nu avea rost să cauţi aşa ceva la populaţia de marinari din Magna de Jos. Într-adevăr, erau demni de cel care îi comanda, iar acela ştia că se poate bizui pe ei.

Dar, dacă oamenii din Vitylo îl cunoscuseră pe căpitanul Starkos, nu îl cunoscuseră şi pe secundul lor, deopotrivă ofiţer de marină şi om de afaceri —pe scurt, blestemat fie-i numele. Acesta era un aşa-numit căpitan Skopelo, originar din Cerigotto, o insuliţă destul de rău-famată, situată la limita meridională a Arhipelagului, între Cerigo şi Creta. Iată de ce unul dintre nou-veniţi, adresându-se şefului de echipaj de pe Karysta, întrebă:

— Şi secundul?

— Secundul nu este la bord, fu răspunsul.

— N-o să-l vedem?

— Ba da.

— Şi când asta?

— Când va trebui să-l vedem.

— Dar unde este?

— Unde trebuie să fie!

Omul fu nevoit să se mulţumească numai cu acest

răspuns, din care nu aflase nimic. În acel moment, de altfel, fluierul şefului de echipaj chemă toată lumea pe punte, pentru a mai întinde pânzele. Cu acestea, conversaţia de mai devreme, din teugă, fu întreruptă brusc.

Într-adevăr, trebuia să mai strângă puţin vântul, ca să se aşeze pe direcţia de înaintare la distanţă de o milă de coasta messeniană. Pe la prânz, Karysta ajunse în dreptul oraşului Modon. Nu acolo era destinaţia sa. Aşadar, nu avea să facă escală în acest orăşel, ridicat pe ruinele anticei Methone, la capătul unui promontoriu care-şi proiecta vârful stâncos către insula Sapienza. Curând, după o cotitură a falezei, pierdură din vedere farul care se ridica la intrarea în port

Un semnal, totuşi, fusese lansat de la bordul şeicii. Un fanion negru, împărţit în patru de o semilună roşie, fusese înălţat în arboretul catargului mare. Dar dinspre uscat nu i se răspunse în niciun fel. Astfel, ruta fu continuată spre nord.

Seara, Karysta sosea la intrarea ia rada portului Navarin, un soi de mare lac maritim, străjuit pe o latură de tin lanţ de munţi înalţi. O clipă, oraşul, dominat de masa confuză a citadelei sale, se ivi în spărtura unei stânci gigantice. Acolo se afla capătul acestui stăvilar natural, care zăgăzuieşte vijeliile din nord-vest, pe care, prin această pâlnie lungă, Adriatica le năpusteşte în trombă pe Marea Ioniană.

Amurgul încă mai poleia culmea acestor înălţimi, înspre est; dar umbra învăluise deja rada largă.

De data aceasta, echipajul credea că şaica lor avea să arunce ancora la Navarin. Într-adevăr, o apucă drept prin trecătoarea de la Megalo-Thuro, la sud de îngusta insulă Sphacteria, care se întinde pe o lungime de aproape patru mii de metri. Acolo se înălţau două morminte, ridicate în cinstea a două nobile victime ale războiului: unul al căpitanului francez Mallet, căzut în 1825, iar, în fundul unei grote, celălalt, al contelui de Santa-Rosa, un filoe-len italian, fost ministru al Piemontului, mort în acelaşi an şi pentru aceeaşi cauză.

Când şaica nu mai era decât la vreo zece ancabluri de oraş, ea se întoarse pe-o coastă, cu vira în vânt. Un fanion roşu fu înălţat, cum fusese înălţat şi fanionul negru, în vârful catargului mare. Nici la acest semnal nu primi vreun răspuns. Karysta nu avea nimic de făcut în această radă, unde se puteau vedea, în acel moment, numeroase vase turceşti în escală. Aşadar, şaica execută manevrele ca să se aşeze pe direcţia albei insuliţe Kouloneski, situată aproape în mijloc. Apoi, la comanda şefului de echipaj, strânsoarea velelor a fost uşor lărgită, iar mura a fost pusă la tribord – ceea ce permitea revenirea spre liziera Sphacteriei.

Pe insuliţa Kouloneski, mai multe sute de turci, surprinşi de greci, fuseseră izolaţi la începutul războiului, în 1821, şi acolo muriseră de foame, cu toate că se predaseră, obţinând promisiunea că vor fi transportaţi în teritoriul otoman.

Tot aici, mai târziu, în 1825, când trupele lui Ibrahim au asediat Sphacteria, pe care Mavrocordat o apăra el însuşi, opt sute de greci au fost masacraţi, drept represalii.

Şaica se îndrepta în acel moment spre trecătoarea de la Sikia, deschisă pe o ancablură lărgime, la nord de insulă, între partea sa septentrională şi promontoriul Coryphasion. Trebuia să cunoşti bine şenalul pentru a te aventura pe-aici, fiindcă este aproape impracticabil pentru vase mari, al căror pescaj cere o mai mare adâncime. Dar Nicolas Starkos, cum ar fi făcut cel mai bun pilot din radă, trecu îndrăzneţ printre rocile ascuţite de la capătul insulei şi depăşi promontoriul Coryphasion. Apoi, văzând dincolo de acesta mai multe escadre în escală – vreo treizeci de bastimente franceze, engleze şi ruse – le ocoli cu prudenţă, urcă toată noaptea, ţinând coasta messeniană, se strecură printre uscat şi insula Prodana, iar, la ivirea zorilor, şaica, mânată de o puternică briză din sud-est, urma sinuozităţile litoralului în apele liniştite ale golfului Arcadia.

Soarele tocmai se ridica, în clipa aceea, în spatele crestei masivului Ithom, de unde privirea, după ce îmbrăţişa amplasamentul anticei Messenii, se pierdea, într-o parte,

spre golful Coron şi, în cealaltă, spre golful căruia regiunea Arcadia i-a dat numele său. Marea scânteia în lungi lamele aurii, încreţită de briza din primele ceasuri ale zilei.

Încă din zori, Nicolas Starkos manevra corabia astfel încât să treacă pe cât era cu putinţă mai aproape de oraş, situat într-una din scobiturile coastei, care se rotunjea, formând o radă largă, comercială.

Către orele zece, şeful de echipaj veni la pupa şi stătu drept în faţa căpitanului, în atitudinea unuia care aşteaptă ordine;

Întreaga urzeală gigantică a munţilor Arcadiei se desfăşura, atunci, la est. Sate pierdute la jumătatea cornişelor în pădurile de măslini şi de migdali şi în plantaţiile de vie, pâraie şerpuind spre vadul vreunui râu tributar, printre tufe de mirt şi de oleandri; apoi, aninate la toate nivelele de înălţime, pe toate pantele, orientate în toate direcţiile, miile de plantaţii ale faimoaselor vii de Corint, care nu lăsau nicio palmă de pământ neocupat; mai jos, pe primele dâmburi, casele roşii ale oraşului, sclipind ca nişte mari bucăţi de etamină pe fundalul unei cortine de chiparoşi – astfel se prezenta această magnifică panoramă a uneia dintre cele mai pitoreşti coaste ale Peloponesului.

Dar, apropiindu-te mai mult de Arcadia, antica Kyparissia, care a fost principalul port al Meseniei pe timpul lui Epaminondas, apoi unul din domeniile francezului Ville-Hardouin, după Cruciade, ce dezolant spectacol pentru ochi, ce dureroase regrete pentru cineva care ar fi păstrat aceste amintiri cu religiozitate!

Cu doi ani mai devreme, Ibrahim distrusese oraşul şi măcelărise copiii, femeile şi bătrânii! In ruine zăcea acum vechiul castel, clădit pe amplasamentul anticei acropole; în ruine biserica Sfântul Gheorghe, pe care nişte musulmani fanatici o devastaseră; în ruine, de asemenea, şi casele şi edificiile publice!

— Se vede treaba că prietenii noştri egipteni au trecut pe aici! murmură

Nicolas Starkos, care nu simţea nicio strângere de inimă

în faţa acestei scene de jale.

— Şi acum turcii sunt stăpâni! îi răspunse senil de echipaj.

— Da... pentru multă vreme... şi chiar, să sperăm, pentru totdeauna! adăugă căpitanul.

— Karysta o să acosteze sau mergem mai departe?

Nicolas Starkos scrută cu atenţie portul, de care îl despărţeau doar câteva ancabluri. Apoi, privirile sale se îndreptară spre oraş, construit la o milă mai în spate, pe un contrafort al muntelui Psykhro. Părea că şovăie despre ce trebuia să facă în privinţa Arcadiei: să tragă la dig, sau să iasă din nou în larg

Şeful de echipaj continua să aştepte răspunsul căpitanului la întrebarea sa.

— Daţi semnalul! spuse, în sfârşit, Nicolas Starkos. Fanionul roşu cu semilună de argint urcă în capătul picului şi se desfăşură în vânt.

La câteva minute după aceea, un fanion identic flutura în vârful unui stâlp, înălţat la capătul larg al digului din port.

— Ancorăm! zise căpitanul.

Mura fu pusă dedesubt, iar şaica se apropie. Îndată ce intrarea în port fu suficient de largă, şaica înainta fără ezitare. Curând, velele trinchetului au fost strânse, apoi şi pânza mare, iar Karysta pătrunse în şenal numai cu bate-pupaşi focul. Viteza rămasă îi era suficientă pentru a ajunge până în mijlocul portului. Acolo, coborî ancora, iar mateloţii se ocupară de diversele manevre care însoţesc o escală.

Aproape imediat, barca fu lăsată la apă, căpitanul urcă în ea, apoi se desprinse de şaică, împinsă viguros de patru vâsle, şi acostă la o scăriţă de piatră, săpată în piatra cheiului. Un om îl aştepta acolo, urându-i bun-venit în termenii următori:

— Skopelo este la ordinele lui Nicolas Starkos!

Un gest de familiaritate al căpitanului fu singurul său răspuns. O luă înainte şi urcă treptele, astfel încât ajunse la primele case ale oraşului. După ce trecu printre ruinele din ultimul asediu, în mijlocul străzilor înţesate de soldaţi turci

şi arabi, se opri în faţa unui han, scăpat aproape neatins, pe a cărui faţadă scria Minerva, unde însoţitorul său intră îndată după el.

0 clipă mai târziu, căpitanul Starkos şi Skopelo stăteau la masă într-o încăpere, având la îndemână două pahare şi o sticlă de raki, un alcool tare, distilat din crini de pădure. Ţigarete din tutun galben şi parfumat de la Mesolongion au fost răsucite, aprinse şi inhalate; apoi începu conversaţia între aceşti doi bărbaţi, dintre care unul juca, plin de solicitudine, rolul de umilul slujitor al celuilalt

Hain chip, josnic, şiret şi inteligent totodată, avea acest Skopelo! N-ai fi zis că are cincizeci de ani, ceea ce era absolut adevărat, căci părea mai în vârstă. O figură de cămătar, cu ochi făţarnici, dar vioi, părul ras, nasul coroiat, mâinile cu degete răşchirate şi picioare lungi, despre care s-ar fi putut spune cum se spune despre picioarele albanezilor „Că degetul mare este în Macedonia când călcâiul încă mai este în Beoţia". În fine, o faţă rotundă, fără mustăţi, o barbă înspicată pe obraz, un cap puternic, cu ţeasta golaşă, înfipt pe un trunchi costeliv, potrivit de înălţime. Acest tip de evreu arab, totuşi creştin după naştere, purta un veşmânt foarte simplu – vesta şi pantalonii de matelot levantin –, ascuns sub un soi de mantie îmblănită.

Skopelo era omul de afaceri nimerit pentru a administra bunurile acestor piraţi din Arhipelag, foarte priceput când se ocupa de plasamentul prăzilor, de vânzarea de prizonieri, aduşi pe piaţa turcească şi transportaţi, pe coastele berberilor.

Ceea ce putea semăna a conversaţie între Starkos şi Skopelo, subiectele în jurul cărora s-a închegat, modul în care evenimentele din războiul actual au fost apreciate, câştigurile pe care şi le-au plănuit – sunt lesne de imaginat

— Cum stă Grecia? întrebă căpitanul.

— Aproape la fel cum ai lăsat-o, de bună seamă! răspunse Skopelo. Se împlineşte, iată, o lună încheiată de când Karysta navighează pe lângă coastele Tripolifemiei şi,

probabil, de la plecare, n-ai mai putut avea nicio veste!

— Niciuna, adevărat.

— Te anunţ, aşadar, căpitane, că vasele turceşti sunt gata să-l ducă pe Ibrahim cu trupele sale la Hydra.

— Da, răspunse Nicolas Starkos. Le-am zărit ieri seară, trecând prin portul Navarin.

— N-ai făcut pe nicăieri vreo escală de când ai plecat din Tripoli? întrebă Skopelo.

— Ba da... o singură dată! M-am oprit câteva ceasuri în Vitylo... pentru a-mi completa echipajul Karystei! Dar, de când am pierdut din ochi coasta; Magnei, n-am mai primit niciun răspuns la semnale, până să sosesc în Arcadia.

— Probabil pentru că n-au avut cum Iţi răspunde, replică Skopelo.

— Spune-mi, reluă Nicolas Starkos, ce fac, în acest moment, Miaoulis şi Canaris?

— Sunt siliţi, căpitane, să încerce să dea o mână de ajutor hydrioţilor, ceea ce nu le poate asigura decât nişte succese de rând, nicicum o victorie definitivă! Aşa că, în timp ce ei hăituiesc vasele turceşti, piraţii au parte de zile frumoase în întreg Arhipelagul!

— Şi se mai vorbeşte despre?...

— Despre Sacratif? îi continuă Skopelo vorba, coborând puţin vocea. Da!... peste tot., şi, ca întotdeauna, Nicolas Starkos, nu depinde decât de el ca să se vorbească şi mai mult încă! .

— Se va vorbi!

Nicolas Starkos se ridicase, după ce îşi golise paharul pe care Skopelo.îl umpluse din nou. Se plimbă un timp încoace şi încolo; apoi, oprindu-se în faţa ferestrei, cu braţele încrucişate, ascultă cântecul deocheat al soldaţilor turci, care se auzea din depărtare.

La sfârşit, se întoarse şi se aşeză în faţa lui Skopelo şi, schimbând brusc cursul conversaţiei, întrebă:

— Am înţeles din semnalul tău că ai avea aici o încărcătură de prizonieri?

— Da, Nicolas Starkos, cu ce altceva să umpli o corabie de patru sute de tone! Este tot ce a mai rămas din masacrul de după deruta lui Cremmydi! Pe sângele lui Hristos! Turcii au ucis cam mult, de data aceasta! Dacă ar fi fost după ei, n-ar mai fi rămas un singur prizonier în viaţă!

— Ce sunt, bărbaţi, femei?

— Da, şi copii!… de toate, mă rogi

— Unde sunt?

— În citadela Arcadiei.

— I-ai cumpărat scump?

— Hm! Paşa nu s-a arătat prea binevoitor, răspunse Skopelo. El crede că războiul de Independenţă se apropie de sfârşit., din păcate! Or, dacă război nu mai este, nu mai sunt nici bătălii! Dacă nu mai sunt bătălii, nu mai sunt razii, cum se spune acolo, în Berbería, iar dacă nu mai sunt razii, nu mai este nici marfă omenească sau de alt soi1. Dar, dacă prizonierii sunt rari, atunci le creşte preţul!

Este o compensaţie, căpitane! Ştiu din sursă de încredere că lipsesc sclavii, în momentul acesta, pe piaţa din Africa şi i-am putea revinde pe ai noştri la un preţ bun!

— Fie! răspunse Nicolas Starkos. Este totul gata, poţi să-i aduci la bordul Karystei?

— Totul este pregătit şi nu mai am de ce să stau aici.

— Asta-i bine, Skopelo. In opt sau zece zile, cel târziu, corabia, care va fi expediată din Scarpanto, va veni să ia încărcătura. Se va livra fără piedici?

— Fără piedici, este perfect stabilit, răspunse Skopelo, dar contra plată. Va trebui, aşadar, să ne înţelegem cu bancherul Elizundo, ca să ne accepte poliţele. Semnătura lui este bună, iar paşa va accepta valorile sale ca pe banii peşin!

— O să-i scriu lui Elizundo că voi face neîntârziat escală în Corfu, unde voi încheia afacerea aceasta…

— Afacerea aceasta… şi încă una, nu mai puţin importantă, Nicolas Starkos! adăugă Skopelo.

— Poate!… răspunse căpitanul.

— La drept vorbind,n-ar fi decât foarte corect! Elizundo este bogat… din cale-afară… se spune…. Şi ce 1-a îmbogăţit, dacă nu negoţul nostru… şi noi… care am riscat de a sfârşi atârnaţi de o vergă a trinchetului, la fluieratul şefului de echipaj!… Ah! Pe timpuri ca acestea, este bine să fii bancherul piraţilor din Arhipelag! De aceea, repet, Nicolas Starkos, n-ar fi decât foarte corect!

— Ce n-ar fi decât foarte corect? întrebă căpitanul privindu-şi secundul drept în faţă.

— Ei! cum nu ştii? făcu Skopelo. Pe cuvânt, zi drept, căpitane, mă întrebi doar de dragul de a mă auzi repetând-o a suta oară?

— Poate!

— Fiica bancherului Elizundo…

— Se va face ceea ce este drept! răspunse simplu Nicolas Starkos, ridicându-se.

Cu acestea, ieşi din hanul Minerva şi, urmat de Skopelo, reveni în port, în locul unde Îl aştepta barca lui.

— Urcă, îi zise lui Skopelo. Vom negocia aceste poliţe cu Elizundo îndată ce vom sosi în Corfu. Apoi, după ce vom termina, te vei întoarce în Arcadia, pentru a prelua livrarea încărcăturii.

— Urc! răspunse Skopelo.

O oră mai târziu, Karysta ieşea din golf. Dar, înainte de încheierea zilei, Nicolas Starkos putea auzi un huruit îndepărtat, al cărui ecou îi ajungea la urechi venind dinspre sud.

Era canonada escadrelor aliate, care bombardau rada Navarinului!

VI
PIARĂ PIRAŢII DIN ARHIPELAG!

Direcţia nord-nord-vest, ţinută de şaică, trebuia să-i permită să urmărească acest pitoresc cuib al insulelor ioniene, fără să piardă pe vreuna din vedere şi s-o zărească imediat pe o alta.

Din fericire pentru ea, Karysta, cu înfăţişarea sa de cinstit bastiment levantin, pe jumătate iaht de plăcere, pe jumătate vas de comerţ, nu-si trăda prin nimic originea. Într-adevăr, n-ar fi fost înţelept clin partea căpitanului să se aventureze astfel în bătaia tunurilor din forturile britanice, la cheremul fregatelor din Regatul Unit.

Numai vreo cincizeci de leghe marine despărţeau Arcadia

de insula Zanta, „floarea Levantului" cum o numeau, poetic, italienii. In fundul golfului pe care îl traversa atunci Karysta, se distingeau până şi culmile înverzite ale muntelui Scopos, pe povârnişul căruia se rânduiau, în trepte, pădurile de măslini şi de portocali, care înlocuiau acum codrii deşi, odinioară cântaţi de Homer şi Virgiliu.

Vântul era bun – o briză de uscat, bine statornicită, pe care o primea dinspre sud-est. Astfel, şaica, sub straiurile gabierului şi zburătorului desfăşurate, despica rapid apele Zantei, aproape tot atât de liniştite în clipa aceea precum ale unui lac oarecare.

Spre seară, ea trecea prin dreptul capitalei care poartă acelaşi nume ca şi insula. Aceasta era o drăguţă cetate italiană, înflorită pe pământul lui Zakynthos, fiul troianului Dardanus. De pe puntea Karystei, nu se zăreau decât luminile oraşului, care se desfăşura rotund, pe un spaţiu de o jumătate de leghe, la malul unui golfuleţ circular. Aceste lumini, presărate la diferite înălţimi, de la cheiurile portului până la turnurile castelului de origine veneţiană, clădit la trei sute de picioare deasupra nivelului mării, alcătuiau parcă o enormă constelaţie, ale căror stele principale semnalau piaţa palatelor Renaşterii de pe strada principală şi catedrala Sfântul Dionisie din Zakynthos.

Nicolas Starkos, cu această populaţie zaniotă, atât de profund transformată din contactul cu veneţienii, francezii, englezii şi ruşii, nu putea întreţine niciun fel de raporturi comerciale de genul celor stabilite cu turcii din Pelopones. Nu avu, aşadar, niciun semnal de transmis străjilor din port, nici de ce să facă escală pe această insulă, odinioară patria a doi poeţi celebri – unul, italian, Hugo Foscolo, de la sfârşitul secolului al XVIII-lea, iar celălalt Salomos, una dintre gloriile Greciei moderne.

Karysta traversă îngustul braţ de mare care separă Zanta de Ahaia şi Elida. Fără îndoială, nu doar o singură ureche se simţi ofensată de cântecele de pe uscat pe care le aducea briza până la bord, de parcă ar fi fost nişte barcarole ieşite din Lido! Dar trebuia să se resemneze. Şaica trecu prin

mijlocul acestor melodii italiene şi, în ziua următoare, se găsea în golful Pa tras, adâncă scobitură care continuă golful Lepantei până la Istmul Corint.

Nicolas Starkos stătea, în acel moment, la prova Karystei. Privirea sa se plimba de-a lungul întregii coaste a Acarnaniei, la limita septentrională a golfului. De acolo, reânviau mari şi nepieritoare amintiri, care ar fi trebuit să trezească un fior în sufletul oricărui fiu al Greciei, dacă acest fiu nu şi-ar fi renegat şi trădat de multă vreme ţara-mamă!

— Mesolongion! spuse atunci Skopelo, întinzând mâna înspre nord-vest. Lamentabilă populaţie! Oameni care mai degrabă ar sări în aer decât să se predea!

Acolo, într-adevăr, cu doi ani mai înainte, nu se putuse face nimic pentru cumpărătorii de prizonieri şi vânzătorii de sclavi. După zece luni de lupte, asediaţii din Mesolongion, sleiţi de osteneală, vlăguiţi de foamete, decât să capituleze în faţa lui Ibrahim, au preferat să arunce în aer oraşul şi fortăreaţa. Bărbaţi, femei, copii, toţi pieriseră în explozia care nu i-a cruţat nici pe învingători.

Şi, în anul dinainte, aproape în acelaşi loc unde fusese de curând înmormântat Marco Botsaris, unul dintre eroii războiului de Independenţă, îşi găsise sfârşitul, descurajat, disperat, lordul Byron, ale căror rămăşiţe se odihnesc astăzi la Westminster. Numai inima sa a rămas în acest pământ al Greciei pe care o iubea şi care nu şi-a regăsit libertatea decât după moartea sa!

Un gest violent, acesta fu singurul răspuns al lui Nicolas Starkos la observaţia lui Skopelo. Apoi, şaica, îndepărtându-se în viteză de golful Patrasului, se îndreptă spre Cefalonia.

Mânată de vânt, avea să străbată în doar câteva ore distanţa care separă Cefalonia de insula Zanta. De altfel, Karysta nu căuta să ajungă în Argostoli, capitala acesteia, al cărei port, puţin adânc, ce-i drept, este totuşi ideal pentru vasele de tonaj mijlociu. Şaica o porni îndrăzneaţă prin canalele foarte strâmte care scăldau coasta orientală, iar, pe la ora şase şi jumătate seara, se apropia de Ithaki,

antica Itaca.

Această insulă, de opt leghe lungime şi o leghe jumătate lăţime, extrem de stâncoasă, minunată şi sălbatică, bogată în ulei şi vin, pe care le produce din belşug, numără zece mii de locuitori. Fără istorie personală, a lăsat, totuşi, un nume celebru în Antichitate. Aceasta a fost patria lui Ulise şi a Penelopei, a căror amintire se regăseşte încă pe vârful Anogi, în adâncul grotei din muntele Sfântul Ştefan, în mijlocul ruinelor de pe muntele Oetos, prin şesul Eumeei, la picioarele stâncii Corbilor, pe unde trebuie să fi curs poeticele ape ale fântânii Arethusei.

La căderea nopţii, meleagul fiului lui Laerte aproape că se topise în întuneric, la vreo cincisprezece leghe distanţă de ultimul promontoriu al Cefaloniei. În timpul nopţii, Karysta, intrând ceva mai în larg, ca să evite îngusta trecătoare care separă capătul nordic al Ithakiei de capul sudic al Sfintei Maura, trecu, la două mile distanţă de ţărm, de-a lungul coastei orientale a acestei insule.

Abia se putu întrezări, în lumina lunii, un soi de faleză albicioasă, ridicându-se deasupra nivelului mării la o sută optzeci de picioare – aceasta era Râpa Leucadei, pe care au făcut-o celebră Sapho22 şi Artemis. Dar din această insulă, numită, de asemenea, Lefkas, nu mai rămăsese nici urmă în sud, la răsăritul soarelui, iar şaica, alăturându-se coastei albaneze, se îndrepta, cu toate pânzele sus, spre insula Corfu.

Mai aveau încă de parcurs vreo douăzeci de leghe în ziua aceea, dacă Nicolas Starkos voia să sosească înainte de lăsarea nopţii, în apele capitalei insulei.

Aceste douăzeci de leghe au fost străbătute cu repeziciune de această temerară Karysta, care îşi forţă pânzele până când parapeţii bordului ajunseră să alunece la rasul apei. Briza se înteţise considerabil. A fost nevoie, aşadar, de toată atenţia timonierului ca să nu se lase prins în acest enorm turbion. Din fericire, catargele erau solide, iar greementul aproape nou şi de calitate superioară. Nicio terţarolă n-a scăpat de sub control, niciun strai nu s-a

desprins.

Şaica s-a comportat la fel cum ar fi făcut dacă ar fi fost vorba despre o întrecere de viteză în vreun aşa-zis „match"23 internaţional.

A trecut, astfel, în goană pe lângă mica insulă Paxo. Deja, spre nord, se conturau primele înălţimi ale insulei Corfú. Pe partea dreaptă, coasta albaneză îşi profila la orizont dantelăria munţilor Acrauceronieni. Câteva vase de război, purtând fíe pavilionul englez, fie pavilionul turc, au fost zărite prin aceste locuri, destul de frecventate, ale Mării Ioniene. Karysta n-a încercat să le evite nici pe unele, nici pe celelalte. Dacă i-ar fi fost lansat vreun semnal ca să se arate dintr-o latură, s-ar fi supus fără şovăire, neavând la bord nici încărcătură, nici documente care să-i trădeze originea.

La ora patru dupâ-amiaza, şaica strângea încă puţin vântul, pentru a intra în strâmtoarea care desparte insula Corfu de uscatul continental. Scotele velelor au fost scurtate, iar timonierul cârmi un cart în direcţia vântului, astfel încât să treacă pe lângă capul Bianco, la extremitatea sudică a insulei.

Această primă porţiune a canalului este mai veselă decât partea sa septentrională. Tocmai de aceea contrasta fericit cu ţărmul albanez, pe atunci aproape necultivat şi pe jumătate sălbatic. Câteva mile mai departe, strâmtoarea se lărgea, prin răscroiala litoralului corfiot. Şaica putu să se lase puţin în voia vântului, astfel încât o traversă pieziş. Din pricina fiordurilor sale, adânci şi nenumărate, perimetrul insulei atinge şaizeci şi cinci de leghe, căci nu măsoară decât douăzeci pe axa cea mai lungă şi şase pe cea mai lată.

În jurul orei cinci, Karysta se afla, în apropiere de insuliţa Ulise, în dreptul deschiderii prin care lacul Kalikiopulo, fostul port hyllaic, se uneşte cu marea. Apoi, corabia urmă contururile acestei încântătoare „cannone", plantate cu aloe şi agave, deja frecventate de trăsuri şi călăreţi, care vin, la o leghe în sudul oraşului, să caute, o dată cu

răcoarea mării, întregul farmec al unei admirabile panorame, căreia coasta albaneză îi alcătuieşte orizontul, pe malul celălalt al canalului. Trecu iute pe dinaintea micuţului golf Kardakio şi a ruinelor care îl domină, în faţa palatului de vară a înalţilor Lorzi Comisari, lăsând pe stânga golful Kastrades, în jurul căruia se întinde cartierul cu acelaşi nume, Strada Marina, care este nu atât o stradă cât o promenadă, apoi, penitenciarul, fostul fort Salvador şi primele case corfiote. Karysta depăşi apoi capul Sidero, pe care se află citadela, un soi de mic oraş militar, destul de cuprinzător pentru a găzdui reşedinţa comandantului, cazármele ofiţerilor săi, un spital şi o biserică greacă, din care englezii au făcut un templu protestant. In sfârşit, ţinând-o drept spre vest, căpitanul Starkos înconjură promontoriul San-Nicolo şi, după ce merse în paralel cu ţărmul, pe care erau etajate casele din nordul oraşului, aruncă ancora la o jumătate de ancablură distanţă de dig.

O barcă fu lăsată la apă. Nicolás Starkos şi Skopelo luară loc într-însa – dar numai după ce căpitanul îşi prinsese la brâu unul dintre acele cuţite cu lama scurtă şi lată, des folosit în provinciile Messeniei. Amândoi debarcară la Biroul de Sănătate şi arătară documentele de bord, care erau în perfectă regulă. Au fost, aşadar, liberi să meargă unde şi cum le-ar fi fost voia, după ce îşi stabiliseră întâlnirea la ora unsprezece, pentru a se întoarce împreună la bord.

Skopelo, însărcinat cu afacerile Karystei, se afundă în partea comercială a oraşului pe nişte străduţe strâmte şi întortocheate, purtând nume italieneşti, cu prăvălii cu arcade, totul de-a valma într-un cartier napolitan.

Nicolás Starkos, în ceea ce îl priveşte, voia să-şi consacre această seară pentru a prinde o limbă, cum se spune. Se îndreptă, aşadar, spre esplanadă, în cartierul cel mai elegant al cetăţii corfiote.

Această esplanadă sau Piaţa Armatei, străjuită pe laturi de arbori frumoşi, se întinde între oraş şi citadelă, pe care le separă un şanţ lat. Străini şi localnici forfoteau, în momentul acela, într-un necontenit du-te-vino, care nu era,

însă, unul sărbătoresc. Ştafete intrau în palatul, construit în nordul pieţei de către generalul Maitland şi ieşeau pe porţile Sfântul Gheorghe şi Sfântul Mihail, care flancau faţada din piatră albă. Un neîncetat schimb de comunicaţii se realiza, astfel, între palatul guvernatorului şi citadelă, al cărei pod batant era coborât în faţa statuii mareşalului de Schulemburg.

Nicolas Starkos se amestecă în această mulţime. Văzu limpede că lumea se afla sub imperiul unei emoţii neobişnuite. Nefiind omul care să pună întrebări, se mulţumi să asculte. Ceea ce îl izbi dintru început fu un nume, repetat invariabil de toate grupurile, însoţit de calificative deloc plăcute – numele de Sacratif.

Acest nume păru, la început, să-i stârnească întrucâtva curiozitatea; dar, după ce ridică uşor din umeri, continuă să coboare esplanada, până la terasa care o încheia, deasupra mării.

Acolo, un mare număr de curioşi se grămădiseră în jurul unui micuţ templu de formă circulară, care tocmai fusese ridicat în memoria lui Sir Thomas Maitland. Câţiva ani mai târziu, un obelisc urma să fie înălţat în onoarea unuia dintre succesorii săi, Sir Howard Douglas, pentru a face pereche statuii înaltului Lord Comisar actual, Frederik Adam, a cărei amplasare era deja marcată în faţa palatului guvernatorului. Probabil că, dacă protectoratul Angliei n-ar fi luat sfârşit, redând insulele ioniene regatului elen, străzile din Corfu ar fi fost înţesate cu statuile acestor guvernatori. Totuşi, multor corfioţi nu le trecea prin minte să cârtească împotriva acestui belşug de oameni de bronz sau de piatră şi, poate, nu numai unul regretă acum, din vechea stare de lucruri, rătăcirile administrative ale reprezentanţilor Regatului Unit.

Dar dacă, despre acest subiect, existau păreri foarte deosebite, dacă printre cei şaptezeci de mii de locuitori cât număra antica insulă Kerkyra şi printre cei douăzeci de mii de locuitori ai capitalei sale existau creştini ortodocşi, creştini greci, un mare număr de evrei, care, la vremea

povestirii noastre, ocupau un cartier izolat, ca un soi de ghetou, dacă în existenţa citadină a acestor tipuri umane din rase diferite apăreau idei divergente despre interese diverse, în ziua aceea orice disensiune părea să se fi topit într-o opinie comună, într-un soi de blestem la adresa acestui nume repetat fără încetare:

„Sacratif! Sacratif! Să piară piratul Sacratif!"

Iar dacă oamenii care veneau şi se duceau vorbeau engleza, italiana sau greaca, dacă rostirea acestui nume unanim detestat diferea, anatemele cu care îl copleşeau erau, fără îndoială, expresia aceluiaşi sentiment de oroare.

Nicolas Starkos asculta mai departe şi nu spunea nimic. De la înălţimea terasei, ochii lui puteau cuprinde cu uşurinţă o mare parte a canalului insulei Corfu, închis ca un lac până aproape de munţii Albaniei, cărora apusul soarelui le poleia crestele.

Apoi, întorcându-şi privirile spre port, căpitanul Karystei băgă de seamă că acolo se producea o vie mişcare. Numeroase ambarcaţiuni se îndreptau către vasele de război. Nişte semnale se schimbau între aceste vase şi catargul pavilionului ridicat în vârful citadelei, ale cărei baterii şi cazemate dispăreau în spatele unei perdele de aloe gigantice.

Evident – şi, la toate aceste simptome, un marinar nu se putea înşela, unul sau mai multe vase se pregăteau să părăsească portul din Corfu. Dacă despre aceasta era vorba, atunci populaţia corfiotă, trebuie să recunoaştem, dovedea un interes cu adevărat ieşit din comun.

Soarele deja dispăruse în spatele înaltelor culmi ale insulei şi, cu apusul destul de scurt la această latitudine, noaptea avea să se lase foarte curând.

Nicolas Starkos se gândi, aşadar, că ar fi timpul să părăsească terasa. Coborî din nou pe esplanadă, lăsând în urma sa grosul spectatorilor, pe care un sentiment ele curiozitate îi ţintuia încă pe loc. Apoi se îndreptă cu pas liniştit către arcadele acestei suite de case care tivesc coasta de vest a Pieţei Armatei.

Acolo, nu lipseau nici cafenelele, scăldate în lumină, nici şirurile de scaune aranjate pe drum, ocupate deja de un mare număr de consumatori. Şi trebuie să mai spunem că aceştia mai mult discutau decât „consumau", cel puţin dacă acest termen, cam prea modern, poate fi aplicat corfioţilor de acum cincizeci de ani.

Nicolas Starkos se aşeză la o măsuţă, cu intenţia bine ascunsă de a nu pierde niciun cuvânt din cele care se schimbau pe la mesele vecine.

— Într-adevăr, zicea un armator de pe strada Marina, nu mai există siguranţă pentru negoţ şi nu mai îndrăzneşte nimeni să rişte o încărcătură de preţ spre factoriile din Levant!

— Iar în scurt timp, adăugă interlocutorul său – unul dintre acei englezi corpolenţi, care par întotdeauna stupid de fixişti, ca preşedintele Camerei lor, nu se va mai găsi echipaj care să fie de acord să servească la bordul corăbiilor din Arhipelag!

— Of! Sacratif ăsta!... Sacratif ăsta! repetau, cu o sinceră indignare, diversele grupuri.

— Un nume nimerit să te râcâie pe gâtlej, aprecie stăpânul cafenelei, şi care ar trebui să te convingă să ţi-l clăteşti!

— La ce oră trebuie să aibă loc plecarea Syphantei? întrebă neguţătorul.

— La opt, răspunse corfiotul. Dar, adăugă el pe un ton care nu dovedea o încredere absolută, nu-i destul să plece, trebuie să mai şi ajungă la destinaţie!

— Ei! o să ajungă! exclamă un alt corfiot. Nu o să se spună că un pirat a păcălit marina britanică...

— Şi marina greacă, şi marina franceză, şi marina italiană! adăugă, flegmatic, un ofiţer englez, care voia ca fiecare stat să-şi aibă porţia de descon-sideraţie în această afacere.

— Dar, reluă neguţătorul ridicându-se, se apropie momentul şi, dacă vrem să asistăm la plecarea Syphantei, a cam venit vremea să ne ducem pe esplanadă!

— Nu, răspunse interlocutorul său, nu-i grabă. De altfel, o salvă de tun trebuie să anunţe când ridică ancora.

Iar vorbitorii continuara să-şi interpreteze partitura în concertul de blesteme proferate împotriva lui Sacratif.

Fără îndoială, Nicolas Starkos crezu că aceasta ar fi ocazia propice de a interveni şi, fără ca un cât de mic accent să-l dea în vileag drept un originar din Grecia meridională:

— Domnilor, zise el adresându-se vecinilor săi de masă, aş putea să vă întreb, dacă nu vă e cu supărare, ce este această Syphanta, despre care toată lumea vorbeşte astăzi?

— Este o corvetă, domnule, i s-a răspuns, o corvetă cumpărată, afrelată şi armată de o companie de negustori englezi, francezi şi corfioţi, pe care urcă un echipaj din aceste diverse naţionalităţi şi care trebuie să navigheze la ordinele bravului căpitan Stradena! Poate va reuşi să facă el ceea ce n-au putut face vasele de război din Anglia şi din Franţa!

— Ah! spuse Nicolas Starkos, pleacă o corvetă!... Şi încotro, dacă nu vă supăraţi?

— Acolo unde l-ar putea întâlni, prinde şi spânzura pe faimosul Sacratif!

— V-aş ruga, atunci, reluă Nicolas Starkos, să-mi spuneţi şi mie cine este acest faimos Sacratif?

— Întrebaţi cine este Sacratif? exclamă corfiotul stupefiat, căruia englezul îi veni în ajutor, accentuându-şi răspunsul printr-un „aoh!" de surpriză.

Fapt este că un om care să nu ştie încă cine era Sacratif, şi aceasta în mijlocul capitalei din Corfu, chiar în momentul în care acest nume era pe toate buzele, putea fi privit ca un fenomen.

Căpitanul Karystei înţelese pe dată efectul pe care-l iscă ignoranţa sa. Imediat se grăbi să adauge:

— Eu sunt străin, domnii mei. Abia am venit din Zara, adică din fundul Adriaticii, am putea spune, şi nu sunt deloc la curent cu ceea ce se petrece în insulele ioniene.

— Mai bine zis cu ceea ce se petrece în Arhipelag! strigă corfiotul, fiindcă, pe drept cuvânt, întreg Arhipelagul a fost acaparat de Sacratif, care 1-a prefăcut în ograda pirateriilor sale!

— Alia! făcu Nicolas Starkos, este vorba despre un pirat? ...

— Despre un pirat, un bandit, un şacal de mare! replică englezul cel umflat. Da! Sacratif merită toate aceste titluri, ba chiar toate cele care s-ar mai pul ea născoci pentru a blestema un astfel de tâlhar!

După acestea, englezul făcu o scurtă pauză, ca să-şi reia răsuflarea. Apoi:

— Ceea ce mă uimeşte, domnule, adăugă el, este că se mai poate întâlni un european care să nu ştie cine este Sacratif.

— Oh! domnule, răspunse Nicolas Starkos, numele nu-mi este cu desăvârşire necunoscut, credeţi-mă pe cuvânt; dar n-am avut habar că din pricina lui este , astăzi, tot oraşul în fierbere. Este oare Corfu într-atât de ameninţat de un atac al acestui pirat?

— N-ar îndrăzni! strigă negustorul. Niciodată nu s-ar aventura să pună piciorul pe insula noastră!

— Ah! adevărat? întrebă căpitanul Karystei.

— Desigur, domnule, şi, dacă ar face-o, spânzurătorile! da! spânzurătorile ar creşte de la sine putere, în toate colţurile insulei, pentru a-l înşfăca pe unde ar trece!

— Bine, atunci, pentru ce atâta zarvă? întrebă Nicolas Starkos. Am sosit numai de-un ceas şi nu pot pricepe freamătul care se produce…

— Iată de ce, domnule, îi răspunse englezul. Două vase de comerţ, Three Brothers şi Carnaţie, au fost capturate, acum aproape o lună, de Sacratif, şi toi. cea mai supravieţuit din echipaje a fost vândut pe piaţa de sclavi tripoli-tanâ!

— Oh! exclamă Nicolas Starkos. Iată o treabă odioasă, pentru care acest Sacratif va avea de ce să se căiască!

— De aceea, reluă corfiotul, mai mulţi negustori s-au

asociat pentru a arma o corvetă de război, o excelentă

EUROPE
CONSTANTINOPLE
MER DE MARMARA
Cavale
I. Thaso
I. Samothrace
I. Imbro
G. de Saros
Mt Athos
I. Lemnos
I. Tenedos
Troie
TURQUIE D'ASIE
I. Hajios Strati
G. Adramati
I. Piperi
I. Peleriss
I. Lesbos
I. Scyros
G. Tchanderi
I. Psara
Smyrne
I. Scio
EUBEE
G. de Scala Nova
I. Samos
I. Andros
I. Zeas
I. Tino
I. Nicaria
I. Kythinos
I. Syra
I. Myconi
I. Serpho
I. Paros
I. Naxos
I. Siphano
CYCLADES
SPORADES
G. de Cos
I. de Cos
I. Anti-Milo
I. Polino
I. Amorgos
I. Milo
I. Nio
I. Sikino
I. Niciro
I. Piscopi
Rhodes
I. Anaphi
I. Stampalie
I. Santorin
I. Karki
Pola
I. de Rhodes
MER DE CRETE
I. Scarpanto
Arkassa
MER CARPATHIENNE
la Canée
I. Caso
CRETE
Candie
Mt Ida
Girapetra
LYBIENNE

esplanada.

În ceea ce îi spuseseră englezul şi corfioţii nu era niciun pic de exagerare. Era adevărul adevărat! De vreo câţiva ani, jafurile lui Sacratif erau însoţite de crime revoltătoare. Numeroase vase de comerţ, de toate naţionalităţile, fuseseră atacate de acest pirat pe cât de îndrăzneţ, pe atât de sângeros. De unde venea el? Care era originea sa? Aparţinea acelei rase ele corsari născută pe coastele Berberiei? Cine ar fi putut spune? Nu se ştia. Nu îl văzuseră niciodată. Niciunul nu se întorsese dintre cei care se treziseră în bătaia tunurilor sale: unii fuseseră ucişi, ceilalţi reduşi la sclavie. Bastimentele pe care se îmbarca el, cine ar fi putut să le semnaleze? Trecea, neîncetat, de pe o corabie pe alta. Ataca acum cu un rapid bric levantin, acum cu una dintre acele corvete uşoare, care nu puteau fi întrecute, şi întotdeauna sub pavilion negru. Dacă, în vreuna clin aceste întâlniri, nu era cel mai puternic, dacă era nevoit să-şi caute scăparea în fugă, în faţa vreunui redutabil vas de război, atunci dispărea fără urmă. Şi în ce vizuină neştiută, în ce colţ uitat al Arhipelagului să fi încercat a-l mai găsi apoi? El cunoştea cele mai tainice

locuri de trecere ale acestor coaste, a căror hidrografic prezenta încă multe lacune, la vremea aceea.

Dacă piratul Sacratif era un bun marinar, era totodată un înspăimântător om de atac. Mereu secondat de nişte echipaje care nu dădeau înapoi de la nimic, nu uita niciodată să le dăruiască, după luptă, „partea diavolului", adică vreo câteva ore de masacru şi de jaf. De aceea, tovarăşii lui îl urmau pretutindeni unde voia el să-i ducă. Îi executau ordinele întru totul, oricare ar fi fost acestea. Toţi s-ar fi lăsat ucişi pentru el. Ameninţarea cu cel mai groaznic supliciu nu i-ar fi convins să-şi denunţe şeful, care exercita asupra lor o veritabilă fascinaţie. Unor astfel de oameni, porniţi la abordaj, rareori le putea rezista vreo corabie, mai ales un vas de comerţ, care nu avea îndeajuns de multe mijloace de apărare. În orice caz, dacă Sacratif, în ciuda marii sale abilităţi, ar fi fost surprins de vreun vas de război, mai degrabă s-ar fi aruncat în aer decât să se predea.

Chiar se povestea că, la o întâlnire de genul acesta, proiectilele sale ter-minându-se, îşi încărcase tunurile cu capetele proaspăt tăiate de la cadavrele cu care fusese semănată puntea sa.

Astfel era omul pe care Syphanta avea misiunea de a-l urmări, astfel era acest pirat de temut, al cărui nume detestat stârnea atâta emoţie în cetatea corfiotă.

La scurtă vreme, răsună o detunătură. Un nor de fum se ridică într-o lumină vie deasupra mulţimii adunate în citadelă. Aceasta era salva de plecare. Syphanta ridică ancora şi începu să coboare canalul de la Corfu, pentru a ajunge în apele meridionale ale Mării Ioniene.

Întreaga mulţime se repezi la marginea esplanadei, spre terasa monumentului lui Sir Maitland.

Nicolas Starkos, mânat irezistibil de un sentiment mai puternic, poate, decât o simplă curiozitate, se găsi, curând, în primul rând al spectatorilor.

încetul cu încetul, sub clarul de lună, apăru corveta, cu focurile sale de poziţie. Înainta cu vântul în bulină, voind să depăşească promontoriul Bianco, alungit la sudul insulei. O

a doua salvă de tun porni din citadelă, apoi o a treia, cărora le răspunseră trei detunături ce iluminară sabordurile Syphantei. Acestor detunături le răspunseră mii de urale, dintre care ultimele ajunseră la corvetă în momentul în care trecea pe lângă golfuleţul Kardakio.

Apoi, totul se cufundă din nou în tăcere. Puţin câte puţin, mulţimea, scurgându-se pe străzile cartierului Kastrades, lăsă câmp liber rarilor plimbăreţi pe care vreo afacere bănească sau sentimentală îi reţinea pe esplanadă.

Timp de încă un ceas, Nicolas Starkos, căzut pe gânduri, rămase în vasta Piaţă a Armatei, aproape pustie. Dar tăcerea din jur nu-şi aflase locul nici în mintea, nici în inima sa. În ochi îi strălucea un foc pe care pleoapele nu reuşeau să-l ascundă. Privirea sa, ca într-o mişcare involuntară, se îndrepta în direcţia acestei corvete, care tocmai dispăruse în spatele masei confuze a insulei.

Când bătu ora unsprezece la biserica Sfântul Spiridon, Nicolas Starkos se gândi să-l regăsească pe Skopelo, la locul de întâlnire pe care i-l stabilise, în apropiere de Biroul de Sănătate. Urcă din nou, aşadar, pe străzile cartierului care se îndreptau spre Fortul Nou, şi ajunse, curând, pe chei.

Skopelo îl aştepta.

Căpitanul şeicii veni către el:

— Corveta Syphanta tocmai a plecat! îi spuse el.

— Aha! făcu Skopelo.

— Da... pentru a-l urmări pe Sacratif!

— Aceasta sau alta, ce contează! răspunse simplu Skopelo, urcând din nou în gigul care se legăna, la picioarele scării, în ultimele unde ale resacului.

Câteva clipe mai târziu, barca acosta Karysta, iar Nicolas Starkos sărea la bord zicând:

— Pe mâine, la Elizundo!

VII
INOPINANTUL

A doua zi, în jurul orei zece dimineaţa, Nicolas Starkos debarca pe dig şi se îndrepta spre casa bancherului. Nu era pentru prima oară când se prezenta la factorie şi fusese primit întotdeauna ca un client ale cărui afaceri nu sunt de dispreţuit.

Aşadar, Elizundo îl cunoştea. Se pare că era bine informat despre condiţiile sale de trai. Ştia şi că era fiul acelei patriote despre care îi vorbise, într-o zi, Henry d'Albaret. Însă nimeni nu ştia şi nu avea cum să ştie cine era cu adevărat căpitanul Karystei.

Nicolas Starkos era, evident, aşteptat. De aceea fu

recunoscut de îndată ce se prezentă. Într-adevăr, scrisoarea, sosită cu patruzeci şi opt de ore înainte şi datată din Arcadia, de la el venise. Aşadar, fu neîntârziat condus la biroul unde se afla bancherul, care, ca o măsură de precauţie, încuie uşa cu cheia după vizitator. Elizundo şi clientul său erau, acum, numai ei doi. Nimeni nu avea să-i deranjeze. Nimeni nu avea să audă ce urma să se spună la această întrevedere.

— Bună ziua, Elizundo, zise căpitanul Karystei, lăsându-se să cadă într-un fotoliu, cu nepăsarea unui om care s-ar fi găsit la el acasă. Iată că se împlinesc, curând, şase luni de când nu te-am mai văzut, deşi ai primit adesea veşti de la mine! De aceea, n-am vrut să trec atât de aproape de Corfu fără să mă opresc, ca să am plăcerea de a-ţi strânge mâna.

— Nu ca să mă vezi pe mine, nu ca să mă saluţi prieteneşte ai venit, Nicolas Starkos, răspunse bancherul cu glas înăbuşit. Ce doreşti?

— Hei! exclamă căpitanul, acum îl recunosc pe vechiul meu prieten Elizundo! Niciun sentiment, totul doar afaceri! De multă vreme ai fost nevoit să-ţi încui inima în sertarul cel mai tainic al casei tale de bani – un sertar de la care ai pierdut cheia!

— Vrei să-mi spui ce vânt te aduce şi de ce mi-ai scris? îl întrerupse Elizundo.

— De fapt, ai dreptate, Elizundo! Fără banalităţi! Să fim serioşi! Avem, astăzi, afaceri foarte importante de discutat şi care nu suferă întârziere!

— în scrisoare mă anunţai despre două afaceri, reluă bancherul, una care ar intra în categoria relaţiilor noastre obişnuite, cealaltă care te-ar privi personal.

— Este adevărat, Elizundo.

— Ei bine, vorbeşte, Nicolas Starkos! Sunt nerăbdător să le cunosc pe amândouă!

Cum se vede, bancherul se exprima foarte categoric. Voia, prin aceasta, să-l aducă din scurt pe vizitator în situaţia de a se explica, fără a-l scăpa din mână prin chichiţe şi subterfugii. Dar ceea ce contrasta cu francheţea

acestor întrebări era tonul, cumva mocnit, cu care fuseseră puse. Era limpede ca lumina zilei că, dintre aceşti doi bărbaţi care stăteau faţă în faţă, nu bancherul stăpânea situaţia.

De aceea, căpitanul Karystei nu-şi putu reţine un zâmbet fugar, pe care Elizundo, cu ochii plecaţi, nu-l văzu.

— Pe care dintre cele două probleme vrei s-o discutăm mai întâi? întrebă Nicolas Starkos.

— Mai întâi pe aceea care te priveşte personal! răspunse repede bancherul.

— Prefer să începem cu aceea care nu mă priveşte personal, îi întoarse căpitanul pe un ton ferm.

— Fie, Nicolas Starkos! Despre ce este vorba?

— Este vorba despre un convoi de prizonieri, pe care trebuie să-l preluăm din Arcadia. Există, acolo, două sute treizeci şi şapte de capete, bărbaţi, femei şi copii, care vor fi transportate pe insula Scarpanto, de unde mă însărcinez să le transport pe coasta berberă. Or, după cum ştii, Elizundo, întrucât am făcut adesea operaţiuni de acest gen, turcii nu-şi livrează marfa decât pe bani sau pe înscrisuri, dar cu condiţia ca o semnătură valabilă să le dea o valoare sigură. Vin, aşadar, să-ţi cer semnătura şi sper că i-o vei acorda şi lui Skopelo, când o să-ţi aducă toate cambiile gata pregătite. Nu va fi nicio problemă, nu-i aşa?

Bancherul nu răspunse, dar tăcerea lui nu putea fi decât o consimţire la cererea căpitanului. Existau, de altfel, precedente care îl îndemnau să accepte.

— Trebuie să adaug, reluă distrat Nicolas Starkos, că afacerea nu va fi rea. Operaţiunile militare otomane iau o turnură proastă în Grecia. Bătălia de la Navarin va avea consecinţe funeste pentru turci, câtă vreme se amestecă puterile europene. Dacă trebuie să renunţe la luptă, nu vor mai avea nici prizonieri, nici vânzări, nici profituri. Iată de ce aceste ultime convoaie, care ni se livrează încă în condiţii destul de bune, vor fi achiziţionate la un preţ bun pe coastele Africii. Aşadar, în acest fel, noi vom câştiga partea noastră din această afacere, iar tu, prin urmare, pe

a la. Pot conta pe semnătura ta?

— Îţi voi sconta cambiile, răspunse Elizundo, şi nu voi avea de ce să-ţi mai dau semnătura.

— Cum vrei, Elizundo, răspunse căpitanul, dar noi ne vom mulţumi cu semnătura ta. Nu şovăiai să ne-o dai altădată!

— Altădată nu înseamnă astăzi, zise Elizundo, şi, astăzi, am o părere diferită despre toate acestea!

— Ah! Pe cuvânt! exclamă căpitanul. Eşti liber, la urma urmei! Aşadar, este adevărat că încerci să te retragi din afaceri, cum am auzit spunându-se?

— Da, Nicolas Starkos! răspunse bancherul cu o voce mai fermă, şi, în ceea ce te priveşte, iată ultima operaţiune pe care o vom face împreună... numai pentru că ţii să o fac!

— Ţin morţiş, Elizundo, întări Nicolas Starkos pe un ton sec.

Apoi, se ridică, dădu câteva ture prin cabinet, dar fără a înceta să-l învăluie pe bancher într-o privire puţin amabilă. Întorcându-se, în sfârşit, şi aşezându-se în faţa lui:

— Jupâne Elizundo, spuse pe un ton răutăcios, va să zică eşti destul de bogat, dacă te gândeşti să te retragi din afaceri?

Bancherul nu răspunse.

— Ei bine, reluă căpitanul, ce vei face tu cu milioanele pe care le-ai câştigat, că doar n-ai să le duci pe lumea cealaltă! Ar fi o povară stingheritoare pe ultimul drum! Dacă tu te duci, cui îi rămân ele?

Elizundo stărui în tăcere.

— Îi vor rămâne fiicei tale, reluă Nicolas Starkos, frumoasei Hadjine Elizundo! Ea va moşteni averea tatălui său! Nimic mai corect! Dar ea ce va face? Singură pe lume, cu atâtea milioane pe cap?

Bancherul se ridică, nu fără un oarecare efort, apoi, iute, ca un om care face o mărturisire a cărei greutate îl sufocă:

— Fiica mea nu va fi singură! zise el.

— O vei mărita? răspunse căpitanul. Şi cu cine, mă rog? Ce bărbat o va dori pe Hadjine Elizundo, când va afla de unde provine, în mare parte, averea tatălui ei? Şi, pot

adăuga, când ea însăşi va afla, cui va îndrăzni Hadjine Elizundo să-i mai dea mâna sa?

— Cum ar putea s-o afle? reluă bancherul. Până acum nu ştie nimic, aşadar cine i-o va spune?

— Eu, dacă va fi nevoie.

— Tu?

— Eu! Ascultă, Elizundo, şi ia seama la cuvintele mele, răspunse căpitanul Karystei cu o neobrăzare intenţionată, fiindcă nu voi mai repeta ce o să-ţi spun acum. Această avere enormă, mai ales prin mine, prin operaţiunile pe care le-am întreprins împreună şi în care mi-am riscat capul, aşa ai obţinut-o! Traficând încărcături prădate, prizonieri cumpăraţi şi revânduţi în timpul războiului de Independenţă, aşa ai încasat aceste câştiguri, a căror sumă se ridică la milioane! Ei bine, mi se pare foarte corect ca aceste milioane să-mi revină mie! Eu unul sunt lipsit de prejudecăţi, cum ştii, de altfel! Eu nu te voi întreba despre originea averii tale! Războiul o dată încheiat, eu însumi mă voi retrage din afaceri! Dar nu vreau, nici eu, să rămân singur pe lumea asta, şi cer, înţelege-mâ bine, cer ca Hadjine Elizundo să devină soţia lui Nicolas Starkos!

Bancherul se prăbuşi în fotoliu. Simţea foarte clar că era în mâinile acestui om, de multă vreme complicele său. Ştia că niciodată căpitanul Karystei n-ar fi dat înapoi de la a-şi atinge ţinta. Nu se îndoia că, dacă ar fi trebuit, n-ar fi rămas niciun om căruia să nu-i povestească tot trecutul casei sale de bancă.

Ca să răspundă negativ la cererea lui Nicolas Starkos, cu riscul de a provoca un scandal, Elizundo nu mai avea decât un singur lucru de spus şi, nu fără o oarecare ezitare, 1-a rostit:

— Fiica mea nu poate fi soţia ta, Nicolas Starkos, pentru că urmează să devină soţia altcuiva!

— Altcuiva! strigă Nicolas Starkos. Într-adevăr, am picat la ţanc! Ah! fiica bancherului Elizundo se mărită?...

— Peste cinci zile!

— Şi cu cine se mărită? întrebă căpitanul, a cărui voce

clocotea de mânie.

— Cu un ofiţer francez.

— Un ofiţer francez! Fără îndoială, unul dintre acei filoeleni care au sărit în ajutorul Greciei?

— Da!

— Şi care se numeşte?...

— Căpitanul Henry d'Albaret.

— Ei bine, jupan Elizundo, reluă Nicolas Starkos, care se apropie de bancher şi îi vorbi cu ochii ţintă în ochii lui, îţi repet, când acest căpitan, Henry d'Albaret, va şti cine eşti, nu o va mai dori pe fiica ta, iar când fiica ta va cunoaşte sursa averii tatălui său, nu se va mai putea gândi să devină soţia acestui căpitan Henry d'Albaret! Aşadar, dacă nu opreşti căsătoria astăzi, mâine se va rupe de la sine, fiindcă, mâine, cei doi logodnici vor şti totul!... Da!... Da!... Fire-ar al dracului, o vor şti!

Bancherul se ridică încă o dată. Îl privi fix pe căpitanul Karystei şi apoi spuse, cu un accent de disperare de care celălalt nu se putea înşela:

— Fie!... O să mă sinucid, Nicolas Starkos, spuse el, şi nu voi mai fi o ruşine pentru fiica mea!

— Ba da, răspunse căpitanul, o să fii şi în viitor precum eşti şi în prezent, căci moartea ta nu va schimba niciodată faptul că Elizundo a fost bancherul piraţilor din Arhipelag!

Elizundo căzu înapoi, covârşit, şi nu putu răspunde nimic, în vreme ce căpitanul adăugă:

— Şi iată de ce Hadjine Elizundo nu va fi soţia acestui Henry d'Albaret, iată de ce ea va deveni, cu sau fără voia ei, soţia lui Nicolas Starkos!

Timp de încă o jumătate de oră se prelungi această întrevedere, cu implorări din partea unuia, cu ameninţări din partea celuilalt. Nu, fireşte că nu era vorba despre dragoste când Nicolas Starkos i se impunea fiicei lui Elizundo! Nu era vorba decât despre milioanele pe care acest om le voia pentru sine, pe toate, şi niciun argument nu-l putea îndupleca.

Hadjine Elizundo nu ştiuse nimic despre scrisoarea care

anunţa sosirea căpitanului Karystei; dar, începând din ziua respectivă, tatăl său i se păruse mai trist, mai încruntat ca de obicei, de parcă ar fi fost frământat de vreo grijă secretă. Iată de ce, atunci când Nicolas Starkos se prezentă la casa bancherului, ca nu se putu opri să nu simtă o nelinişte încă şi mai vie. Într-adevăr, îl cunoştea pe acest personaj, pentru că îl văzuse venind de mai multe ori, în ultimii ani de război. Nicolas Starkos îi inspirase întotdeauna o repulsie de care ea nu-şi dădea prea bine seama. O privea, se pare, într-un mod care de fiecare dată îi producea neplăcere, deşi nu-i adresase niciodată decât nişte cuvinte neînsemnate, la fel cum ar fi putut s-o facă oricare dintre clienţii casei. Dar fata băgase de seamă că, după vizitele căpitanului Karystei. tatăl său era întotdeauna, şi pentru o bună bucată de timp, pradă unui soi de prostraţie amestecată cu spaimă. De aici i se trăgea ei antipatia, pe care nimic nu i-o justifica nu până în acel moment, cel puţin , faţă de Nicolas Starkos.

Hadjine Elizundo încă nu-i pomenise despre acest om lui Henry d'Albaret. Legătura dintre el şi banca tatălui său nu putea fi decât una de afaceri. Iar despre afacerile lui Elizundo, de care ea nu avea habar, nu venise niciodată vorba la întâlnirile lor. Tânărul ofiţer nu cunoştea, aşadar, relaţiile care existau nu doar între bancher şi Nicolas Starkos, dar nici între acest căpitan şi viteaza femeie căreia îi salvase viaţa în lupta de la Chaidari, pe care o ştia doar sub numele de Andronika.

Dar, ca şi Hadjine, Xaris avusese de mai multe ori ocazia să-l vadă şi să-l revadă pe Nicolas Starkos la sediul băncii de pe strada Reale. Şi el, de asemenea, simţea faţă de acest om aceleaşi sentimente de repulsie ca şi fata. Numai că, dată fiind firea lui viguroasă şi hotărâtă, aceste sentimente se traduceau, la el, într-alt mod. Dacă Hadjine Elizundo fugea, cu fiecare prilej, de prezenţa acestui om, Xaris mai curând o căuta, doar-doar „să-i poată zdrobi şalele", cum zicea bucuros.

— Nu am dreptul s-o fac, de bună seamă, se gândea el,

dar se poate întâmpla!

Din toate acestea rezultă, aşadar, că noua vizită a căpitanului Karystei la bancherul Elizundo nu fu privită cu ochi buni nici de Xaris, nici de fată. Dimpotrivă. De aceea, fu o mare uşurare pentru amândoi atunci când Nicolas Starkos, după o întrevedere din care nu aflaseră nimic, părăsi casa şi reporni pe drumul spre port.

Timp de o oră, Elizundo rămase închis în cabinetul său. Nu se auzea nicio mişcare dintr-acolo. Dar odinele sale erau foarte clare: nici fiica sa, nici Xaris nu trebuiau să intre fără a fi cerut în mod expres permisiunea. Or, cum vizita durase multă vreme, de data aceasta, neliniştea lor crescuse pe măsură ce timpul se scurgea.

Deodată, soneria lui Elizundo se făcu auzită – un gest timid, venind de la o mână nesigură.

Xaris răspunse la această chemare, deschise uşa, care nu mai era încuiată pe dinăuntru, şi se înfiinţa înaintea bancherului.

Elizundo zăcea mai departe în fotoliul său, pe jumătate prăbuşit, cu aerul cuiva care tocmai susţinuse o violentă luptă cu sine însuşi. Ridică fruntea, îl privi pe Xaris de parcă l-ar fi recunoscut cu greu, şi, trecându-şi mâna peste frunte:

— Hadjine? întrebă cu voce şoptită.

Xaris făcu un gest afirmativ şi ieşi. O clipă mai târziu, tânăra se afla în faţa tatălui său. Imediat, acesta din urmă, fără nicio altă introducere, dar cu ochii plecaţi, îi spuse cu o voce gâtuită de emoţie:

— Hadjine, trebuie... trebuie să renunţi la proiectul de căsătorie cu căpitanul Henry d'Albaret!

— Ce spui, tată?... strigă fata pe care această lovitură neaşteptată o nimeri drept în inimă.

— Trebuie, Hadjine! repetă Elizundo.

— Tată, îmi spui şi mie de ce îţi iei cuvântul înapoi, atât faţă de el cât şi faţă de mine? întrebă fata. Nu am obiceiul să-ţi cer explicaţii pentru hotărârile tale, după cum ştii, şi, nici de data aceasta, nu le voi discuta, oricare ar fi ele!...

Dar, în sfârşit, îmi spui pentru care motiv trebuie să renunţ să mă căsătoresc cu Henry d'Albaret?

— Pentru că trebuie, Hadjine... trebuie să devii soţia altcuiva! murmură Elizundo.

Fiica sa îl auzi, deşi vorbea abia şoptit.

— Altcuiva! zise ea, surprinsă tot atât de crud de această a doua lovitură cât şi de prima. Iar acest altcineva?...

— Este căpitanul Starkos!

— Omul acela!... Omul acela!

Aceste cuvinte scăpară fără voie de pe buzele Hadjinei, care se sprijini de masă ca să nu cadă.

Apoi, într-o ultimă tresărire de revoltă pe care această hotărâre o stârnea într-însa:

— Tată, zise ea, există în ordinul pe care mi-l dai, probabil împotriva voinţei tale, ceva ce nu-mi pot explica! Există o taină pe care eziţi să mi-o spui!

— Nu mă întreba nimic, strigă Elizundo, nimic!

— Nimic?... Tată!... Fie!... Dar, dacă, pentru a te asculta, eu pot să renunţ la Henry d'Albaret... şi de-ar fi să mor din pricina aceasta... nu pot să-l iau de bărbat pe Nicolas Starkos. Nici tu nu vrei asta!

— Trebuie, Hadjine! repetă Elizundo.

— Este în joc fericirea mea! strigă fata.

— Şi onoarea mea, în ceea ce mă priveşte!

— Onoarea lui Elizundo poate depinde de altcineva decât de el însuşi? întrebă Hadjine.

— Da... de altcineva!... Şi acesta... este Nicolas Starkos!

Acestea zicând, bancherul se ridică în picioare, cu ochii rătăciţi, cu faţa crispată, de parcă ar fi fost lovit de o congestie.

Hadjine, văzând acest spectacol, îşi regăsi întreaga energie. Şi, într-adevăr, se strădui să-i spună, retrăgându-se:

— Fie, tată!... Te voi asculta!...

Aceasta însemna că viaţa sa era distrusă pentru totdeauna, dar înţelesese că exista un secret înspăimântător în raporturile dintre bancher şi căpitanul

Karystei! înţelesese că Elizundo era la mâna acestui personaj odios!... Ea se plecă, se sacrifică!... Onoarea tatălui său îi cerea acest sacrificiu!

Xaris o prinse pe fată în braţele sale, aproape leşinată. O duse în camera ei. Acolo, află de la ea tot ce se petrecuse şi despre renunţarea la care con-simţise!... La acestea, simţi crescând în el o îndoită ură împotriva lui Nicolas Starkos!

O oră mai târziu, după obiceiul său, Henry d'Albaret se prezentă la casa bancherului. Una dintre slujnice îi răspunse că Hadjine Elizundo nu putea primi vizite. Ceru atunci să-l vadă pe bancher... Bancherul era ocupat. Ceru să-i vorbească lui Xaris... Xaris nu era acasă.

Henry d'Albaret se întoarse la hotel, în culmea neliniştii. Niciodată nu i se mai dăduseră astfel de răspunsuri. Se hotărî să meargă din nou, seara, şi aşteptă momentul, profund îngrijorat.

La ora şase, i se înmâna o scrisoare la hotel. El cercetă adresa şi recunoscu mâna lui Elizundo. Această scrisoare nu conţinea decât rândurile următoare:

„Domnul Henry d'Albaret este rugat să considere ca neavenite proiectele de căsătorie alcătuite între domnia sa şi fiica bancherului Elizundo. Din motive absolut străine de domnia sa, această căsătorie nu poate avea loc, iar domnul Henry d'Albaret este rugat să-şi înceteze vizitele la casa băncii Elizundo."

La început, tânărul ofiţer nu pricepu nimic din ce tocmai citise. Apoi, reciti scrisoarea... Rămase stupefiat. Ce se întâmplase oare la Elizundo acasă? De ce această răzgândire? Când, în ajun, plecase din casa aceea, acolo se mai făceau încă pregătirile de nuntă! Bancherul se purtase faţă de el ca întotdeauna! Cât despre fată, nimic nu arăta că sentimentele sale faţă de el s-ar fi schimbat!

— De altfel, scrisoarea nu-i semnată de Hadjine! îşi repeta el. Este semnată de Elizundo!... Nu! Hadjine n-a ştiut, nu ştie ce mi-a scris tatăl ei!... El i-a schimbat planurile fără ştirea ei!... de ce?... Nu i-am dat niciun motiv pentru care să fi... Ah! voi afla care este obstacolul care se

ridică între Hadjine şi mine!

Apoi, fiindcă nu mai putea fi primit în casa bancherului, îi scrise, „având întru totul dreptul, spunea el, să cunoască motivele pentru care se anula această căsătorie în ajunul celebrării sale."

Scrisoarea lui rămase fără răspuns. Mai scrise încă una, şi încă una – aceeaşi tăcere.

Atunci, i se adresă Hadjinei Elizundo. O implora, în numele iubirii lor, să-i răspundă, chiar de-ar fi trebuit ca răspunsul să însemne refuzul ei de a-l mai vedea vreodată! ... Niciun semn.

Probabil că scrisoarea sa nici nu ajunsese până la fată. Henry d'Albaret, cel puţin, aşa crezu. Îi cunoştea destul de bine caracterul pentru a fi sigur că ea i-ar fi răspuns.

Apoi, tânărul ofiţer, disperat, încercă să-l vadă pe Xaris. Nu se mai dezlipi de strada Reale. Se învârti, timp de ore în şir, pe lângă casa băncii. Zadarnic. Xaris, ascultând, probabil, de poruncile bancherului, ori poate la rugămintea Hadjinei, nu mai ieşea din casă.

Astfel se irosiră în van încercările sale din zilele de 24 şi 25 octombrie. In toiul unor îngrijorări cu neputinţă de exprimat, Henry d'Albaret crezu că ajunsese la limita extremă a suferinţei!

Se înşela.

Într-adevăr, pe data de 26, se răspândi o veste care avea să-l rănească şi mâi profund încă.

Nu numai că se rupsese căsătoria dintre el şi Hadjine Elizundo – ruptură care era acum ştiută de tot oraşul –, dar Hadjine Elizundo urma să se mărite cu un altul!

Henry d'Albaret fu zdrobit primind această veste. Un altul avea să fie soţul Hadjinei!

— O să aflu cine este acest om! strigă el. Oricine ar fi, o să-l întâlnesc!... O să ajung până la el!... O să-i vorbesc... şi o să fie obligat să-mi răspundă!

Tânărul ofiţer nu avu prea mult de aşteptat să afle cine era rivalul său. Într-adevăr, îl văzu intrând în casa băncii; îl urmări după ce ieşi; îl spionă până în port, unde îl aştepta

barca sa, la picioarele digului; îl văzu urcând înapoi la bordul şeicii, ancorată la o jumătate de ancablură în larg.

Era Nicolas Starkos, căpitanul Karystei.

Acestea se petreceau pe 27 octombrie. Din informaţile precise pe care Henry d'Albaret le putu obţine, rezulta că nunta dintre Nicolas Starkos şi Hadjine Elizundo urma să aibă loc foarte curând, întrucât pregătirile se făceau în mare grabă. Ceremonia religioasă fusese comandată la biserica Sfântul Spiridon pentru 30 ale lunii, adică la aceeaşi dată la care fusese stabilită, mai înainte, căsătoria lui Henry d'Albaret. Numai că logodnicul nu mai era tot el! Ci era acest căpitan, venit de nu se ştie unde pentru a merge nu se ştie încotro!

De aceea, Henry d'Albaret, pradă unei furii pe care nu şi-o mai putea stăpâni, era hotărât să-l provoace la duel pe Nicolas Starkos, chiar de-ar fi trebuit să-l caute până în pragul altarului. Dacă nu îl va omori, va fi ucis el, dar barem se va fi sfârşit cu această situaţie insuportabilă!

Zadarnic îşi repeta el că această căsătorie se făcea cu asentimentul lui Elizundo! Zadarnic îşi spunea că fiinţa care dispunea de mâna Hadjinei era tatăl său!

— Da, numai că este împotriva voinţei fetei!… Ea este obligată să se arunce în braţele acestui om!… Ea se sacrifică!

În cursul zilei de 28 octombrie, Henry d'Albaret încercă să-l întâlnească pe Nicolas Starkos. Il pândi când debarcă, îl pândi şi la intrarea în bancă. Degeaba. Şi, peste două zile, odioasa căsătorie avea să fie încheiată – două zile, timp în care tânărul ofiţer făcu totul pentru a ajunge până la fată sau pentru a se găsi în faţa lui Nicolas Starkos!

Dar, pe 29 seara, înjur de ora şase, se produse ceva neaşteptat, care avea să precipite deznodământul acestei situaţii.

După-amiază, se răspândise zvonul că bancherul suferise un atac de congestie cerebrală.

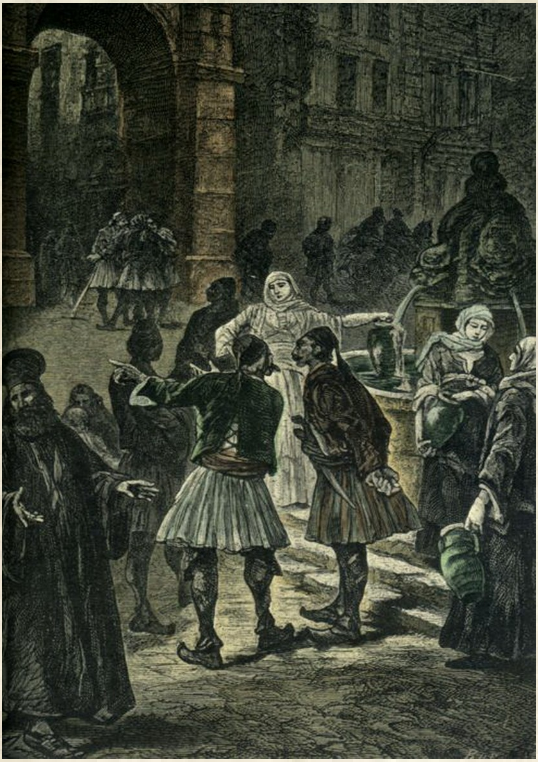
Şi, într-adevăr, două ore mai târziu, Elizundo înceta din viaţă.

VIII
DOUĂZECI DE MILIOANE ÎN JOC

Care aveau să fie consecinţele acestui eveniment, nimeni n-ar fi putut prevedea. Henry d'Albaret, îndată ce află, crezu, absolut firesc, că aceste consecinţe n-ar putea fi decât în favoarea sa. În orice caz, însemnau amânarea căsătoriei Hadjinei Elizundo. Deşi fata trebuie să fi fost profund îndurerată, tânărul ofiţer nu ezită să se prezinte în casa de pe strada Reale, dar nu-i putu vedea nici pe Hadjine, nici pe Xaris. Nu-i mai rămânea, aşadar, decât să aştepte.

— Dacă, luându-l de bărbat pe acest Nicolas Starkos, gândea el, Hadjine se sacrifica voinţei tatălui său, atunci

căsătoria aceasta nu va mai avea loc, acum, că tatăl ei nu mai există!

Raţionamentul era corect. Ajunse, de aici, la următoarea deducţie, cu totul naturală, că, dacă şansele lui Henry d'Albaret crescuseră, acelea ale lui Nicolas Starkos scăzuseră.

Aşadar, nu este de mirare că, a doua zi, o discuţie despre acest subiect, provocată de Skopelo, avu loc la bordul şeicii între căpitanul său şi el.

Secundul Karystei fusese cel care, reîntorcându-se la bord în jurul orei zece dimineaţa, îi adusese vestea morţii lui Elizundo – veste care stârnise mare vâlvă în oraş.

Ai fi putut crede că Nicolas Starkos, la primele cuvinte pe care i le spuse Skopelo, avea să cadă pradă unei izbucniri de furie. Nimic de genul acesta. Căpitanul ştia să se stăpânească şi nu-i plăcea să acuze când faptul era împlinit.

— Ah! Elizundo a murit? spuse el, simplu.

— Da!… A murit!

— S-a sinucis? adăugă Nicolas Starkos cu jumătate de voce, ca şi când ar fi vorbit cu sine însuşi.

— Nu, răspunse Skopelo, care auzise reflexia căpitanului, nu! Medicii au constatat că bancherul Elizundo a murit dintr-o congestie…

— Ca fulgerat?…

— Aproape. Şi-a pierdut cunoştinţa dintr-o dată şi n-a mai

putut să rostească niciun cuvânt înainte de a-şi da duhul!

— Cu atât mai bine, Skopelo!

— Fără discuţie, căpitane, mai ales că afacerea Arcadia se încheiase deja...

— În întregime, răspunse Nicolas Starkos. Poliţele noastre au fost scontate şi, acum, te vei putea ocupa, cu bani, de livrarea convoiului de prizonieri.

— Ei! să fie al dracului, era şi timpul! strigă secundul. Dar, căpitane, dacă această operaţiune este terminată, cealaltă?

— Cealaltă?... răspunse liniştit Nicolas Starkos. Ei bine! cealaltă se va încheia cum trebuia să se încheie! Nu văd de ce s-ar schimba situaţia! Hadjine Elizundo va asculta de tatăl său mort, precum trebuia să asculte şi de tatăl său viu şi din aceleaşi motive!

— Aşadar, căpitane, reluă Skopelo, n-ai intenţia să abandonezi partida?

— S-o abandonez! strigă Nicolas Starkos pe un ton care indica voinţa lui neabătută de a spulbera orice obstacol. Ia spune-mi, Skopelo, crezi tu că există pe lume vreun bărbat, unul singur, care să fie de acord să-şi retragă mâna, când nu are decât s-o întindă, ca să-i pice douăzeci de milioane?!

— Douăzeci de milioane! repetă Skopelo, care zâmbea, clătinând din cap. Da! tocmai la douăzeci de milioane socotisem şi eu că se ridică averea răposatului nostru prieten Elizundo!

— Avere reală, clară, în valori veritabile, reluă Nicolas Starkos, şi a cărei preschimbare în bani se va putea face neîntârziat...

— Îndată ce vei intra tu în posesia ei, căpitane, fiindcă, deocamdată, toată această avere va reveni frumoasei Hadjine...

— Da, şi ea îmi va reveni mie! Fii fără grijă, Skopelo! Cu un singur cuvânt pot spulbera onoarea bancherului, iar, atât după moartea lui cât şi înainte, fiica lui va ţine mai mult la această onoare decât la averea sa! Dar eu nu voi spune nimic, nu voi avea nimic de spus! Cum i-am forţat

mâna tatălui, i-o voi forţa la fel şi pe a fiicei! Ea va fi foarte bucuroasă să îi aducă lui Nicolas Starkos aceste douăzeci de milioane şi, dacă te mai îndoieşti, Skopelo, înseamnă că nu-l cunoşti pe căpitanul Karystei!

Nicolas Starkos vorbea cu o asemenea siguranţă de sine, încât secundul său, deşi nu era înclinat să-şi facă iluzii, reîncepu să creadă că evenimentul din ajun nu va împiedica încheierea afacerii. Nu va fi decât o oarecare întârziere, atâta tot.

Care avea să fie durata acestei întârzieri, iată unica problemă care-l preocupa pe Skopelo, ba chiar şi pe Nicolas Starkos, deşi nu voia să recunoască. Nu rată ocazia să asiste, a doua zi, la funeraliile bogatului bancher, care se oficiară foarte simplu şi cu participarea unui foarte restrâns număr de persoane. Acolo, se întâlni cu Henry d'Albaret; dar, între cei doi, nu avu loc decât un scurt schimb de priviri, nimic mai mult.

Timp de cinci zile după moartea lui Elizundo, căpitanul Karystei încercă zadarnic să ajungă până la fată. Uşa casei băncii murise o dată cu bancherul.

Pe de altă parte, nici Henry d'Albaret nu fu mai norocos decât Nicolas Starkos. El nu putu să ia legătura cu Hadjine nici vizitând-o, nici scriindu-i. Ii venea să se întrebe dacă fata nu părăsise cumva Corfu, sub protecţia lui Xaris, care nu se arăta pe nicăieri.

Cu toate acestea, căpitanul Karystei, departe de a-şi abandona proiectele, repeta cu tărie că realizarea lor nu era decât amânată. Mulţumită lui, mulţumită manevrelor lui Skopelo, zvonurilor pe care acesta le răspândea în mod voit, căsătoria lui Nicolas Starkos şi a Hadjinei Elizundo nu era pusă de nimeni la îndoială. Trebuia doar să mai aştepte până când se va fi sfârşit prima perioadă de doliu şi, poate, de asemenea, până când situaţia financiară a băncii va fi definitiv reglată.

Cât despre averea pe care o lăsa bancherul, se ştia că era enormă. Umflată, fireşte, de sporovăielile cartierului şi de bârfitorii oraşului, ajunsese deja de cinci ori mai mare.

Da! se afirma că Elizundo lăsa nu mai puţin de o sută de milioane! Şi ce moştenitoare, această tânără Hadjine, şi ce fericit bărbat, acest Nicolas Starkos, căruia îi era făgăduită mâna ei! Nu se mai vorbea decât despre aceasta în tot Corfu, începând din cele două cartiere ale sale şi până în cele mai îndepărtate sate ale insulei! De aceea, curioşii veneau în valuri pe strada Reale. În lipsă de altceva mai bun, voiau măcar să contemple această casă faimoasă, în care intrase atâta bănet şi în care trebuie să fi rămas tot atâta, fiindcă ieşise atât de puţin!

Adevărul este că averea era enormă. Ea se ridica la aproape douăzeci de milioane şi, clupă cum îi spusese Nicolas Starkos lui Skopelo la ultima lor discuţie, era în titluri, uşor de schimbat în bani peşin, nu în proprietăţi funciare.

Acest lucru li se dezvălui Hadjinei Elizundo şi, deopotrivă, lui Xaris, în primele zile de după moartea bancherului. De asemenea, fură obligaţi să cunoască mijloacele prin care averea acesta fusese obţinută. Într-adevăr, Xaris avea destul experienţă în afacerile de bancă încât să-şi dea seama care fusese istoria factoriei, în momentul în care registrele şi actele îi fură puse la dispoziţie. Elizundo avusese, fără îndoială, intenţia să le distrugă mai târziu, dar moartea îl luase prin surprindere. Erau acolo. Vorbeau singure.

Hadjine şi Xaris înţeleseseră, chiar prea limpede, de unde veneau aceste milioane! Pe câte trafice odioase, pe câte nenorociri se clădise toată această bogăţie – nu mai erau în stare să le numere! Iată, aşadar, de ce Nicolas Starkos îl şantaja pe Elizundo! Era complicele lui! Il putea dezonora cu un singur cuvânt! Apoi, dacă acestuia i-ar fi convenit să dispară, ar fi fost imposibil să-i mai dai de urmă! Tăcerea lui era cea care trebuia plătită de tată smulgându-i-se fiica!

— Mizerabilul!… mizerabilul! striga Xaris.

— Taci! îi răspundea Hadjine.

Şi el tăcea, fiindcă pricepea bine că vorbele sale răneau chiar mai adânc decât Nicolas Starkos!

Totuşi, situaţia nu se putea să nu se sfârşească o dată şi o dată. Trebuia, de altfel, ca Hadjine Elizundo să ia asupra ei sarcina de a grăbi acest deznodământ, în interesul tuturor.

În cea de-a şasea zi de la moartea bancherului, în jurul orei şapte seara, Nicolas Starkos, pe care Xaris îl aştepta la scara digului, era rugat să vină neîntârziat până la casa băncii.

Să spunem că această invitaţie i-a fost comunicată pe un ton politicos, ar însemna să exagerăm. Tonul lui Xaris nu era deloc îndatoritor, iar vocea, deloc mieroasă, când i se adresă căpitanului Karystei. Însă acesta din urmă nu era omul care să se impresioneze dintr-atât şi îl urmă pe Xaris până la bancă, unde fu introdus de îndată.

Pentru vecini, care îl văzură intrând pe Nicolas Starkos în această casă, cu atâta îndârjire închisă până atunci, nu mai încăpea îndoială că sorţii erau de partea lui.

Nicolas Starkos o găsi pe Hadjine Elizundo în cabinetul tatălui său. Stătea aşezată la birou, pe care se vedea un maldăr de hârtii, documente şi registre. Căpitanul înţelese că tânăra se pusese la curent cu afacerile casei şi nu se înşela. Dar cunoştea ea şi raporturile pe care bancherul le avusese cu piraţii din Arhipelag – iată ce se întreba.

La intrarea căpitanului, Hadjine Elizundo se ridică – ceea ce o scutea de a-l invita să ia loc – şi îi făcu semn lui Xaris să îi lase singuri. Era îmbrăcată în negru. Chipul său grav şi ochii obosiţi de nesomn indicau, în toată făptura sa, o profundă epuizare fizică, dar nici urmă de slăbiciune morală. În această întrevedere, care urma să aibă consecinţe atât de serioase pentru toţi cei care erau implicaţi, calmul său nu trebuia s-o părăsească nicio clipă.

— Iată-mă, Hadjine Elizundo, zise căpitanul, la ordinele tale! De ce m-ai chemat?

— Din două motive, Nicolas Starkos, răspunse tânăra, care voia să meargă drept la ţintă. Mai întâi, trebuie să-ţi spun că acest proiect de căsătorie pe care mi-l impunea tatăl meu, cum ştii bine, trebuie să fie considerat anulat

între noi doi.

— Iar eu, replică rece Nicolas Starkos, mă voi mărgini să răspund că vorbind astfel, Hadjine Elizundo poate n-a chibzuit şi la consecinţele cuvintelor sale.

— Am chibzuit, răspunse fata, şi vei înţelege că hotărârea mea este nestrămutată, întrucât nu trebuie să mai aflu nimic despre natura afacerilor pe care casa Elizundo le-a încheiat cu tine şi cu cei asemenea ţie, Nicolas Starkos!

Nu fără o vădită neplăcere primi căpitanul Karystei acest prompt răspuns. Desigur, se aştepta ca Hadjine Elizundo să-i aducă la cunoştinţă refuzul său în bună regulă, dar conta, de asemenea, că o să-i înfrângă rezistenţa, dezvăluindu-i ce fusese tatăl ei şi ce raporturi îl legaseră de el. Era, aşadar, o armă, poate cea mai bună pe care o deţinea el şi care acum îi zbura din mână. Cu toate acestea, el nu se dădu bătut şi reluă, pe un ton întrucâtva ironic:

— Aşadar, ai aflat despre afacerile casei Elizundo şi, cunoscându-le, încă mai insişti cu acest limbaj?

— Încă mai insist, Nicolas Starkos, şi o să insist întotdeauna, căci este datoria mea să insist!

— Oare trebuie să cred, începu Nicolás Starkos, că domnul căpitan Henry d'Albaret…

— Nu amesteca numele lui Henry d'Albaret în toate acestea! îi replică Hadjine cu însufleţire.

Apoi, ceva mai stăpână pe ea şi pentru a reteza orice provocare viitoare, adăugă:

— Ştii bine, Nicolás Starkos, că niciodată căpitanul d'Albaret nu va consimţi să îşi unească viaţa cu a fiicei bancherului Elizundo!

— Ai- fi greu!

— Ar fi cinstit!

— Şi de ce nu?

— Pentru că nu te căsătoreşti cu moştenitoarea unui tată care a fost bancherul piraţilor! Nu! Un om cinstit nu poate accepta o avere dobândită într-un mod josnic!

— Dar, reluă Nicolás Starkos, mi se pare că vorbim despre lucruri absolut străine de problema pe care ar trebui

s-o rezolvăm!

— Această problemă este rezolvată!

— Permite-mi să-ţi atrag atenţia că nu căpitanul Henry d'Albaret, ci căpitanul Nicolás Starkos trebuia să devină soţul Hadjinei Elizundo! Moartea tatălui ei nu trebuie să-i fi schimbat intenţiile mai mult decât mi le-a schimbat mie!

— M-aş fi supus voinţei tatălui meu, răspunse Hadjine, m-aş fi supus chiar fără să cunosc motivele care-l sileau să mă sacrifice! Acum ştiu că i-aş fi salvat onoarea supunându-mă!

— Ei bine, dacă ştii... răspunse Nicolás Starkos.

— Ştiu, reîncepu Hadjine tăindu-i vorba, ştiu că tu, complicele său, l-ai târât în aceste afaceri odioase, tu ai făcut să curgă aceste milioane în casa băncii, onorabilă înainte să apari! Ştiu că l-ai ameninţat, probabil, că o să-i dai în vileag infamia, dacă va refuza să-ţi acorde mâna fiicei sale! Pe cuvânt! Chiar ai crezut vreodată, Nicolás Starkos, că, admiţând să-ţi fiu nevastă, făceam altceva decât să-i dau ascultare părintelui meu?

— Fie, Hadjine Elizundo, nu mai am nimic să-ţi dezvălui! Dar, dacă te îngrijeai de onoarea tatălui tău în timpul vieţii sale, trebuie să te îngrijeşti la fel de mult şi după moartea sa, iar, dacă vei încerca să nu îţi ţii chiar şi cele mai mici angajamente faţă de mine...

— Vei povesti totul, Nicolas Starkos! exclamă tânăra cu o asemenea expresie de dezgust şi dispreţ, că un soi de roşeaţă urcă pe fruntea neobrăzatului personaj.

— Da... tot! replică el.

— N-ai s-o faci, Nicolas Starkos!

— Şi de ce, mă rog?

— Ar însemna să te acuzi singur!

— Să mă acuz, Hadjine Elizundo! Crezi, aşadar, că afacerile s-au încheiat vreodată cu numele meu? îţi închipui că Nicolas Starkos a fost cel care a cutreierat Arhipelagul şi trafica prizonieri de război? Nu! Dacă o să vorbesc, nu pe mine o să mă compromit şi, dacă mă sileşti, o să vorbesc!

Tânăra îl privi pe Nicolas Starkos drept în faţă. Ochii săi,

care aveau toată îndrăzneala cinstei, nu se plecară întâlnindu-i pe ai lui, oricât de fioroşi erau.

— Nicolas Starkos, aş putea să te îngenunchez cu un cuvânt, fiindcă nici din simpatie, nici din iubire pentru mine nu ţi-ai dorit această căsătorie! Ci pur şi simplu ca să devii stăpânul averii tatălui meu! Da! aş putea să-ţi spun: „Tu vrei numai milioanele sale!... Ei bine, iată-le!... ia-le!... pleacă!... şi să nu te mai văd vreodată!"... Dar n-am să spun lucrul acesta, Nicolas Starkos!... Aceste milioane, pe care le moştenesc eu... nu o să fie ale tale!... Le voi păstra! ... Le voi folosi cum voi crede eu de cuviinţă!... Nu! tu n-ai să le ai!... Şi acum, ieşi din camera asta!... Ieşi din casa asta!... Ieşi!

Hadjine Elizundo, cu mâna întinsă şi capul drept, părea să-l blesteme în clipa aceea pe căpitan, cum îl blestemase Andronika, vreo câteva săptămâni mai înainte, în pragul casei părinteşti. Dar, dacă în ziua aceea Nicolas Starkos dăduse înapoi în faţa gestului mamei sale, de data aceasta înainta hotărât spre fată:

— Hadjine Elizundo, zise el cu voce joasă, da, îmi trebuie aceste milioane!... într-un fel sau altul, îmi trebuie... şi le voi avea!

— Nu!... Mai degrabă le fac să dispară, mai degrabă le arunc în apele golfului! răspunse Hadjine.

— Le voi avea, îţi spun!... Le vreau!

Nicolas Starkos o apucase pe tânără de braţ. Furia îl răvăşise. Nu mai era stăpân pe sine. Privirea i se tulburase. Ar fi fost în stare s-o ucidă!

Hadjine Elizundo înţelese toate acestea într-o clipită. Să moară! Deh! Ce-i mai păsa acum! Moartea n-o speria. Dar energica tânără hotărâse altfel în ceea ce o privea... Se condamnase să trăiască.

— Xaris! strigă ea.

Uşa se deschise. Xaris apăru în prag.

— Xaris, dă-l afară pe omul acesta!

Nicolas Starkos nu avu timp să se întoarcă – fu apucat de două braţe de fier. I se tăie respiraţia. Ar fi vrut să

vorbească, să strige... Nu reuşi, cum nu reuşi nici să scape din această groaznică strânsoare. Apoi, muiat tot, pe jumătate sufocat, incapabil să răcnească, fu trântit grămadă la uşa casei.

Acolo, Xaris rosti doar aceste cuvinte:

— Nu te ucid, fiindcă ea mi-a cerut să n-o fac! Atunci când mi-o va cere, o voi face!

Şi închise uşa.

La ora aceea, strada era deja pustie. Nimeni nu a putut să vadă ce se petrecuse, adică faptul că Nicolas Starkos fusese dat afară din casa bancherului Elizundo. Dar fusese văzut intrând înăuntru şi era de ajuns. Aşadar, iată de ce, atunci când Henry d'Albaret află că rivalul său fusese primit acolo unde el fusese refuzat, gândi, ca toată lumea, că în mod sigur căpitanul Karystei se bucura în continuare pe lângă tânără de graţiile unui logodnic.

Ce lovitură fu aceasta pentru el! Nicolas Starkos, admis în această casă de unde îl excludea pe el un consemn nemilos! Fu tentat, mai întâi, să o blesteme pe Hadjine, şi cine s-ar fi abţinut în locul lui? Dar, când izbuti să-şi recapete stăpânirea de sine, dragostea îi învinse mânia şi, cu toate că aparenţele pledau împotriva fetei:

— Nu! nu!... strigă el, nu-i cu putinţă!... Ea... să fie a acestui om!... Nu se poate una ca asta!... Nu este aşa!

Între timp, Nicolas Starkos, în ciuda ameninţărilor pe care i le aruncase Hadjinei Elizundo, după ce se gândi mai bine, decise să păstreze tăcerea. Din acest secret, care apăsa asupra vieţii bancherului, se hotărî să nu dezvăluie încă nimic. Aceasta îi lăsa cale liberă să acţioneze şi avea tot timpul să o facă, mai târziu, dacă împrejurările i-ar fi impus-o.

Lucru care fu bine stabilit între Skopelo şi el. Nu-i ascunse nimic secundului Karystei din cele ce se petrecuseră în timpul vizitei sale la Hadjine Elizundo. Skopelo fu de acord să nu sufle un cuvânt şi să aştepte momentul propice, remarcând totuşi că lucrurile nu luaseră o turnură favorabilă pentru planurile lor. Ceea ce îl

nelinişţea mai presus de toate era faptul că moştenitoarea nu voia să le cumpere discreţia, renunţând la moştenire! De ce? într-adevăr, nu pricepea nimic.

În zilele ce urmară, până la 12 noiembrie, Nicolas Starkos nu-şi părăsi puntea, nici măcar o oră. Căuta, combina diverse mijloace prin care ar fi putut să îşi atingă ţinta. De altfel, nădăjduia puţin şi în norocul care-l servise întotdeauna de-a lungul ticăloasei sale existenţe... De data aceasta, nădăjduia greşit.

La rândul său, Henry d'Albaret nu era mai puţin ţinut deoparte. Nu crezuse de cuviinţă să-şi reînnoiască încercările de a o revedea pe fată. Dar nu-şi pierduse speranţele.

Pe 12, seara, o scrisoare îi fu adusă la hotel. Un presentiment îi şopti că scrisoarea aceasta venea de la Hadjine Elizundo. O deschise şi îi privi semnătura – nu se înşelase. Scrisoarea nu avea decât vreo câteva rânduri, aşternute pe hârtie de mâna fetei. Iată ce îi spunea:

„Henry,

Moartea tatălui meu mi-a redat libertatea, însă tu trebuie să renunţi la mine! Fiica bancherului Elizundo nu este demnă de tine! Nu voi fi niciodată a lui Nicolas Starkos, un mizerabil! Dar n-aş putea nici să fiu a ta, un om cinstit!

Iartă-mă şi adio!

Hadjine Elizundo."

Primind această scrisoare, Henry d'Albaret, fără a mai sta pe gânduri, dădu fuga la casa de pe strada Reale...

Casa era încuiată, goală, pustie, de parcă Hadjine Elizundo ar fi părăsit-o împreună cu credinciosul Xaris pentru a nu se mai întoarce vreodată acolo.

IX
ARHIPELAGUL ÎN FLĂCĂRI

Insula Scio – mai general numită Chios, în vremurile noastre – este situată în Marea Egee, la vest de golful Smirna, în apropiere de litoralul Asiei Mici. Împreună cu Lesbos, de la nord, şi Samos, de la sud, face parte din grupul Sporadelor, în estul Arhipelagului. Scio se întinde pe mai bine de patruzeci de leghe în perimetru. Muntele Pelinean, astăzi muntele Elias, care o domină, se ridică la o înălţime de două mii cinci sute de picioare deasupra nivelului mării.

Dintre principalele oraşe aflate pe această insulă, Volysso, Pitys, Delphinium, Leuconia, Caucasa, Scio –

capitala sa – este cel mai important. Aici, la 30 octombrie 1827, colonelul Fabvier debarcase cu un mic corp expediţionar, al cărui efectiv ajungea la şapte sute de soldaţi din armata regulată, două sute de călăreţi, cinci sute de recruţi cu soldă, aleşi dintre scioţi, şi cu un material de luptă alcătuit din zece obuziere şi zece tunuri. Intervenţia puterilor europene, după bătălia de la Navarin, nu rezolvase încă definitiv problema greacă. Anglia, Franţa şi Rusia nu voiau, într-adevăr, să acorde noului regat decât graniţele pe care insurecţia nu le depăşise. Or, această determinare nu putea mulţumi guvernul elen. El cerea, de asemenea, pe lângă întreaga Grecie continentală, Creta şi insula Scio, necesare autonomiei sale. De aceea, în vreme ce Miaoulis îşi fixase ca obiectiv Creta, iar Ducas, teritoriul continental, Fabvier debarca la Maurolimena, pe insula Scio, la data indicată mai sus.

Se înţelege că elenii voiau să le răpească turcilor această insulă superbă, minunat giuvaer din salba Sporadelor. Cerul său, cel mai senin din Asia Mică, îi oferea un climat de vis, fără călduri exagerate, fără îngheţuri excesive. Acest climat o răcorea cu suflul unei brize moderate şi o făcea ideală, numai pe ea dintre toate insulele Arhipelagului. Iată de ce, într-un imn atribuit lui Homer – pe care Scio şi-l revendică drept unul dintre fiii săi –, poetul o numeşte „opulenta". La apus, Scio produce vinuri delicioase, care rivalizează cu cele mai bune vinuri ale Antichităţii, şi o miere care poate să concureze cu aceea de pe muntele Hymette. La răsărit, îşi pârguieşte portocalii şi lămâii, al căror renume s-a răspândit până în Europa occidentală. La miazăzi, se împădureşte cu diverse specii de fistic, care produc o preţioasă gumă, masticul, atât de folosită în artă şi chiar în medicină – marea bogăţie a ţării. În sfârşit, în acest ţinut binecuvântat de Dumnezeu cresc, alături de smochini, curmali, migdali, rodii şi măslini, toate tipurile celor mai frumoase esenţe de arbori din zonele meridionale ale Europei.

Aşadar, această insulă voia guvernul s-o înglobeze în

noul regat. De aceea viteazul Fabvier, în ciuda tuturor amărăciunilor cu care fusese adăpat chiar de către aceia pentru care tocmai îşi vărsase sângele, se însărcinase s-o cucerească.

În acest timp, de-a lungul ultimelor luni ale acelui an, turcii nu încetaseră sâ-şi vadă de masacre şi de expediţiile în scop de jaf prin peninsula elenică, şi aceasta chiar în ajunul debarcării, la Nafplion, a lui Capo d'Istria. Sosirea acestui diplomat trebuia să pună capăt certurilor interne ale grecilor şi să concentreze puterea guvernului într-o singură mână. Dar, cu toate că Rusia avea să-i declare război sultanului şase luni mai târziu şi să vină, astfel, în ajutorul constituirii noului regat, Ibrahim era mai departe stăpân pe zona centrală şi pe oraşele cu ieşire la mare din Pelopones. Şi, dacă, la opt luni după aceea, la 6 iulie 1828, se pregătea să părăsească ţara căreia îi făcuse atâta rău, dacă, în luna septembrie a aceluiaşi an, nu trebuia să mai rămână nici picior de egiptean pe pământul Greciei, nu însemna că aceste hoarde sălbatice nu aveau să mai facă ravagii prin Moreea încă bună bucată de vreme.

Totodată, întrucât turcii sau aliaţii lor ocupau câteva oraşe de pe litoral, atât în Pelopones cât şi în Creta, nu era de mirare că piraţii colcăiau pe mările învecinate. Dacă răul pe care-l produceau corăbiilor care făceau negoţ de la o insulă la alta era de proporţii, nu se datora faptului că flotilele greceşti comandate de Miaoulis, Canaris sau Tsamados încetaseră să îi prigonească; dar aceşti corsari erau numeroşi, neobosiţi şi din pricina lor nu mai exista nici pic de siguranţă în traversarea acestor mări. De la Creta până la insula Metelin, de la Rodos până la Negropontis, Arhipelagul era în flăcări.

În sfârşit, chiar şi la Scio, aceste bande, compuse din scursoarea tuturor naţiilor, jefuiau permanent prin vecinătăţile insulei şi-i veneau astfel în ajutor paşei, închis în citadela asupra căreia colonelul Fabvier avea să-şi înceapă asediul în condiţii mizerabile.

Ne amintim că negustorii din insulele ioniene, îngroziţi de

această stare de lucruri, comună tuturor factoriilor de comerţ din Levant, puseseră mână de la mână pentru a arma o corvetă, menită să îi stârpească pe piraţi. Astfel, de cinci săptămâni, Syphanta părăsise Corfu, ca să pătrundă în apele Arhipelagului. Două sau trei ciocniri, cărora le-a făcut faţă cu succes, capturarea mai multor corăbii, pe bună dreptate suspecte, nu au putut decât s-o încurajeze să-şi continue opera. Semnalat, în mai multe rânduri, în apele din preajma Psarei, Skyrosului, Zeei, Lemnosului, Părosului, Santorinului, comandantul său Stradena îşi îndeplinea datoria cu tot atâta cutezanţă cât şi bucurie. Numai că se părea că nu-l putuse încă întâlni pe acel Sacratif, imposibil de prins, ale cărui apariţii erau întotdeauna marcate prin cele mai sângeroase nenorociri. Se auzea adesea vorbindu-se de el, dar nu era văzut niciodată.

Cu vreo cincisprezece zile în urmă, mai precis la 13 noiembrie, Syphanta fusese zărită în vecinătăţile insulei Scio. La acea dată, portul insulei primise chiar una dintre capturile sale, iar Fabvier făcuse dreptate, cu promptitudine, împotriva echipajului de piraţi.

Dar, de la acea dată, nu se mai ştia nimic despre corvetă. Nimeni nu putea spune prin care locuri hăituiau în prezent tâlharii din Arhipelag. Se strecură chiar o reală nelinişte în privinţa sorţii acesteia. Până atunci, într-adevăr, în aceste mări foarte înguste, semănate din belşug cu insule şi, prin urmare, cu puncte de adăpost, se întâmpla rar să treacă mai multe zile fără să i se semnaleze prezenţa.

În aceste împrejurări, la 27 noiembrie, Henry d'Albaret sosi la Scio, la opt zile după ce părăsise Corfu. Venise să i se alăture clin nou fostului său comandant, ca să continue campania împotriva turcilor.

Dispariţia Hadjinei Elizundo îi dăduse o teribilă lovitură. Aşadar, fata îl respingea pe Nicolas Starkos, ca pe un mizerabil nedemn de ea, şi refuza să fie a celui pe care îl acceptase, pentru că era nedemnă de el! Ce mister exista în toată povestea? Unde trebuia să-l caute? în viaţa fetei, atât de liniştită, atât de pură? Nu, evident! Atunci, în viaţa

tatălui său? Dar, până la urmă, ce aveau în comun bancherul Elizundo şi căpitanul Nicolas Starkos?

La toate aceste întrebări, cine să-i răspundă? Casa băncii fusese abandonată. Chiar şi Xaris fusese nevoit să o părăsească, împreună cu fata. Henry d'Albaret nu se putea bizui decât pe propriile puteri ca să dezlege aceste secrete ale familiei Elizundo.

îi trecuse atunci prin minte să răscolească tot oraşul Corfu, apoi întreaga insulă. Poate că Hadjine îşi căutase un refugiu în cine ştie ce loc neştiut? Existau, într-adevăr, mai multe sătucuri, răspândite ici şi colo pe faţa insulei, unde era lesne să găseşti un adăpost sigur. Pentru cineva care ar fi vrut să se ascundă de lume şi să se facă uitat, Benizze, Santa Decca, Leucimne şi douăzeci de alte asemenea sate, ofereau un loc retras şi liniştit. Henry d'Albaret bătu toate drumurile, scotoci chiar şi în cele mai umile cătune după vreo urmă de a fetei, dar nu găsi nimic.

Atunci, un indiciu îi dădu de bănuit că Hadjine Elizundo părăsise insula Corfu. Într-adevăr, în micuţul port Halipa, aşezat în vest-nord-vestul insulei, i s-a spus că o tartană uşoară pornise în larg, cu puţin timp în urmă, după ce aşteptase doi pasageri, de către care fusese tocmită în secret.

Dar acesta era un indiciu destul de vag. De altfel, unele coincidenţe de date şi de fapte îi dădură, curând, un nou motiv de temeri tânărului ofiţer.

Într-adevăr, când se întorsese în Corfu, aflase că şaica, de asemenea, părăsise portul. Şi, cel mai grav, reieşea că plecarea se efectuase în aceeaşi zi în care Hadjine Elizundo dispăruse. Trebuia să considere că există vreo legătură între aceste două evenimente? Fata să fi fost atrasă într-o cursă, o dată cu Xaris, şi răpită cu forţa? Se afla ea oare acum în puterea căpitanului Karystei?

Acest gând îi sfâşie inima lui Henry d'Albaret. Dar ce putea face? în ce colţ al lumii să-l fi căutat pe Nicolas Starkos? La urma urmei, cine era acest aventurier? Karysta, venită de nu se ştie unde, plecată nu se ştie încotro, putea,

pe bună dreptate, să treacă drept o corabie suspectă! Totuşi, când îşi recapătă stăpânirea de sine, tânărul ofiţer respinse cu tărie această presupunere. Pentru că Hadjine Elizundo se declara nedemnă de el, pentru că ea nu voia sâ-l mai vadă, ce era mai firesc decât să admită că se îndepărtase de bunăvoie, sub protecţia lui Xaris?

Ei bine, dacă aşa stăteau lucrurile, Henry d'Albaret va reuşi s-o regăsească. Poate că patriotismul ei o îndemnase să ia parte la această luptă în care se dezbătea soarta ţării sale. Poate că voise să pună această enormă avere, de care era liberă să dispună, în serviciul Războiului de Independenţă. Adică de ce n-ar fi urmat ea, pe aceeaşi scenă, exemplul Bubulinei, Modenei, Andronikăi şi al atâtor alte femei, faţă de care admiraţia sa nu avea margini?

Astfel, Henry d'Albaret, încredinţat că Hadjine Elizundo nu se mai afla în Corfu, se hotărî să îşi reia locul în corpul filoelenilor. Colonelul Fabvier era la Scio, cu soldaţii săi. Se decise să i se alăture. Părăsi insulele ioniene, traversă Grecia de Nord, străbătu golfurile Patras şi Lepanto, se îmbarcă în golful Eginei, scăpă, nu fără greutăţi, de câţiva piraţi care tâlhăreau prin apele Cicladelor şi, după o traversare rapidă, debarcă la Scio.

Fabvier îi făcu tânărului ofiţer o primire cordială, care dovedea că îl preţuieşte foarte mult. Acest soldat viteaz vedea în tânăr nu doar un devotat tovarăş de arme, ci şi un prieten bun, căruia îi putea împărtăşi necazurile sale – şi acestea erau destul de mari. Indisciplina recruţilor, care reprezentau un număr important din corpul expediţionar, solda prost sau deloc plătită, încurcăturile iscate chiar de scioţi, toate acestea îi împiedicau şi îi întârziau operaţiunile.

Între timp, asediul citadelei din Scio începuse. Totuşi, Henry d'Albaret sosi destul de devreme ca să ia parte la lucrările pregătitoare. În două rânduri, puterile aliate îi ordonară colonelului Fabvier să-şi înceteze preparativele; colonelul, susţinut în mod deschis de guvernul elen, nu ţinu cont în niciun fel de aceste dispoziţii şi îşi continuă netulburat opera.

Curând, acest asediu fu convertit într-un soi de blocadă, dar nu suficient de fermă, astfel încât asediaţii putură să primească mai departe provizii şi muniţii. Oricum, poate că Fabvier ar fi reuşit să pună mâna pe citadelă, dacă armata sa, pe care foametea o vlăguia zi după zi, nu s-ar fi răspândit pe insulă după pradă şi hrană. Or, astfel se întâmplă că o flotilă otomană, alcătuită din cinci vase, putu forţa portul din Scio şi le aduse turcilor întăriri de două mii cinci sute de oameni. Este adevărat că, la puţin timp după aceasta, Miaoulis apăru cu escadra sa pentru a-i veni în ajutor colonelului Fabvier, dar era prea târziu, aşa că fu silit să se retragă.

O dată cu amiralul grec sosiseră câteva corăbii, pe care era îmbarcat un oarecare număr de voluntari, destinaţi să întărească forţele corpului expediţionar din Scio. Acestora li se alăturase şi o femeie.

După ce luptase până în ultima clipă împotriva soldaţilor lui Ibrahim în Pelopones, Andronika, prezentă încă de la începutul războiului, voia, de asemenea, să fie prezentă şi la sfârşitul lui. Iată de ce venise la Scio, hotărâtă să-şi dea şi viaţa, dacă ar fi trebuit, pentru această insulă pe care grecii pretindeau să o anexeze noului lor regat. Aceasta ar fi însemnat, pentru ea, un soi de compensaţie pentru răul pe care nedemnul său fiu îl comisese chiar pe acest teritoriu, în timpul îngrozitoarelor masacre din 1822.

Atunci, sultanul lansase împotriva insulei Scio înfiorătoarea sentinţă: foc, sabie, sclavie. Căpitanul-paşă Kara-Ali fusese însărcinat s-o execute. Şi el o îndeplinise. Hoardele sale setoase de sânge puseseră piciorul pe insulă. Toţi bărbaţii de peste doisprezece ani şi toate femeile de peste patruzeci de ani fuseseră măcelăriţi fără milă. Restul, luat în robie, trebuia transportat pe pieţele de sclavi din Smirna şi din Berberia. Întreaga insulă fusese, astfel, trecută prin foc şi sabie de mâna celor treizeci de mii de turci. Douăzeci şi trei de mii de scioţi fuseseră ucişi. Patruzeci şi şapte de mii fuseseră destinaţi vânzării.

Şi în acel moment intervenise Nicolas Starkos. Tovarăşii

săi şi cu el, după ce îşi luaseră partea din ucideri şi jafuri, deveniseră principalii agenţi maritimi în acest trafic, care avea să dea pradă o întreagă mulţime de oameni avidităţii otomane. Corăbiile acestui renegat fuseseră cele care serviseră transportului miilor de nefericiţi pe coastele Asiei Mici şi ale Africii. In urma acestor mârşave operaţiuni, Nicolas Starkos intrase în legătură cu bancherul Elizundo. De aici rezultaseră enorme beneficii, din care cea mai mare parte îi reveniseră tatălui Hadjinei.

Andronika ştia prea bine care fusese participarea lui Nicolas Starkos în masacrele din Scio, care fusese rolul pe care îl jucase el în acele oribile împrejurări. Iată de ce ţinuse să vină acolo unde ar fi fost de sute de ori blestemată, dacă s-ar fi ştiut că ea era mama acelui mizerabil. I se părea că a lupta pe această insulă, a-şi vărsa sângele pentru cauza scioţilor, ar fi un fel de penitenţă, o supremă ispăşire a crimelor fiului său.

Dar, din momentul în care Andronika debarcase la Scio, ar fi fost greu ca Henry d'Albaret şi cu ea să nu se întâlnească într-o bună zi. Într-adevăr, la puţin timp după sosirea ei, la 15 ianuarie, Andronika se trezi, pe neaşteptate, în faţa tânărului ofiţer care o salvase pe câmpul de bătălie de la Chaidari.

Ea fu cea care înainta către el, deschizându-şi larg braţele şi exclamând:

— Henry d'Albaret!

— Dumneata!... Andronika!... Dumneata!... spuse tânărul ofiţer. Pe dumneata... să te regăsesc aici?

— Da! răspunse ea. Locul meu oare nu se află acolo unde mai este încă de luptat împotriva asupritorilor?

— Andronika, zise Henry d'Albaret, fii mândră de ţara clumitale! Fii mândră de fiii săi, care au apărat-o alături de dumneata! în curând n-o să mai fie picior de turc pe pământul Greciei!

— Ştiu, Henry d'Albaret, de m-ar ţine Dumnezeu în viaţă să apuc ziua aceea!

Apoi, Andronika fu rugată să-i vorbească despre ce mai

făcuse de când se despărţiseră ei doi, după bătălia de la Chaidari. Ea îi povesti despre călătoria făcută în Magna, ţinutul său natal, pe care voise să-l mai vadă o ultimă oară, apoi despre reapariţia sa în armata din Pelopones şi, în fine, despre sosirea ei în Scio.

La rândul lui, Henry d'Albaret îi descrise în ce împrejurări se întorsese în Corfu, care fuseseră legăturile sale cu bancherul Elizundo, apoi îi spuse despre căsătoria stabilită şi anulată, despre dispariţia Hadjinei, pe care el nu-şi pierduse speranţa că avea s-o regăsească într-o bună zi.

— Da, Henry d'Albaret, răspunse Andronika, chiar dacă nu ştii încă ce taină apasă asupra vieţii acestei fete, totuşi, ea este demnă de tine! Da! O s-o revezi şi o să fiţi fericiţi, după cum amândoi meritaţi să fiţi!

— Dar, spune-mi, Andronika, întrebă Henry d'Albaret, dumneata îl cunoşteai pe bancherul Elizundo?

— Nu, răspunse Andronika. Cum să-l fi cunoscut eu şi de ce mă întrebi?

— Pentru că am avut de mai multe ori ocazia să pomenesc de dumneata în faţa lui, răspunse tânărul ofiţer, iar numele dumitale îi atrăgea atenţia în mod cu totul special. Într-o zi, chiar m-a întrebat dacă mai primisem veşti de la dumneata, după ce ne despărţisem.

— Eu nu. l-am cunoscut, Henry d'Albaret, şi numele bancherului Elizundo n-a fost niciodată rostit în faţa mea!

— Atunci, există şi aici un mister pe care nu mi-l pot explica şi care nu va fi niciodată desluşit, fără îndoială, căci Elizundo nu mai există!

Henry d'Albaret rămăsese tăcut. Amintirile sale din Corfu îi reînviaseră în minte. Începu din nou să se gândească la tot ce suferise, la tot ce trebuia să mai sufere încă, departe de Hadjine!

Apoi, întorcându-se spre Andronika:

— Şi, când acest război se va sfârşi, ce vrei să faci? o întrebă el.

— Dumnezeu se va îndura atunci de mine să mă ia din această lume, răspunse ea, din această lume unde mă

mustră conştiinţa că am trăit!

— Ai mustrări de conştiinţă, Andronika?

— Da!

Şi ceea ce această mamă voia să spună era că toată viaţa ei fusese un chin, întrucât un asemenea fiu se născuse din ea! Dar, alungându-şi acest gând, ea reluă:

— Cât despre tine, Henry d'Albaret, eşti tânăr şi Dumnezeu ţi-a menit multe zile! Foloseşte-le, aşadar, s-o regăseşti pe aceea pe care ai pierdut-o... şi care te iubeşte!

— Da, Andronika, şi am s-o caut pretutindeni, cum, pretutindeni, de asemenea, am să-l caut şi pe mizerabilul de rival care a venit să se arunce între ea şi mine!

— Cine era acel om? întrebă Andronika.

— Un căpitan, comandantul nu ştiu cărei corăbii dubioase, răspunse Henry d'Albaret, şi care a părăsit Corfu imediat după dispariţia Hadjinei!

— Şi cum se numea?

— Nicolas Starkos!

— El!...

Încă un cuvânt şi taina ei s-ar fi dat în vileag, căci Andronika ar fi mărturisit că este mama lui Nicolas Starkos!

Acest nume, rostit atât de pe neaşteptate de către Henry d'Albaret, fusese pentru ea ca o spaimă, cumplită. Oricât de energică era, păli îngrozitor auzind numele fiului său. Aşadar, tot răul făcut tânărului ofiţer, celui care o salvase cu riscul vieţii lui, tot acest rău venea de la Nicolas Starkos!

Iar Henry d'Albaret nu putea să nu-şi dea seama de efectul pe care numele lui Starkos îl produsese asupra Andronikăi. Fireşte că voia s-o determine să vorbească despre acest subiect.

— Ce-ai păţit?... Ce s-a întâmplat? strigă el. De ce atâta tulburare la numele căpitanului Karystei?... Vorbeşte-mi!... Vorbeşte-mi!... Aşadar, îl cunoşti pe cel care îl poartă?

— Nu... Henry d'Albaret, nu! răspunse Andronika, bâlbâindu-se mai presus de voinţa ei.

— Ba da!... Il cunoşti!... Andronika, te implor să-mi spui ce fel de om este acesta... ce face... unde se află în acest

moment... unde l-aş putea întâlni!

— N-am habar!

— Ba nu... Ştii!... Dumneata ştii, Andronika, şi refuzi să-mi spui... mie... tocmai mie!... Poate că ajunge un singur cuvânt ca să mă poţi pune pe urmele lui... sau, poate, pe urmele Hadjinei... şi dumneata refuzi să-mi vorbeşti!

— Henry d'Albaret, răspunse Andronika cu un glas a cărui fermitate nu avea să o mai trădeze, nu ştiu nimic!... N-am idee unde se află acest căpitan!... Nu îl cunosc pe Nicolas Starkos!

Acestea fiind zise, ea se despărţi de tânărul ofiţer, care rămase sub imperiul unei profunde emoţii. Dar, din acel moment, oricât se strădui pentru a se mai întâlni o dată cu Andronika, fu în zadar. Fără îndoială, ea părăsise Scio şi se întorsese pe pământul Greciei. Henry d'Albaret trebui să renunţe la orice speranţă de a o regăsi.

De altfel, campania colonelului Fabvier avea să ia sfârşit în curând, fără să fi ajuns la niciun rezultat. Într-adevăr, dezertarea nu întârzie să-şi facă apariţia în corpul expediţionar. Soldaţii, în pofida rugăminţilor fierbinţi ale ofiţerilor, dezertau şi se îmbarcau, părăsind insula. Artileriştii, pe care Fabvier credea că poate conta mai presus de toţi ceilalţi, îşi abandonau tunurile. Nu mai era nimic de făcut în faţa unei asemenea descurajări, care îi afectase chiar şi pe cei mai buni!

Trebuia, deci, să ridice asediul şi să se întoarcă la Syros, unde se organizase această nefericită expediţie. Acolo, plătind preţul eroicei sale rezistenţe, colonelul Fabvier avea să primească numai reproşuri, numai dovezi ale celei mai negre ingratitudini.

Cât despre Henry d'Albaret, plănuise să plece din Scio o dată cu şeful său. Însă, spre care punct al Arhipelagului avea să-şi continue el cercetările? Nu se hotărâse încă, în momentul în care un fapt neprevăzut îi curmă ezitările.

în ajunul zilei în care trebuia să se îmbarce pentru Grecia, sosi o scrisoare pentru el, prin poşta insulei.

Această misivă, timbrată în Corint, era adresată

căpitanului Henry d'Albaret si nu conţinea decât sfatul de mai jos:

„Există un loc liber în statul major al corvetei Syphanta, din Corfu. I-ar plăcea căpitanului Henry d'Albaret să se îmbarce la bordul ei şi să continue campania începută împotriva lui Sacratif şi a piraţilor din Arhipelag?

Syphanta, în primele zile ale lunii martie, se va afla în apele capului Anapomera, din nordul insulei, iar şalupa sa va fi în permanenţă acostată la ţărm, în ansa Ora, de la marginea capului.

Fie ca Henry d'Albaret să facă după cum îi va dicta patriotismul!"

Nicio semnătură. Scris necunoscut. Nimic care să-i fi putut indica din partea cui venea această scrisoare.

În orice caz, în ea erau veşti despre corveta de care nu se mai auzise vorbindu-se de ceva timp. Era, de asemenea, pentru Henry d'Albaret, ocazia de a-şi relua meseria de marinar. Era, în sfârşit, posibilitatea de a-l urmări pe acest Sacratif, poate chiar a scăpa Arhipelagul de el şi poate, totodată – ceea ce îi influenţă în mod cert hotărârea – o şansă de a-l reîntâlni, pe aceste mări, pe Nicolas Starkos cu şaica lui.

Alegerea lui Henry d'Albaret fu, aşadar, imediat stabilită – să accepte propunerea pe care i-o făcea acest bilet anonim. Îşi luă rămas-bun de la colonelul Fabvier, în momentul în

care acesta se îmbarca pentru Syros; apoi, îşi închirie o ambarcaţiune uşoară şi se îndreptă spre nordul insulei.

Traversarea nu putea dura prea mult, mai ales cu un vânt de uscat, care sufla dinspre nord-vest. Ambarcaţiunea trecu prin faţa portului Coloquinta, între insulele Anossai şi capul Pampaca. De la acest promontoriu încolo, se îndreptă spre Ora, ţinând lungul coastei, astfel încât să ajungă în ansa cu acelaşi nume. Acolo debarcă Henry d'Albaret, în după-amiaza de 1 martie.

Îl aştepta o barcă, legată la picioarele stâncilor. În larg, stătea o corvetă, cu pânzele strânse.

— Sunt căpitanul Henry d'Albaret, zise tânărul ofiţer către caporalul de marină care comanda barca.

— Căpitanul Henry d'Albaret doreşte să ni se alăture la bord? întrebă caporalul.

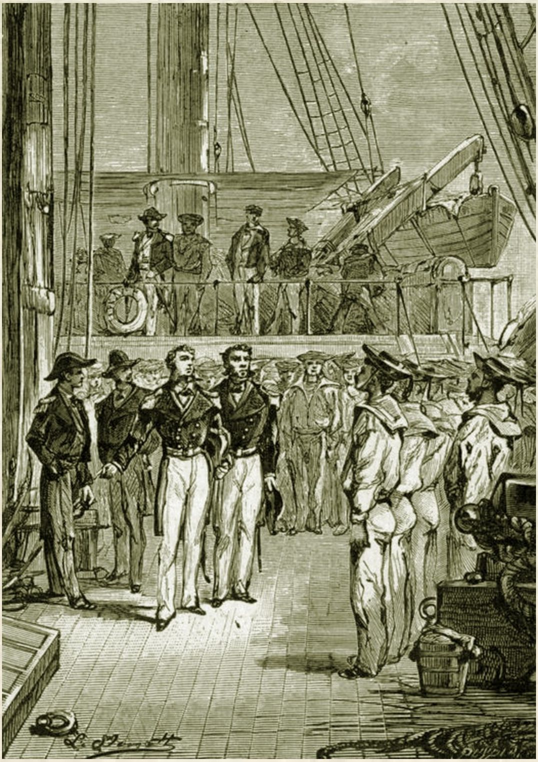
— În clipa aceasta…

Barca fu dezlegată. Împinsă de cele şase vâsle ale sale, străbătu rapid distanţa care o separa de corvetă – până într-o milă.

Îndată ce Henry d'Albaret ajunse pe scara de bord a Syphantei, la pupa corvetei spre tribord, se auzi un fluierat lung, apoi răsună o salvă de tun, urmată curând de alte două. În momentul în care tânărul ofiţer punea piciorul pe punte, întregul echipaj, aliniat ca la o inspecţie de gală, îi prezentă arma, iar culorile corfirote fură înălţate la capătul cornului brigantinei.

Atunci, secundul corvetei înainta şi, cu o voce foarte puternică, să fie auzit de toţi:

— Ofiţerii şi echipajul Syphantei, zise el, sunt bucuroşi să îl primească la bord pe comandantul Henry d'Albaret!

X
CAMPANIA DIN ARHIPELAG

Syphanta, corvetă obişnuită de luptă, avea o baterie alcătuită din douăzeci şi două de tunuri de calibrul 24 şi, pe punte – deşi era o raritate pe atunci la corăbiile de această categorie – şase tunuri-mitralii de calibrul 12. Cu etrava zveltă, subţiată la pupa, cu forme bine evidenţiate, putea rivaliza cu cele mai bune bastimente ale epocii. Neobosind indiferent de viteza impusă, cu ruliu moderat, navigând admirabil, aproape ca toate velierele bune, nimic n-o împiedica să-şi menţină pânzele sub vânt, de la terţarolă până la rândunică. Iar comandantul său, dacă era un marinar îndrăzneţ, putea ridica toate velele, fără teamă de nimic. Tangajul Syphantei nu era mai puternic decât al unei fregate. Mai curând şi-ar fi pierdut arborada decât să-şi fi coborât pânzele. De aici rezulta posibilitatea de a-i imprima, chiar şi pe o mare furtunoasă, o viteză cu totul deosebită. De aici rezulta, de asemenea, că dispunea de

mari şanse de reuşită în aventuroasa croazieră pentru care o meniseră armatorii săi, coalizaţi împotriva piraţilor clin Arhipelag.

Cu toate că nu era un vas de război, în sensul că era proprietatea nu a unui stat, ci a unor simpli particulari, Syphanta avea un comandament de tip militar. Ofiţerii şi echipajul îşi făcuseră serviciul pe cele mai frumoase corvete din Franţa sau din Marea Britanie. Aceeaşi regularitate a manevrelor, aceeaşi disciplină la bord,

aceeaşi ţinută în navigaţie ca şi în escale. Nimic din neglijenţa unei ambarcaţiuni armate în grabă, la care curajul mateloţilor nu este întotdeauna organizat aşa cum se cuvine la comandarea unui vas din marina militară.

Syphanta avea două sute cincizeci de oameni angajaţi pentru rolul de echipaj, în mare parte francezi, ponantezi sau provensali, iar, în rest, englezi, greci şi corfiroţi. Toţi erau pricepuţi la manevre, dârji în luptă, marinari până în adâncul fiinţei, pe care puteai conta în orice împrejurare – o dovediseră nu o dată. Caporali de marină, secunzi şi căpitani, demni de funcţiile lor, erau intermediarii între echipaj şi ofiţeri. În statul major, patru locotenenţi şi opt sublocotenenţi, de asemenea de origine corfirotă, franceză sau engleză, şi un secund. Acesta din urmă, căpitanul Todros, era un vechi navigator al Arhipelagului, foarte învăţat cu aceste mări pe care corveta trebuia să le cutreiere şi în cotloanele cele mai ascunse. Nu exista nicio insulă pe care să n-o ştie, cu toate golfurile, golfuleţele, ansele şi intrândurile sale. Nicio fâşie de pământ a cărei situare să nu-i fi fost cunoscută din precedentele campanii. Niciun braţ de mare ale cărui coordonate să nu-i fi fost gravate în minte, cu tot atâta precizie ca şi pe hărţile sale.

Acest ofiţer, în vârstă de vreo cincizeci de ani, grec originar din Hydra, care servise deja sub ordinele lui Canaris şi Tomasis, era un preţios auxiliar pentru comandamentul Syphantei.

Debutul acestei croaziere în Arhipelag, corveta îl făcuse sub ordinele căpitanului Stradena. Primele săptămâni de navigaţie fuseseră destul de norocoase, după cum am spus. Bastimente distruse, capturi importante: fusese un început de bun augur. Dar campania nu se realiza fără pierderi, şi încă unele sensibile, în detrimentul echipajului şi al corpului de ofiţeri. Dacă lumea rămăsese fără veşti de la Syphanta destul de mult timp, aceasta se datorase faptului că, la 27 februarie, avusese de susţinut o luptă împotriva unei flotile de piraţi, în larg de insula Lemnos.

Această luptă nu numai că o costase vreo patruzeci de

oameni, ucişi sau răniţi, clar însuşi comandantul Stradena, rănit de moarte de o ghiulea, căzuse la postul său, pe puntea de comandă.

Căpitanul Todros preluase atunci comandamentul corvetei; apoi, după ce îşi asigurase victoria, trăsese în portul din Egina, în scopul de a face urgente reparaţii la cocă şi la arboraclă.

Acolo, la câteva zile după sosirea Syphantei, aflaseră, nu fără surpriză, că aceasta tocmai fusese cumpărată, la un preţ destul de ridicat, de către un bancher clin Ragusa, al cărui împuternicit venise la Egina să reglementeze actele de bord. Toate acestea s-au realizat fără să se facă vreo contestaţie şi a fost bine stabilit şi în bună regulă că, pe viitor, corveta nu mai aparţinea vechilor proprietari, armatorii corfiroţi, al căror beneficiu din această vânzare a fost considerabil.

Dar, dacă Syphanta îşi schimbase stăpânul, destinaţia sa avea să rămână aceeaşi. Să cureţe Arhipelagul de bandiţii care îl bântuiau, să-i repatrieze, la nevoie, pe prizonieri, pe care putea să-i lase oriunde în drumul său, să nu abandoneze sarcina până n-ar fi curăţat aceste mări de cel mai groaznic dintre tâlhari, piratul Sacratif – aceasta era misiunea care îi rămăsese impusă. O dată încheiate reparaţiile, secundul primi ordinul să pornească în croazieră spre coasta nordică a insulei Scio, unde trebuia să-l găsească pe noul său căpitan, care avea să devină „singurul stăpân după Dumnezeu" la bordul său.

În acel moment primise Henry d'Albaret biletul laconic, prin care era înştiinţat că exista un loc liber în statul major al corvetei Syphanta.

Se ştie că el acceptase, neîndoindu-se nicio clipă că respectivul loc, liber pe atunci, ar fi fost acela de comandant. Iată de ce, îndată ce pusese piciorul pe punte, secundul, ofiţerii şi echipajul veniră să se pună la ordinele sale, în timp ce tunul saluta culorile corfirote. Toate acestea, Henry d'Albaret le află dintr-o discuţie pe care o purtă cu căpitanul Todros. Actul prin care i se încredinţa

comandamentul corvetei era întocmit în bună regulă. Autoritatea tânărului ofiţer nu putea fi, aşadar, contestată – nici nu a fost. De altfel, mai mulţi ofiţeri de la bord îl cunoşteau. Se ştia că fusese locotenent de vas, unul dintre cei mai tineri, dar totodată dintre cei mai distinşi din marina franceză. Rolul pe care îl jucase în războiul de Independenţă îi adusese o reputaţie meritată. Astfel, de la prima trecere în revistă efectuată la bordul Syphantei, numele său fu aclamat de întregul echipaj.

— Ofiţeri şi mateloţi, zise simplu Henry d'Albaret, ştiu care este misiunea încredinţată Syphantei. O vom îndeplini pe de-a întregul, cu ajutorul bunului Dumnezeu! Cinste fostului vostru comandant, Stradena, care şi-a dat viaţa în mod glorios aici, pe puntea de comandă! Mă bizui pe voi! Puteţi conta pe mine! Rupeţi rândurile!

A doua zi, la 2 martie, corveta, cu toate pânzele sus, pierdea din vedere ţărmul insulei Scio, apoi piscul muntelui Elias, care o domina, luând cap compas nordul Arhipelagului.

Unui marinar nu-i trebuie decât o privire şi o jumătate de zi de navigaţie ca să-şi dea seama de valoarea corăbiei sale. Vântul sufla dinspre nord-vest, un vânt bun, care nu le ceru să coboare dintre pânze. Comandantul d'Albaret putu, aşadar, să aprecieze, încă din ziua aceea, excelentele calităţi nautice ale corvetei.

— Ar învinge zburătorii oricărui vas din flotele aliate, îi spuse căpitanul Todros, şi ar ţine-o chiar şi cu vânt în două terţarole!

Ceea ce, în mintea bravului marinar, semnifica două lucruri: mai întâi, că nicio altă corabie cu pânze n-ar fi capabilă să o întreacă pe Syphanta în viteză; apoi, că solida sa arboradă şi stabilitatea sa pe apă i-ar îngădui să-şi păstreze velatura ridicată chiar şi pe o vreme care ar fi obligat orice altă corabie s-o coboare, riscând altminteri să se ducă la fund.

Syphanta, cu mura la tribord, ţinându-se îndeaproape de direcţia stabilită, luă cap compas nord, astfel încât lăsă, în

est, insula Metelin sau Lesbos, una dintre cele mai mari din Arhipelag.

A doua zi, corveta trecea în larg pe lângă această insulă, unde, chiar de la începutul războiului, în 1821, grecii repurtaseră o mare victorie asupra flotei otomane.

— Am fost şi eu acolo, îi povesti căpitanul Todros comandantului d'Albaret. Era în luna mai. Noi aveam şaptezeci de bricuri ca să luptăm cu cinci vase turceşti, patru fregate şi patru corvete, care se refugiaseră în portul de la Metelin. Un vas de 74 a pornit de acolo pentru a cere ajutoare de la Constantinopol. Dar noi l-am prins repede şi a sărit în aer cu cei nouă sute cincizeci de mateloţi ai săi! Da! Am fost acolo, şi eu am fost cel care a dat foc la cămăşile de pucioasă şi gudron, cu care îi îmbrăcaserăm carena! Bune cămăşi, ţin de cald, comandante, şi ţi le recomand, când va fi ocazia... pentru domnii piraţi!

Merita să-l auzi pe căpitanul Todros povestindu-şi astfel isprăvile, cu umorul sănătos al unui matelot din teugă. Dar faptele pe care le povestea secundul Syphantei, chiar le făcuse şi le făcuse bine.

Nu fără temei Henry d'Albaret, după ce preluase comandamentul corvetei, naviga spre nord. Cu puţine zile înainte de plecarea sa din Scio, corăbii suspecte fuseseră semnalate în apropiere de Lemnos şi Samothrace. Câteva cabotiere levantine fuseseră prădate şi distruse în apropiere de litoralul turcesc din Europa. Probabil că aceşti piraţi, de când Syphanta îi prigonea cu îndârjire, se gândeau să se refugieze în împrejurimile septentrionale ale Arhipelagului. Din partea lor, era o măsură de prudenţă.

În apele insulei Metelin nu se vedea nimic. Doar câteva corăbii de comerţ, care comunicară cu Syphanta şi cărora prezenţa sa le readuse liniştea.

Timp de alte cincisprezece zile, corveta, deşi greu încercată de vremea rea a echinocţiului, şi-a îndeplinit conştiincioasă misiunea. În timpul a două sau trei hule succesive, care o siliră să se repună la capă, Henry d'Albaret putu aprecia atât calităţile corăbiei, cât şi pe ale

echipajului. Dar şi el putu fi apreciat şi nu-şi dezminţi reputaţia, deja răspândită printre ofiţerii marinei franceze, de iscusit într-ale manevrelor. De talentele sale de tactician în timpul luptei navale aveau să-şi dea seama ceva mai târziu. Cât despre curajul său în bătălie, nimeni nu-l punea la îndoială.

În aceste circumstanţe dificile, tânărul comandant se arătă tot atât de priceput în teorie cât şi în practică. Avea un caracter îndrăzneţ, o mare tărie sufletească, un imperturbabil sânge rece, mereu gata să prevadă, dar şi să stăpânească evenimentele. Pe scurt, era un marinar, iar acest cuvânt spunea totul. În a doua jumătate a lunii martie, corveta a făcut cunoştinţă cu ţărmul insulei Lemnos. Această insulă, cea mai importantă din acest capăt al Mării Egee, lungă de cincisprezece leghe, lată de şase, nu fusese atinsă, ca şi vecina sa Imbro, de Războiul de Independenţă; dar, în mai multe rânduri, piraţii veniseră aici, chiar până la intrarea în radă, ca să pună mâna pe vasele de comerţ. Corveta, voind să îşi reîmprospăteze proviziile, făcu escală în port, în momentul acela foarte aglomerat. La vremea respectivă, într-adevăr, se construiau multe corăbii în Lemnos, dar, de teama piraţilor, ba nu se terminau cele în şantier, ba nu îndrăzneau să iasă cele terminate. De aici, marea aglomeraţie.

Informaţiile pe care comandantul d'Albaret le obţinu pe această insulă nu puteau decât să-l încurajeze să-şi continue campania în nordul Arhipelagului. De mai multe ori, chiar, fu repetat numele de Sacratif în faţa ofiţerilor săi şi a lui.

— Ah! izbucni căpitanul Todros, într-adevăr ard de nerăbdare să mă întâlnesc faţă în faţă cu acest pungaş, care mi se pare intrat cumva în legendă! Aceasta mi-ar dovedi, cel puţin, că există!

— Te îndoieşti, aşadar, că ar exista? întrebă însufleţit Henry d'Albaret.

— Pe cuvânt, comandante, răspunse Todros, dacă vrei să ştii părerea mea, eu nu cred deloc în acest Sacratif şi nu

ştiu pe nimeni să se poată lăuda că l-ar fi văzut vreodată! Poate că este o poreclă de luptă, cum îşi iau toate căpeteniile de piraţi pe aici! Vezi dumneata, eu socotesc că mai mult de unul s-a legănat deja, sub această poreclă, în vârful unei vergi a trinchetului! De altfel, nu contează! Principalul este că aceşti netrebnici trebuiau spânzuraţi şi au fost!

— La urma urmei, ceea ce spui este foarte posibil, căpitane Todros, răspunse Henry d'Albaret, şi aceasta ar explica darul de ubicuitate de care se pare că se bucură acest Sacratif.

— Ai dreptate, comandante, adăugă un ofiţer francez. Dacă Sacratif a fost văzut, cum se pretinde, în diverse locuri deodată şi chiar în aceeaşi zi, s-a întâmplat pentru că numele acesta este luat de mai mulţi şefi ai acestor bandiţi!

— Şi dacă îl folosesc mai mulţi, e ca să-i încurce mai tare pe oamenii cinstiţi care îi urmăresc să-i stârpească! replică secundul Todros. Dar, repet, există un mjloc sigur ca să facem să dispară numele acesta, şi anume să-i spânzurăm pe toţi cei care îl poartă... ba chiar şi pe cei care nu îl poartă! În felul acesta, adevăratul Sacratif, dacă există, nu va scăpa de funia pe care o merită pe drept cuvânt!

Căpitanul Todros avea dreptate, dar problema rămânea mai departe aceea de a-i întâlni pe aceşti răufăcători care nu se lăsau încolţiţi!

— Căpitane Todros, întrebă atunci Henry d'Albaret, în timpul primei campanii a Syphantei şi chiar în timpul campaniilor dumitale dinainte, n-ai dat vreodată de o şaică, de vreo sută de tone, cu numele de Karysta?

— Niciodată, răspunse secundul.

— Dai" dumneavoastră, domnii mei? insistă comandantul, adresându-se ofiţerilor.

Niciunul dintre ei nu auzise vorbindu-se despre şaică, deşi mai mulţi dintre ei cutreierau aceste mări ale Arhipelagului încă de la începutul Războiului de Independenţă.

— Nici numele de Nicolas Starkos, căpitanul acestei

Karysta, n-a ajuns vreodată la urechile voastre? întrebă Henry d'Albaret, stăruind.

Acest nume le era absolut necunoscut ofiţerilor corvetei. Nici nu era de mirare, de altfel, întrucât era vorba despre patronul unei simple corăbii de comerţ, cum se întâlnesc cu sutele prin factoriile Levantului.

Cu toate acestea, Todros spuse că parcă şi-ar aminti, foarte vag, că, numele de Starkos îl auzise rostit în timpul unei escale în portul Arcadiei, din Messenia. Trebuia să fi fost căpitanul vreuneia dintre acele corăbii interlope, care transportau pe coastele barbare prizonierii vânduţi de către autorităţile musulmane.

— Bun! Dar nu putea fi acelaşi Starkos despre care vorbim, adăugă el. Fiindcă, spuneai dumneata, Starkos este patronul unei şeici, iar o şaică nu este de ajuns de încăpătoare pentru un astfel de trafic.

— Adevărat, răspunse Henry d'Albaret şi opri aici discuţia.

Dar, dacă se gândea la Nicolas Starkos, aceasta se întâmpla pentru că mintea sa se întorcea necontenit la misterul de nedesluşit al dublei dispariţii, a Hadjinei Elizundo şi a Andronikăi. Acum, aceste două nume erau nedespărţite în amintirile sale.

Pe la 25 martie, Syphanta se găsea în dreptul vârfului insulei Samothrace, la şaizeci de leghe în nordul insulei Scio. Se înţelege, luând în consideraţie timpul scurs în raport cu drumul parcurs, că toate refugiile de prin împrejurimi fuseseră minuţios cercetate. Într-adevăr, ceea ce corveta nu putea face, acolo unde adâncimea fundului mării era prea mică, bărcile sale făceau pentru ea. Dar, până în acea zi, căutările rămăseseră fără rezultat.

Insula Samothrace fusese crâncen devastată în timpul războiului, iar turcii o mai ţineau încă în stăpânire. Se putea presupune, aşadar, că piraţii îşi găsiseră un adăpost sigur în numeroasele golfuleţe ale insulei, lipsită de un port veritabil. Muntele Saoce se ridică până la cinci sau şase mii de picioare şi, de la această înălţime, le venea uşor străjilor

să zărească şi să semnaleze la timp orice corabie care li se părea suspectă. Piraţii, preveniţi dinainte, aveau, aşadar, toată înlesnirea să fugă înainte de a fi blocaţi. Aşa se şi întâmplase, probabil, căci Syphanta nu se întâlni cu nimeni în aceste ape, aproape pustii.

Henry d'Albaret dădu atunci ordin să se pornească spre nord-vest, astfel încât să ajungă la insula Thasos, situată la vreo douăzeci de leghe distanţă de Samothrace. Vântul se ridicase, iar corveta avea de manevrat împotriva unei foarte puternice brize, dar găsi, curând, adăpostul pământului şi, prin urmare, o mare mai domoală, care-i făcu înaintarea mai uşoară.

Ciudată soartă pentru puzderia de insule din Arhipelag! în vreme ce Scio şi Samothrace avuseseră atâta de suferit din partea turcilor, Thasos, nu mai mult decât Lesbos sau Imbro, nu se resimţise în urma şocului războiului. Or, toată populaţia din Thasos este grecească; moravurile de pe aici sunt primitive; bărbaţi şi femei au păstrat în gătelile lor, veşminte sau pieptănături, toată graţia artei antice. Autorităţile otomane, cărora această insulă li se închinase încă de la începutul secolului al XV-lea, ar fi putut, aşadar, s-o jefuiască după voie, fără a întâmpina vreo cât de mică rezistenţă. Totuşi, printr-un favor inexplicabil şi cu toate că bogăţia locuitorilor săi era de natură să aţâţe pofta acestor sălbatici fără scrupule, insula fusese cruţată, până atunci.

Dar, dacă n-ar fi sosit Syphanta, se prea poate ca şi Thasosul să fi cunoscut ororile jafului.

Într-adevăr, pe data de 2 aprilie, portul care se numeşte astăzi Pyrgos, situat în nordul insulei, era serios ameninţat de o descindere a piraţilor. Cinci sau şase corăbii de-ale lor, mistike şi djerme, împreună cu o brigantină, armată cu o duzină de tunuri, stăteau ameninţătoare în faţa oraşului. Debarcarea acestor bandiţi în mijlocul unei populaţii neobişnuite cu luptele s-ar fi sfârşit printr-un dezastru, fiindcă insula nu avea nici pe departe suficiente forţe să li se opună.

Dar corveta apăru în radă şi, de îndată ce fu semnalată,

printr-un pavilion ridicat în vârful catargului principal al brigantinei, toate aceste vase s-au aranjat în linie de luptă – lucru ce indica o îndrăzneală nemaipomenită din partea lor.

— Aşadar, vor ataca? strigă căpitanul Todros, care se postase pe puntea de comandă, în apropierea comandantului.

— Vor ataca... sau se vor apăra! replică Henry d'Albaret, destul de surprins de atitudinea piraţilor.

— La dracul M-aş fi aşteptat mai curând să-i văd pe aceşti pungaşi fugind cu toate pânzele înălţate!

— Să reziste, din contra, căpitane Todros! Chiar să atace! Dacă fug, unii vor reuşi, fără îndoială, să ne scape! Dă ordin să se înceapă pregătirile de luptă!

Ordinele comandantului se executară pe loc. La baterie, tunurile au fost încărcate şi amorsate, iar ghiulelele, plasate la îndemâna servanţilor. Pe punte, s-au aşezat tunurile-mitralii în poziţie de tragere şi s-au distribuit armele, muschetele, pistoletele, săbiile şi securile de abordaj. Gabierii au fost pregătiţi pentru manevră, atât în vederea unei lupte imediate, cât şi a pornirii în urmărirea fugarilor. Toate acestea s-au efectuat cu tot atâta ordine şi promptitudine ca şi când Syphanta ar fi fost un vas de război.

Între timp, corveta se apropia de flotilă, gata să atace sau să respingă orice atac. Planul comandantului era de a se îndrepta spre brigantină, să o salute cu o salvă care ar fi putut s-o scoată în afara luptei, apoi să o acosteze şi să-şi lanseze oamenii la abordaj.

Dar probabil că piraţii, deşi se pregăteau de luptă, nu se gândeau decât să fugă. Dacă n-o făcuseră mai devreme, se întâmplase pentru că fuseseră luaţi prin surprindere de sosirea corvetei, care acum le închidea rada. Le rămânea, aşadar, să îşi coordoneze mişcările pentru a încerca să forţeze trecerea.

Brigantină deschise focul. Îşi îndreptase tunurile astfel încât să-i poată doborî catargele corvetei sau măcar unul dintre ele. Dacă ar fi reuşit, ar fi avut nişte condiţii mai

favorabile pentru a scăpa de urmărirea adversarei.

Salva trecu la şapte sau opt picioare pe deasupra punţii Syphantei, reteză câteva fungi, rupse câteva scote şi braţe de vergă, făcu să zboare în bucăţi o parte din balansinele vergilor dintre arborele principal şi arborele trinchet şi răni trei sau patru mateloţi, dar nu grav. Pe ansamblu, nu atinse nici punct esenţial.

Henry d'Albaret nu răspunse imediat. Ordonă oamenilor să se înainteze drept spre brigantină, iar salva sa de la tribord nu porni decât după ce se destramă fumul primelor explozii.

Spre marele noroc al brigantinei, căpitanul său a putut să cârmească, profitând de briză, şi nu primi decât două sau trei ghiulele în cocă, deasupra liniei de plutire. Chiar dacă îi muriseră câţiva oameni, totuşi nu fusese scoasă din luptă.

Dar proiectilele corvetei, care rataseră, nu fuseseră zadarnice. Mistika, pe care brigantină o descoperise când cârmise, a primit o bună parte din şarjă în parapeţii de la babord şi, din păcate pentru ea, începu să ia apă.

— Dacă n-a fost brigantină, iată că însoţitoarea ei a încasat-o în bătrâna sa coajă! strigară câţiva mateloţi, postaţi pe teugă, la prova Syphantei.

— Pe porţia mea de vin că se scufundă în cinci minute!

— Ba în trei!

— S-a făcut! Şi să-mi curgă vinul tău pe gâtlej la fel de uşor cum îi intră ei apa prin găurile din cocă!

— Se scufundă!... Se scufundă!...

— Iat-o deja în apă până la brâu... şi urmează să intre până deasupra creştetului!

— Şi toţi puii ăştia de draci sar din ea, cu capul înainte, salvându-se înot!

— Prea bine! dacă preferă frânghia de gât în loc de înecul în mijlocul mării, nu trebuie să-i supărăm!

Într-adevăr, mistika se scufunda, încetul cu încetul. De asemenea, înainte ca apa să-i fi urcat deasupra chilei, echipajul se aruncase în mare, în scopul de a ajunge la vreo altă corabie din flotilă.

Dar acestea din urmă aveau alte griji decât să se ocupe de a culege supravieţuitorii mistikăi! Căutau doar o cale de scăpare. Astfel, toţi aceşti mizerabili se înecară, fără ca vreun căpătâi de frânghie să le fie aruncat pentru a-i ridica la bord.

De altfel, a doua salvă a Syphantei fu trimisă, de data aceasta, uneia dintre djermele care se vedeau dintr-o coastă şi pe care o dezmembra complet. N-a fost nevoie de mai mult pentru a o nimici. Curând, djerma dispăru într-o cortină de flăcări, pe care o jumătate de duzină de proiectile înroşite în foc o aprinseseră pe puntea sa.

Văzând acest rezultat, celelalte două mici ambarcaţiuni pricepură că nu vor izbuti să se apere de tunurile corvetei. Era la fel de limpede că, şi de-ar fi fugit, n-ar fi avut nicio şansă să-i scape unui vas de mare viteză.

Astfel, căpitanul brigantinei trecu la unica măsură pe care o putea lua, dacă voia să-şi salveze echipajul. Dădu semnalul de adunare. În câteva minute, piraţii se refugiaseră la bordul său, după ce abandonaseră o mistikă si o djermă, cărora le puseseră foc şi care nu întârziară să sară în aer.

Echipajul brigantinei, astfel întărit cu o sută de oameni, se bucura acum de condiţii mai bune pentru a accepta lupta prin abordaj, în cazul în care n-ar fi reuşit să fugă.

Chiar dacă echipajul său era acum egal în număr cu acela al corvetei, totuşi cel mai bine era să-şi caute salvarea în fugă. De aceea, nu ezită să-şi pună in valoare avantajele vitezei pe care le poseda, încercând să se refugieze pe coasta otomană. Acolo, căpitanul său ar fi ştiut atât de bine să se ascundă între stâncile de la ţărm, încât corveta nu l-ar fi putut nici descoperi, nici urma, dacă l-ar fi descoperit.

Briza se întărise considerabil. Brigantina nu ezită, totuşi, să greeze toate pânzele, până la contra-rândunici, cu riscul de a-şi frânge arborada, şi începu să se îndepărteze de Syphanta.

— Bun! strigă căpitanul Todros. M-aş mira peste poate ca

picioarele sale să fie tot atât de lungi ca ale corvetei noastre!

Şi se întoarse către comandant, de la care aşteptă ordinele.

Dar, în clipa aceea, atenţia lui Henry d'Albaret tocmai fusese atrasă în altă parte. El nu privea spre brigantina. Cu ocheanul îndreptat către portul din Thasos, observa o ambarcaţiune uşoară care forţa pânzele pentru a se îndepărta.

Era o şaică. Purtată de o prielnică briză dinspre nord-vest, care-i permitea să-şi desfăşoare toate pânzele, pornise prin trecătoarea din sudul portului, pe unde pescajul său redus îi îngăduia accesul.

Henry d'Albaret, după ce o privise cu atenţie, îşi dădu nervos ocheanul la o parte:

— Karysta! strigă el.

— Cum?! Adică asta e şaica de care ne-ai vorbit? întrebă căpitanul Todros.

— Chiar aceasta, şi ce n-aş da să pun mâna pe ea...

Henry d'Albaret nu-şi termină fraza. Între brigantina cu un numeros echipaj de piraţi la bord şi Karysta, cu toate că era comandată, fără îndoială, de Nikolas Starkos, datoria sa nu-i permitea să ezite. Desigur, abandonând urmărirea brigantinei, manevrând să iasă în extremitatea trecătoarei, i-ar fi putut tăia calea şeicii, ar fi putut s-o ajungă, să o cucerească. Dar ar fi însemnat să sacrifice interesul general în faţa interesului personal. Şi nu trebuia. Să se repeadă după brigantina, fără să piardă nicio clipă, să încerce s-o captureze ca s-o distrugă, iată ce trebuia să facă şi ceea ce făcu. Aruncă o ultimă privire spre Karysta, care se îndepărta cu o uluitoare viteză prin trecătoarea rămasă liberă şi dădu ordin să se pornească în urmărirea bastimentului pirat, care începuse să prindă distanţă în direcţie contrară.

Cât ai clipi, Syphanta, cu toate pânzele sus, porni iute pe siajul brigantinei. În acelaşi timp, tunurile sale de vânătoare fură aşezate în poziţie de tragere şi, cum cele două corăbii

nu se aflau încă la mai mult de o jumătate de milă una de alta, corveta începu să vorbească.

Ce spunea, fără îndoială, nu era pe placul brigantinei. Iată de ce, cârmind două carturi, aceasta încercă să vadă dacă, în noua poziţie, nu va reuşi să se îndepărteze de adversara sa.

Nu se observă nicio schimbare.

Timonierul Syphantei puse puţin bara sub vânt, iar corveta cârmi, la rândul său.

Timp de o jumătate de oră, urmărirea fu continuată în aceleaşi condiţii. Piraţii pierdeau vizibil distanţă şi nu mai încăpea îndoială că vor fi ajunşi înainte de căderea nopţii. Dar lupta dintre cele două corăbii avea să se termine altfel.

Printr-o norocoasă lovitură, una dintre ghiulelele Syphantei izbuti să doboare catargul trinchetului de pe brigantina. Imediat corabia căzu sub vânt, iar corveta nu mai avu altceva de făcut decât să continue să înainteze, ca să se găsească în flancul brigantinei, un sfert de oră mai târziu.

Atunci, se auzi o înspăimântătoare detunătură. Syphanta tocmai îşi trimisese o întreagă încărcătură a tunurilor de la tribord, de la mai puţin de o jumătate de ancablură. Brigantina fu parcă săltată de această avalanşă de fier; însă numai opera moartă fusese atinsă şi nu se scufundă.

Cu toate acestea,

căpitanul, al cărui echipaj fusese decimat de această ultimă şarjă, pricepu că nu mai putea rezista multă vreme şi coborî pavilionul.

Într-o clipă, bărcile corvetei acostară brigantina şi îi aduseră pe cei câţiva supravieţuitori. În urma lor, corabia, lăsată pradă flăcărilor, arse până în momentul în care incendiul atinse linia sa de plutire. Atunci, se scufundă în valuri.

Syphanta făcuse o treabă bună şi utilă. Cine era şeful acestei flotile, numele său, originea sa, antecedentele sale, nu aveau să se afle vreodată, fiindcă acesta refuză cu încăpăţânare să răspundă la întrebările care îi fură adresate. Cât despre tovarăşii lui, ei au păstrat, de asemenea, tăcerea şi, poate că, după cum se mai întâmplă uneori, chiar nu ştiau nimic despre trecutul celui care îi comanda. Dar, că erau piraţi, nu se puteau înşela, şi făcură prompt dreptate.

Totuşi, apariţia şi dispariţia şeicii îi dăduseră în mod deosebit de gândit lui Henry d'Albaret. Într-adevăr, împrejurările în care tocmai părăsise Thasosul nu puteau s-o facă decât absolut suspectă. Voise să profite de lupta pe care o dădea corveta împotriva flotilei, ca să scape mai sigur? Se temea să se trezească faţă în faţă cu Syphanta, pe care poate o recunoscuse? O corabie cinstită ar fi rămas liniştită în port, întrucât piraţii nu căutau decât să se îndepărteze! Dimpotrivă, iată că această Karysta, cu riscul de a cădea în mâinile lor, se grăbise să-şi ridice ancora şi să pornească în larg! Nimic mai dubios decât acest mod de a acţiona şi puteai să te întrebi dacă nu cumva fusese în înţelegere cu piraţii! într-adevăr, comandantul d'Albaret n-ar fi fost surprins să afle că Nicolas Starkos era unul de-ai lor. Din păcate, nu se mai putea bizui decât pe hazard ca să-i regăsească urma. Noaptea tocmai se lăsa, iar Syphanta, recoborând spre sud, nu mai avea nicio şansă să întâlnească şaica. Aşadar, oricâte regrete ar fi încercat Henry d'Albaret pentru că pierduse ocazia de a-l captura pe Nicolas Starkos, trebui să se resemneze, căci îşi făcuse

datoria. Rezultatul luptei de la Thasos însemna cinci corăbii distruse, fără să-l fi costat aproape nimic pe echipajul corvetei. De acum încolo, poate, şi pentru un oarecare timp, siguranţa era reinstaurată în vecinătăţile Arhipelagului septentrional.

XI
SEMNALE FĂRĂ RĂSPUNS

La opt zile după lupta de la Thasos, Syphanta, scotocind toate golfuleţele de pe ţărmul otoman de la Cavala până la Orphana, traversa golful Contessa, apoi naviga de la capul Deprano până la capul Paâiuri, în deschiderea golfurilor de la Monte Santo şi de la Cassandra; în sfârşit, în ziua de 15 aprilie, începu să piardă din vedere crestele muntelui Athos, al cărui cel mai important vârf se ridică la aproape două mii de metri înălţime deasupra nivelului mării.

Nicio corabie suspectă n-a fost zărită în decursul acestei navigări. De mai multe ori au apărut nişte escadre turceşti; dar Syphanta, navigând sub pavilion corfirot, nu a crezut de

cuviinţă să comunice cu aceste vase, pe care comandantul său l-ar fi întâmpinat mai degrabă cu lovituri de tun decât ridicându-şi pălăria. Se întâmplă pe dos cu vreo câteva cabotiere greceşti, de la care obţinură mai multe informaţii, care nu puteau fi decât utile pentru misiunea corvetei.

În aceste circumstanţe, la 26 aprilie, Henry d'Albaret luă la cunoştinţă un fapt de mare importanţă. Puterile aliate tocmai hotărâseră calorice întărire care ar fi sosit pe mare pentru Ibrahim trebuia interceptată. În plus, Rusia declarase oficial război sultanului. Situaţia în Grecia continua, aşadar, să se îmbunătăţească şi, oricâte întârzieri urma să mai sufere încă, ţara se îndrepta în mod sigur spre cucerirea independenţei sale.

La 30 aprilie, corveta pătrunsese până în străfundul golfului Salonic, punctul extrem pe care-şi propusese să-l atingă în nord-vestul Arhipelagului, în cursul acestei croaziere. Avu din nou ocazia să urmărească vreo câteva chebekuri, bricuri sau polacre, care nu-i scăpară decât găsindu-şi cu iuţeală adăpost la ţărm. Dacă echipajele nu pieriseră până la ultimul om, cel puţin, cele mai multe dintre aceste ambarcaţiuni fuseseră scoase din folosinţă.

Syphanta şi-a reluat, apoi, drumul spre sud-est, astfel încât să poată observa cu grijă coastele meridionale ale golfului Salonic. Dar alarma fusese dată, fără îndoială, căci nici măcar un pirat, căruia i-ar fi aplicat, desigur, dreapta pedeapsă nu se arătă.

Şi atunci se produse un fapt ciudat, inexplicabil chiar, la bordul corvetei.

La 10 mai, în jurul orei şapte seara, întorcându-se în careul care ocupa toată partea dinapoi a Syphantei, Henry d'Albaret găsi o scrisoare aşezată pe masă. O luă, o apropie de lampa de ruliu care se legăna in plafon şi îi citi adresa.

Adresa era concepută astfel:

„Căpitanului Henry d'Albaret, comandantul corvetei Syphanta, pe mare".

Henry d'Albaret crezu că recunoaşte această scrisoare. Semăna, într-adevăr, cu aceea pe care o primise la Scio şi

prin care era informat că exista un loc liber la bordul corvetei.

Iată ce conţinea noua scrisoare, în mod atât de bizar sosită, de data aceasta, şi dincolo de orice posibilităţi ale poştei:

„Dacă domnul comandant d'Albaret va binevoi să-şi organizeze planul de campanie de-a lungul Arhipelagului astfel încât să ajungă în împrejurimile insulei Scarpanto în prima săptămână a lunii septembrie, atunci va acţiona pentru binele tuturor şi al misiunii care îi este încredinţată."

Nici dată, nici semnătură, ca şi în cazul scrisorii primite la Scio. Iar când Henry d'Albaret le compară, se putu încredinţa că ambele fuseseră scrise de aceeaşi mână.

Cum să-şi explice aceasta? Prima scrisoare sosise prin poştă. Dar aceasta din urmă nu putuse ajunge decât dacă o persoană de la bord ar fi pus-o pe masă. Aşadar, această persoană trebuia s-o fi avut încă de la începutul campaniei sau să îi fi parvenit în timpul vreuneia dintre ultimele escale ale Syphantei. În plus, scrisoarea nu fusese acolo când comandantul părăsise careul, cu o oră în urmă, pentru a merge pe punte să dea dispoziţiile pentru noapte. Rezulta că obligatoriu fusese aşezată de mai puţin de o oră pe masa careului.

Henry d'Albaret sună.

Apăru un timonier.

— Cine a intrat aici cât am fost eu pe punte? îl întrebă Henry d'Albaret.

— Nimeni, comandante, răspunse matelotul.

— Nimeni?... Dar se poate să fi intrat cineva fără să-l fi văzut tu?

— Nu, comandante, pentru că eu nu mi-am părăsit postul nicio clipă.

— Bine!

Timonierul se retrase, după ce îşi duse mâna la beretă.

„Mi se pare imposibil, ce-i drept, îşi spuse Henry d'Albaret, ca un om de la bord să fi reuşit să intre pe uşă fără să fi fost văzut! Dar, pe înserate, oare n-a putut să se

strecoare până la galeria exterioară şi să intre pe una din ferestrele careului?"

Henry d'Albaret merse să verifice starea ferestrelor. Numai că, aceste ferestre, la fel ca şi cele din cabina lui, erau închise pe dinăuntru. Aşadar, evident, era cu neputinţă ca o persoană, venită din afară, să fi trecut printr-una din aceste deschizături. Faptul, la urma urmei, nu era de natură să-l îngrijoreze câtuşi de puţin pe Henry d'Albaret; cel mult să-l surprindă şi poate să-i aţâţe acel sentiment de curiozitate nesatisfăcută, pe care oricine îl încearcă în faţa unui fenomen greu de explicat. Rămânea sigur că, într-un fel sau altul, scrisoarea anonimă ajunsese la adresă, iar că destinatarul nu era altul decât comandantul Syphantei.

Henry d'Albaret, după ce chibzui o vreme, se hotărî să nu pomenească vreun cuvânt despre această problemă, nici măcar secundului corvetei. La ce i-ar fi folosit să vorbească? Misteriosul său corespondent, oricine ar fi fost, în mod cert nu s-ar fi lăsat descoperit.

Acum, avea să ţină cont comandantul de sfatul din această scrisoare?

„Bineînţeles! îşi zise el. Cel care mi-a scris prima oară, la Scio, nu m-a înşelat înştiinţându-mă că există un loc liber în statul major al Syphantei. De ce m-ar înşela a doua oară, invitându-mă să mă apropii de insula Scarpanto în prima săptămână a lunii septembrie? Dacă mă cheamă acolo, nu poate fi decât în interesul misiunii care mi-a fost încredinţată! Da! îmi voi schimba planul de campanie şi voi fi, la data stabilită, acolo unde mi se cere să fiu!"

Henry d'Albaret împături preţioasa scrisoare care îi dădea noile instrucţiuni; apoi, după ce îşi luă hărţile, se aşternu să studieze un nou plan de croazieră, astfel încât să îşi ocupe cele patru luni care rămăseseră de trecut până la sfârşitul lui august.

Insula Scarpanto era situată în sud-est, în celălalt capăt al Arhipelagului, respectiv la vreo sută de leghe, în linie dreaptă. Aşadar, corveta avea destul timp să inspecteze

diversele puncte de pe coasta Moreei, pe unde piraţii îşi găseau atât de lesne un refugiu, ca şi în întregul grup al Cicladelor, insule semănate de la gura golfului Egina până la insula Creta.

Pe ansamblu, această obligativitate de a se găsi în preajma insulei Scarpanto la vremea indicată nu avea să modifice decât foarte puţin itinerarul deja stabilit de către comandantul d'Albaret. Ceea ce se plănuise, avea să facă, fără să-şi scurteze nimic din programul său. Astfel, Syphanta, pe data de 20 mai, după ce observase micuţele insule Pelerissa, Peperi, Sarakino şi Skantxoura, în nordul insulei Negropontis, porni către apele Skyrosului.

Skyros este una dintre cele mai importante nouă insule care alcătuiesc acest grup, din care Antichitatea ar fi trebuit, poate, să facă patria celor nouă Muze. În portul său de la Sfântul Gheorghe, sigur, larg, bun pentru ancorare, echipajul corvetei îşi putu reface cu uşurinţă proviziile de carne proaspătă, de oaie şi de prepeliţă, de grâu şi de orz, şi să se aprovizioneze cu o anumită cantitate din acest vin excelent, care reprezintă una dintre bogăţiile ţinutului. Această insulă, profund implicată în evenimentele semimitologice ale războiului troian, care a devenit faimoasă prin numele lui Licomede, Ahile şi Ulise, urma să revină curând regatului Greciei, în eparhia Eubeei.

Cum ţărmurile Skyrosului sunt extrem de franjurate, cu anse şi golfuleţe în care piraţii îşi puteau găsi cu uşurinţă un adăpost, Henry d'Albaret trecu la cercetarea lor minuţioasă. Când corveta era nevoită să arunce ancora la câteva ancabluri distanţă de ţărm, bărcile sale nu lăsau niciun cotlon nevizitat.

Această riguroasă explorare n-a dus la niciun rezultat. Toate aceste refugii erau pustii. Singura informaţie pe care comandantul d'Albaret o culese de la autorităţile insulei fu următoarea: cu o lună înainte, în aceleaşi locuri, mai multe vase de comerţ fuseseră atacate, prădate şi distruse de un bastiment navigând sub pavilion de pirat, iar acest act pirateresc i se atribuia faimosului Sacratif. Dar, pe ce

anume se întemeia afirmaţia nimeni n-ar fi putut spune, într-atât domnea incertitudinea în ceea ce privea însăşi existenţa acestui personaj.

Corveta părăsi Skyrosul după cinci sau zile de escală. Pe la sfârşitul lunii mai, se apropie de coastele marii insule Eubeea, numită şi Negropontis, căreia îi cercetă atent căile de acces pe mai mult de patruzeci de leghe lungime.

Se ştie că această insulă a fost una dintre cele dintâi care au trecut la arme la începutul războiului de Independenţă, în 1821; dar turcii, după ce se închiseseră în citadela din Negropontis, îşi păstraseră poziţia cu o rezistenţă înverşunată şi, în acelaşi timp, se fortificau în Karystos. Apoi, sprijiniţi de trupele lui Iusuf, s-au răspândit prin insulă şi s-au dedat masacrelor obişnuite, până în momentul în care un şef grec, Diamantis, a reuşit să le înăbuşe, în septembrie 1823. Atacându-i pe soldaţii otomani prin surprindere, i-a ucis pe cei mai mulţi şi i-a obligat pe fugari să traverseze înapoi strâmtoarea, pentru a se retrage în Tesalia.

Dar, în cele din urmă, avantajul rămăsese de partea turcilor datorită superiorităţii lor numerice. După o zadarnică tentativă a colonelului Fabvier şi a şefului de escadron Regnaud de Saint-Jean d'Angely, în 1826, otomanii au rămas definitiv stăpânii întregii insule.

Aşa stăteau încă lucrurile în momentul în care Syphanta trecu pe dinaintea coastei de la Negropontis. De la bordul său, Henry d'Albaret putu revedea acest teatru al unei sângeroase lupte, la care şi el luase parte personal. Nu se mai luptau în clipa aceea şi, după recunoaşterea noului regat, insula Eubeea, cu cei şaizeci de mii de locuitori ai săi, avea să formeze una din nomarhiile Greciei.

Oricât de primejdioasă putea fi încercarea de a face ordine pe această mare, aproape pe sub tunurile turceşti, corveta şi-a continuat croaziera şi a distrus încă vreo douăzeci de corăbii-pirat care se aventuraseră până în grupul Cicladelor.

Această expediţie i-a luat cea mai mare parte a lunii

iunie. Apoi, coborî spre sud-est. În ultimele zile ale lunii, se regăsi în dreptul insulei Andros, cea dintâi dintre Ciclade, situată în extremitatea Eubeei – insulă patriotă, ai cărei locuitori s-au revoltat, în acelaşi timp cu cei din Psara, împotriva dominaţiei otomane.

De aici, comandantul d'Albaret, găsind potrivit să-şi modifice direcţia, cu scopul de a se apropia de coastele Peloponesului, înainta drept spre sud-est. La 2 iulie, zări insula Zea, antica Keos sau Kos, dominată de semeţul pisc al muntelui Elie.

Syphanta făcu escală, pentru vreo câteva zile, în portul insulei Zea, unul dintre cele mai bune din zonă. Aici, Henry d'Albaret şi ofiţerii săi se reîntâlniră cu mai mulţi locuitori curajoşi, care fuseseră tovarăşii lor de arme în timpul primilor ani de război. Astfel, primirea de care se bucură corveta a fost dintre cele mai călduroase. Dar, cum nici unui pirat nu-i putea trece prin minte să se refugieze în golfuleţele acestei insule, Syphanta nu întârzie să-şi reia cursul croazierei sale, depăşind, la 5 iulie, capul Colonna, din sud-estul Aticii.

La sfârşitul săptămânii, navigaţia fu încetinită, din lipsă de vânt, la gura golfului Egina, care pătrunde atât de adânc în pământul Greciei, până atinge Istmul Corint. Trebuia să fie cu ochii în patru. Syphanta, aproape imobilizată din pricina absenţei vântului, nu putea ajunge nici pe un mal, nici pe celălalt. Or, pe aceste mări destul de rar frecventate, dacă vreo câteva sute de bărci cu vâsle ar fi acostat-o, ar fi avut mari dificultăţi să se apere. Astfel, echipajul stătea gata pregătit să respingă orice atac – şi nu greşea.

Într-adevăr, s-au văzut apropiindu-se mai multe bărci, ale căror intenţii nu puteau lăsa loc îndoielii; numai că nu îndrăzniseră să înfrunte prea de aproape tunurile şi muschetele corvetei.

La 10 iulie, vântul reîncepu să bată dinspre nord, împrejurare favorabilă pentru Syphanta care, după ce trecu în viteză prin faţa micului târg Damala, ocoli rapid capul

Skyli, la extremitatea cornului golfului Nafplion.

La 11 iulie, se ivea în dreptul Hydrei şi, peste alte trei zile, înaintea insulei Spetzia. Inutil să insistăm asupra rolului pe care l-au jucat locuitorii acestor două insule în războiul de Independenţă. La început, hydrioţii, spetzioţii şi vecinii lor, ipsarioţii, posedau peste trei sute de vase de comerţ. După ce le prefăcuseră în vase de război, se lansaseră, nu fără succes, împotriva flotelor otomane. Aici a fost leagănul familiilor Condouriotis, Tombasis, Miaoulis, Orlandos şi al multora de nobilă origine, care şi-au plătit, întâi cu averile lor, apoi cu sângele lor, această datorie către patrie. De aici au pornit redutabilele aruncătoare de flăcări, care au devenit, curând, spaima turcilor. Astfel, în pofida revoltelor interne, aceste două insule n-au fost niciodată întinate de piciorul asupritorului.

În momentul în care Henry d'Albaret le vizita, acestea tocmai începuseră să se retragă dintr-o luptă, deja mult slăbită în intensitate, şi de o parte şi de cealaltă. Nu era prea departe ceasul când ele aveau să se alipească noului regat, alcătuind două eparhii ale departamentului Corintiei şi Argolidei.

La 20 iulie, corveta făcea escală în portul Hermopolis, pe insula Syros, patria credinciosului Eumeu, atât de poetic evocat de Homer. În vremea aceea, ea mai servea încă drept refugiu tuturor celor pe care turcii îi goniseră de pe continent. Syrosul, a cărei episcopie catolică se află în continuare sub protecţia Franţei, îşi puse toate resursele la dispoziţia lui Henry d'Albaret. În niciun port al patriei sale tânărul comandant n-ar fi găsit nicio mai bună, nicio mai prietenească primire.

Un singur regret se împleti cu această bucurie resimţită când se văzu bine primit – aceea că nu ajunsese cu trei zile mai devreme.

Într-adevăr, într-o discuţie pe care o avu cu consulul Franţei, acesta din urmă îl înştiinţa că o şaică, purtând numele de Karysta şi navigând sub pavilion grecesc, părăsise portul, cu şaizeci de ore înainte. De aici, trase

concluzia că şaica, fugind din insula Thasos, în timpul luptei corvetei cu piraţii, se îndreptase către ţinuturile meridionale ale Arhipelagului.

— Dar se ştie cumva unde s-a dus? întrebă însufleţit Henry d'Albaret.

— După câte am auzit spunându-se, răspunse consulul, trebuia să apuce pe ruta spre insulele din sud-est, dacă nu avea chiar destinaţia de a ajunge într-unui din porturile Cretei.

— N-aţi intrat deloc în vorbă cu căpitanul său? mai întrebă Henry d'Albaret.

— Deloc, comandante.

— Şi nu ştiţi dacă acest căpitan se numea Nicolas Starkos?

— N-am idee.

— Şi nimic nu v-a dat de bănuit că această şaică făcea parte din flotila de piraţi, care bântuie prin această parte a Arhipelagului?

— Nimic; dar, dacă a fost aşa, răspunse consulul, nu este de mirare că şi-a întins pânzele spre Creta, unde sunt câteva porturi întotdeauna deschise pentru aceşti bandiţi!

Această veste îi stârni imediat comandantului Syphantei o veritabilă emoţie, ca de altfel tot ce ar fi avut legătură, direct sau indirect, cu dispariţia Hadjinei Elizundo. Într-adevăr, era un mare ghinion că

ajunsese la atât de puţin timp după plecarea şeicii. Dar, fiindcă pornise către sud, în acest fel, corveta, care trebuia să urmeze aceeaşi direcţie, va reuşi oare s-o ajungă? Iată de ce Henry d'Albaret, care dorea cu atâta înflăcărare să se găsească faţă în faţă cu Nicolas Starkos, părăsi Syrosul în aceeaşi seară de 21 iulie, ridicând pânzele sub o briză slabă, dar care avea să se înteţească, potrivit indicaţilor barometrului.

Timp de cincisprezece zile, se cuvine să mărturisim, comandantul Henry d'Albaret căută şi şaica, şi piraţii. Hotărât lucru, în mintea sa, Karysta merita să fie tratată la fel ca ei şi din aceleaşi motive. Iar în această eventualitate, avea să vadă ce trebuia făcut.

Totuşi, în pofida căutărilor sale, corveta nu izbuti să dea de urma şeicii. La Naxos, căreia îi vizită toate porturile, Karysta nu făcuse escală. Nici în mijlocul insuliţelor şi al colţilor de stânci de sub mare care înconjurau această insulă, n-a fost mai norocos. De altfel, notă absenţa desăvârşită a piraţilor, ba chiar din locurile pe care le frecventau cu predilecţie. Lucru de mirare, deoarece comerţul este foarte activ între aceste mănoase Ciclade, iar şansele de pradă bogată ar fi trebuit să îi atragă în mod deosebit.

La fel i se întâmplă şi în Păros, insulă pe care un simplu canal, larg de şapte mile, o separă de Naxos. Nici porturile Parkia, Naussa, Sfânta Măria, Agoula şi Dico nu primiseră vizita lui Nicolas Starkos. Nu mai încăpea îndoială, aşa cum spusese şi consulul din Syros, şaica trebuie să se fi îndreptat către unul din punctele de pe ţărmul Cretei.

La 9 august, Syphanta arunca ancora în portul din Milo. Această insulă, pe care erupţiile vulcanice au făcut-o săracă, din bogată cum era pe la mijlocul secolului al optsprezecelea, este otrăvită de vaporii vătămători care ies din pământ, iar populaţia sa tinde să scadă treptat.

Şi aici, căutările rămaseră la fel de infructuoase. Karysta nu doar că nu se arătase, dar nu găsiră de urmărit nici măcar o corabie de piraţi, din cele care mişunau de obicei

prin mările Cicladelor. Îţi venea să te întrebi, pe bună dreptate, dacă sosirea Syphantei, semnalată cu mult subînţeles, nu le dădea timp să se ascundă. Corveta le făcuse destul de mult rău celor din nordul Arhipelagului, pentru ca piraţii din sud să dorească să evite întâlnirea cu ea. În sfârşit, dintr-un motiv sau altul, niciodată aceste ape nu fuseseră atât de liniştite. Se părea că vasele de comerţ vor putea naviga, de acum înainte, în deplină siguranţă. Câteva dintre aceste mari cabotiere, chebekuri, bricuri, polacre, tartane, feluci sau caravele, întâlnite pe drum, au fost oprite şi întrebate; dar din răspunsurile patronilor sau căpitanilor acestora, comandantul d'Albaret nu putu trage nicio concluzie care să-l lămurească.

Între timp, se făcuse 14 august. Nu mai avea decât două săptămâni la dispoziţie pentru a ajunge pe insula Scarpanto înainte de primele zile din septembrie. Ieşită din grupul Cicladelor, Syphanta trebuia să ia cap compas sud, pentru şaizeci până la optzeci de leghe, în linie dreaptă. Marea, pe această rută, era mărginită de lunga fâşie de pământ a Cretei şi deja cele mai înalte creste ale insulei, acoperite de zăpezi veşnice, se iţeau deasupra liniei de orizont.

Pe această direcţie hotărî comandantul Henry d'Albaret să navigheze. După ce ar fi ajuns în dreptul Cretei, nu mai avea decât să se cârmească spre est, pentru a sosi la Scarpanto.

Cu toate acestea, Syphanta, părăsind Milo, înainta şi mai mult spre sud-est, până la insula Santorin, scotocindu-i şi cele mai mici cute ale falezei sale negricioase cu ţărmuri periculoase, pe lângă care putea răsări, în fiecare clipă, vreun nou recif, sub presiunea cuptoarelor vulcanice. Apoi, luând ca reper de coastă anticul munte Ida, modernul Psilanti, care domină Creta cu peste şapte mii de picioare înălţime, corveta înainta în linie dreaptă, sub o briză plăcută suflând dinspre vest-nord-vest, care îi permise să-şi etaleze toată velatura.

A treia zi, la 15 august, culmile acestei insule, cea mai mare din tot Arhipelagul, îşi conturau pe orizontul de

cleştar pitoreştile lor broderii, de la capul Spadu până la capul Stavros. O cotitură bruscă a coastei ascundea încă vederii bazinul golfului în fundul căruia se afla Candia, capitala.

— Intenţia domniei tale, comandante, întrebă căpitanul Todros, este să aruncăm ancora într-unui din porturile insulei?

— Creta este în continuare în mâinile turcilor, răspunse Henry d'Albaret, şi cred că nu avem nimic de făcut pe aici. Dacă este să ne încredem în veştile care mi-au fost comunicate în Syros, soldaţii lui Mustafa, după ce au cucerit Retimo, au devenit stăpânii întregului ţinut, în ciuda vitejiei sphakioţilor.

— Bravi munteni, zise căpitanul Todros, aceşti sphakioţi care, încă de la începutul războiului, şi-au făcut, pe bună dreptate, o mare reputaţie de vitejie…

— Da, şi de vitejie… şi de avariţie, Todros, răspunse Henry d'Albaret. În urmă cu nici două luni, în mâinile lor stătea soarta Cretei. Mustafa şi ai lui, surprinşi de localnici, puteau să fie ucişi până la unul; dar, la ordinul său, soldaţii otomani au început să arunce bijuterii, podoabe, arme de preţ, tot ce aveau mai de valoare asupra lor şi, în vreme ce sphakioţii se îmbulzeau să adune aceste obiecte, turcii au putut să-şi ia tălpăşiţa, prin defileul în care trebuiau să-şi găsească moartea!

— Iată un lucru foarte trist, dar, la urma urmei, comandante, cretanii nu sunt întru totul greci!

Nu era de mirare să-l auzi pe secundul Syphantei, care era de origine elenică, vorbind în acest mod. Nu doar în ochii lui, indiferent cât de fierbinte le-ar fi fost patriotismul, cretanii nu treceau drept greci adevăraţi, dar nimeni nu credea că vor deveni nici după formarea definitivă, a noului regat. La fel ca Samosul, Creta avea să rămână sub stăpânire otomană, cel puţin până în 1832, epocă la care sultanul urma să-i cedeze lui Mehmet-Ali toate drepturile sale asupra insulei.

Or, în starea actuală a lucrurilor, comandantul d'Albaret

nu avea niciun interes să intre în contact cu diversele porturi ale Cretei. Candia devenise principalul arsenal al egiptenilor şi, de acolo, paşa îşi lansase sălbaticii săi soldaţi asupra Greciei. Cât priveşte Caneea, la instigarea autorităţilor otomane, populaţia sa ar fi putut întâmpina în mod neplăcut pavilionul cor-firot care flutura pe arborele Syphantei. În fine, nici la Gira-Petra, nici la Suda, nici la Cisamos, Henry d'Albaret n-ar fi obţinut informaţii care să-i permită să-şi încununeze croaziera printr-o captură mai importantă.

— Nu, zise el căpitanului Todros, mi se pare pierdere de vreme să supraveghem coasta septentrională, în schimb am putea să dăm ocol insulei prin nord-vest, să trecem pe lângă capul Spada şi să navigam, o zi sau două, în larg de Grabousa.

Aceasta era, evident, cea mai bună alegere. În apele rău-famate ale Grabousei, Syphanta ar fi găsit, probabil, ocazia, care îi era refuzată de mai bine de o lună, de a le trimite câteva şarje piraţilor din Arhipelag.

Mai mult, dacă şaica, cum se credea, navigase către Creta, nu era cu neputinţă să fi făcut escală la Grabousa. Un motiv în plus pentru comandantul d'Albaret să vrea să cerceteze vecinătăţile acestui port.

La această epocă, într-adevăr, Grabousa era încă un cuib de piraţi. Cu aproape opt luni mai înainte, fusese nevoie de o flotă anglo-franceză şi de un detaşament de soldaţi greci, sub comandamentul lui Mavrocordat, pentru a pune la respect această vizuină de păgâni. Şi, ceea ce a fost cu totul deosebit, tocmai autorităţile cretane au refuzat să predea o duzină de piraţi, cerută de comandantul escadrei engleze. Astfel, acesta din urmă a fost nevoit să deschidă focul asupra citadelei, să dea foc mai multor vase şi să ordone o debarcare pentru a obţine satisfacţie.

Era, aşadar, firesc să presupui că, de la plecarea escadrei aliate, piraţii ar fi considerat preferabil să se refugieze la Grabousa, întrucât aici îşi găsiseră nişte ajutoare atât de neaşteptate. De aceea Henry d'Albaret se hotărî să ajungă

la Scarpanto urmând coasta meridională a Cretei, astfel încât să treacă pe dinaintea Grabousei. Dădu, aşadar, ordinele necesare, iar căpitanul Todros se grăbi să le execute.

Vremea era minunată. De altfel, în acest climat blând, decembrie este începutul iernii, iar ianuarie este sfârşitul ei. Fericită insulă, această Creta, patria regelui Minos şi a inginerului Dedal! Oare nu aici Hipocrat îşi trimitea clientela bogată din Grecia, pe care o străbătea învăţându-i pe toţi arta de a tămădui?

Syphanta, orientată cu atenţie, cârmi în direcţia vântului cât să alunece pe lângă capul Spada, care se proiectează în capătul acestei limbi de pământ, alungite între golful din Caneea şi cel din Kisamo. Mai multe corăbii ieşiră din port – feluci sau chebekuri de cabotaj. Syphanta a „discutat" cu vreo câteva, şi nu avu motiv să le suspecteze răspunsurile. La întrebarea care li se adresă, despre piraţii cărora Grabousa ar fi putut să le ofere adăpost, ele s-au arătat, de altfel, extrem de rezervate. Se simţea că le era teamă să se compromită. Henry d'Albaret nu putu afla, cu adevărat, nici măcar dacă şaica Karysta se găsea în momentul acela în port.

Corveta îşi lărgi, atunci, câmpul de observaţie. Vizită împrejurimile cuprinse între Grabousa şi capul Crio. Apoi, în data de 22, sub o plăcută briză care se înteţea o dată cu venirea zilei şi se moleşea la căderea nopţii, trecu de cap şi începu să navigheze, cât mai aproape de ţărm cu putinţă, în apele litoralului libian, mai puţin frământat, mai puţin dantelat, mai puţin zburlit de promontorii şi de vârfuri ca acela din apele Cretei, pe coasta opusă. La nord, spre orizont, se desfăşura lanţul munţilor Asprovouna, pe care îl domina, la est, acest poetic munte Ida, ale cărui zăpezi dăinuiesc veşnic sub soarele Arhipelagului.

În mai multe rânduri, fără a face escală în niciunul dintre micuţele porturi de pe coastă, corveta se opri la o jumătate de milă de Rumelia, de Anopolis, de Sphakia; dar străjile de la bord nu putură semnala niciun vas de piraţi în

împrejurimile insulei.

La 27 august, Syphanta, după ce urmărise contururile marelui golf de la Messara, trecu de capul Matala, punctul cel mai meridional al Cretei, a cărui întindere, în acest loc, nu măsoară mai mult de zece sau unsprezece leghe. Nu se arăta niciun semn că această explorare va aduce fie şi cel mai mic rezultat util croazierei. Puţine corăbii, într-adevăr, căutau să străbată marea libiana la această latitudine. Preferau să meargă fie mai la nord, traversând Arhipelagul, fie mai la sud, apropiindu-se de coastele din Egipt. Nu se vedeau decât nişte vase pescăreşti, ancorate aproape de stânci, şi, din când în când, vreo câteva dintre acele bărci lungi, încărcate de melci de mare – un soi de moluşte destul de căutat, pe care îl expediau, în încărcături enorme, spre toate insulele.

Or, dacă Syphanta nu întâlnise pe nimeni în această parte a litoralului, terminată prin capul Matala, acolo unde numeroasele insuliţe puteau ascunde tot atâtea mici ambarcaţiuni, nu era probabil să fi fost mai favorizată în cea de-a doua jumătate a coastei meridionale. Henry d'Albaret trebuia, aşadar, să se decidă să apuce direct spre Scarpanto, chit că ar fi ajuns acolo ceva mai devreme decât îi indicase misterioasa scrisoare, când proiectele sale fură modificate, în seara de 29 august.

Era ora şase. Comandantul, secundul şi câţiva ofiţeri erau strânşi pe dunetă, observând capul Matala. În clipa aceea, vocea unuia dintre gabieri, stând de veghe pe barele zburătorului mic, se făcu auzită:

— Corabie la babord înainte!

Ocheanele fură imediat îndreptate către punctul indicat, la câteva mile în partea din faţă a corvetei.

— într-adevăr, spuse comandantul d'Albaret, iată un vas care navighează pe lângă uscat...

— Şi pe care se pare că-l cunosc bine, din moment ce îl urmează atât de îndeaproape! adăugă căpitanul Todros.

— Şi-a înălţat pavilionul?

— Nu, comandante, răspunse unul dintre ofiţeri.

— întrebaţi oamenii de veghe dacă se poate afla care este naţionalitatea acestei corăbii!

Ordinele fură executate. Câteva clipe mai târziu, veni răspunsul că niciun pavilion nu flutura pe bastonul de la pupa acestui vas, nici în vârful catargului principal.

Cu toate acestea, era încă ziuă, adică destulă lumină cât să se poată, necunoscându-i naţionalitatea, măcar estima forţa sa.

Era un bric, al cărui catarg principal se înclina sensibil spre pupa. Extrem de lung, deosebit de zvelt ca formă, cu exagerat de multe catarge, cu o largă velatură, vasul putea, cel puţin după cum se distingea de la această distanţă, să încarce şapte până la opt tone şi trebuie să fi atins o viteză excepţională cu toate pânzele sale. Dar era oare armat de război? Avea sau nu o baterie la bord? Pavoazele sale erau oare străpunse de sabor-duri ale căror obloane fuseseră închise? Iată ceea ce nici cele mai precise ocheane'de la bord nu putură desluşi.

Într-adevăr, o distanţă de patru mile, cel puţin, despărţea în clipa aceea bricul de corvetă. În plus, cum soarele tocmai dispăruse în spatele crestelor munţilor Asprovouna, începuse să se însereze, iar întunericul, la baza uscatului, era deja adânc.

— Ciudat vas! spuse căpitanul Todros.

— S-ar zice că încearcă să treacă printre insula Platana şi coastă! adăugă unul dintre ofiţeri.

— Da! Precum o corabie care ar regreta că a fost văzută, răspunse secundul, si care ar vrea să se ascundă!

La pupa se arborează, de obicei, pavilionul de origine al navei, iar pe catargul principal, pavilionul ţării în apele căreia navighează. Henry d'Albaret nu răspunse; dar, evident, împărtăşea părerea ofiţerilor. Manevra bricului, în momentul acela, i se păru suspectă.

— Căpitane Todros, zise el în sfârşit, este important să nu îi pierdem urma acestei corăbii pe timpul nopţii. Vom manevra astfel încât să rămânem în aceste ape până în zori. Dar, cum nu trebuie să ne vadă, veţi stinge toate

focurile de la bord.

Secundul dădu ordinele în consecinţă. Au continuat să ţină sub observaţie bricul, atât cât l-au mai putut vedea, la baza uscatului înalt care îl adăpostea. Când se făcu noapte, acesta dispăru cu desăvârşire şi nicio lanternă nu le îngădui să îi determine poziţia.

A doua zi, încă de la primele raze ale răsăritului, Henry d'Albaret se afla la prova Syphantei, aşteptând să se destrame pâcla de la suprafaţa mării.

Către ora şapte, ceaţa se risipi, şi toate lunetele se îndreptară spre răsărit.

Bricul continua să meargă de-a lungul uscatului, ajuns prin dreptul înălţimii capului Alikaporitha, la vreo şase mile înaintea corvetei. Aşadar, câştigase un avans sensibil în timpul nopţii, fără să fi adăugat nimic la velatură sa din ajun, trinchetul, micul şi marele gabier, straiul zburătorului mic, lăsându-şi vela mare şi randa înfăşurate pe strângătoare.

— Aceasta nu este viteza unei corăbii care caută să fugă, observă secundul.

— Ce contează! răspunse comandantul. Să încercăm să o vedem mai de aproape! Căpitane Todros, ordonă să ne îndreptăm către acest bric!

Pânzele înalte fură imediat întinse la fluierul şefului de echipaj, iar viteza corvetei crescu vertiginos.

Dar, fără îndoială, bricul ţinea să-şi păstreze avantajul, fiindcă şi el îşi întinse brigantina şi straiul zburătorului mare – deşi nimic altceva. Dacă nu voia să se lase prins de Syphanta, ceea ce era foarte probabil, nu voia nici s-o piardă în urmă. Cu toate acestea, se menţinea pe lângă coastă, urmând-o cât mai îndeaproape cu putinţă.

Către ora zece dimineaţa, fie că era mai favorizată de vânt, fie că vasul necunoscut consimţise să o lase să mai reducă din distanţă, corveta câştigase patru mile.

Bricul putu fi studiat, astfel, în condiţii mai optime. Era armat cu vreo douăzeci de tunuri-mitralii şi trebuie să fi avut şi o interpunte, deşi foarte jos, la linia de plutire.

— Înălţaţi pavilionul, zise Henry d'Albaret.

Pavilionul fu arborat la pic şi fu însoţit de o salvă de tun. Aceasta însemna că Syphanta cerea să cunoască naţionalitatea corăbiei din vedere. Dar nici la acest semnal corveta nu primi niciun răspuns. Bricul nu-şi schimbă nici direcţia, nici viteza, dar cârmi un cart ca să treacă pe dinaintea golfului din Keraton.

— Nu-i politicos, voinicul ăsta! spuseră mateloţii.

— Dar poate este prudent! răspunse un bătrân gabier de la trinchet. Cu arborele său principal înclinat, are aerul că-şi poartă pălăria pe-o ureche şi că n-are chef să salute oamenii!

O a doua salvă de tun porni de la sabordul de vânătoare al corvetei – inutil. Bricul nu se opri, ci îşi continuă liniştit drumul, fără să îi mai pese de somaţiile corvetei, de parcă nu le-ar fi auzit.

Atunci se încinse o veritabilă întrecere între cele două bastimente. Toate pânzele se întinseră deasupra bordului Syphantei, straiuri, focuri, rândunici şi contra-rândunici, toate, până şi civadiera. Dar, la rândul său, bricul forţă velatura şi îşi păstră, netulburat, distanţa.

— Are, pasămite, un mecanism dat dracului în vântrelele sale! strigă bătrânul gabier.

Adevărul este că la bordul corvetei oamenii începuseră să se înfurie, nu doar echipajul, ci şi ofiţerii şi, mai presus de toţi, nerăbdătorul Todros. Dumnezeule mare! ar fi dat tot norocul lui numai pentru a amarina acest bric, oricare i-ar fi fost naţionalitatea!

Syphanta era armată, la prova, cu un tun cu bătaie foarte lungă, care putea lansa o ghiulea plină, de treizeci de livre, la o distanţă de aproape două mile.

Comandantul d'Albaret – calm, cel puţin în aparenţă –, dădu ordin să se tragă cu acest tun.

Lovitura porni, dar ghiuleaua, după ce ricoşa, căzu la vreo douăzeci de braţe de bric.

Acesta din urmă, în loc de răspuns, se mulţumi să greeze înaltele sale straiuri ale zburătorilor şi, curând, spori

distanţa care-l separa de corvetă.

Va să zică, trebuia să renunţe să-l ajungă, atât forţând pânzele cât şi trimiţându-i proiectile? Era umilitor pentru o corabie atât de rapidă ca Syphanta!

După toate acestea şi altele asemenea, noaptea începu să se lase din nou. Corveta se afla atunci cam în dreptul capului Peristera. Briza se înteţi destul de tare ca să fie necesar să strângă straiurile şi să stabilească o velatură potrivită pentru noapte.

În mintea comandantului stăruia temerea că, în zori, nu vor mai vedea nici urmă de bric, nici măcar vârful catargelor sale, care vor fi mascate fie de linia orizontului, la est, fie de o cotitură a coastei.

Se înşela.

La răsăritul soarelui, bricul continua să fie prezent, navigând cu aceeaşi viteză, menţinându-şi distanţa. Ai fi zis că îşi regla viteza după aceea a corvetei.

— O să ne ţină iar în cârcă, se spunea pe teuga din faţă, va fi aceeaşi poveste ca ieri!

Nimic mai adevărat.

În acel moment, bricul, după ce intrase în canalul Kouphonisi, între insula cu acelaşi nume şi pământ, înconjură vârful Kakialithi, ca să urce din nou pe partea orientală a Cretei.

Aşadar, avea să se retragă în vreun port sau să dispară

într-unui dintre îngustele canale de pe ţărm?

Nu se întâmplă niciuna dintre aceste variante.

La ora şapte dimineaţa, bricul apucă hotărât spre nord-est şi se avântă în largul mării.

— Se îndreptă către Scarpanto? se întreba Henry d'Albaret, nu fără uimire.

Şi, sub un vânt care se înteţea din ce în ce, cu riscul de a-şi pierde o parte din velatură, continuă această interminabilă urmărire, pe care interesul misiunii sale, nu mai puţin ca onoarea bastimentului său, îi poruncea să nu o abandoneze.

Acolo, în partea aceea a Arhipelagului, larg deschis în toate punctele compasului, în mijlocul acestei vaste mări, care nu mai era îngrădită de înălţimile Cretei, Syphanta păru să câştige, la început, un oarecare avantaj faţă de bric. În jur de ora unu după-amiaza, distanţa dintre o corabie şi cealaltă se redusese la mai puţin de trei mile. Câteva ghiulele fură expediate din nou; dar nu putură să-şi atingă ţinta şi nu provocară nicio schimbare în viteza de înaintare a bricului.

Deja apăruseră crestele insulei Scarpanto la orizont, în spatele micuţei Caso, care atârnă în vârful insulei precum Sicilia în vârful Italiei.

Comandantul d'Albaret, ofiţerii şi echipajul său nădăjduiră atunci că în sfârşit vor face cunoştinţă cu această misterioasă corabie, destul de nepoliticoasă cât să nu-i răspundă nici la semnale, nici la proiectile.

Dar, pe la ora cinci seara, briza se domoli, iar bricul îşi recupera întregul avans.

— Ah! ticălosul!... Dracul ţine cu el!... O să ne scape! strigă căpitanul Todros.

Şi, atunci, tot ce putea face un marinar experimentat în scopul de a-şi creşte viteza corăbiei, pânze udate pentru a întări ţesătura, hamace suspendate, a căror legănare poate imprima un balans favorabil înaintării, totul fu pus în practică – nu fără oarecare succes. Pe la ora şapte, într-adevăr, puţin după apusul soarelui, numai două mile, cel

mult, mai separau corăbiile.

Dar noaptea se lasă repede la această latitudine, iar apusul durează puţin. Ai" fi trebuit să crească şi mai mult viteza corvetei ca să ajungă bricul înainte de a se face beznă.

În momentul acela, bricul trecea printre insuliţele Caso-Poulo şi Casos. Apoi, la capătul acesteia din urmă, în fundul strâmtorii înguste care o separă de Scarpanto, îl pierdură din vedere.

La o jumătate de oră după el, Syphanta ajungea în acelaşi loc, ţinându-se mereu pe lângă pământ ca să-şi păstreze vântul. Era încă destulă lumină ca să se poată distinge un vas de mărimea lui pe o rază de mai multe mile.

Bricul dispăruse.

XII
O LICITAŢIE LA SCARPANTO

Dacă insula Creta, după cum povesteşte fabula, a fost, odinioară, leagănul zeilor, antica insulă Carpathos, actuala Scarpanto, a fost patria titanilor, cei mai curajoşi dintre adversarii lor. In atacarea exclusiv a muritorilor, piraţii moderni nu sunt mai puţin demni descendenţi ai acestor răufăcători mitologici, care nu s-au temut să ia cu asalt Olimpul. Or, la această epocă, se părea că bandiţii de toate speţele îşi stabiliseră cartierul general pe această insulă, unde se născuseră cei patru fii ai lui Iafet, strănepoţii lui Uranus şi ai Geei.

Şi, într-adevăr, Scarpanto se pretează de minune la

manevrele pe care le cere meseria de pirat în Arhipelag. Este situată, aproape izolat, la extremitatea sud-estică a acestor mări, la mai bine de patruzeci de mile de insula Rodos. Vârfurile sale înalte o semnalează de departe. Pe vreo douăzeci de leghe, perimetrul său se decupează, se răscroieşte, se scobeşte în multiple intrânduri, braţe de mare care adăpostesc o infinitate de colţi de stâncă subacvatici. Dacă insula le-a dat numele apelor care o scaldă, a fost pentru că era deja temută de antici, tot atât cât este de temută şi de moderni. Fără o practică îndelungată, şi există o veche practică în marea Carpathiană, era şi mai este încă foarte primejdios să te aventurezi pe aici.

Totuşi nu este lipsită de nişte locuri bune de ancorat această insulă, care reprezintă ultima perlă din şiragul Sporadelor. De la capul Sydro şi capul Pernisa până la capurile Bonares şi Andemo, pe coasta sa septentrională, se pot găsi numeroase adăposturi. Patru porturi, Agata, Porto di Tristano, Porto Grato şi Porto Maio Nato, erau foarte frecventate odinioară de către cabotierele din Levant, înainte ca Rodosul să le răpească importanţa comercială. Acum, abia dacă mai sunt vreo câteva corăbii care au interes să facă escală aici.

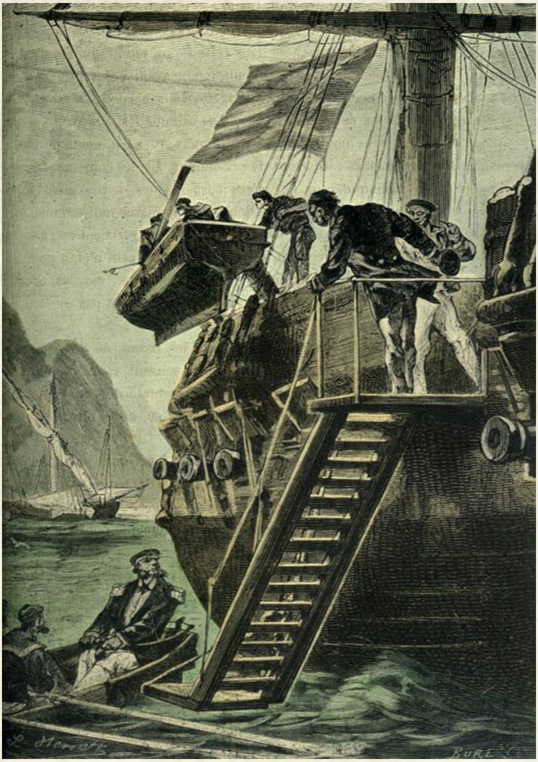
Scarpanto este o insulă grecească sau, cel puţin, este locuită de o populaţie grecească, dar aparţine Imperiului otoman. După constituirea definitivă a regatului Greciei, trebuia chiar să rămână turcească, sub guvernarea unui simplu cadiu, care locuia, pe atunci, într-un soi de casă fortificată, situată deasupra modernului burg Arkassa.

La vremea povestirii noastre, se putea întâlni pe insulă un mare număr de turci, cărora, se cuvine să spunem, populaţia, neparticipând la războiul de Independenţă, le făcea o primire favorabilă. Devenită centrul operaţiunilor comerciale dintre cele mai criminale, Scarpanto primea cu aceeaşi consideraţie vasele otomane şi corăbiile de piraţi, care veneau să-i debarce încărcăturile lor de prizonieri. Aici, misiţii din Asia Mică, precum şi cei de pe coastele Africii de

Nord, se îmbulzeau în jurul unei importante pieţe, unde se vindea la bucată această marfă umană. Aici se deschideau licitaţii, aici se stabileau preţurile, care variau în funcţie de cererea sau oferta de sclavi. Şi, trebuie să mărturisim, cadiul nu era nici pe departe dezinteresat de aceste afaceri, pe care le prezida personal, fiindcă, altminteri, misiţii ar fi putut să nu-şi îndeplinească datoria de a-i lăsa şi lui un oarecare procent din vânzare.

Cât despre transportul acestor nefericiţi spre bazarurile Smirnei sau ale Africii, acesta se realiza cu ajutorul corăbiilor, care, cel mai adesea, veneau să ia încărcătura din portul Arkassa, situat pe coasta occidentală a insulei. Dacă acestea nu erau suficiente, un mesaj urgent era trimis pe coasta opusă, iar piraţii nu se dădeau în lături de la acest odios comerţ.

În acel moment, în estul insulei Scarpanto, în fundul golfuleţelor aproape cu neputinţă de descoperit, se numărau nu mai puţin de douăzeci de vase, mari şi mici, încărcate cu peste o mie două sute sau o mie trei sute de oameni. Această flotilă nu aştepta decât sosirea şefului său, pentru a se lansa în cine ştie ce nouă şi criminală expediţie.

În portul Arkassa, la o ancablură distanţă de dig, într-o excelentă radă cu o adâncime de zece braţe, Syphanta veni să îşi arunce ancora, în seara de 2 septembrie. Henry d'Albaret, punând piciorul pe insulă, nu se

mai îndoia că aventurile croazierei sale îl conduseseră intenţionat la principalul antrepozit al cornetului cu sclavi.

— Socotiţi că o să facem un timp escală la Arkassa, comandante? întrebă căpitanul Todros, când manevrele de ancorare se încheiară.

— Nu ştiu, răspunse Henry d'Albaret O mulţime de circumstanţe mă pot obliga să părăsesc de urgenţă acest port, dar o altă mulţime pot, la fel de bine, să mă reţină aici!

— Oamenii au voie la ţărm?

— Da, dar numai pe chei. Trebuie ca jumătate din echipaj să fie întotdeauna consemnat pe Syphanta.

— S-a înţeles, comandante, răspunse căpitanul Todros. Suntem aici mai mult în ţară turcească decât în ţară grecească şi este prudent să fim cu ochii în patru!

Ne amintim că Henry d'Albaret nu spusese nimic, nici secundului, nici ofiţerilor, despre motivele pentru care venise la Scarpanto, nici cum îi fusese stabilită întâlnirea pe această insulă, în primele zile ale lunii septembrie, printr-o scrisoare anonimă, sosită la bord în condiţii inexplicabile. De altfel, se aştepta să primească aici vreo nouă comunicare, care să-l lămurească despre ce aştepta misteriosul său corespondent de la corvetă în apele Carpathiene.

Dar îl frământa şi dispariţia subită a bricului – lucru care nu era mai puţin straniu – dincolo de canalul din Caso 3, atunci când Syphanta se crezuse pe punctul de a-l prinde.

Astfel, înainte să arunce ancora la Arkassa, Henry d'Albaret nu fusese convins că trebuia să abandoneze partida. După ce se apropiase de pământ, atât cât îi permitea pescajul corvetei, hotărâse să cerceteze toate văgăunile de pe coastă. Numai că, în mijlocul sumedeniei de recife care o hotărniceau, un bastiment ca bricul putea cu uşurinţă să se ascundă. În spatele acestei bariere de brizanţi, de care Syphanta nu se putea apropia prea mult fără a risca să eşueze, un căpitan care ar fi cunoscut aceste ape ar fi avut toate şansele să-şi facă pierdută urma pentru

cei care îl căutau. Aşadar, dacă bricul se refugiase în vreun golfuleţ tainic, ar fi fost foarte dificil să mai dea de el, precum şi de alte corăbii de piraţi, cărora insula le oferea găzduire în locuri de escală necunoscute.

Căutările corvetei durară două zile şi fură zadarnice. Bricul părea să fi fost înghiţit dintr-o dată de ape, dincolo de Casos, fiindcă n-a fost de văzut. Oricâtă amărăciune simţise, comandantul d'Albaret a trebuit să renunţe la orice speranţă de a-l descoperi. Aşadar, se hotărâse să vină să arunce ancora în portul Arkassa. Aici, nu avea decât să aştepte.

A doua zi, între orele trei şi cinci ale după-amiezii, micuţul orăşel Arkassa avea să fie năpădit de o mare parte a populaţiei insulei, fără a mai vorbi despre străini, europeni sau asiatici, care, cu această ocazie, nu puteau să lipsească. Era, într-adevăr, o zi de mare târg. Sărmanele fiinţe, de toate vârstele şi de toate condiţiile, recent luate prizoniere de către turci, aveau să fie puse în vânzare.

În vremea aceea, exista în Arkassa un bazar special destinat acestui soi de operaţiuni, un „batistan", aşa cum se întâlnesc prin unele oraşe din ţările nord-africane. In acest batistan se aflau, atunci, vreo sută de prizonieri, bărbaţi, femei şi copii, rezultaţi din ultimele expediţii în scop de jaf, făcute în Pelopones. Îngrămădiţi unii peste alţii în mijlocul unei curţi fără umbră, sub soarele arzător, veşmintele lor în zdrenţe, atitudinea lor mâhnită şi chipurile lor de deznădăjduiţi spuneau singure tot ce avuseseră de suferit. Hrăniţi prost, cât să nu moară, abia dându-li-se de băut o apă tulbure, aceşti nefericiţi se grupaseră pe familii, până în clipa în care capriciul cumpărătorilor avea să despartă nevestele de bărbaţii lor, copiii de mamele şi de taţii lor. Ar fi inspirat cea mai sfâşietoare milă oricăror altora decât acestor cruzi „bachis", paznicii lor, pe care nicio durere nu-i putea mişca. Şi ce însemnau aceste torturi de acum, pe lângă ce îi aştepta în cele şaisprezece ocne din Alger, clin Tunis sau din Tripoli, unde moartea îi secera cu atâta iuţeală, încât trebuiau să fie neîncetat reumplute?

Cu toate acestea, captivii nu-şi pierduseră şi ultima speranţă de a redeveni liberi. Cumpărătorii lor, dacă făceau o afacere bună cumpărându-i, nu câştigau mai puţin redându-le libertatea – la un preţ foarte ridicat – mai ales celor a căror valoare se calcula după situaţia socială deţinută în ţările lor de baştină. Mulţi fuseseră astfel smulşi din ghearele sclaviei, fie prin iertare publică, atunci când statul îi revindea înainte de a fi deportaţi, fie când proprietarii negociau direct cu familiile, fie, în sfârşit, când călugării Milei, bogaţi din chetele pe care le adunau clin întreaga Europă, veneau să îi elibereze până în principalele centre de sclavi din Berbería. La fel, adesea, particulari mânaţi de acelaşi sentiment de caritate îşi consacrau o parte din averea lor acestei opere de binefacere. În ultimul timp, sume considerabile, a căror provenienţă era necunoscută, se folosiseră pentru astfel de răscumpărări, în special în profitul sclavilor de origine greacă, pe care sorţii războiului îi dăduseră de şase ani de zile pe mâna misiţilor din Africa şi din Asia Mică.

Târgul din Arkassa funcţiona pe bază de licitaţie publică. Oricine, străin sau indigen, putea lua parte la târg; dar, în ziua aceea, cum negociatorii nu veniseră să opereze decât pentru ocnele din Berbería, nu exista decât un singur lot de captivi. După cum acest lot i-ar fi revenit unuia sau altuia dintre misiţi, avea să fie dirijat spre Alger, Tripoli sau Tunis.

Cu toate acestea, existau două categorii de prizonieri. Unii fuseseră aduşi din Pelopones – erau cei mai numeroşi. Ceilalţi fuseseră de curând luaţi la bordul unei corăbii greceşti, care îi transportase de la Tunis la Scarpanto, de unde trebuia repatriaţi în ţara lor de origine.

Pentru aceşti bieţi oameni, trecuţi prin atâtea necazuri, ar fi însemnat ultima licitaţie care să le hotărască soarta, iar preţul lor putea fi supralicitat până când avea să bată ora cinci. Salva de tun din citadela Arkassa, asigurând închiderea portului, oprea, în acelaşi timp, ultimele mize de preţ ale târgului.

Aşadar, la 3 septembrie, misiţii roiau în jurul batistanului.

Existau printre ei numeroşi agenţi veniţi din Smirna şi din alte locuri învecinate din Asia Mică, agenţi care, după cum am spus, acţionau în numele Statelor Berbere.

Această fierbere era foarte uşor de explicat. Într-adevăr, ultimele evenimente făcea să se presimtă un apropiat sfârşit al Războiului de Independenţă. Ibrahim se retrăsese în Pelopones, în vreme ce mareşalul Maison debarcase de curând în Moreea, cu un corp expediţionar de două mii de francezi. Exportul prizonierilor avea, deci, să fie considerabil redus pe viitor. De aceea, valoarea lor venală trebuia să crească încă pe atât, spre marea satisfacţie a cadiului.

În timpul dimineţii, misiţii vizitaseră batistanul, şi ştiau la ce să se aştepte privind cantitatea sau calitatea captivilor, al căror lot avea să atingă, fără îndoială, preţuri foarte piperate.

— Pe Mahomed! repeta un agent din Smirna, care perora în mijlocul unui grup de confraţi de ai săi, epoca afacerilor bune a apus! Vă mai aduceţi aminte de timpurile în care corăbiile ne aduceau aici prizonieri cu miile şi nu cu sutele?

— Da!… cum s-a întâmplat, de pildă, după masacrele din Scio! răspunse un alt misit. Dintr-o lovitură, peste patruzeci de mii de sclavi! Pontoanele erau neîncăpătoare!

— Fără îndoială, zise şi un al treilea agent, care părea să aibă mare aplecare către negoţ. Dar prea mulţi captivi înseamnă prea multe oferte, iar prea multe oferte înseamnă prea mari reduceri de preţuri! Mai mult valorează să transporţi puţin câte puţin, în condiţii mai avantajoase, deoarece câştigurile din revânzare sunt mereu aceleaşi, chiar dacă au crescut considerabil cheltuielile!

— Da!… Mai ales în BerberiaL. Douăsprezece procente din profitul total se duc la paşă, cadiu sau guvernator!

— Fără a mai pune la socoteală un procent pentru întreţinerea digului şi a bateriilor de coastă!

— Şi încă un procent care iese din buzunarul nostru şi intră într-al marabuţilor!

— Într-adevăr, te ruinează, fie că eşti armator, fie misit!

Astfel de cuvinte se schimbau între agenţi, care nici măcar nu aveau conştiinţa infamiei comerţului lor. Mereu aceleaşi plângeri despre aceleaşi probleme de drepturi! Şi ar fi continuat, fără îndoială, să-şi dezvolte reproşurile, dacă orologiul nu le-ar fi pus căluş, anunţând deschiderea târgului.

Este de la sine înţeles că însuşi cadiul prezida această vânzare. Il obligau atât datoria sa de reprezentant al cârmuirii turceşti, cât şi interesul personal. Stătea acolo, pe un soi de estradă, la umbra unui cort în vârful căruia flutura steagul roşu cu semilună, pe jumătate tolănit pe nişte perne mari, cu o nepăsare tipic otomană.

În apropierea sa, crainicul public era gata să-şi facă meseria. Dar să nu credeţi că acest crainic avea să-şi spargă pieptul strigând! Nu! In genul acesta de afaceri, misiţii îşi luau un răgaz înainte de a supralicita. Dacă avea să se işte vreo concurenţă mai strânsă pentru adjudecarea definitivă, cu siguranţă aceasta urma să se petreacă, după toate aparenţele, abia în ultimul sfert de oră al şedinţei.

Cea dintâi miză fu stabilită la o mie de livre turceşti, de către unul din misiţii din Smirna.

— O mie de livre turceşti! repetă crainicul.

Apoi, închise ochii, de parcă ar fi avut toată vremea să picotească, aşteptând o supralicitare.

În timpul primei ore, mizele de preţ urcară numai de la o mie la două mii de livre turceşti, adică la vreo patruzeci şi şapte de mii de franci, în moneda franceză. Misiţii se măsurau din priviri, se pândeau, vorbeau între ei despre cu totul altceva. Planul lor era dinainte stabilit. Nu îşi vor risca oferta maximă decât în ultimele minute dinaintea salvei de tun care anunţa închiderea.

Dar, sosirea unui nou concurent avea să modifice această stare ele spirit şi să dea un avânt neaşteptat supralicitărilor.

Către ora patru, într-adevăr, doi oameni apărură în piaţa din Arkassa. De unde veneau? Din partea orientală a insulei, fără îndoială, judecând după direcţia urmată de

trăsurica pe care o lăsaseră chiar la porţile batistanului.

Apariţia lor stârni un freamăt de surpriză şi de nelinişte. Evident, agenţii nu se aşteptau să vadă prezentându-se acum un personaj de care trebuia să ţină seama.

— Pe Allah! strigă unul dintre ei. Ăsta e Nicolas Starkos în persoană!

— Şi blestematul lui de Skopelo! răspunse un altul. Şi noi care credeam că i-a înghiţit iadul!

Într-adevăr, aceştia erau cei doi nou-sosiţi, prea bine cunoscuţi în târgul din Arkassa. Nu o dată ei făcuseră afaceri uriaşe, cumpărând prizonieri pentru perceptorii din Africa. Banii nu le lipseau, deşi nu se ştia de unde îi scoteau, dar aceasta era treaba lor. Iar cadiul, în ceea ce îl privea, nu putu decât să se bucure văzând că sosesc aceşti doi redutabili concurenţi.

O singură ocheadă îi fu de ajuns lui Skopelo, bun cunoscător în acest domeniu, ca să estimeze valoarea lotului de captivi. De aceea, se mulţumi să-i şoptească vreo câteva cuvinte la ureche lui Nicolas Starkos, care îi răspunse afirmativ, printr-o simplă aplecare a capului.

Dar, oricât de bun observator era secundul Karystei, el nu zărise tresărirea de groază pe care venirea lui Nicolas Starkos o provocase uneia dintre prizoniere.

Aceasta era o femeie în vârstă, de statură înaltă. Aşezată pe jos, mai la o parte, într-un colţ al batistanului, ea se ridică, de parcă o irezistibilă forţă ar fi atras-o. Ba chiar făcu vreo doi sau trei paşi înainte şi un strigăt fu cât pe-aci să-i scape de pe buze… Dar găsi puterea să se stăpânească. Apoi, trăgându-se înapoi încet, înfăşurată din cap până în picioare în faldurile unei mantii mizerabile, se reaşeză la locul ei, în spatele unui grup de captivi, astfel încât să se ascundă complet privirilor. Evident, nu i se părea de ajuns să-şi ascundă numai faţa – voia să se piardă cu întreaga-i făptură din ochii lui Nicolas Starkos.

Între timp, misiţii, fără să-i adreseze niciun cuvânt, nu-l scăpau din ochi pe căpitanul Karystei. Acesta dădea impresia că nu-i bagă în seamă. Oare venise să-şi dispute

acest lot de prizonieri? Se temeau de lucrul acesta, date fiind raporturile lui Nicolas Starkos cu paşii şi cu beii clin Statele Berbere.

Nu le trebui mult ca să se încredinţeze de acest lucru. În clipa aceea, crainicul se ridicase pentru a repeta, cu voce tare, suma ultimei strigări:

— Două mii de livre!

— Două mii cinci sute, zise Skopelo, care, în astfel de cazuri, devenea portavocea căpitanului său.

— Două mii cinci sute de livre! anunţă crainicul.

Iar discuţiile se reluară în diversele grupuri, care se studiau nu fără suspiciune.

Se scurse un sfert de oră. Nicio altă supralicitaţie nu se mai strigase după aceea a lui Skopelo. Nicolas Starkos, nepăsător şi distant, se plimba în jurul batistanului. Nimeni nu se putea îndoi că, până la urmă, adjudecarea va fi rostită în favoarea lui, ba chiar fără o strânsă concurenţă.

Cu toate acestea, misitul din Smirna, după ce, în prealabil, se consultase cu vreo doi sau trei colegi de breaslă, anunţă o nouă miză, de două mii şapte sute de livre.

— Două mii şapte sute de livre, repetă crainicul.

— Trei mii!

De data aceasta, vorbise Nicolas Starkos.

Ce se întâmplase, aşadar? De ce intervenea el personal în luptă? De ce vocea lui, atât de rece, de obicei, trăda o violentă emoţie, care îl surprinse până şi pe Skopelo? Vom vedea.

De vreo câteva clipe, Nicolas Starkos, după ce ajunsese la bariera batistanului, se plimba prin mijlocul grupurilor de captivi. Femeia în vârstă, văzându-l apropiindu-se, strânsese şi mai tare mantia în jurul ei. Aşadar, el nu o putuse vedea.

Insă, brusc, atenţia îi fusese atrasă de doi prizonieri care formau un grup aparte. Se oprise locului, de parcă picioarele îi fuseseră ţintuite de pământ.

Acolo, lângă un bărbat înalt, o fată, epuizată de oboseală,

zăcea pe pământ.

Văzându-l pe Nicolas Starkos, bărbatul se înălţă brusc. Imediat, fata deschise ochii. Dar, de îndată ce îl zări pe căpitanul Karystei, se trase înapoi.

— Hadjine! strigă Nicolas Starkos.

Era Hadjine Elizundo, pe care Xaris o prinse în braţe de parcă ar fi vrut s-o apere.

— Ea! repetă Nicolas Starkos.

Hadjine se desprinsese din strânsoarea lui Xaris şi îl privea în faţă pe fostul client al tatălui său.

Acesta fu momentul în care Nicolas Starkos, fără măcar să caute să afle cum se putuse întâmpla ca moştenitoarea bancherului Elizundo să fie astfel expusă în piaţa de sclavi de la Arkassa, strigă, cu voce schimbată, noua miză, de trei mii de livre.

— Trei mii de livre! repetase crainicul.

Trecuse cu puţin peste ora patru şi jumătate. Încă douăzeci şi cinci de minute până avea să se audă salva de tun, iar adjudecarea urma să fie pronunţată în favoarea ultimului licitant.

Dar, deja misiţii, după ce se sfătuiseră între ei, se pregăteau să părăsească piaţa, ferm hotărâţi să nu împingă mai departe preţurile. Părea, aşadar, sigur că, în lipsă de concurenţi, căpitanul Karystei avea să rămână stăpân pe teren, când iată că agentul din Smirna voi să încerce, pentru ultima oară, să susţină lupta.

— Trei mii cinci sute de livre! strigă el.

— Patru mii! răspunse pe nerăsuflate Nicolas Starkos.

Skopelo, care nu o zărise pe Hadjine, nu pricepea nimic din această înflăcărare nechibzuită a căpitanului. După socoteala sa, valoarea lotului fusese deja depăşită, ba chiar cu mult, prin acest preţ de patru mii de livre. De aceea, se întreba ce îl putea îmboldi pe Nicolas Starkos să se lanseze astfel într-o afacere proastă.

Între timp, o tăcere lungă urmase după ultimele cuvinte ale crainicului. Chiar şi misitul din Smirna, după un semn din partea colegilor săi, abandonase partida. Că aceasta va

fi definitiv câştigată de către Nicolas Starkos, căruia nu-i mai lipseau decât vreo câteva minute pentru a avea câştig de cauză, era un lucru care nu mai putea fi pus la îndoială.

Xaris înţelesese. De aceea, o strângea mai tare pe tânăra prizonieră în braţele sale. Nu-i va fi smulsă decât dacă îl vor ucide pe el mai întâi!

În clipa aceea, în mijlocul unei tăceri profunde, o voce vibrantă se făcu auzită şi două cuvinte îi fură aruncate crainicului:

— Cinci mii!

Nicolas Starkos se întoarse.

Un grup de marinari tocmai ajunsese la intrarea batistanului. In faţa lor stătea un ofiţer.

— Henry d'Albaret! strigă Nicolas Starkos. Henry d'Albaret... aici... la Scarpanto!

Numai pura întâmplare îl adusese pe comandantul Syphantei în piaţa de sclavi. El nu avusese habar că, în ziua aceea – respectiv la douăzeci şi patru de ore de la sosirea sa în Scarpanto –, avea loc o vânzare de sclavi în capitala insulei. Pe de altă parte, întrucât nu zărise nicăieri şaica în escală, era nu mai puţin uimit să-l găsească pe Nicolas Starkos la Arkassa decât era acesta din urmă de a-l vedea aici.

La rândul lui, Nicolas Starkos nu avea habar că Henry d'Albaret comanda corveta, deşi ştia că aceasta îşi aruncase ancora în Arkassa.

Se înţelege, aşadar, ce fel de sentimente puseseră stăpânire pe aceşti doi duşmani, când se treziră faţă în faţă.

Şi, dacă Henry d'Albaret lansase această miză neaşteptată, o făcuse pentru că, printre prizonierii din batistan, tocmai îi zărise pe Hadjine şi pe Xaris – Hadjine, care urma să cadă din nou în mâinile lui Nicolas Starkos! Dar, Hadjine îl auzise, îl văzuse şi s-ar fi grăbit către el, dacă paznicii n-ar fi împiedicat-o.

Dintr-un gest, Henry d'Albaret o linişti şi o opri pe fată. Oricât de mare îi era indignarea, când se văzu în prezenţa rivalului pe care îl ura de moarte, el rămase stăpân pe sine

însuşi. Da! Chiar cu preţul întregii sale averi, dacă ar fi fost nevoie, i-ar fi smuls lui Nicolas Starkos prizonierii îngrămădiţi în târgul de la Arkassa şi, o dată cu ei, pe aceea pe care o căutase atâta, aceea pe care nu spera s-o mai vadă vreodată!

În orice caz, lupta promitea să devină fierbinte. Într-adevăr, dacă Nicolas Starkos nu putea pricepe cum de Hadjine Elizundo se afla printre aceşti prizonieri, pentru el, ea nu reprezenta mai puţin decât bogata moştenitoare a bancherului din Corfu. Milioanele sale nu puteau dispărea o dată cu ea. Trebuia să fie oriunde s-ar fi aflat şi ea, pentru a-i servi la răscumpărarea de la cel căruia i-ar fi devenit sclavă. Aşadar, nu era niciun risc să supraliciteze. De aceea, Nicolas Starkos se hotărî să liciteze cu atât mai multă pasiune cu cât era vorba de a lupta împotriva rivalului său şi a celui pe care ea îl prefera!

— Şase mii de livre! strigă el.

— Şapte mii! răspunse comandantul Syphantei, fără măcar să se întoarcă spre Nicolas Starkos.

Cacliul nu putea decât să se bucure de întorsătura pe care o luaseră lucrurile. În prezenţa acestor doi concurenţi, nu căuta deloc să-şi ascundă satisfacţia care răzbătea de sub seriozitatea sa musulmană.

Dar, dacă acest lacom magistrat calcula deja care îi vor fi beneficiile personale, în schimb, Skopelo începea să îşi piară firea. Îl recunoscuse pe Henry d'Albaret, apoi şi pe Hadjine Elizundo. Dacă, orbit de ură, Nicolas Starkos se încăpăţâna, afacerea, care era profitabilă, într-o oarecare măsură, ar fi devenit foarte proastă, mai ales dacă fata îşi pierduse averea după cum îşi pierduse şi libertatea – ceea ce era foarte posibil, de altfel!

De aceea, trăgându-l pe Nicolas Starkos deoparte, încercă umil să-i supună atenţiei câteva observaţii de bun-simţ. Însă fu tratat într-un asemenea mod încât nu mai îndrăzni o a doua intervenţie. Acum, fu însuşi căpitanul Karystei cel care îi striga crainicului sumele licitate şi cu o voce insultătoare pentru rivalul său.

Cum este lesne de înţeles, misiţii, simţind că bătălia se va încinge zdravăn, rămăseseră pe loc, pentru a-i urmări evoluţia. Mulţimea curioşilor, asistând la această luptă cu lovituri de mii de livre, manifesta curiozitatea pe care o avea faţă de zvonurile nemaipomenite. Dacă îl cunoştea majoritatea pe căpitanul şeicii, niciunul dintre ei nu-l cunoştea pe comandantul Syphantei. Nu se ştia nici în ce scop venise această corvetă, navigând sub pavilion corfârot, în apele insulei Scarpanto. Dar, de la începutul războiului, atâtea corăbii, de toate naţionalităţile, se ocupaseră cu transportul de sclavi, încât totul dădea de înţeles că Syphanta servea şi ea acestui gen de negoţ. Aşadar, că prizonierii ar fi fost cumpăraţi de Henry d'Albaret sau de Nicolas Starkos, pentru ei însemna tot sclavie.

În orice caz, în mai puţin de cinci minute, această problemă avea să fie definitiv încheiată.

La ultima licitaţie proclamată de crainic, Nicolas Starkos răspunsese cu aceste cuvinte:

— Opt mii de livre!

— Nouă mii! zise Henry d'Albaret.

Din nou tăcere. Comandantul Syphantei, mereu stăpân pe el, urmărea privirea lui Nicolas Starkos, care alerga într-un du-te-vino turbat, fără ca Skopelo să îndrăznească să-i vorbească. Nicio observaţie, de altfel, n-ar mai fi putut stăvili acum furia licitaţiei.

— Zece mii de livre! strigă Nicolas Starkos.

— Unsprezece mii! răspunse Henry d'Albaret.

— Douăsprezece mii! replică Nicolas Starkos, fără să mai aştepte, de data aceasta.

Comandantul d'Albaret nu răspunse imediat. Nu că ar fi şovăit s-o facă. Dar tocmai îl văzuse pe Skopelo repezindu-se către Nicolas Starkos pentru a-l opri din cursa lui nebunească – ceea ce, pentru moment, îi devie atenţia căpitanului Karystei.

In acelaşi timp, bătrâna prizonieră, care se ascunsese cu atâta îndârjire până atunci, se ridicase drept în picioare, ca şi cum i-ar fi trecut prin minte să-şi arate faţa către Nicolas

Starkos…

În clipa aceea, în vârful citadelei din Arkassa, o flacără iute străluci într-o volută de norişori albi; dar, mai înainte ca detunătura să ajungă până la batistan, o nouă licitaţie se lansă cu o voce răsunătoare:

— Treisprezece mii de livre!

Apoi, se auzi bubuitura, urmată de urale interminabile.

Nicolas Starkos îl împinsese pe Skopleo cu atâta violenţă, încât îl dăduse de-a dura pe pământ… Acum, era prea târziu! Nicolas Starkos nu mai avea dreptul să supraliciteze! Hadjine Elizundo tocmai îi scăpase, şi pentru totdeauna, fără îndoială!

— Vino! îi spuse el cu o voce înăbuşită lui Skopelo. Şi putu fi auzit murmurând aceste cuvinte:

— Va fi mai sigur şi va costa mai puţin!

Amândoi se urcară apoi în trăsurica lor şi dispărură la cotitura străzii care se îndrepta spre interiorul insulei.

Deja Hadjine Elizundo, ajutată de Xaris, trecuse de bariera batistanului. Deja era în braţele lui Henry d'Albaret, care-i spunea, strângând-o la pieptul său:

— Hadjine!… Hadjine!… Toată averea mea aş fi sacrificat-o ca să te răscumpâr…

— Cum mi-am sacrificat-o şi eu pe a mea ca să răscumpăr onoarea numelui meu! îi răspunse tânăra. Da, Henry!… Hadjine Elizundo este săracă, acum, dar este demnă de tine!

XIII
LA BORD, PE SYPHANTA!

A doua zi, la 3 septembrie, Syphanta, după ce ridicase pânzele principale, în jurul orei zece dimineaţa, strângea vântul cu pânzele mici, pentru a ieşi din trecătorile portului insulei Scarpanto.

Captivii, răscumpăraţi de Henry d'Albaret, se cazaseră, unii sub punte, alţii în camera tunurilor. Cu toate că traversarea Arhipelagului nu trebuia să dureze decât vreo câteva zile, ofiţerii şi mateloţii voiseră ca sărmanii oameni să fie instalaţi cât se putea mai bine.

Încă din ajun, comandantul d'Albaret se pregătise pentru a reporni pe mare. Pentru onorarea celor treisprezece mii

de livre, îi oferise cadiului garanţii de care acesta se arătase satisfăcut. Îmbarcarea prizonierilor se operase, aşadar, fără nicio piedică şi, în mai puţin de trei zile, aceşti nefericiţi, condamnaţi, mai înainte, la torturile din ocnele berbere, aveau să fie debarcaţi într-un port din Grecia septentrională, undeva unde să nu se mai teamă de nimic pentru libertatea lor.

Dar această eliberare i-o datorau, pe de-a întregul, celui care tocmai îi smulsese din mâinile lui Nicolas Starkos! De aceea, recunoştinţa lor se manifestă printr-un gest înduioşător, de îndată ce urcară pe puntea corvetei.

Printre ei se afla un „pappas", un bătrân preot din Leondari. Însoţit de tovarăşii săi de nefericire, acesta veni pe dunetă, unde Hadjine Elizundo şi Henry d'Albaret stăteau împreună cu vreo câţiva ofiţeri. Apoi, îngenun-cheară toţi, cu bătrânul în frunte, iar acesta îşi întinse mâinile către comandant:

— Henry d'Albaret, zise, fii binecuvântat de toţi cei cărora le-ai redat libertatea!

— Prieteni, nu mi-am făcut decât datoria! răspunse comandantul Syphantei, profund emoţionat.

— Da!... binecuvântat de toţi... de toţi... şi de mine, Henry! adăugă Hadjine, înclinându-se, la rândul ei.

Henry d'Albaret o ridică grăbit şi, atunci, strigătele de „Trăiască Henry d'Albaret! Trăiască Hadjine Elizundo!" izbucniră de la dunetă până la gabia de la prova, din fundul camerei bateriei până la vergile de jos, pe care se căţăraseră vreo cincizeci de mateloţi, scoţând viguroase urale.

O singură prizonieră – aceea care se ascundea, în ajun, în batistan – nu luă parte la această manifestaţie. De când s"e îmbarcase, unica sa preocupare fusese să treacă neobservată, în mijlocul celorlalţi captivi. Şi reuşise, căci nimeni nu-i mai remarcase prezenţa la bord, de îndată ce se ghemuise în cotlonul cel mai întunecat al culoarului de sub punte. Evident, ea spera să şi debarce fără a fi văzută. Dar de ce îşi lua ea atâtea precauţii? Să-i fi fost, oare,

cunoscută vreunuia dintre ofiţerii sau mateloţii de pe corvetă? în orice caz, trebuia să aibă motive întemeiate ca să vrea să-şi păstreze acest incognito timp de trei sau patru zile, cât avea să dureze traversarea Arhipelagului.

Totuşi, dacă Henry d'Albaret merita recunoştinţa pasagerilor corvetei, atunci ce merita, oare, Hadjine Elizundo pentru ceea ce făcuse după plecarea sa din Corfu?

— Henry, spusese ea în ajun, Hadjine Elizundo este săracă, acum, dar este demnă de tine!

Săracă, într-adevăr, era! Demnă de tânărul ofiţer?... Urmează să vedem.

Dacă Henry d'Albaret o iubea pe Hadjine, chiar şi atunci când atât de grave evenimente îi despărţiseră unul de celălalt, cât trebuie să fi crescut încă această iubire, când află care fusese soarta fetei în timpul acestui lungan de despărţire!

Hadjine Elizundo, de îndată ce aflase de unde provenea averea pe care i-o lăsase tatăl ei, adică, în cea mai mare parte, din traficul de prizonieri, luase hotărârea s-o consacre în întregime răscumpărării acestora. Din acele douăzeci de milioane, dobândite în mod josnic, ea nu voise să păstreze nimic pentru ea. Acest plan nu i-l împărtăşise decât lui Xaris. Xaris îl aprobase şi toate valorile casei de bancă fuseseră rapid schimbate în bani peşin.

Henry d'Albaret primise scrisoarea prin care fata îi cerea iertare şi îi spunea adio. Apoi, însoţită de curajosul şi devotatul Xaris, Hadjine părăsise în taină Corfu, pentru a merge în Pelopones.

În timpul acela, soldaţii lui Ibrahim duceau încă un război feroce împotriva populaţiilor din centrul Moreei, atât de greu încercate deja şi de atât de multă vreme. Nefericiţii care nu erau ucişi, erau trimişi în principalele porturi din Messenia, la Patras sau la Navarin. De acolo, corăbiile, unele afretate de guvernul turc, altele de către piraţii din Arhipelag, îi transportau, cu miile, fie la Scarpanto, fie la Smirna, unde pieţele de sclavi erau deschise în permanenţă.

În primele două luni după dispariţia lor din Corfu, Hadjine Elizundo şi Xaris, netocmindu-se niciodată la preţ, izbutiseră să cumpere mai mulţi prizonieri dintre cei care nu părăsiseră încă ţărmul messenian. Apoi, şi-au dat toată silinţa să-i pună la adăpost, pe unii în insulele ioniene, pe alţii în zonele libere din Grecia de Nord.

Acestea o dată făcute, amândoi se duseseră în Asia Mică, la Smirna, unde comerţul cu sclavi se desfăşura la scară mare. Acolo, în numeroase convoaie, ajungeau aceşti prizonieri greci, pentru care Hadjine Elizundo voia în mod special să obţină eliberarea. Ofertele sale fuseseră de aşa natură – cu mult superioare celor ale misiţilor din Berberia şi de pe litoralul asiatic – încât autorităţile otomane găsiseră foarte avantajos să trateze cu ea. Că generozitatea îi fusese exploatată de către acei agenţi, este de la sine înţeles; dar, tot acolo, mai multe mii de captivi i-au datorat salvarea de la ocnele beilor africani.

Cu toate acestea, mai erau încă multe de făcut şi, în acel moment, îi venise ideea Hadjinei să meargă pe două căi diferite către ţinta pe care voia s-o atingă.

Într-adevăr, nu era de ajuns să răscumpere captivii puşi în vânzare în pieţele publice sau să se ducă să îi elibereze, cu preţul aurului, pe sclavi din mijlocul ocnelor. Trebuia, de asemenea, să îi stârpească pe aceşti piraţi care prădau corăbiile pretutindeni în Arhipelag.

Or, Hadjine Elizundo se afla la Smirna când a aflat ce s-a întâmplat cu Syphanta, după primele sale luni de croazieră. Ea avea, de asemenea, ştiinţă şi de faptul că pe socoteala armatorilor corfiroţi se armase corveta şi de destinaţia acesteia. Ştia că începutul campaniei fusese fericit; dar, atunci, îi sosise vestea că Syphanta tocmai îşi pierduse comandantul, mai mulţi ofiţeri şi o parte din echipaj, într-o luptă contra unei flotile de piraţi, condusă, se zicea, de Sacratif în persoană.

Hadjine Elizundo a intrat de îndată în legătură cu agentul care reprezenta, la Corfu, interesele armatorilor Syphantei. I-a oferit aceluia un asemenea preţ, încât 1-a hotărât pe loc

s-o vândă. Corveta a fost, aşadar, cumpărată sub numele unui bancher din Ragusa, dar ea aprţinea de fapt moştenitoarei lui Elizundo, care nu făcea decât să le imite pe Bubulina, pe Modena, pe Zacharias şi pe alte patriote de ispravă, ale căror corăbii, armate pe spezele lor, la începutul războiului de Independenţă, făcuseră atâta prăpăd în rândul escadrelor marinei otomane.

Dar, acţionând astfel, Hadjine s-a gândit totodată să-i ofere comandamentul Syphantei căpitanului Henry d'Albaret. Un om de încredere, un nepot de-al lui Xaris, marinar de origine greacă precum unchiul său, îl urmărise în secret pe tânărul ofiţer, atât la Corfu, când făcuse atâtea zadarnice încercări de a o regăsi pe fată, cât şi la Scio, când se dusese să i se alăture colonelului Fabvier.

Din porunca ei, acest om s-a îmbarcat ca matelot pe corvetă, în momentul în care aceasta îşi refăcea echipajul, după lupta ele la Lemnos. El fusese cel care făcuse să-i parvină lui Henry d'Albaret cele două scrisori, scrise de mâna lui Xaris – cea dintâi, la Scio, în care i se anunţa că exista un loc liber care-l aştepta în statul major al Syphantei; iar a doua, cea pe care o depusese pe masa din careu, atunci când fusese de cart, şi prin care i se dădea întâlnire corvetei în primele zile ale lunii septembrie, în apele insulei Scarpanto.

La Scarpanto, într-adevăr, conta Hadjine că se va afla la vremea stabilită, după ce îşi va fi încheiat campania de devotament şi de caritate. Ea voia ca Syphanta să-i servească la repatrierea ultimului convoi de prizonieri, răscumpăraţi cu ce îi mai rămăsese din avere.

Dar, în timpul celor şase luni care trecuseră până la data fixată, câte osteneli îndurase, ce de primejdii o pândiseră!

Curajoasa fată, însoţită de Xaris, nu şovăia să pătrundă, pentru a-şi îndeplini misiunea, până în inima Berberiei, prin acele porturi ticsite de piraţi, pe acel litoral african, peste care bandiţii au fost stăpâni până la cucerirea Algerului. Prin aceasta, îşi risca libertatea, îşi risca viaţa şi înfrunta toate primejdiile la care o expuneau frumuseţea şi tinereţea

sa.

Nimic n-o putea opri. Aşadar, plecă.

A fost văzută, apoi, apărând, în postura de călugăriţă a Milei, la Tripolis, la Alger, la Tunis şi până în cele mai neînsemnate pieţe de sclavi de pe coasta berberă. Pretutindeni unde prizonierii greci fuseseră vânduţi, ea îi răscumpăra cu mari câştiguri pentru stăpânii lor. Pretutindeni unde perceptorii puneau la jug aceste turme de fiinţe umane, se prezenta ea, cu banii în mână. Atunci a putut vedea, în toată oroarea sa, acest spectacol al nenorocirilor sclaviei, într-o ţară în care patimile nu sunt ţinute în frâu prin niciun mijloc.

Algerul era, încă, la discreţia unei miliţii, alcătuite din musulmani şi din renegaţi, scursoarea celor trei continente care împresoară cu litoraluri Mediterana, ducându-şi zilele doar din vânzarea prizonierilor capturaţi de piraţi şi din răscumpărarea lor de către creştini. În secolul al şaptesprezece-lea, teritoriul african număra deja aproape patruzeci de mii de sclavi de ambele sexe, adunaţi din Franţa, Italia, Anglia, Germania, Flandra, Olanda, Grecia, Ungaria, Rusia, Polonia, Spania, de prin toate mările Europei.

În Alger, în adâncul ocnelor paşei, ale lui Ali-Mami, ale lui Kouloughis şi ale lui Sidi-Hassan, sau în Tunis, în cele ale lui Iusuf-bei, ale lui Galere-Patrone şi ale lui Cicala, sau în Tripoli, Hadjine Elizundo îi căuta în mod special pe aceia pe care războiul elenic îi făcuseră sclavi. Ca şi cum ar fi fost protejată de cine ştie ce tainic talisman, ea s-a strecurat prin mijlocul tuturor pericolelor, alinând toate aceste dureri. Din miile de primejdii pe care natura lucrurilor le urzea în jurul său, ea a scăpat ca prin miracol! Timp de şase luni, la bordul corăbiilor uşoare, care făceau cabotaj la ţărm, ea a vizitat cele mai retrase sălaşuri de pe litoral – de la regenţa din Tripoli, până la ultimele frontiere ale Marocului – până laTetuan, care a fost, odinioară, o republică de piraţi, organizată în bună regulă – până la Tanger, al cărui golf servea drept loc de iernat pentru bandiţi – până la Sale, pe

coasta occidentală a Africii, unde nefericiţii captivi trăiau în pivniţe săpate la douăsprece sau cincisprezece picioare sub pământ.

În sfârşit, când misiunea ei se terminase, nemaiavând nimic din milioanele lăsate de tatăl său, Hadjine Elizundo se gândise să se întoarcă în Europa, cu Xaris. S-a îmbarcat la bordul unei corăbii greceşti, pe care mai urcaseră şi ultimii prizonieri răscumpăraţi de ea şi care se îndrepta către Scarpanto. Acolo, ea spera să-l reîntâlnească pe Henry d'Albaret. De acolo se hotărâse să se întoarcă în Grecia cu Syphanta. Dar, la trei zile după ce părăsise Tunisul, corabia care îi purta a fost capturată de un vas turcesc şi ea fusese condusă la Arkassa pentru a fi vândută ca sclavă, împreună cu cei pe care tocmai îi eliberase!...

Pe ansamblu, din această întreprindere a Hadjinei Elizundo, rezultatul consta în mai multe mii de prizonieri răscumpăraţi – şi chiar cu banii care fuseseră câştigaţi din vânzarea lor. Tânăra, acum ruinată, reuşise să îndrepte, în măsura în care îi stătuse în puteri, tot răul făcut de către tatăl său.

Iată ce află Henry d'Albaret. Da! Hadjine, săracă, acum era demnă de el, iar, ca s-o smulgă din mâinile lui Nicolás Starkos, el devenise la fel de sărac ca şi ea!

Intre timp, încă de a doua zi, Syphanta regăsise pământul Cretei, la răsăritul soarelui. Vasul manevrase, apoi, astfel încât să se îndrepte spre nord-vestul Arhipelagului. Intenţia comandantului d'Albaret era să se îndrepte spre coasta orientală a Greciei, în dreptul insulei Eubeea. Acolo, fie la Negropontis, fie la Egina, prizonierii ar fi putut să debarce în loc sigur, la adăpost de turci, în prezent retraşi în interiorul Peloponesului. În plus, la această dată, nu mai exista niciun soldat de-al lui Ibrahim în peninsula elenică.

Toţi aceşti sărmani oameni, cum nu se poate mai bine trataţi la bordul Syphantei, se refăcuseră deja după îngrozitoarele suferinţe pe care le înduraseră. În timpul zilei, îi vedeai strânşi pe punte, unde respirau această

sănătoasă briză a Arhipelagului – copiii, mamele, soţii, pe care îi ameninţase o veşnică despărţire, de acum uniţi pentru a nu se mai despărţi vreodată. Ştiau, de asemenea, tot ce făcuse Hadjine Elizundo şi, când ea trecea pe lângă ei, sprijinită la braţul lui Henry d'Albaret, din toate părţile ţâşneau dovezi ale recunoştinţei lor, manifestate prin gesturile cele mai emoţionante.

Către primele ore ale dimineţii, la 4 septembrie, Syphanta pierdu din vedere vârfurile Cretei; dar, briza începând să scadă în tărie, corveta nu înainta decât foarte puţin peste zi, cu toate că îşi întinsese toate pânzele. La urma urmei, douăzeci şi patru sau douăzeci şi opt ore în plus, nu mai însemna o întârziere care să stârnească îngrijorarea. Marea era frumoasă, cerul superb. Nimic nu indica o apropiată schimbare de vreme. Nu aveau decât „să se lase purtaţi", cum spun marinarii, iar cursa avea să se termine când va binevoi Domnul.

Această navigare liniştită nu putea fi decât foarte favorabilă discuţiilor la bord. Puţine manevre se impuneau, de altfel. O simplă supraveghere a ofiţerilor de cart şi a gabierilor de la prova, pentru a semnala pământurile în zare sau corăbiile în larg.

Hadjine şi Henry d'Albaret merseră, aşadar, să se aşeze la pupa, pe un banc de dunetă, care le era rezervat. Acolo,

cel mai adesea, ei vorbeau nu despre trecut, ci despre viitor, pe care se simţeau de-acum stăpâni. Îşi făceau planuri pentru o viitoare realizare, fără a uita să i le împărtăşească şi lui Xaris, care era cu adevărat un membru al familiei. Căsătoria trebuia celebrată îndată ce ar fi pus piciorul pe pământul Greciei. Acesta era un fapt definitiv stabilit. Treburile Hadjinei Elizundo nu aveau să mai întâmpine nici dificultăţi, nici întârzieri. Acel an folosit în misiunea sa caritabilă simplificase toată povestea! Apoi, căsătoria o dată făcută, Henry d'Albaret îi va ceda căpitanului Todros comandamentul corvetei, iar el îşi va conduce proaspăta soţie în Franţa, de unde spera s-o readucă, mai târziu, pe pământul său natal.

Or, tocmai în seara aceea, discutau ei despre toate acestea. Molatica adiere a vântului abia de reuşea să umfle pânzele ridicate ale Syphantei. Un minunat apus de soare incendiase orizontul, ale cărui fâşii de aur verde încă mai luminau zarea, învăluită într-o ceaţă fină înspre vest. În partea opusă, scânteiau cele dintâi stele ale Levantului. Marea se înfiora sub unduirea paietelor sale fosforescente. Noaptea făgăduia să fie magnifică.

Henry d'Albaret şi Hadjine se lăsaseră vrăjiţi de farmecul acestei seri încântătoare. Priveau siajul, abia conturat de câteva dantele albe, pe care corveta le lăsa în urmă. Tăcerea nu era tulburată decât de zbaterea brigan-tinei, ale cărei falduri foşneau blând. Nici el, nici ea nu mai vedeau nimic altceva decât pe ei doi şi ce era înăuntrul lor. Iar, dacă într-un sfârşit au fost readuşi la realitate, aceasta s-a datorat faptului că Henry d'Albaret s-a auzit strigat, cu o oarecare stăruinţă. Xaris stătea în faţa lui.

— Comandante?... zise Xaris pentru a treia oară.

— Ce doreşti, prietene? răspunse Henry d'Albaret, căruia i se păru că Xaris şovăia să vorbească.

— Ce doreşti, bunul meu Xaris? întrebă şi Hadjine.

— Aş avea ceva să-ţi spun, comandante.

— Ce anume?

— Iată despre ce este vorba. Pasagerilor corvetei...

acestor oameni de ispravă, pe care tu îi duci înapoi în ţara lor... le-a trecut ceva prin minte şi m-au însărcinat pe mine să-ţi dau de ştire.

— Ei bine, te ascult, Xaris.

— Iată, comandante. Ei ştiu că vrei să te căsătoreşti cu Hadjine...

— Fără îndoială, răspunse Henry d'Albaret surâzând. Nu mai este un mister pentru nimeni!

— Ei bine, aceşti oameni cumsecade s-ar simţi foarte fericiţi să fie martorii căsătoriei voastre!

— Şi vor fi, Xaris, vor fi, şi niciodată o mireasă nu va mai avea un asemenea alai, dacă îi vom putea strânge în jurul său pe toţi aceia pe care i-a smuls din robie!

— Henry!... zise fata, voind să-l întrerupă.

— Comandantul are dreptate, răspunse Xaris. În orice caz, pasagerii corvetei vor fi acolo, şi...

— La sosirea noastră pe pământul Greciei, reluă Henry d'Albaret, îi voi invita pe toţi la ceremonia căsătoriei noastre!

— Bine, comandante, răspunse Xaris. Dar, după ce au avut această idee, aceşti oameni curajoşi au mai avut una!

— La fel de bună?

— Şi mai bună. Ei vă cer ca nunta să se facă la bordul Syphantei! Nu este oare şi aceasta o bucăţică din ţara lor, această vitează corvetă care îi aduce înapoi în Grecia?

— Fie, Xaris, răspunse Henry d'Albaret. Eşti de acord, draga mea Hadjine?

Hadjine, în loc de răspuns, îi întinse mâna.

— Bun răspuns, zise Xaris.

— Poţi să-i anunţi pe pasagerii Syphantei, adăugă Henry d'Albaret, că se va face după cum doresc.

— Sa înţeles, comandante. Dar... adăugă Xaris, ezitând o clipă, asta nu-i tot!

— Vorbeşte, atunci, Xaris! îl îndemnă fata.

— Iată! Aceşti oameni de ispravă, după ce au avut o idee bună, apoi una şi mai bună, au avut-o şi pe a treia, pe care ei o socotesc excelentă!

— Pe cuvânt, şi o a treia? râse Henry d'Albaret. Şi care este această a treia idee?

— Păi, nu doar ca nunta să fie celebrată la bordul corvetei, dar şi să se facă în plină mare... mâine! Există printre ei un preot bătrân...

Deodată, Xaris fu întrerupt de vocea gabierului care stătea de pază, pe barele trinchetului:

— Corabie în vânt!

Imediat, Henry d'Albaret se ridică şi se duse lângă căpitanul Todros, care privea deja în direcţia indicată.

O flotilă, compusă din douăsprezece vase de diverse tonaje, se arătă, atunci, la mai puţin de şase mile spre vest. Dar, dacă Syphanta, imobilizată din pricina lipsei de vânt, stătea absolut nemişcată, această flotilă, împinsă de ultima suflare a unei brize care nu ajungea până la corvetă, avea să sfârşească, fără îndoială, prin a ajunge până la ea.

Henry d'Albaret luase un ochean şi studia atent înaintarea acestor corăbii.

— Căpitane Todros, zise el întorcându-se către secund, această flotilă este încă prea departe ca să fie posibil să îi recunoaştem intenţiile sau să vedem care este forţa ei.

— Într-adevăr, comandante, răspunse secundul, şi, cu noaptea aceasta fără lună, care va deveni neagră ca smoala, nu vom putea să ne pronunţăm! Trebuie, aşadar, să aşteptăm până mâine.

— Da, trebuie, zise Henry d'Albaret, dar cum locurile acestea nu sunt foarte sigure, daţi ordin oamenilor de veghe să fie cu ochii în patru. Să luăm toate precauţiile necesare pentru cazul în care aceste corăbii s-ar apropia de Syphanta.

Căpitanul Todros ordonă măsurile care se impuneau, măsuri care fură executate de îndată. O activă supraveghere a fost stabilită la bordul corvetei şi trebuia continuată până la ziuă.

Este de la sine înţeles că, sub imperiul recentelor evenimente care ar fi putut oricând apărea, s-a amânat pentru mai târziu hotărârea privind celebrarea căsătoriei,

motivul demersului făcut de Xaris. Hadjine, la rugămintea lui Henry d'Albaret, trebui să se întoarcă în cabină.

În timpul acestei nopţi, s-a dormit puţin la bord. Prezenţa flotilei semnalate în larg era de natură să stârnească îngrijorarea. Pe cât a fost posibil, i s-au ţinut sub observaţie mişcările. Dar o ceaţă destul de deasă s-a ridicat pe la ora nouă şi, foarte curând, o pierdură din vedere.

A doua zi, câţiva aburi mascau încă orizontul spre est, la răsăritul soarelui. Cum vântul lipsea cu desăvârşire, aceşti aburi nu se risipiră înainte de ora zece dimineaţa. Între timp, nimic suspect nu se zărise prin această pâclă. Dar, când se limpezi văzduhul, întreaga flotilă se arătă la mai puţin de patru mile distanţă. Aşadar, din ajun, câştigase două mile în direcţia Syphantei şi, dacă nu se apropiase mai mult, fusese din pricina cetii, care îi împiedicase manevrele. Erau acolo, douăsprezece corăbii care navigau una lângă alta, împinse de lungile lor vâsle de galere. Corveta, asupra căreia aceste unelte n-ar fi avut niciun efect, din pricina tonajului său, rămânea mai departe ţintuită în acelaşi loc. Aşadar, era silită să aştepte, fără a putea face o singură mişcare.

Şi, totuşi, nu se mai puteau îndoi de intenţiile acestei flotile.

— Iată o adunătură de corăbii din cale-afară de suspecte! zise căpitanul Todros.

— Cu atât mai suspecte, răspunse Henry d'Albaret, cu cât

recunosc printre ele bricul pe care l-am fugărit zadarnic în apele Cretei!

Comandantul Syphantei nu se înşela. Bricul, care dispăruse în mod inexplicabil dincolo de vârful insulei Scarpanto, era în frunte. El manevra în aşa fel, încât să nu se îndepărteze de celelalte corăbii, plasate în subordinea sa.

Între timp, câteva suflări de vânt se ridicaseră dinspre est, favorizând şi mai mult înaintarea flotilei; dar aceste mângâieri de briză, care înviorau uşor marea, alergând la suprafaţa ei, se stingeau la una sau două ancabluri distanţă de corvetă.

Deodată, Henry d'Albaret lăsă deoparte ocheanul pe care nu-l mai dezlipise de la ochi:

— Pregătiţi-vă de luptă! strigă el.

Tocmai văzuse o dâră lungă de norişori alburii ţâşnind de la prova bricului, în timp ce un pavilion urca la picul său, în momentul în care detunătura unei guri de foc ajunse până la corvetă.

Pavilionul acesta era negru, şi un S roşu ca focul se desena la mijlocul pânzei.

Acesta era pavilionul piratului Sacratif…

XIV
SACRATIF

Această flotilă, compusă din douăsprezece vase, ieşise în ajun din vizuinile insulei Scarpanto. Fie atacând corveta frontal, fie înconjurând-o, voia, oare, să o provoace la luptă în condiţii absolut inegale, defavorizante pentru ea? Alternativa aceasta devenise foarte sigură. Dar această provocare, în lipsa vântului, era musai s-o accepte. De altfel, chiar dacă ar fi existat o posibilitate de a evita lupta, Henry d'Albaret ar fi refuzat. Pavilionul Syphantei nu putea, fără dezonoare, să dea bir cu fugiţii din faţa pavilionului piraţilor din Arhipelag.

Printre aceste douăsprezece vase, se puteau număra

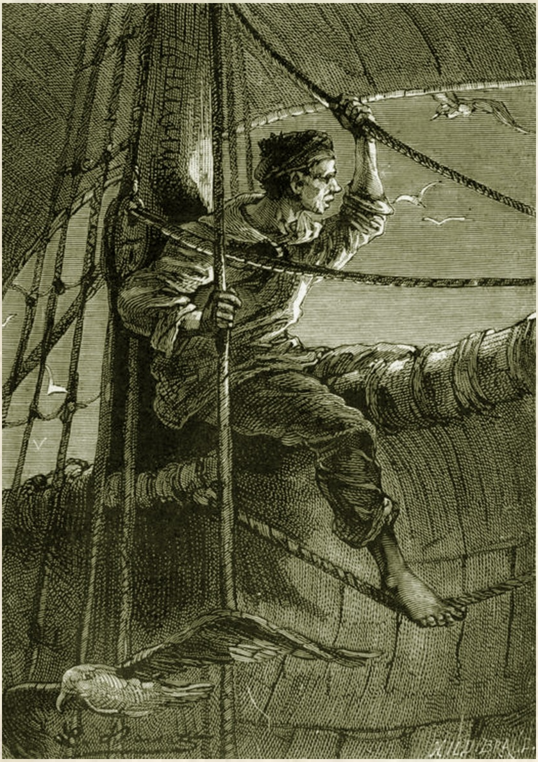
patru bricuri, purtând între şaisprezece şi douăzeci şi opt de tunuri. Celelalte opt corăbii, de tonaj mai mic, dar prevăzute cu o artilerie uşoară, erau nişte şeici mari, cu două catarge; nişte bricuri cu catarge drepte; în fine, nişte feluci şi şeici armate de război. După cât puteau aprecia ofiţerii corvetei, aveau de-a face cu mai mult de o sută de piese de artilerie, cărora ei le puteau răspunde cu douăzeci şi opt de tunuri şi şase tunuri-mitralii. Erau şapte sau opt sute de oameni contra cărora trebuia să lupte cei două sute cincizeci de mateloţi ai echipajului lor. Luptă inegală, mai mult ca sigur. Totuşi, superioritatea artileriei Syphantei îi putea oferi oarecare şanse de succes, dar cu condiţia să nu le fi lăsat pe celelalte să se apropie prea mult. Trebuia, aşadar, să ţină această flotilă la distanţă, scoţând din luptă, una câte una, corăbiile sale, prin şarje trimise cu precizie. Într-un cuvânt, trebuia făcut totul pentru a evita un abordaj, adică o luptă corp la corp. În acest din urmă caz, superioritatea numerică ar fi sfârşit prin a învinge, fiindcă acest factor are şi mai multă importanţă pe mare decât pe pământ, întrucât, retragerea fiind imposibilă, totul se rezumă la a sări în aer sau a te preda.

La o oră după ce se risipise ceaţa, flotila înaintase sensibil către corvetă, rămasă neclintită de parcă s-ar fi aflat în escală, în mijlocul vreunei rade.

Între timp, Henry d'Albaret nu se oprise din observarea vitezei şi a manevrelor piraţilor. La bordul său, pregătirea de luptă se făcuse rapid. Toţi, ofiţeri şi mateloţi, se aflau la posturile lor de luptă. Aceia dintre pasageri care erau valizi ceruseră voie să participe alături de echipaj şi li se dăduseră arme. O tăcere absolută domnea atât la baterie cât şi pe punte. Abia de era tulburată de cele câteva cuvinte pe care comandantul le schimba cu secundul Todros.

— Să nu ne lăsăm abordaţi, îi spunea. Să aşteptăm ca primele vase să intre bine în bătaia tunurilor şi să tragem asupra lor cu tunurile noastre de la tribord.

— Tragem să le scufundăm sau să le rupem catargele?

întrebă secundul.

— Să le scufundăm.

Era cea mai bună alegere de făcut pentru a-i ţine în frâu pe aceşti piraţi, atât de sălbatici în abordaj, şi mai ales pe acest Sacratif, care îşi înălţase sfidător pavilionul negru. Căci, dacă procedase astfel, o făcuse pentru că era încredinţat, fără urmă de îndoială, că niciun singur suflet de pe corvetă nu avea să supravieţuiască şi să se laude că 1-a văzut la faţă cu ochii lui.

Către ora unu după-amiaza, flotila se afla la numai o milă distanţă în vânt. Continua să se apropie cu ajutorul vâslelor. Syphanta, cu cap compas spre nord-vest, nu se menţinea fără greutate pe această direcţie. Piraţii veneau către ea în linie de luptă – două bricuri la mijlocul liniei şi alte două la extremităţi. Manevrau astfel, încât să prindă corveta ca într-un cleşte, din faţă şi din spate, s-o înconjoare, într-o circumferinţă pe care s-o micşoreze, încetul cu încetul. Scopul lor era, evident, s-o zdrobească mai întâi cu artileria, trăgând focuri convergente, apoi s-o cucerească.prin abordaj.

Henry d'Albaret, deşi le înţelesese bine manevra, atât de primejdioasă pentru el, n-o putea împiedica, întrucât era condamnat la imobilitate. Dar, poate că va reuşi să le spargă linia, prin lovituri de tun, înainte de a fi înconjurat din toate părţile. Deja chiar şi ofiţerii se întrebau de ce comandantul lor, cu vocea sa fermă şi calmă pe care i-o

cunoşteau, nu le dădea ordinul să deschidă focul.

Nu! Henry d'Albaret aştepta să poată lovi sigur şi voia să-i lase pe piraţi să se apropie la distanţa potrivită.

Încă zece minute se scurseră. Toţi aşteptau, trăgătorii cu ochii la chiulasa tunurilor lor, ofiţerii la baterie, gata să transmită ordinele comandantului, mateloţii pe punte, aruncând câte o privire pe deasupra parapeţilor. Primele şarje nu aveau să vină oare dinspre inamic, acum, că distanţa le îngăduia să le lanseze cu succes?

Henry d'Albaret tăcea mai departe. Privea linia de atac, care începea să se curbeze la capete. Bricurile din centru – şi unul dintre ele era cel care înălţase pavilionul negru al lui Sacratif – se aflau acum la mai puţin de o milă.

Dar, dacă la bordul Syphantei, comandantul nu se grăbea să deschidă focul, se părea că nici şeful flotilei adverse nu era mai nerăbdător ca el. Probabil chiar avea pretenţia să acosteze corveta, ca să-şi poată lansa câteva sute din piraţii săi în abordaj.

În sfârşit, Henry d'Albaret consideră că nu trebuia să mai aştepte. O ultimă adiere, care ajunse până la corvetă, îi îngădui să se întoarcă un cart. După ce îşi corectă poziţia, astfel încât să aibă cele două bricuri pe o latură, la mai puţin de două mile:

— Atenţie la mine, puntea şi bateria! strigă el.

Un murmur uşor se auzi la bord, urmat de o tăcere absolută.

— Scufundaţi! zise Henry d'Albaret.

Ordinul fu prins de ofiţeri din zbor, iar ochitorii bateriei ţintiră cu grijă coca celor două bricuri, în vreme ce artileriştii de pe punte le ţintiră catargele.

— Foc! strigă comandantul d'Albaret.

Şarja de la tribord porni. De pe puntea şi de la bateria corvetei, unsprezece tunuri şi trei obuziere îşi scuipară proiectilele şi, printre altele, mai multe ghiulele împerecheate astfel încât să obţină o detentă la distanţă medie.

Îndată ce norişorii prafului de puşcă, împinşi înapoi, dezveliră orizontul, efectul produs de această salvă asupra celor două vase putu fi de îndată constatat. Nu era complet, dar nici lipsit de importanţă.

Unul dintre cele două bricuri care ocupau centrul flotilei fusese atins deasupra liniei de plutire. În plus, mai multe şarturi şi pataraţine fiind retezate, arborele trinchet, fixat la câteva picioare deasupra punţii, căzuse în faţă, smulgând totodată săgeata arborelui principal. In aceste condiţii, bricul avea să piardă ceva timp până să-şi repare stricăciunile; dar, chiar şi aşa, putea înainta în continuare spre corvetă – aşadar, pericolul de a fi împresurată nu fu diminuat prin acest început de luptă.

într-adevăr, celelalte două bricuri, plasate la extremitatea aripei drepte şi aripei stângi a atacatorilor, ajunseseră acum pe aceeaşi linie cu Syphanta. De acolo, începură să se apropie simultan; dar nu fără s-o fi salutat cu o şarjă în anfiladă, pe care corvetei îi fu cu neputinţă s-o evite.

În urma acestei lovituri, aceasta avu de

suferit. Catargul artimon al corvetei fu retezat la nivelul cavilierei. Toate pânzele din spate căzură de-a valma, din fericire fără să agate nimic din greementul catargului principal. În acelaşi timp, tongoanele şi o barcă fuseseră sfărâmate. Ce era şi mai rău, un ofiţer murise, ucis în canonadă, fără a-i mai pune la socoteală pe alţi trei, grav răniţi, care fură transportaţi în cabinele de sub punte.

Henry d'Albaret dădu ordine ca eliberarea dunetei să se facă neîntârziat. Greement, pânze, resturi de vergi, braţe şi grinzi, au fost adunate în câteva minute. Locul redeveni liber şi practicabil. Fiindcă nu mai era nicio clipă de pierdut. Schimbul de replici între artilerii avea să înceapă din nou, cu şi mai multă violenţă. Corveta, prinsă între două focuri, era silită să reziste pe ambele laturi.

În momentul acela, o nouă şarjă fu trimisă de pe Syphanta, şi atât de bine ochită, de data aceasta, încât două vase ale flotilei – un bric cu catarge drepte şi o şaică – atinse în plin, sub linia de plutire, se scufundară în câteva clipe. Echipajele nu mai avură timp decât să se arunce în bărcile de salvare, ca să ajungă pe cele două bricuri din centru, unde urcară imediat.

— Ura! Ura!

Acesta fu strigătul mateloţilor corvetei, după această dublă lovitură, care le făcea cinste şefilor de artilerie.

— Două la fund! zise căpitanul Todros.

— Da, răspunse Henry d'Albaret, dar tâlharii îmbarcaţi pe ele s-au suit la bordul bricurilor şi încă mă mai tem de un abordaj care i-ar avantaja numeric!

Timp de încă un sfert de oră, canonada continuă şi de o parte şi de cealaltă. Corăbiile piraţilor, la fel ca şi corveta, erau înghiţite de norii exploziei prafului de puşcă şi trebuiau să aştepte să se risipească pentru a vedea distrugerile pe care şi le făcuseră reciproc. Din nefericire, aceste stricăciuni deveniseră foarte serioase la bordul Syphantei. Mai mulţi matc-loţi fuseseră ucişi. Alţii, în număr mare, erau grav răniţi. Un ofiţer francez, lovit din plin în piept, căzuse tocmai în momentul în care comandantul îi transmitea

ordinul.

Morţii şi răniţii au fost imediat coborâţi sub punte. Deja chirurgului şi ajutoarelor sale nu le mai ajungeau pansamentele şi nu mai făceau faţă operaţiilor pe care le necesita starea celor ce fuseseră loviţi direct de proiectile sau indirect, prin explozia aşchiilor de lemn sub punte şi la camera bateriei. Dacă muschetele nu vorbiseră încă între aceste corăbii, care rămăseseră în continuare la o jumătate de bătaie de tun, astfel că nu aveau nici gloanţe, nici biscaiene de extras, rănile nu erau mai puţin grave şi, în acelaşi timp, oribile.

Cu această ocazie, femeile, care fuseseră adăpostite în cală, nu lipsiră de la datorie. Hadjine Elizundo le dădu exemplu. Toate se grăbiră să le acorde îngrijiri răniţilor, încurajându-i şi alinându-le durerea.

Atunci, bătrâna prizonieră din Scarpanto îşi părăsi ungherul în care se ascunsese. V ederea sângelui nu o speria şi, fără îndoială, întâmplările din viaţa sa o conduseseră deja pe mai multe câmpuri de bătălie. La lumina lămpilor de sub punte, ea se aplecă la căpătâiul banchetelor pe care zăceau răniţii, ajută la operaţiile cele mai dureroase şi, când o nouă şarjă făcu să tremure corveta până în carlingă, nicio clipire a ochilor săi nu dădu de bănuit că aceste îngrozitoare detunături ar fi speriat-o.

Între timp, se apropia ceasul când echipajul Syphantei urma să fie obligat să lupte cu arme albe împotriva piraţilor. Linia acestora se reînchisese, cercul se strângea tot mai mult. Corveta devenise punctul de miră al tuturor acestor focuri convergente.

Dar se apăra bine, pentru onoarea pavilionului care flutura mai departe în cornul său. Artileria sa făcea adevărate ravagii la bordul flotilei. Încă alte două vase, o şaică şi o felucă, fuseseră distruse. Una se scufundă. Cealaltă, ciuruită de ghiulele încinse, nu întârzie să dispară în mijlocul flăcărilor.

Cu toate acestea, abordajul era inevitabil. Syphanta nu l-ar mai fi putut ocoli decât dacă ar fi forţat împresurarea.

Dar, din lipsă de vânt, nu putea s-o facă, în vreme ce piraţii, mişcându-se cu ajutorul vâslelor de galere, se apropiau, strângând cercul.

Bricul cu pavilionul negru nu se mai afla decât la o bătaie de pistolet, când slobozi încă o şarjă, din toate tunurile. O ghiulea ajunse de lovi ferecaturile etamboului de la pupa corvetei şi-i smulse cârma.

Henry d'Albaret se pregăti, prin urmare, să primească asaltul piraţilor şi puse să se înalţe plasele de protecţie împotriva abordajului. Acum izbucniră muschetele, şi dintr-o parte şi din cealaltă. Bombarde şi espingole, muschete şi pistolete, plouau o grindină de gloanţe pe puntea Syphantei. Mulţi oameni căzură şi de această dată, majoritatea loviţi mortal. De douăzeci de ori Henry d'Albaret scăpă de-a fi rănit; dar, nemişcat şi calm pe dunetă, el transmitea ordinele cu acelaşi sânge rece, de parcă ar fi comandat o salvă de onoare la o paradă de escadră.

În momentul acela, printre vălătucurile de fum, echipajele adverse se puteau vedea la faţă. Se auzeau oribilele sudalme ale bandiţilor. La bordul bricului cu pavilion negru, Henry d'Albaret căuta zadarnic să îl zărească pe Sacratif, cel al cărui nume era de ajuns pentru a semăna groaza în întreg Arhipelagul.

Atunci, pe la tribord şi pe la babord, acest bric şi unul dintre cele care închiseseră linia de atac, susţinute ceva mai din spate de către celelalte vase, se lipiră de-a lungul corvetei, ale cărei crivace gemură sub această presiune. Ghearele de abordaj, aruncate la ţanc, se agăţară de greement şi legară cele trei corăbii. Tunurile fură obligate să tacă; dar, cum sabordurile Syphantei erau tot atâtea breşe deschise piraţilor, servanţii rămaseră la posturile lor pentru a se apăra, cu lovituri de secure, de pistolete şi de suliţe. Acesta fusese ordinul comandantului – ordin care se transmisese la baterie în clipa în care cele două bricuri îl acostaseră.

Deodată, un strigăt izbucni din toate părţile şi, cu o

asemenea violenţă încât acoperi, o clipă, trosnetul muschetelor.

— La abordaj! La abordaj!

Această luptă, corp la corp, deveni atunci îngrozitoare. Nici descărcările espingolelor, ale bombardelor şi ale flintelor, nici loviturile de securi şi de suliţe nu îi putură împiedica pe aceşti turbaţi, beţi de furie şi însetaţi de sânge, să pună piciorul pe corvetă. Din gabiile lor revărsau, ca o cascadă arzândă, grenade care făceau aproape imposibil de apărat puntea Syphantei, cu toate că şi ea le răspundea cu grenade zvârlite de mâna gabierilor săi. Henry d'Albaret se văzu asaltat din toate părţile. Bastingajele corvetei, deşi erau mai înalte decât ale bricurilor, fură năpădite de asediatori. Piraţii săreau de la o vergă la alta şi, găurind plasele de protecţie, se năpusteau pe punte. Ce mai conta că unii erau ucişi înainte s-o atingă! Numărul lor era atât de mare, încât pierderea acestora nu se simţea.

Echipajul corvetei, redus acum la mai puţin de două sute de oameni valizi, trebuia să se bată cu peste şase sute de duşmani.

Într-adevăr, cele două bricuri serveau neîncetat drept punte de trecere pentru noi atacatori, aduşi de restul ambarcaţiunilor flotilei. Era o masă căreia era aproape cu neputinţă să-i rezişti. Sângele începu să curgă în şiroaie pe puntea Syphantei. Răniţii, în spasmele agoniei, se mai ridicau o dată pentru a mai da o ultimă lovitură de pistolet sau de pumnal. Totul era învălmăşit în mijlocul fumului. Dar pavilionul corfiot nu avea să coboare câtă vreme mai exista un singur om în viaţă pentru a-l apăra!

În punctul cel mai fierbinte al acestei crunte încleştări, Xaris se bătea ca un leu. Nu părăsise duneta. De douăzeci de ori securea, ţinută din scurt de braţul său viguros, abătându-se în capul vreunui pirat, îl salvă de la moarte pe Henry d'Albaret.

Acesta din urmă, totuşi, în mijlocul tumultului, deşi nu putea face nimic contra numărului atacatorilor, rămânea

mai departe stăpân pe sine. La ce se gândea? Să se predea? Nu. Un ofiţer francez nu se predă piraţilor. Bine, dar atunci, ce va face? îl va imita, oare, pe eroul Bisson, care, cu zece ani mai înainte, în condiţii asemănătoare, îşi aruncase corabia în aer ca să nu cadă în mâna turcilor? Va nimici el, o dată cu corveta, cele două bricuri acroşate în flancurile sale? Dar aceasta ar fi însemnat să absoarbă în aceeaşi distrugere şi răniţii de pe Syphanta, şi prizonierii smulşi lui Nicolas Starkos, femeile şi copiii!... S-o sacrifice pe HadjineL. Iar cei care ar fi scăpat de explozie, dacă Sacratif i-ar fi lăsat în viaţă, cum aveau să mai scape, de data aceasta, ororilor sclaviei?

— Ia seama, comandante! strigă Xaris, aruncându-se în faţa lui.

O secundă mai târziu şi Henry d'Albaret ar fi fost lovit de moarte. Dar Xaris îl prinse în braţele sale pe piratul care se pregătea să lovească şi îl azvârli în mare. De trei ori, şi alţii voiră să ajungă până la Henry d'Albaret; de trei ori, însă, Xaris îi doborî la picioarele sale.

Între timp, puntea corvetei fusese în întregime inundată de masa atacatorilor. Abia de se mai auziră câteva împuşcături. Lupta se dădea mai ales cu arme albe, iar strigătele acopereau detunăturile prafului de puşcă.

Piraţii, deja stăpâni pe teuga din faţă, sfârşiseră prin a cuceri întreg spaţiul de până la rădăcina catargului principal. Puţin câte puţin, împingeau echipajul înapoi, către dunetă. Erau zece contra unul – pe puţin. Cum să mai fi fost posibilă rezistenţa? Comandantul d'Albaret, dacă ar fi vrut atunci să arunce în aer corveta, nici n-ar mai fi putut să-şi pună planul în aplicare. Atacatorii ocupau intrarea în tambuchi şi bocaportul care dădeau înăuntrul corvetei. Se răspândiseră prin camera bateriei şi sub punte, unde lupta continua cu aceeaşi îndârjire. Să mai ajungă până la depozitul de praf de puşcă, nici nu încăpea vorbă.

De altfel, pretutindeni, piraţii biruiau prin superioritatea numerică. O ultimă baricadă, făcută din trupurile camarazilor morţi sau răniţi, îi mai despărţea de pupa

Syphantei. Primele rânduri, împinse de cele din spate, se căţărară pe această baricadă, după ce o îngroşară încă şi mai mult, adăugând grămezii alte cadavre proaspete. Apoi, călcând peste leşuri, cu picioarele în sânge, se îmbulziră la asaltul dunetei.

Acolo erau adunaţi vreo cincizeci de oameni şi vreo cinci sau şase ofiţeri, cu căpitanul Todros. Ei îl înconjuraseră pe comandantul lor, hotărâţi să reziste până la moarte.

Pe acest spaţiu îngust, lupta fu disperată. Pavilionul, doborât de pe cornul brigantinei o dată cu arborele artimon, fusese reînălţat în bastonul de la pupa. Era ultimul post, pe care onoarea poruncea să fie apărat până la cel din urmă om.

Dar, oricât de hotărâtă ar fi fost, ce putea face această mică trupă împotriva celor cinci sau şase sute de piraţi, care ocupau, în acel moment, teuga de la prova, puntea, gabiile – de unde curgea grindina de grenade? Echipajele flotilei le veneau necontenit în ajutor primilor asediatori. Erau atâţia bandiţi, încât atacul lor nu slăbise deloc, în vreme ce fiecare minut în plus împuţina numărul apărătorilor dunetei.

Această dunetă, totuşi, rezistă ca o fortăreaţă. Fu nevoie să o ia cu asalt în mai multe rânduri. Nu se poate închipui cât sânge se vărsă pentru a o cuceri. In sfârşit, cedă! Apărătorii Syphantei fură siliţi să se retragă sub avalanşa inamicilor până

la coronament. Acolo, se regrupară în jurul pavilionului, căruia îi făcură un zid de apărare din trupurile lor. Henry d'Albaret, în mijlocul lor, cu pumnalul într-o mână şi pistoletul în cealaltă, dădu ultimele lovituri.

Nu! Comandantul corvetei nu s-a predat! A fost copleşit de numărul adversarilor! Atunci, îşi dori să moară... Zadarnic! Părea că, pentru cei care îl atacau, ar fi existat un ordin secret de a-l prinde viu – ordin a cărui execuţie costă viaţa a douăzeci dintre cei mai îndârjiţi, căzuţi sub securea lui Xaris.

Henry d'Albaret fu prins, în sfârşit, împreună cu doi ofiţeri, care rezistaseră cot la cot cu de el. Xaris şi ceilalţi mateloţi se văzură legaţi fedeleş. Pavilionul Syphantei încetă să mai fluture la pupa!

În acelaşi timp, strigăte, vociferări, urale, izbucniră din toate părţile. Erau învingătorii care urlau pentru a-şi aclama cu mai multă tărie şeful:

— Sacratif!... Sacratif!...

Acest şef apăru, atunci, deasupra bastingajelor corvetei. Masa piraţilor se dădu în lături pentru a-i face loc. El înainta încet spre pupa, călcând în picioare, fără să-şi dea seama, cadavrele tovarăşilor săi. Apoi, după ce urcă scara însângerată a dunetei, înainta spre Henry d'Albaret.

Comandantul Syphantei îl vedea, în sfârşit, pe cel pe care gloata piraţilor tocmai îl salutase cu numele de Sacratif.

Era Nicolas Starkos.

XV
DEZNODĂMÂNT

Lupta dintre flotilă şi corvetă durase mai bine de două ore şi jumătate. In tabăra asediatorilor se numărau pe puţin o sută de oameni ucişi sau răniţi şi aproape tot atât în echipajul Syphantei, din cei două sute cincizeci. Aceste cifre sunt grăitoare pentru încrâncenarea cu care s-au luptat în ambele tabere şi unii şi ceilalţi. Dar numărul unora sfârşise prin a învinge curajul celorlalţi. Victoria nu fusese obţinută pe drept. Henry d'Albaret, ofiţerii, mateloţii şi pasagerii săi erau acum în mâinile nemilosului Sacratif.

Sacratif sau Starkos era unul şi acelaşi, în fapt. Până atunci, nimeni nu ştiuse că sub acest nume se ascundea un

grec, o odraslă a Magnei, un trădător, câştigat de partea cauzei asupritorilor. Da! Era Nicolas Starkos cel care comanda această flotilă, cel care prin nemaiauzitele sale cruzimi vârâse groaza în aceste mări! El era cel care adăuga acestei mârşave îndeletniciri ele pirat un comerţ încă şi mai mârşav! El era cel care îi vindea berberilor, necredincioşilor, pe compatrioţii săi, prizonierii scăpaţi din masacrul turcilor! El era Sacratif! Şi această poreclă de război sau, mai degrabă, poreclă de pirat, aparţinea fiului Andronikăi Starkos!

Sacratif – aşa îl vom numi de acum încolo –, Sacratif îşi stabilise de mulţi ani centrul operaţiunilor sale în insula Scarpanto. Acolo, în fundul gol-fuleţelor necunoscute de pe coasta orientală, se găseau principalele adăposturi ale flotilei sale. Acolo sălăşluiau tovarăşii săi, fără de lege, fără de credinţă, care îi clădeau ascultare orbeşte, cărora el le putea cere orice în materie de violenţă şi de îndrăzneală, şi care alcătuiau echipajele a douăzeci de vase, al căror comandament îi aparţinea, incontestabil, lui.

După plecarea sa din Corfu, la bordul Karystei, Sacratif se îndreptase direct spre Scarpanto. Scopul era să reînceapă expediţiile de jaf în Arhipelag, cu speranţa de a reîntâlni corveta, pe care o văzuse ridicând ancora pentru a ieşi în larg şi căreia îi cunoştea destinaţia. Cu toate acestea, ocupându-se de Syphanta, nu renunţa la gândul de a o regăsi pe Hadjine Elizundo şi milioanele sale, cum nu renunţa nici la gândul de a se răzbuna pe Henry d'Albaret.

Flotila piraţilor pornise, aşadar, în căutarea corvetei; dar, deşi Sacratif auzise vorbindu-se de aceasta şi de pedepsele pe care le aplicase piraţilor din nordul Arhipelagului, nu reuşise să-i dea de urmă. Nu el fusese cel care, aşa cum se zvonise, comandase bandiţii în lupta de la Lemnos, unde căpitanul Stradena îşi găsise sfârşitul; el, însă, fusese cel care fugise cu şaica din portul Thasos, evitând corveta care susţinea bătălia în faţa portului. Numai că, pe atunci, încă nu ştia că Syphanta trecuse sub comandamentul lui Henry d'Albaret, şi n-a aflat-o decât în momentul în care 1-a văzut

în piaţa de sclavi din Scarpanto.

Sacratif, fugind din Thasos, venise să facă escală în Syros şi nu părăsise această insulă decât cu patruzeci şi opt de ore înainte de sosirea corvetei. D'Albaret nu se înşelase crezând că şaica navigase spre Creta. Acolo, în portul Grabousa, era aşteptat bricul care trebuia să îl aducă pe Sacratif la Scarpanto, unde voia să pregătească o nouă campanie. Corveta zărise bricul la puţin timp după ce părăsise Gabrousa şi îl urmărise, fără a putea să-l ajungă, într-atât viteza lui era de mare.

Sacratif, în ceea ce-l priveşte, o recunoscuse de îndată pe Syphanta. Să se repeadă asupra ei, să încerce s-o cucerească prin abordaj, să-şi satisfacă ura distrugând-o – acesta fusese întâiul său gând. Dar, chibzuind, îşi spusese că era mai bine să continue să meargă de-a lungul ţărmului Cretei, atrăgând corveta până în vecinătăţile insulei Scarpanto, apoi să dispară într-unui din refugiile numai de el ştiute.

Ceea ce se şi întâmplase, după care şeful piraţilor se ocupase de a-şi pune flotila pe roate ca să atace Syphanta – dar, atunci, împrejurările grăbiseră deznodământul acestei drame.

Se ştie ce a urmat, se ştie de ce Sacratif venise în piaţa de la Arkassa, se ştie cum, după ce o regăsise pe Hadjine Elizundo printre prizonierii batis-tanului, se trezise faţă în faţă cu Henry d'Albaret, comandantul corvetei.

Sacratif, crezând că Hadjine Elizundo era în continuare bogata moştenitoare a bancherului corfirot, voise cu orice preţ să-i devină stăpân… Intervenţia lui Henry d'Albaret îi făcuse tentativa să eşueze.

Apoi, mai hotărât ca niciodată să pună mâna pe Hadjine Elizundo, să se răzbune pe rivalul său şi să distrugă corveta, Sacratif îl luase pe Skopelo cu el şi se întorsese pe coasta de vest a insulei. Că Henry d'Albaret va plănui să părăsească imediat Scarpanto ca să-i repatrieze pe prizonieri era mai presus de îndoială. Flotila fusese, aşadar, reunită aproape în totalitate şi, încă de a doua zi, repornise

pe mare. Circumstanţele favorizându-i înaintarea, Syphanta căzuse în puterea sa.

Atunci când Sacratif punea piciorul pe puntea corvetei, era ora trei noaptea. Briza începuse să se facă simţită, ceea ce le permise celorlalte corăbii să-şi reia poziţiile, astfel încât s-o ţină pe Syphanta în continuare în bătaia tunurilor. Cât despre cele două bricuri, acroşate în flancurile sale, a trebuit să aştepte porunca şefului lor de reîmbarcare.

Dar, în momentul de faţă, nu îi stătea mintea la aceasta, aşa că o sută de piraţi rămaseră împreună cu el la bordul corvetei.

Sacratif nu îi adresase încă niciun cuvânt comandantului d'Albaret. Se mulţumise să schimbe vreo două vorbe cu Skopelo, iar acesta îi dusese pe prizonieri, ofiţeri şi mateloţi, spre tambuchi. Tot acolo îi aduseră şi pe aceia dintre tovarăşii lor care fuseseră prinşi la baterie şi sub punte; apoi, toţi fură siliţi să coboare în fundul calei, al cărei chepeng se închise deasupra lor. Ce soartă li se rezerva? Fără îndoială, o moarte cumplită, care îi va nimici o dată cu distrugerea Syphantei!

Acum nu mai rămăseseră, pe dunetă, decât Henry d'Albaret şi căpitanul Todros, dezarmaţi, legaţi unul în spatele celuilalt, în ochii tuturor, sub supraveghere.

Sacratif, înconjurat de o duzină din cei mai sălbatici piraţi ai săi, făcu un pas către ei.

— Nu am ştiut, zise el, că Syphanta era comandată de Henry d'Albaret! Dacă aş fi ştiut, n-aş fi şovăit să-i ofer lupta în mările Cretei şi n-ar mai fi putut să vină să le facă, apoi, concurenţă Părinţilor Milei, în piaţa din Scarpanto.

— Dacă Nicolas Starkos ne-ar fi aşteptat în mările Cretei, răspunse comandantul d'Albaret, ar atârna deja spânzurat de o vergă a trinchetului de pe Syphanta!

— Adevărat? reluă Sacratif. O judecată expeditivă şi sumară…

— Da!… judecata care se cuvine unei căpetenii de piraţi!

— Ia seama, Henry d'Albaret, strigă Sacratif, ia seama! Verga ta mai este încă pe trinchetul corvetei şi n-am decât

să fac un singur semn...

— Fă-l!

— Nu se spânzură un ofiţer! strigă căpitanul Todros. Se împuşcă! Această moarte dezonorantă...

— Este singura pe care poate s-o ofere unul lipsit de onoare! îi răspunse Henry d'Albaret.

La această ultimă replică, Sacratif făcu un gest a cărui semnificaţie piraţii o cunoşteau prea bine. Era o sentinţă la moarte.

Cinci sau şase oameni se repeziră la Henry d'Albaret, în vreme ce restul îl ţineau pe căpitanul Todros, care se străduia să-şi rupă legăturile.

Comandantul Syphantei fu târât la prova, în mijlocul celor mai crâncene sudalme. Deja se trecuse un ştreang prin inelul de prindere al vergii şi mai erau vreo câteva secunde până când mârşava execuţie să-i fie aplicată unui ofiţer francez, când pe punte apăru Hadjine Elizundo.

Fata fusese adusă la ordinul lui Sacartif. Ea aflase că şeful acestor piraţi era Nicolas Starkos. Dar nici siguranţa de sine, nici mândria nu îi slăbiseră vreo clipă

Şi, întâi de toate, ochii săi îl căutară pe Henry d'Albaret. Nu ştia dacă el supravieţuise în mijlocul echipajului său decimat. Îl zări!... Era în viaţă... în viaţă, dar pe punctul de a suferi supliciul suprem!

Hadjine Elizundo alergă către el, strigând:

— Henry!... Henry!...

Piraţii se pregăteau să-i despartă, când Sacratif, care venea spre prova corvetei, se opri la câţiva paşi de Hadjine şi de Henry d'Albaret. Îi privi pe amândoi cu o crudă ironie.

— Iat-o pe Hadjine Elizundo în mâinile lui Nicolas Starkos! zise el, încru-cişându-şi braţele. O am, aşadar, în puterea mea pe moştenitoarea bogatului bancher din Corfu!

— Pe moştenitoarea bancherului din Corfu, dar nu şi moştenirea! răspunse rece Hadjine.

Această precizare, Sacratif nu se putea să n-o priceapă. De aceea, reluă, zicând:

— Vreau să cred că logodnica lui Nicolas Starkos nu îi va

refuza mâna, regăsindu-l sub numele de Sacratif.

— Eu! strigă Hadjine.

— Tu! răspunse Sacratif cu şi mai multă ironie. Că eşti recunoscătoare faţă de generosul comandant al Syphantei, pentru faptul că te-a răscumpărat, este un lucru bun. Dar ceea ce a făcut el, ara încercat şi eu să fac! Ar fi fost tot pentru tine, nu pentru aceşti prizonieri, de care nu-mi pasă câtuşi de puţin, da! numai pentru tine, şi ţi-aş fi sacrificat întreaga mea avere! O clipă să mai fi durat, frumoasă Hadjine, şi deveneam stăpânul tău... sau mai degrabă sclavul tău!

Vorbind astfel, Sacratif mai făcu un pas înainte. Fata se lipi mai strâns de Henry d'Albaret.

— Mirezabilule! strigă ea.

— Ei, da! într-adevăr mizerabil, Hadjine, răspunse Sacratif. Tocmai de aceea contez pe milioanele tale, ca scap de mizerie!

La aceste cuvinte, fata înainta spre Sacratif:

— Nicolas Starkos, zise ea cu voce limpede, Hadjine Elizundo nu mai are nimic din averea pe care o râvneşti! Această avere, ea a cheltuit-o ca să îndrepte răul pe care tatăl ei 1-a făcut ca s-o agonisească! Nicolas Starkos, Hadjine Elizundo este mai săracă, acum, decât cel din urmă dintre aceşti nefericiţi pe care Syphanta îi readucea la ei în ţară!

Această dezvăluire neaşteptată produse o schimbare la Sacratif. Atitudinea i se transformă subit. In ochii săi licări un fulger de mânie. Da! încă mai contase pe acele milioane pe care Hadjine Elizundo ar fi fost obligată să le sacrifice pentru a-i salva, la schimb, viaţa lui Henry d'Albaret! Şi din aceste milioane – ea tocmai îi spusese, cu un accent de sinceritate care nu putea lăsa nicio umbră de îndoială – nu îi mai rămăsese nimic!

Sacratif o privi pe Hadjine, apoi îl privi pe Henry d'Albaret. Skopelo nu-l scăpa din ochi, cunoscându-l îndeajuns, pentru a şti care avea să fie deznodământul acestei drame. De altfel, ordinele referitoare la distrugerea

corvetei fuseseră deja date şi acum nu aştepta decât un semn pentru a le executa.

Sacratif se întoarse către el:

— Dă-i drumul, Skopelo!

Skopelo, urmat de câţiva dintre ciracii săi, coborî scara ce conducea la baterie şi se îndreptă spre depozitul de praf de puşcă, situat la pupa Syphantei.

În acelaşi timp, Sacratif ordonă piraţilor să treacă înapoi la bordul bricurilor, încă legate de flancurile corvetei.

Henry d'Albaret înţelesese. Nu doar prin moartea lui avea să-şi satisfacă Sacratif pofta de răzbunare. Sute de nefericiţi erau condamnaţi să piară o dată cu el, pentru a ostoi mai pe deplin ura acestui monstru!

Deja cele două bricuri îşi dezlegaseră ghearele de abordaj şi începuseră să se îndepărteze, ridicând în vânt câteva pânze care să ajute vâslele lor de galere. Dintre toţi piraţii, nu mai rămăseseră decât vreo douăzeci la bordul corvetei. Bărcile aşteptau în lungul Syphantei momentul când Sacratif va ordona tuturor să coboare în ele, cu el în frunte. În clipa aceea, Skopelo şi oamenii săi reapărură pe punte.

— Îmbarcarea! zise Skopelo.

— Îmbarcarea! strigă Sacratif cu o voce teribilă. În câteva minute, nu va mai rămâne nimic din această blestemată de corabie! Ah! Nu voiai o moarte dezonorantă, Henry d'Albaret! Fie! Explozia nu-i va ocoli nici pe prizonierii, nici pe echipajul, nici pe ofiţerii Syphantei! Mulţumeşte-mi că-ţi ofer o astfel de moarte, într-o atât de onorabilă companie!

— Da, mulţumeşte-i, Henry, zise Hadjine, mulţumeşte-i! Cel puţin, vom muri împreună!

— Tu, să mori, Hadjine?! ricana Sacratif. Nu! Tu vei trăi şi vei fi sclava mea... sclava mea!... Pricepi?

— Ticălosule! strigă Henry d'Albaret.

Fata se lipise şi mai strâns de el. Ea să fie la bunul plac al acestui om!

— Luaţi-o! ordonă Sacratif.

— Şi îmbarcarea! adăugă Skopelo. Nu mai e timp!

Doi piraţi se aruncaseră asupra Hadjinei. O târâră spre scara corvetei.

— Şi acum, strigă Sacratif, să pieriţi cu toţii o dată cu Syphanta, toţi…

— Da!… Toţi… şi mama ta o dată cu ei!

Era glasul bătrânei prizoniere, care apăruse pe punte, de această dată cu faţa descoperită.

— Mama mea… la bord!… strigă Sacratif.

— Mama ta, Nicolas Starkos! răspunse Andronika, şi de mâna ta o să mor!

— Luaţi-o!… Luaţi-o! urlă Sacratif.

Câţiva dintre însoţitorii săi se repeziră spre Andronika.

Dar, în acel moment, puntea fu invadată de supravieţuitorii Syphantei. Reuşiseră să spargă tăbliile chepengului calei unde fuseseră încuiaţi şi acum dădeau năvală prin teuga de la prova.

— La mine!… La mine! strigă Sacratif.

Piraţii care mai erau încă pe punte, îmboldiţi de Skopelo, încercară să-i sară în ajutor. Însă marinarii, înarmaţi cu securi şi pumnale, îi doborâră, până la cel din urmă.

Sacratif se simţi pierdut. Dar, cel puţin, toţi cei pe care îi ura aveau să piară o dată cu el!

— Sări o dată, corvetă blestemată, strigă el, sări o dată în aer!

— Să sară în aer!… Syphanta noastră!… Niciodată!

Era Xaris, care apăru ţinând un fitil aprins, smuls de la unul din butoaiele de pulbere clin depozit. Apoi, aruncâncâu-se către Sacratif, dintr-o lovitură de secure îl lăsă fără suflu, întins pe punte.

Andronika scăpă un strigăt. Tot ce mai rămâne din sentimentul matern în inima unei mame, chiar şi după atâtea crime, reacţionase în ea. Această lovitură, care tocmai se abătuse asupra fiului său, ea ar fi vrut s-o devieze…

Au văzut-o atunci apropiindu-se de trupul fără viaţă al lui Nicolas Starkos, îngenunchind, ca pentru a-i da ultima iertare într-un ultim rămas-bun… Apoi, se prăbuşi, la rândul

ei.

Henry d'Albaret se repezi spre ea...

— E moartă! zise. Dumnezeu să-l ierte pe fiu din milă pentru mama sa! Între timp, unii dintre piraţi, care urcaseră în bărci, reuşiseră să acosteze un bric. Vestea morţii lui Sacratif se răspândi imediat. Trebuia răzbunat, aşa că tunurile flotilei reîncepură să bubuie asupra Syphantei.

Zadarnic, de data aceasta! Henry d'Albaret reluase comandamentul corvetei. Ce mai rămăsese din echipaj – vreo sută de oameni – se aşeză din nou la piesele de artilerie din baterie şi la obuzierele de pe punte şi replică victorios şarjelor piraţilor.

Foarte curând, unul dintre bricuri – chiar acela pe care Sacratif arborase pavilionul negru – fu atins pe linia de plutire şi se scufundă, în mijlocul oribilelor blesteme ale bandiţilor de la bordul său.

— Hai! Băieţi, hai! strigă Henry d'Albaret. Ne vom salva Syphanta noastră!

Şi lupta continuă, şi dintr-o parte, şi din cealaltă; dar neînfrântul Sacratif nu mai era printre ei pentru a-şi îndruma piraţii, iar aceştia nu mai îndrăzniră să forţeze şansele unui nou abordaj. Curând, nu mai rămaseră decât cinci vase din toată această flotilă. Tunurile Syphantei le puteau scufunda de la distanţă. De aceea, cum briza devenise destul de puternică, se folosiră de prilej pentru a fugi.

— Trăiască Grecia! strigă Henry d'Albaret, în timp ce culorile Syphantei erau înălţate în vârful catargului principal.

— Trăiască Franţa! răspunse întregul echipaj, asociind numele acestor două ţări, care fuseseră atât de strâns unite în timpul Războiului de Independenţă.

Se făcuse ora cinci după-amiaza. În ciuda atâtor osteneli, niciun om nu voi să se odihnească înainte ca Syphanta să fie readusă în stare să navigheze.

S-au învergat pânzele de schimb, s-au întărit coloanele catargelor, s-a fixat un catarg improvizat pentru a înlocui

artimonul, s-au întins fungi noi, s-au capelat noi gabii, s-a reparat cârma şi, în aceeaşi seară, Syphanta îşi relua drumul spre nord-vest.

Trupul neînsufleţit al Andronikăi Starkos, depus sub dunetă, a fost vegheat cu respectul pe care îl impunea amintirea patriotismului său. Henry d'Albaret voia să redea pământului natal rămăşiţele pământeşti ale acestei curajoase femei. Cât despre leşul lui Nicolas Starkos, i-au legat o ghiulea de picioare şi a dispărut sub apele acestui Arhipelag, pe care piratul Sacratif le tulburase prin atâtea crime!

Douăzeci şi patru de ore mai târziu, la 7 septembrie, în jurul orei şase seara, Syphanta ajunse la insula Egina şi intră în port, după un an întreg de croazieră, în care restabilise siguranţa mărilor Greciei. Acolo, pasagerii au făcut să răsune văzduhul de mii de urale. Apoi, Henry d'Albaret îşi luă rămas-bun de la ofiţerii de la bord, de la echipajul său, şi îi remise căpitanului Todros comandamentul acestei corvete, pe care Hadjine o dărui noului guvern.

*

*   *

La câteva zile după aceea, în mijlocul unei mari mulţimi şi în prezenţa statului major, a echipajului şi a prizonierilor repatriaţi de către Syphanta, se celebră căsătoria dintre Hadjine Elizundo şi Henry d'Albaret. A doua zi, amândoi plecară spre Franţa, însoţiţi de Xaris, care nu avea să-i mai părăsească; dar sperau să revină în Grecia, îndată ce împrejurările le-ar fi îngăduit.

De altfel, aceste mări, atât de lungă vreme tulburi, începuseră deja să revină la calm. Ultimii piraţi dispăruseră, iar Syphanta, sub ordinele căpitanului Todros, nu mai întâlni nici urmă din pavilionul negru, înghiţit o dată cu Sacratif. Arhipelagul nu mai era în flăcări – era, după stingerea ultimelor focuri, Arhipelagul redeschis comerţului

din Extremul Orient.

Regatul elen, într-adevăr, mulţumită eroismului fiilor săi, avea să-şi reia foarte curând locul printre statele libere ale Europei. La 22 martie 1829, sultanul a semnat o convenţie cu puterile aliate. La 22 septembrie, bătălia de la Petra a asigurat victoria grecilor. În 1832, tratatul de la Londra îi acorda coroana prinţului Otto de Bavaria. Regatul Greciei era definitiv întemeiat.

Cam prin această perioadă, Henry şi Hadjine d'Albaret au revenit să se stabilească în această ţară, cu o modestă situaţie bănească, este adevărat; dar de ce le-ar fi trebuit mai mult ca să fie fericiţi, câtă vreme fericirea se afla în ei înşişi!

SFÂRŞIT

CUPRINS

